

Χ.ΤΖ. ΓΟΥΕΛΣ

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΩΝ ΚΟΣΜΩΝ

Μετάφραση: Γιώργος Κυριαζής

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΝΩΣΗ

ΧΕΡΜΠΕΡΤ ΟΥΕΛΣ

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ
ΤΩΝ ΚΟΣΜΩΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Γιώργος Κυριαζής

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΝΩΣΗ

Εκδόσεις «γνώση»

Γραβιάς 3-5, Αθήνα 106 78, τηλ. 210.380.7689

www.protoporia.gr

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ

Ο ερχομός των Αρειανών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Οι παραμονές του πολέμου

ΚΑΝΕΙΣ ΔΕΝ ΘΑ ΠΙΣΤΕΥΕ, ΣΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΕΝΑΤΟΥ ΑΙΩΝΑ, ΠΩΣ ΑΥΤΟΣ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝΤΑΝ ΣΤΕΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΝΑ ΑΠΟ ΟΝΤΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΕΚΕΙΝΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ, ΑΝ ΚΑΙ ΤΟ ΙΔΙΟ ΘΝΗΤΑ, ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΝΩ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΉΤΑΝ ΑΠΟΡΡΟΦΗΜΕΝΟΙ ΣΤΙΣ ΠΟΙΚΙΛΕΣ ΑΣΧΟΛΙΕΣ ΤΟΥΣ, ΚΑΠΟΙΟΙ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΤΗΡΟΥΣΑΝ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΜΕΛΕΤΟΥΣΑΝ ΤΟΣΟ ΣΤΕΝΑ, ΟΣΟ ΕΝΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΟ ΘΑ ΠΑΡΑΤΗΡΟΥΣΕ ΤΑ ΒΡΑΧΥΒΙΑ ΠΛΑΣΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΥΝΩΣΤΙΖΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΜΕΣΑ ΣΕ ΜΙΑ ΣΤΑΓΟΝΑ ΝΕΡΟΥ. ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΑΠΕΡΑΝΤΗ ΜΑΚΑΡΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥΣ, ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΙΝΟΥΝΤΑΝ ΔΙΑΡΚΩΣ ΠΑΝΩ Σ' ΑΥΤΟ ΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗ ΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΜΕ ΤΙΣ ΑΣΗΜΑΝΤΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥΣ, ΕΦΗΣΥΧΑΣΜΕΝΟΙ, ΒΕΒΑΙΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΤΟΥΣ ΠΑΝΩ ΣΤΗΝ ΎΛΗ. ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥ ΠΙΘΑΝΟ ΤΑ ΕΓΧΥΜΑΤΙΚΑ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΟ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΟ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΟ ΙΔΙΟ. ΚΑΝΕΙΣ ΔΕΝ ΣΚΕΦΤΟΤΑΝ, ΟΥΤΕ ΓΙΑ ΜΙΑ ΣΤΙΓΜΗ, ΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟΥΣ ΚΟΣΜΟΥΣ ΣΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ, ΟΥΤΕ ΑΝΑΛΟΓΙΖΟΤΑΝ ΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟ ΠΟΥ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΑΥΤΟΙ ΝΑ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑ.

Και όταν τους σκεφτόταν, το έκανε μόνο και μόνο για ν' αποκλείσει την ιδέα πως θα μπορούσε να κατοικείται, ως αδύνατη ή απίθανη. Είναι ενδιαφέρον να θυμηθεί κανείς τον στερεότυπο τρόπο σκέψης εκείνων των περασμένων ημερών. Στην καλύτερη περίπτωση, οι γήινοι φαντάζονταν πως θα μπορούσαν να υπάρχουν άνθρωποι στον Άρη, κατώτεροι όμως από τους ίδιους και έτοιμοι να δεχτούν μια ιεραποστολή από τη Γη. Και όμως, πέρα από το κενό του διαστήματος, μυαλά τόσο ανώτερα από τα δικά μας, όσο τα δικά μας από των ζώων, διάνοιες απέραντες, φυχρές και εχθρικές παρατηρούσαν με φθονερά μάτια τη Γη, και αργά αλλά σταθερά, κατέστρωναν τα σχέδιά τους εναντίον μας. Και με την αυγή του εικοστού αιώνα, ξαφνικά, ξυπνήσαμε από το λήθαργό μας.

Ο αναγνώστης σίγουρα θα γνωρίζει πως ο πλανήτης Άρης περιστρέφεται γύρω από τον ήλιο σε μέση απόσταση 140 εκατομμυρίων μιλίων και δέχεται απ' αυτόν περίπου το μισό φως και τη μισή θερμότητα απ' ό,τι η Γη. Αν η θεωρία των νεφελωμάτων όντως ισχύει, τότε θα πρέπει να είναι μεγαλύτερος σε ηλικία από τον κόσμο μας, και θα πρέπει να είχε ήδη αναπτυχθεί ζωή στην επιφάνειά του όταν ακόμα η Γη μας δεν είχε καλά καλά διαμορφωθεί. Το ότι το μέγεθός του φτάνει μόλις το ένα έβδομο του μεγέθους της Γης θα πρέπει να επιτάχυνε την πτώση της θερμοκρασίας του στα επίπεδα που ευνοούν την εμφάνιση ζωής. Διαθέτει αέρα, νερό και όλα τα απαραίτητα για την ανάπτυξη έμβιων οργανισμών.

Ωστόσο, ο άνθρωπος είναι τόσο ματαιόδοξος και τόσο τυφλωμένος από τη ματαιοδοξία του, ώστε κανένας

συγγραφέας ως το τέλος του δέκατου ένατου αιώνα δεν είχε εκφράσει την ιδέα πως θα μπορούσαν να υπάρχουν νοήμονα όντα τόσο μακριά από τη Γη και τόσο ανόμοια με τις μορφές ζωής που υπάρχουν στη Γη. Ούτε και πίστευε κανείς ότι, αφού ο Άρης είναι παλαιότερος από τη Γη μας, με επιφάνεια που φτάνει μόλις το ένα τέταρτο της επιφάνειας της Γης και μακρύτερα από τον ήλιο, η ζωή στον πλανήτη θα πρέπει να ήταν πλησιέστερα στο τέλος της παρά στην αρχή της.

Η πτώση της Θερμοκρασίας, που κάποια μέρα θα εμφανιστεί και στη Γη, βρίσκεται ήδη σε προχωρημένο στάδιο στον γειτονικό μας πλανήτη. Η κατάστασή του αποτελεί ακόμα μυστήριο, γνωρίζουμε όμως σήμερα πως ακόμα και στην περιοχή του ισημερινού του η Θερμοκρασία την ημέρα μόλις που φτάνει τη Θερμοκρασία του πιο παγερού χειμώνα μας. Η ατμόσφαιρά του είναι πολύ πιο αραιή από τη δική μας, οι ωκεανοί του έχουν μικρύνει και καλύπτουν μόλις το ένα τρίτο της επιφάνειάς του, και καθώς οι μεγάλες εποχές του διαδέχονται η μία την άλλη, τεράστια στρώματα χιονιού σχηματίζονται και λιώνουν στους πόλους, και κατά περιόδους πλημμυρίζουν τις εύκρατες ζώνες. Αυτό το τελευταίο στάδιο φθοράς, που για μας είναι ακόμη πάρα πολύ μακρινό, για τους κατοίκους του Άρη είναι ένα επίκαιρο πρόβλημα. Η αδυσώπητη πίεση της ανάγκης έχει οξύνει το πνεύμα τους, έχει ενισχύσει τη δύναμή τους και έχει σκληρύνει τις καρδιές τους. Και παρατηρώντας το διάστημα με τα όργανά τους και με την αφάνταστη διανοητική τους ικανότητα, βλέπουν, σε ελάχιστη απόσταση τριά-

ντα πέντε εκατομμυρίων μιλίων από αυτούς προς τον ήλιο, έναν ελπιδοφόρο αυγερινό με καταπράσινη βλάστηση και γκριζογάλανα νερά, με νεφελώδη ατμόσφαιρα που προδίδει αμέσως γονιμότητα και με σύννεφα που στροβιλίζουν, αφήνοντας να φανούν από κάτω τους μεγάλες εκτάσεις πυκνοκατοικημένης ξηράς και στενές θάλασσες γεμάτες πλοία: τον δικό μας Θερμό πλανήτη.

Κι εμείς, οι άνθρωποι, τα πλάσματα που κατοικούμε σ' αυτό τον πλανήτη, θα πρέπει να είμαστε γι' αυτούς τόσο αλλόκοτοι και καθυστερημένοι, όσο είναι για μας οι πίθηκοι και οι λεμούριοι προπίθηκοι. Η διανοητική πλευρά του ανθρώπου δέχεται πως η ζωή είναι ένας ασταμάτητος αγώνας για επιβίωση, και φαίνεται πως αυτό πιστεύουν και τα μυαλά που κατοικούν στον Άρη. Ο δικός τους κόσμος βρίσκεται σε προχωρημένη κατάσταση απώλειας θερμότητας, ενώ ο δικός μας είναι ακόμα γεμάτος ζωή, με πλήθος ζώων που εκείνοι θεωρούν κατώτερα. Και τελικά, η μόνη διέξοδος από την καταστροφή που τους πλησιάζει ολοένα και περισσότερο, γενιά τη γενιά, είναι να ξεκινήσουν πόλεμο προσπαθώντας να έρθουν πιο κοντά στον ήλιο.

Και πριν τους κρίνουμε αυστηρά, θα πρέπει να θυμόμαστε την άγρια και ολοκληρωτική καταστροφή που εμείς οι ίδιοι έχουμε προκαλέσει, όχι μόνο στα ζώα, όπως τα εξαφανισμένα είδη του βίσιωνα και του ντόντο, αλλά και στις κατώτερες φυλές του ανθρώπινου είδους. Οι Τασμανοί, αν και άνθρωποι, οδηγήθηκαν στον αφανισμό μέσα σε πενήντα χρόνια, μετά από τον τρομακτικό πόλεμο που τους έκαναν οι ευρωπαίοι άποικοι. Είμα-

στε άραγε τόσο αθώες περιστερές, ώστε να έχουμε το δικαίωμα να παραπονεθούμε αν οι Αρειανοί μάς πολεμήσουν με τον ίδιο τρόπο;

Φαίνεται πως οι Αρειανοί είχαν υπολογίσει την εισβολή τους με εκπληκτική ακρίβεια –προφανώς οι μαθηματικές τους γνώσεις ξεπερνούν κατά πολύ τις δικές μας– και πως είχαν κάνει τις προετοιμασίες τους με τη σύμφωνη γνώμη όλων των κατοίκων του πλανήτη τους. Αν το είχαν επιτρέψει τα όργανά μας, ίσως να είχαμε διακρίνει τον κίνδυνο νωρίς τον δέκατο ένατο αιώνα. Ο Σκιαπαρέλι, μαζί με άλλους συγχρόνους του, παρακολούθησε τον κόκκινο πλανήτη –επί τη ευκαιρία, δεν είναι περίεργο που ο Άρης θεωρείται εδώ και αμέτρητους αιώνες το άστρο του πολέμου;– αλλά δεν μπορούσε να ερμηνεύσει τις ασταθείς εμφανίσεις των σημαδιών που κατέγραφε με περισσή ακρίβεια στους χάρτες του. Όλο εκείνο το διάστημα, οι Αρειανοί θα πρέπει να έκαναν τις προετοιμασίες τους.

Κατά την αντίθεση των πλανητών του 1894, παρατηρήθηκε μια δυνατή λάμψη στη φωτεινή πλευρά του πλανήτη, η οποία επισημάνθηκε πρώτα από το παρατηρητήριο Λικ, μετά από το Περοτέν της Νις, και αργότερα από άλλους παρατηρητές. Το αγγλικό αναγνωστικό κοινό πρωτοδιάβασε γι' αυτό στο τεύχος του περιοδικού *Νέιτσουρ* της 2ας Αυγούστου. Τείνω να συμπεράνω πως αυτή η λάμψη θα πρέπει να ήταν η εκपुरσοκρότηση ενός τεράστιου κανονιού τοποθετημένου σ' έναν απέραντο λάκκο στην επιφάνεια του πλανήτη τους, απ' όπου μας πυροβολούσαν. Παράξενα σημάδια, ανεξήγητα ως σήμε-

ρα, παρατηρήθηκαν κοντά σ' αυτό το σημείο κατά τις επόμενες δύο αντιθέσεις.

Η λαίλαπα μας χτύπησε πριν από έξι χρόνια. Καθώς ο Άρης έφτανε στην αντίθεση, ο Λαβέλ από την Ιάβα έστειλε το απίστευτο μήνυμα, που έκανε το τηλεφωνικό κέντρο της αστρονομικής εταιρείας να κατακλυστεί από τηλεφωνήματα, ότι μια τρομακτική έκρηξη αερίου είχε λάβει χώρα στον πλανήτη. Αυτό συνέβη σχεδόν τα μεσάνυχτα της δωδεκάτης Αυγούστου. Ο φασματογράφος, στον οποίον ο επιστήμονας αμέσως κατέφυγε, κατέγραφε την παρουσία μιας μάζας φλεγόμενων αερίων, κυρίως υδρογόνου, η οποία κινούνταν με εκπληκτική ταχύτητα προς τη Γη. Αυτός ο πίδακας της φωτιάς έγινε ορατός από τη Γη στις δώδεκα και τέταρτο. Ο Λαβέλ παρομοίασε το φαινόμενο αυτό με μια κολοσσιαία φλόγα που ξεπήδησε ξαφνικά και βίαια από τον πλανήτη, «σαν φλεγόμενα αέρια που εκτοξεύονται από ένα όπλο».

Αυτή η φράση αποδείχτηκε πως ανταποκρινόταν πλήρως στην πραγματικότητα. Κι όμως, την επόμενη μέρα δεν υπήρχε τίποτε σχετικό στις εφημερίδες, εκτός από ένα μικρό μονόστηλο στην *Ντέιλι Τέλεγραφ*, και ο κόσμος συνέχιζε τη ζωή του χωρίς την παραμικρή ιδέα για έναν από τους σοβαρότερους κινδύνους που απείλησαν ποτέ την ανθρωπότητα. Ακόμη κι εγώ δεν θα μάθαινα τίποτα για την έκρηξη αν δεν συναντούσα στο Ότεροστον διάσημο αστρονόμο Όγκιλβι. Ήταν εξαιρετικά ανήσυχος με την υπόθεση, σε βαθμό μάλιστα που με προσκάλεσε να παρατηρήσουμε μαζί με άλλους επιστήμονες τον κόκκινο πλανήτη εκείνο το βράδυ.

Παρ' όλα όσα έχουν συμβεί από τότε, θυμάμαι ακόμη πολύ καθαρά εκείνη τη νύχτα: το σκοτεινό και σιωπηρό παρατηρητήριο, το σκιώδες φανάρι σε μια γωνιά που έριχνε το αδύναμο φως του στο πάτωμα, τον σταθερό χτύπο του ωρολογιακού μηχανισμού του τηλεσκοπίου, τη μικρή σχισμή στην οροφή —μια ορθογώνια άβυσσο που άφηνε να διαφανεί η λάμψη της αστρικής σκόνης. Ο Όγκιλβι περιφερόταν. Μπορούσα να τον ακούσω, όχι όμως και να τον δω. Κάποιος είδε μέσα από το τηλεσκόπιο έναν βαθυγάλανο κύκλο γύρω από τον μικρό πλανήτη, που φαινόταν σαν να κλύμπουσε μέσα του. Φαινόταν τόσοσ δα, λαμπερός και μικρός και ακίνητος, με τις αδρές εγκάρσιες λωρίδες του, και επίπεδος εξαιτίας της τέλειαις σφαιρικότητάς του. Ήταν όμως τόσο μικρός, τόσο πορφυρός και ζεστός — ένα φως μικρό σαν κεφάλι καρφίτσας. Φαινόταν να τρέμει, αυτό όμως οφειλόταν στις δονήσεις του ωρολογιακού μηχανισμού που κρατούσε τον πλανήτη εστιασμένο.

Καθώς κοιτούσα, ο πλανήτης φαινόταν να μεγαλώνει και να μικραίνει, σαν να ερχόταν πιο κοντά και να απομακρυνόταν πάλι, αυτό όμως το προκαλούσαν τα μάτια μου, που είχαν πια κουραστεί. Απέιχε από μας σαράντα εκατομμύρια μίλια —σαράντα εκατομμύρια μίλια χάους. Ελάχιστοι αντιλαμβάνονται την απεριόριστη έκταση του κενού που περιβάλλει τη σκόνη του υλικού σύμπαντος.

Κοντά στον πλανήτη υπήρχαν, θυμάμαι, τρία αμυδρά φωτεινά σημάδια, τρία τηλεσκοπικά άστρα απίστευτα μακρινά, και γύρω του το αβυσσαλέο σκοτάδι του διαστήματος. Ξέρετε πόσο βαθύ φαίνεται αυτό το σκοτάδι

σε μια παγωμένη, ξάστερη νύχτα. Μέσα από το τηλεσκόπιο φαίνεται ακόμη βαθύτερο. Και κάπου εκεί, αόρατο, καθώς ήταν τόσο μακρινό και μικρό, πετώντας προς το μέρος μας, καλύπτοντας αυτή την τεράστια απόσταση κατά χιλιάδες μίλια κάθε λεπτό, βρισκόταν το Πράγμα που μας έστελναν, το Πράγμα που θα έφερνε στη Γη τον κίνδυνο και το θάνατο. Δεν μπορούσα καν να φανταστώ ότι μπορούσε να βρίσκεται εκεί, καθώς κοιτούσα από το τηλεσκόπιο, και ούτε κανείς άλλος στη Γη φανταζόταν την ύπαρξη αυτού του πυραύλου που με τόση ακρίβεια ερχόταν καταπάνω μας.

Εκείνη τη νύχτα, εμφανίστηκε κι άλλη μια εκτόξευση αερίων από τον μακρινό πλανήτη. Την είδα, καθώς το ρολόι χτυπούσε μεσάνυχτα: είχε μια κοκκινωπή λάμψη στην άκρη και φαινόταν να προεκτείνεται. Το είπα στον Όγκιλβι κι εκείνος πήρε τη θέση μου. Η νύχτα ήταν ξεστή, διφούσα, και πήγα προς το τραπεζάκι όπου υπήρχε το σιφόνι, τεντώνοντας τα πόδια μου αδέξια και φηλαφώντας μες στο σκοτάδι, ενώ ο Όγκιλβι άφηνε επιφωνήματα έκπληξης, βλέποντας εκείνη την ακτίνα αερίου να έρχεται καταπάνω μας από τον πλανήτη.

Εκείνη τη νύχτα, άλλος ένας αόρατος πύραυλος άρχισε το ταξίδι του από τον Άρη στη Γη, πριν καλά καλά συμπληρωθούν είκοσι τέσσερις ώρες από την εκτόξευση του πρώτου, θυμάμαι που καθόμουν στο τραπέζι, μέσα στη μαυρίλα του παρατηρητηρίου, με πράσινες και πορφυρές κηλίδες να πλέουν μπροστά στα μάτια μου. Ήθελα πολύ να καπνίσω ένα τσιγάρο, και δεν υποπτευόμουν στο ελάχιστο τι ήταν εκείνη η μικρή λάμψη που είχα δει,

ούτε τι συμφορές θα έφερνε μαζί της. Ο Όγκιλβι παρατήρησε το φαινόμενο ως τη μία, και μετά τα παράτησε. Πήραμε το φανάρι και περπατήσαμε ως το σπίτι του. Από κάτω μας, μέσα στο σκοτάδι της νύχτας, βρισκόταν το Ότεροσο και το Τσέρτσι, με τους εκατοντάδες κατοίκους τους που κοιμόντουσαν εν ειρήνη.

Ο Όγκιλβι ήταν πολύ σκεπτικός εκείνη τη νύχτα σχετικά με την κατάσταση στον Άρη, και αντιμετώπιζε με χλευασμό την παιδαριώδη ιδέα πως θα μπορούσε να έχει κατοίκους που μας έστελναν σήματα. Η θεωρία του ήταν πως μια βροχή μετεωριτών έπεφτε βίαια στην επιφάνεια του πλανήτη ή πως μια φοβερή ηφαιστειακή έκρηξη βρισκόταν σε εξέλιξη. Μου επισήμανε πόσο απίθανο ήταν να υπάρχει παρόμοια οργανική εξέλιξη στους δύο γειτονικούς πλανήτες.

«Οι πιθανότητες να υπάρχει στον Άρη οτιδήποτε που να μοιάζει με άνθρωπο είναι μία στο εκατομμύριο» μου είπε.

Εκατοντάδες παρατηρητές είδαν τη φλόγα εκείνη τη νύχτα, καθώς και την επομένη, γύρω στα μεσάνυχτα, αλλά και τη μεθεπομένη. Και αυτό συνεχίστηκε για δέκα νύχτες: μια φλόγα κάθε νύχτα. Παραμένει ανεξήγητο γιατί οι βολές αυτές σταμάτησαν μετά τη δέκατη νύχτα. Ίσως οι Αρειανοί να αντιμετώπισαν πρόβλημα με τα αέρια των εκρήξεων. Πυκνά σύννεφα καπνού ή σκόνης, που γίνονταν ορατά στη Γη μέσα από τα τηλεσκόπια σαν μικρές γκρίζες, ασταθείς κηλίδες, απλώθηκαν στην άλλοτε πεντακάθαρη ατμόσφαιρα του πλανήτη και κάλυψαν πολλά από τα οικεία χαρακτηριστικά του.

Ακόμη και ο ημερήσιος τύπος ξύπνησε τελικά από το λήθαργό του εξαιτίας αυτών των διαταραχών, και εκλαϊκευμένα άρθρα για τα ηφαίστεια στον Άρη εμφανίζονταν πλέον παντού. Το κωμικοσοβαρό περιοδικό *Παντζ*, *Θυμάμαι*, το χρησιμοποίησε κατά κόρον στις πολιτικές γελοιογραφίες του. Και την ίδια στιγμή, χωρίς να το υποφιάζεται κανείς, οι πύραυλοι που είχαν εκτοξεύσει οι Αρειανοί πλησίαζαν, με ταχύτητα πολλών μιλίων το δευτερόλεπτο, ταξιδεύοντας στο κενό του διαστήματος. Όρα με την ώρα, μέρα με τη μέρα, πλησίαζαν όλο και περισσότερο. Εκ των υστέρων μού φαίνεται αδιανόητο πώς, με την απειλή αυτή να κρέμεται πάνω από τα κεφάλια τους, οι άνθρωποι συνέχιζαν να ασχολούνται με πράγματα ασήμαντα όπως συνήθως, με το μικρόκοσμό τους. *Θυμάμαι* πόσο περιχαρής ήταν ο Μάρκχαμ όταν εξασφάλισε μια νέα φωτογραφία του πλανήτη για την εικονογραφημένη εφημερίδα που εξέδιδε εκείνη την εποχή. Οι άνθρωποι σήμερα δεν συνειδητοποιούν το πλήθος και την ενεργητικότητα των εφημερίδων του δέκατου ένατου αιώνα. Εγώ εκείνη την περίοδο προσπαθούσα σκληρά να μάθω να οδηγώ ποδήλατο, και εργαζόμουν πάνω σε μια σειρά δοκιμών σχετικά με τις πιθανές εξελίξεις της ηθικής με την πρόοδο του πολιτισμού.

Μια νύχτα (κι ενώ ο πρώτος πύραυλος θα πρέπει να απείχε μόλις δέκα εκατομμύρια μίλια) βγήκα βόλτα με τη γυναίκα μου. Είχε ξαστεριά και της εξηγούσα τα σημεία του ζωδιακού κύκλου: της έδειξα τον Άρη, μια φωτεινή τελεία που πορευόταν αργά προς το ζενίθ και που τόσα τηλεσκόπια ήταν στραμμένα επάνω της. Ήταν μια

ζεστή νύχτα. Καθώς επιστρέψαμε στο σπίτι, συναντήσαμε μια παρέα εκδρομέων από το Τσέρτσι ή το Άιλγουερθ, που έπαιζαν μουσική και τραγουδούσαν. Στα σπίτια ήταν αναμμένα τα φώτα των επάνω δωματίων καθώς όλοι πήγαιναν για ύπνο. Από τον μακρινό σιδηροδρομικό σταθμό έφτανε ο ήχος των τρένων που άλλαζαν γραμμές, ένας ήχος μεταλλικός και υπόκωφος, που η απόσταση τον έκανε σχεδόν μελωδία. Η γυναίκα μου μου έδειξε τον φωτεινό σηματοδότη με τα λαμπερά κόκκινα, πράσινα και κίτρινα φώτα, που κρεμόταν από ένα πλαίσιο ψηλά, κάτω από τον ουρανό. Όλα φαίνονταν ήσυχα και ασφαλή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Το πεφτάστρι

ΚΑΠΟΤΕ ΕΦΤΑΣΕ ΚΑΙ Η ΝΥΧΤΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΠΕΦΤΑΣΤΡΙ. Εμφανίστηκε νωρίς το πρωί να πέφτει προς τ' ανατολικά του Γουίντσεστερ, μια γραμμή φωτιάς φηλά στην ατμόσφαιρα. Εκατοντάδες άνθρωποι θα πρέπει να το είδαν, και να το πέρασαν για ένα κοινό πεφτάστρι. Ο Όλμπιν, που το είδε, είπε πως άφηνε πίσω του μια πρασινωπή λάμψη που συνέχιζε να φέγγει για μερικά δευτερόλεπτα. Ο Ντένινγκ, η μεγαλύτερη αυθεντία στους μετεωρίτες, δήλωσε ότι το ύφος της πρώτης αυτής εμφάνισης ήταν περίπου ενενήντα με εκατό μίλια. Υπολόγισε πως έπεσε στη γη περίπου εκατό μίλια στα ανατολικά.

Εκείνη την ώρα ήμουν στο σπίτι και μελετούσα στο γραφείο μου. Και παρόλο που τα παράθυρά μου έβλεπαν προς το Ότερσο και οι κουρτίνες ήταν τραβηγμένες (γιατί εκείνη την περίοδο μου άρεσε να κοιτάζω τον νυχτερινό ουρανό), δεν το είδα. Κι όμως, το πιο παράξενο πράγμα που έφτασε ποτέ στη Γη από το διάστημα θα πρέπει να έπεσε ενώ καθόμουν εκεί, και θα μπορούσα να το είχα δει αν έστρεφα απλώς το βλέμμα

την ώρα που περνούσε. Αρκετοί από εκείνους που το είδαν, λένε πως άφηνε έναν συριστικό ήχο καθώς έπεφτε. Εγώ πάντως δεν άκουσα τίποτα. Πολλοί άνθρωποι στο Μπέρκσαϊρ, στο Σάρεϊ και στο Μίντλεσεξ θα πρέπει να είδαν την πτώση, στην καλύτερη περίπτωση όμως θα σκέφτηκαν πως ήταν άλλος ένας μετεωρίτης. Φαίνεται πως κανείς δεν μπήκε εκείνη τη νύχτα στον κόπο να φάξει για εκείνο το αντικείμενο που έπεσε από τον ουρανό.

Νωρίς το πρωί, όμως, ο καημένος ο Όγκιλβι που είχε δει τον διάττοντα αστέρα και που είχε πειστεί πως κάποιος μετεωρίτης είχε πέσει κάπου ανάμεσα στο Χόρσελ, το Ότερσο και το Γουόκινγκ, σηκώθηκε, έχοντας κατά νου να πάει να το βρει. Και όντως το βρήκε, μόλις μετά την αυγή, κοντά στην παιδική χαρά. Η βολίδα είχε προκαλέσει με τη σύγκρουσή της μια πελώρια τρύπα, και η άμμος και τα χαλίκια είχαν πεταχτεί βίαια προς κάθε κατεύθυνση σ' όλον το χερσότοπο, σχηματίζοντας λοφίσκους ορατούς από ενάμισι μίλι μακριά. Η περιοχή με τα ρείκια στα ανατολικά είχε πάρει φωτιά, και ένας λεπτός γαλάζιος καπνός υφωνόταν στον πρωινό ουρανό.

Το Πράγμα ήταν σχεδόν ολόκληρο θαμμένο στην άμμο, ανάμεσα στις σχίζες ενός έλατου που είχε ολοκληρωτικά διαλυθεί με την πρόσκρουση. Το μέρος που προεξείχε από την άμμο είχε το σχήμα πελώριου κυλίνδρου, με κάποιου είδους εξωτερική κρούστα, και το περιγράμματά του αμβλυνόταν κάπως από μια παχιά, φολιδωτή, σκουρόχρωμη επίστρωση. Είχε διάμετρο περίπου τριάντα μέτρα. Ο Όγκιλβι πλησίασε το αντικείμενο, έκ-

πληκτος με το μέγεθος και, ακόμη περισσότερο, με το σχήμα του, αφού οι περισσότεροι μετεωρίτες είναι λίγο πολύ εντελώς στρογγυλεμένοι. Έκαιγε ακόμα τόσο πολύ από την τριβή του με την ατμόσφαιρα, που δεν μπορούσε να το πλησιάσει αρκετά. Κάποιους θορύβους που ακούγονταν από το εσωτερικό του κυλίνδρου τούς απέδωσε στην ανομοιόμορφη πτώση της θερμοκρασίας στην επιφάνειά του, καθώς εκείνη την ώρα δεν φαντάστηκε πως θα μπορούσε να είναι κούφιος.

Ο Όγκιλβι στεκόταν στην άκρη του λάκκου που είχε δημιουργήσει το Πράγμα, καθηλωμένος από τη μυστήρια εμφάνισή του, κατάπληκτος κυρίως με το ασυνήθιστο σχήμα και χρώμα του, και ανίκανος να διακρίνει, ακόμη και τότε, κάποιο στοιχείο που να προδίδει πως η άφιξη του αντικειμένου εξυπηρετούσε κάποιον απώτερο σκοπό. Το πρωινό ήταν πολύ ήσυχο, και ο ήλιος, που βρισκόταν μόλις πάνω από τα πεύκα προς τη μεριά του Γουέιμπριτζ, είχε ήδη αρχίσει να ζεσταίνει. Δεν θυμάται να άκουσε πουλιά να κελαηδούν εκείνο το πρωινό, η αύρα σίγουρα δεν φυσούσε, και οι μόνοι ήχοι που ακούγονταν, ήταν οι ανεπαίσθητες κινήσεις στο εσωτερικό του πυρακτωμένου κυλίνδρου. Ο Όγκιλβι ήταν εντελώς μόνος του στην περιοχή.

Τότε, ξαφνικά, παρατήρησε πως η καμένη, σταχτιά κρούστα που κάλυπτε τον κύλινδρο άρχισε να πέφτει από την καμπύλη άκρη του σε νιφάδες πάνω στην άμμο. Ένα μεγάλο κομμάτι της κρούστας ξαφνικά ξεκόλλησε κι έπεσε μ' έναν οξύ ήχο που τον κατατρόμαξε.

Για λίγο δεν μπορούσε να συνειδητοποιήσει τι σήμαι-

νε αυτό, και παρόλο που η Θερμοκρασία ήταν υπερβολική, κατέβηκε γλιστρώντας μέσα στο λάκκο για να δει το Πράγμα πιο καθαρά. Ακόμα και τότε πίστευε πως η πτώση της Θερμοκρασίας του αντικειμένου ήταν αυτό που προκαλούσε όλα αυτά τα φαινόμενα, αλλά αυτή η πεποίθηση κλονιζόταν από το γεγονός ότι η στάχτη έπεφτε μόνο από την άκρη του κυλίνδρου.

Και τότε αντιλήφθηκε ότι, αργά αργά, η κυκλική κορυφή του κυλίνδρου είχε αρχίσει να περιστρέφεται. Η κίνηση αυτή ήταν τόσο αργή και προοδευτική, που την αντιλήφθηκε μόνο όταν είδε πως ένα μαύρο σημάδι που βρισκόταν προς την πλευρά του τώρα είχε βρεθεί στην άλλη πλευρά της περιφέρειας. Ακόμα και τότε όμως δεν είχε καταλάβει τι συνέβαινε, ώσπου άκουσε έναν υπόκωφο κρότο και είδε το μαύρο σημάδι να μετακινείται απότομα προς τα έξω, δυόμισι πόντους περίπου. Και τότε σαν αστραπή συνειδητοποίησε τα πάντα. Ο κύλινδρος ήταν τεχνητός –κούφιος– και η μία του άκρη ξεβίδωνε! Κάτι μέσα στον κύλινδρο ξεβίδωνε την άκρη του.

«Για όνομα του Θεού!» είπε ο Όγκιλβι. «Υπάρχει κάποιος άνθρωπος –κάποιοι άνθρωποι εκεί μέσα! Ετοιμοθάνατοι εξαιτίας της τεράστιας θερμότητας! Και προσπαθούν να βγουν έξω!»

Αμέσως το μυαλό του έκανε ένα μεγάλο άλμα, συνδέοντας το Πράγμα με τη λάμψη στον Άρη.

Η σκέψη πως εκεί μέσα υπήρχε κάποιο ον παγιδευμένο τού ήταν ανυπόφορη, και ξεχνώντας τη θερμότητα, κινήθηκε προς τον κύλινδρο για να βοηθήσει στο άνοιγμά του. Ευτυχώς όμως η θερμική ακτινοβολία τον σταμάτησε

πριν προλάβει να κάφει τα χέρια του στο πυρακτωμένο ακόμα μέταλλο. Στάθηκε εκεί για λίγο αναποφάσιτος, μετά γύρισε, βγήκε σκαρφαλώνοντας από το λάκκο κι άρχισε να τρέχει ξέφρενα προς το Γουόκινγκ. Θα πρέπει να ήταν περίπου έξι η ώρα. Συνάντησε έναν καραγωγέα και προσπάθησε να του δώσει να καταλάβει, αλλά η ιστορία που του είπε, ήταν τόσο απίστευτη—όπως και η εμφάνισή του, καθώς το καπέλο του τού είχε πέσει στο λάκκο—που ο άνθρωπος απλώς συνέχισε το δρόμο του. Το ίδιο αποτυχημένη ήταν και η απόπειρά του να μιλήσει στο σερβιτόρο που εκείνη την ώρα ξεκλείδωνε την πόρτα της παμπ δίπλα στο Χόρσελ Μπριτζ. Ο άνθρωπος νόμισε πως είχε να κάνει με κάποιον τρελό που το είχε σκάσει από το άσυλο και προσπάθησε, χωρίς επιτυχία, να τον κλείσει στην αποθήκη του μαγαζιού. Αυτό το επεισόδιο τον έφερε στα λογικά του, και μόλις είδε τον Χέντερσον, τον λονδρέζο δημοσιογράφο, στον κήπο του, του φώναξε πίσω από το φράχτη και επιτέλους έγινε κατανοητός.

«Χέντερσον» φώναξε, «είδες εκείνο το πεφτάστρι χθες βράδυ;»

«Ναι. Λοιπόν;» είπε ο Χέντερσον.

«Έπεσε έξω από το Χόρσελ.»

«Θεέ μου!» είπε ο Χέντερσον. «Ένας μετεωρίτης. Καλό κι αυτό.»

«Μα δεν είναι απλώς ένας μετεωρίτης. Είναι ένας κύλινδρος—ένας τεχνητός κύλινδρος, σου λέω! Και κάτι έχει μέσα.»

Ο Χέντερσον κοντοστάθηκε με το φτυάρι στα χέρια.

«Τι πράμα;» είπε. Ήταν κουφός από το ένα αυτί.

Ο Όγκιλβι του είπε ό,τι είχε δει. Ο Χέντερσον χρειάστηκε ένα δυο λεπτά για να συνειδητοποιήσει αυτά που άκουγε. Μετά πέταξε το φτυάρι, άρπαξε το σακάκι του και βγήκε στο δρόμο. Οι δυο τους έτρεξαν πίσω στο λάκκο και βρήκαν τον κύλινδρο στην ίδια θέση. Αυτή τη φορά όμως οι θόρυβοι από το εσωτερικό είχαν σιγήσει, και ένας λεπτός δακτύλιος από λαμπερό μέταλλο πρόβαλλε ανάμεσα στην άκρη και στο κυρίως σώμα του κυλίνδρου. Ένας λεπτός, συριστικός ήχος ακουγόταν, που πρόδιδε ότι αέρας έμπαινε ή έβγαινε από τον κύλινδρο.

Αφουγκράστηκαν, χτύπησαν το φολιδωτό πυρακτωμένο μέταλλο μ' ένα μπαστούνι, και μην παίρνοντας απάντηση, συμπέραναν και οι δυο πως ο άνθρωπος ή οι άνθρωποι που ήταν στο εσωτερικό ήταν αναίσθητοι ή νεκροί.

Οι δυο τους, φυσικά, δεν μπορούσαν να κάνουν τίποτα. Έτσι, αφού έδωσαν κουράγιο, φωνάζοντας, στα όντα του κυλίνδρου και τους υποσχέθηκαν ότι θα τους βοηθήσουν, γύρισαν πάλι στην πόλη για να φέρουν βοήθεια. Μπορεί να τους φανταστεί κανείς, γεμάτους άμμο, ξαναμμένους και ανάστατους, να τρέχουν στο δρομάκι μέσα στο λαμπρό φως του ήλιου, την ώρα ακριβώς που οι μαγαζάτορες ανέβαζαν τα ρολά και οι άνθρωποι άνοιγαν τα παράθυρα από τις κρεβατοκάμαρές τους. Ο Χέντερσον πήγε αμέσως στον σιδηροδρομικό σταθμό για να τηλεγραφήσει τα νέα στο Λονδίνο. Τα άρθρα των εφημερίδων είχαν ήδη προετοιμάσει ψυχολογικά τον κόσμο για να δεχτεί κάτι τέτοιο.

Πριν ακόμα η ώρα φτάσει οκτώ, ένα πλήθος από παι-

διά και ανέργους είχε ξεκινήσει για να δει από κοντά τους «νεκρούς ανθρώπους από τον Άρη». Αυτή τη μορφή είχε πάρει η όλη ιστορία. Εγώ την έμαθα από τον μικρό εφημεριδοπώλη, στις εννιά παρά τέταρτο περίπου, όταν βγήκα να αγοράσω την *Ντέλι Κρόνικλ*. Φυσικά, ταραχτήκα, και χωρίς να χάσω στιγμή, κατευθύνθηκα κι εγώ προς τη γέφυρα του Ότερο και μετά προς τους αμμόλοφους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Στο πάρκο του Χόρσελ

ΒΡΗΚΑ ΕΚΕΙ ΕΝΑ ΜΙΚΡΟ ΠΛΗΘΟΣ, ΕΙΚΟΣΙ ΠΕΡΙΠΟΥ ΑΝΘΡΩΠΩΝ, συγκεντρωμένο γύρω από μια πελώρια τρύπα όπου βρισκόταν ο κύλινδρος. Έχω ήδη περιγράψει την εμφάνιση της κολοσσιαίας αυτής μάζας που είχε καταλήξει στο χώμα. Οι θάμνοι και τα χαλίκια γύρω του φαίνονταν καμένα σαν από μια ξαφνική έκρηξη. Σίγουρα η πρόσκρουση είχε προκαλέσει μια σύντομη πυρκαγιά. Ο Χέντερσον κι ο Όγκιλβι δεν ήταν εκεί. Μάλλον θα σκέφτηκαν ότι προς το παρόν δεν μπορούσαν να κάνουν τίποτα, και θα πήγαν για πρωινό στο σπίτι του Χέντερσον.

Τέσσερα πέντε παιδιά κάθονταν στην άκρη του λάκκου, με τα πόδια τους κρεμασμένα στο εσωτερικό του, και διασκέδαζαν πετώντας πέτρες στο γιγάντιο αντικείμενο, ώσπου τα σταμάτησα. Αφού τους μίλησα σχετικά, άρχισαν να παίζουν κυνηγητό ανάμεσα στο πλήθος των περιέργων.

Μεταξύ των τελευταίων ήταν δυο ποδηλάτες, ένας αρχικηπουρός που είχα προσλάβει κάποτε, ένα κορίτσι μ'

ένα μωρό, ο Γκρεγκ ο χασάπης με το γιο του, και δυο τρεις χασομέρηδες και συνοδοί παικτών γκολφ που σύχναζαν στον σιδηροδρομικό σταθμό. Σχεδόν κανείς τους δεν μιλούσε. Εκείνη την εποχή, ελάχιστοι από τους κοινούς ανθρώπους είχαν κάποιες στοιχειώδεις γνώσεις αστρονομίας. Οι περισσότεροι απλώς κοιτούσαν σιωπηλοί την άκρη του κυλίνδρου, που ήταν ακόμη όπως την είχε αφήσει ο Όγκιλβι κι ο Χέντερσον. Μάλλον ένιωθαν απογοήτευση βλέποντας αυτή την άφυχη μάζα, ενώ περίμεναν να δουν σωρούς αποτεφρωμένων πτωμάτων. Αρκετοί έφυγαν κι άλλοι ήρθαν στη θέση τους, όσο ήμουν εκεί. Αφέθηκα να γλιστρήσω μέσα στο λάκκο, και μου φάνηκε πως ένιωσα μια ανεπαίσθητη κίνηση κάτω από τα πόδια μου. Η άκρη του κυλίνδρου είχε σταματήσει να περιστρέφεται.

Μόνο όταν πλησίασα πολύ κοντά στο αντικείμενο, κατάλαβα πόσο αλλόκοτο ήταν. Με την πρώτη ματιά δεν ήταν και τόσο συναρπαστικό, τουλάχιστον όχι περισσότερο από ένα εκτροχιασμένο βαγόνι ή ένα δέντρο που ο άνεμος το έριξε στο δρόμο. Ίσως και λιγότερο. Έμοιαζε μάλλον με σκουριασμένο βαγόνι μεταφοράς γκαζιού. Χρειαζόταν να έχει κανείς αρκετές επιστημονικές γνώσεις για να καταλάβει ότι η γκρίζα επιφάνεια του Πράγματος δεν ήταν κάποιο κοινό οξείδιο, ή ότι το ασπροκίτρινο μέταλλο που έδειχνε τη λάμψη του ανάμεσα στον κύλινδρο και το καπάκι του είχε μια πρωτοφανή απόχρωση. Η λέξη εξωγήινος δεν σήμαινε τίποτε για τους περισσότερους από τους ανθρώπους που βρίσκονταν εκεί.

Εκείνη την ώρα, είχα ήδη ξεκαθαρίσει στο νου μου πως το Πράγμα είχε έρθει από τον πλανήτη Άρη, θεωρούσα όμως απίθανο να περιέχει έμβια όντα. Πίστευα πως το ξεβίδωμα θα πρέπει να γινόταν αυτόματα. Σε πείσμα των θεωριών του Όγκιλβι, πίστευα πως υπήρχαν άνθρωποι στον Άρη. Το μυαλό μου άρχισε να επεξεργάζεται την πιθανότητα να περιέχει χειρόγραφα, τις δυσκολίες που θα συναντούσαν οι μεταφραστές, αν θα βρίσκαμε νομίσματα ή ομοιώματα, και άλλα παρόμοια. Δεν υπήρχαν όμως ακόμη ενδείξεις για κάτι τέτοιο. Ανυπομονούσα να το δω να ανοίγει. Στις έντεκα, αφού δεν φαινόταν να συμβαίνει τίποτα, επέστρεφα γεμάτος σκέψεις στο σπίτι μου, στο Μέιμπουρι. Δυσκολεύτηκα όμως πολύ ώσπου να μπορέσω να συνεχίσω τις αφηρημένες έρευνές μου.

Το απόγευμα, τα πράγματα είχαν αλλάξει πολύ στην περιοχή. Οι πρώτες εκδόσεις των απογευματινών εφημερίδων είχαν αναστατώσει το Λονδίνο με τους πηχυαίους τίτλους τους:

ΜΗΝΥΜΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΡΗ

ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΟ ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΑΠΟ ΤΟ ΓΟΥΟΚΙΝΓΚ

Επιπλέον, το τηλεγράφημα του Όγκιλβι στην Εταιρεία Αστρονομικών Ανταλλαγών είχε βάλει σ' επιφυλακή όλα τα παρατηρητήρια στα τρία βασίλεια.

Υπήρχαν αρκετές άμαξες-ταξί από το σταθμό του Γουόκινγκ στο δρόμο, μια ανοιχτή άμαξα από το Τσόμπχαμ και μία μάλλον πολυτελής άμαξα. Υπήρχαν ακόμη ένα σωρό ποδήλατα. Επιπλέον, ένας μεγάλος αριθμός

ανθρώπων είχε περπατήσει ώς εκεί, παρά τη ζέστη, από το Γουόκινγκ και το Τσέρτσι, και όλοι αυτοί μαζί συνέθεταν ένα αρκετά μεγάλο πλήθος, που περιλάμβανε ώς και δυο τρεις καλοντυμένες κυρίες.

Επικρατούσε τρομερή ζέστη, δεν υπήρχε ούτε ένα σύννεφο στον ουρανό, υπήρχε πλήρης άπνοια, και η μόνη σκιά που μπορούσε να βρει κανείς ήταν αυτή των λιγοστών διάσπαρτων πεύκων. Η φωτιά στους θάμνους είχε σβήσει, αλλά το επίπεδο έδαφος προς το Ότερσο ήταν κατάμαυρο, από το οποίο υφώνονταν ακόμη στήλες καπνού. Κάποιος έμπορος γλυκών από το Τσόμπχαμ είχε στείλει το γιο του μ' ένα φορτίο πράσινα μήλα και τζιτζιμπίρες.

Πηγαίνοντας στην άκρη του λάκκου, βρήκα εκεί μια ομάδα ανθρώπων –τον Όγκιλβι, τον Χέντερσον, έναν φηλό, ξανθό άντρα που αργότερα έμαθα πως ήταν ο Στεντ, ο Βασιλικός Αστρονόμος, και αρκετούς εργάτες που δούλευαν με φτυάρια και αξίνες. Ο Στεντ έδινε οδηγίες με καθαρή και δυνατή φωνή. Στεκόταν επάνω στον κύλινδρο, που προφανώς δεν ήταν πια τόσο καυτός. Το πρόσωπό του είχε κοκκινίσει, ο ιδρώτας έσταζε από πάνω του και φαίνεται πως κάτι τον είχε εκνευρίσει.

Μεγάλο μέρος του κυλίνδρου είχε αποκαλυφθεί, αν και το μπροστινό του τμήμα ήταν ακόμα βυθισμένο. Μόλις ο Όγκιλβι με είδε ανάμεσα στο πλήθος, στην άκρη του λάκκου, με φώναξε να κατέβω, και με ρώτησε αν θα μπορούσα να πάω να δω τον λόρδο Χίλτον, τον ιδιοκτήτη της περιοχής.

Το ολοένα αυξανόμενο πλήθος, μου είπε, ιδιαίτερα

τα παιδιά, είχε αρχίσει να γίνεται εμπόδιο στην εκσκαφή. Έπρεπε να κατασκευάσουν ένα μικρό κιγκλιδώμα για να κρατηθεί το πλήθος σε κάποια απόσταση. Μου είπε πως μπορούσε ακόμη να ακούσει έναν ανεπαίσθητο κτύπο μέσα στο αντικείμενο, αλλά οι εργάτες δεν είχαν καταφέρει να ξεβιδώσουν την άκρη του, καθώς δεν υπήρχε τίποτε που να μπορεί να χρησιμεύσει ως λαβή. Το περίβλημα φαινόταν να είναι απίστευτα παχύ, και ήταν πιθανόν οι ασθενικοί ήχοι που ακούγαμε να ήταν στην πραγματικότητα ένας θορυβώδης ορυμαγδός.

Με ευχαρίστηση έκανα αυτό που μου ζήτησε, καθώς έτσι θα γινόμουν ένας από τους προνομιούχους θεατές στην εσωτερική πλευρά του κιγκλιδώματος. Δεν βρήκα τον λόρδο Χίλτον στο σπίτι του. Μου είπαν όμως ότι τον περίμεναν από το Λονδίνο με το τρένο των έξι, από το σταθμό του Γουότερλου. Ήταν μόλις πέντε και τέταρτο, και έτσι πήγα στο σπίτι μου, ήπια τσάι, και περπάτησα ως το σταθμό για να τον περιμένω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ο κύλινδρος ανοίγει

ΟΤΑΝ ΕΠΕΣΤΡΕΨΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ, Ο ΗΛΙΟΣ ΕΔΥΕ. ΣΚΟΡΠΙΕΣ ομάδες ανθρώπων έτρεχαν προς τα κει από το Γουόκινγκ, ενώ άλλοι επέστρεφαν. Το πλήθος γύρω από το λάκκο είχε αυξηθεί σημαντικά και ερχόταν σε έντονη αντίθεση με τον κίτρινο σαν λεμόνι ουρανό —θα πρέπει να ήταν εκεί διακόσια άτομα. Φωνές δυνατές ακούγονταν, και κάποια ένταση φαινόταν να έχει δημιουργηθεί γύρω από το λάκκο, κάτι που μου προξένησε, προς στιγμήν, παράξενες σκέψεις. Όταν πλησίασα, άκουσα τη φωνή του Στεντ:

«Κάντε πίσω! Κάντε πίσω!»

Ένα παιδί έτρεξε προς το μέρος μου.

«Κουνιέται» μου φώναξε, «ξεβιδώνει συνέχεια. Δεν μ' αρέσει αυτό. Πάω σπίτι μου».

Πλησίασα το πλήθος. Θα ήταν τουλάχιστον διακόσιοι ή τριακόσιοι άνθρωποι εκεί, που σπρώχνονταν διαρκώς μεταξύ τους. Οι ελάχιστες κυρίες που βρίσκονταν ανάμεσά τους δεν αποτελούσαν εξαίρεση.

«Έπεσε στο λάκκο» φώναξε κάποιος.

«Κάντε πίσω» έλεγαν άλλοι.

Το πλήθος ταλαντεύτηκε λίγο, και μπόρεσα να περάσω σπρώχνοντας. Όλοι φαίνονταν πολύ ταραγμένοι. Από το λάκκο ερχόταν ένα αλλόκοτο βουητό.

«Να πάρει!» είπε ο Όγκιλβι. «Κάνε κάτι να συγκρατήσεις αυτούς τους ηλίθιους. Δεν ξέρουμε τι είναι εκεί μέσα!»

Είδα κάποιον νέο, που νομίζω πως ήταν υπάλληλος ενός καταστήματος στο Γουόκινγκ, να στέκεται επάνω στον κύλινδρο και να προσπαθεί να σκαρφαλώσει έξω από το λάκκο. Το πλήθος τον είχε σπρώξει μέσα.

Εν τω μεταξύ, κάποιος ξεβίδωνε από μέσα την άκρη του κυλίνδρου. Φαίνονταν ήδη οι βόλτες, φτιαγμένες από κάποιο λαμπερό μέταλλο. Κάποιος σκόνταφε πάνω μου και παρά λίγο να πέσω πάνω στον κύλινδρο. Γύρισα, και την ίδια στιγμή θα πρέπει να άνοιξε τελείως, γιατί το καπάκι του κυλίνδρου έπεσε πάνω στα χαλίκια με μεταλλικό γδούπο. Έσπρωξα με τον αγκώνα μου αυτόν που στεκόταν πίσω μου, και έστρεφα το κεφάλι μου ξανά προς το Πράγμα. Για μια στιγμή, η κυκλική κοιλότητα που αποκαλύφθηκε φάνηκε απολύτως μαύρη, καθώς ο ήλιος με χτυπούσε στα μάτια.

Νομίζω πως όλοι περίμεναν να ξεπροβάλει κάποιος άνθρωπος – ίσως κάπως διαφορετικός από εμάς τους γήινους ανθρώπους, αλλά πάντως με τα βασικά ανθρώπινα χαρακτηριστικά. Εγώ, τουλάχιστον, αυτό περίμενα. Καθώς κοίταξα, όμως, είδα κάτι να σαλεύει μέσα στο σκοτάδι του κυλίνδρου: γκρίζες, κυματιστές κινήσεις, η μία μετά την άλλη, και αμέσως μετά δυο φωτεινούς δίσκους, σαν μάτια. Κι ύστερα, κάτι που έμοιαζε με μικρό γκρίζο

φίδι, σε μέγεθος μπαστουνιού, ξετυλίχτηκε έξω από το συστρεφόμενο συνονθύλευμα και ελίχθηκε στον αέρα προς το μέρος μου, ακολουθούμενο από ένα όμοιό του.

Με έλουσε κρύος ιδρώτας. Μια γυναίκα πίσω μου άφησε ένα ουρλιαχτό. Μισογύρισα, κρατώντας τα μάτια μου καρφωμένα στον κύλινδρο, απ' όπου πρόβαλλαν τώρα κι άλλα πλοκάμια, και άρχισα σπρώχνοντας να απομακρύνομαι από την άκρη του λάκκου. Στα πρόσωπα των ανθρώπων γύρω μου η έκπληξη έδωσε τη θέση της στον τρόμο. Από παντού ακούγονταν άναρθρες κραυγές και όλοι άρχισαν να οπισθοχωρούν. Είδα τον υπάλληλο του καταστήματος να προσπαθεί ακόμα να βγει από το λάκκο. Βρέθηκα μόνος μου και είδα τον κόσμο στην άλλη άκρη του λάκκου, μαζί με τον Στεντ, να φεύγει τρέχοντας. Έστρεφα ξανά το βλέμμα στον κύλινδρο και με έπιασε ένας ανεξέλεγκτος τρόμος. Στάθηκα εκεί, σαν στήλη άλατος, με το βλέμμα καρφωμένο.

Μια πελώρια, γκρίζα, στρογγυλή μάζα, περίπου σε μέγεθος αρκούδας, έβγαινε αργά και κοπιαστικά από τον κύλινδρο, και καθώς έπεφτε πάνω της το φως, γυάλιζε σαν βρεγμένο δέρμα.

Δυο πλατιά σκούρα μάτια με κοίταζαν επίμονα. Η μάζα που τα περιέβαλλε, το κεφάλι του όντος, ήταν στρογγυλό και είχε, θα 'λεγε κανείς, πρόσωπο. Υπήρχε ένα στόμα κάτω από τα μάτια, χωρίς χείλη, η άκρη του οποίου έτρεμε κι έσταζε σάλιο. Ολόκληρο το πλάσμα παλλόταν σπασμωδικά. Ένα λεπτό πλοκάμι αγκάλιαζε την άκρη του κυλίνδρου, κι ένα άλλο κουνιόταν στον αέρα.

Οποιοσδήποτε δεν έχει δει ποτέ του ζωντανό Α-

ρειανό δεν μπορεί να φανταστεί πόσο αλλόκοτο είναι το παρουσιαστικό τους. Το ιδιόμορφο στόμα σε σχήμα V, με το μυτερό επάνω χείλος, η απουσία φρυδιών, η απουσία πηγουνιού κάτω από το σφηνοειδές κάτω χείλος, το ασταμάτητο τρεμούλιασμα του στόματος, τα φρικώδη στίφη πλοκάμων, η θορυβώδης και κοπιαστική αναπνοή των πνευμόνων στην ξένη ατμόσφαιρά μας, η καταφανής βαρύτητα και ο πόνος με τον οποίο γίνονταν οι κινήσεις εξαιτίας της μεγαλύτερης βαρύτητας της Γης, και πάνω απ' όλα η πρωτοφανής ένταση των πελώριων ματιών που ήταν μαζί ζωτικά, έντονα, απάνθρωπα, δύσμορφα και τερατώδη. Υπήρχε κάτι το μυκητώδες στο λιπαρό, καφετί δέρμα του, και κάτι το απερίγραπτα αποκρουστικό στην αδέξια επιφυλακτικότητα που πρόδιδαν οι αργές του κινήσεις. Από την πρώτη κιόλας ματιά, με κατέλαβε αηδία και τρόμος.

Ξαφνικά, το τέρας εξαφανίστηκε. Είχε γλιστρήσει από την άκρη του κυλίνδρου και είχε πέσει στο λάκκο, μ' ένα γδούπο παρόμοιο με αυτόν που προκαλεί η πτώση μιας στοίβας δερμάτων. Το άκουσα να βγάζει μια αλλόκοτη, πνιχτή κραυγή, και αμέσως άλλο ένα από τα όντα έκανε τη σκιώδη του εμφάνιση στο βαθύ σκοτάδι του στομίου του κυλίνδρου.

Γύρισα και άρχισα να τρέχω ξέφρενα προς την κοντινότερη συστάδα δέντρων, περίπου εκατό μέτρα μακριά. Έτρεχα όμως σκυφτά, σκοντάφτοντας, καθώς δεν μπορούσα να στρέψω το βλέμμα μου από εκείνα τα πλάσματα.

Εκεί, ανάμεσα στα μικρά πεύκα και τους βράχους, σταμάτησα λαχανιασμένος και περίμενα να δω τι θα συνέ-

βαινε. Η περιοχή γύρω από τους αμμόλακκους ήταν γεμάτη ανθρώπους, που στέκονταν όπως εγώ, έκθαμβοι και τρομοκρατημένοι, με το βλέμμα τους καρφωμένο στα όντα, ή μάλλον στο σωριασμένο χαλίκι στην άκρη του λάκκου όπου βρίσκονταν τα όντα. Και τότε με κατέλαβε ένα νέο κύμα τρόμου, καθώς είδα ένα στρογγυλό, μαύρο αντικείμενο να χοροπηδά στην άκρη του λάκκου. Ήταν το κεφάλι του υπαλλήλου που είχε πέσει μέσα, φαινόταν όμως σαν ένα μικρό, μαύρο αντικείμενο μπροστά από τον καυτό ήλιο που έδυε. Μετά, κατόρθωσε να βγάλει από το λάκκο τον ώμο του και το γόνατό του, αλλά πάλι φάνηκε να γλιστρά, ώσπου το μόνο που φαινόταν ήταν το κεφάλι του. Ξαφνικά, εξαφανίστηκε, και νόμισα πως άκουσα μια ανεπαίθητη κραυγή. Προς στιγμὴν ἔνωσα την παρόρμηση να γυρίσω πίσω και να τον βοηθήσω, όμως ο φόβος με σταμάτησε.

Όλα αυτά ήταν μάλλον αόρατα, κρυμμένα πίσω από τον βαθύ λάκκο και από το σωρό της άμμου που είχε δημιουργήσει η πτώση του κυλίνδρου. Οποιοσδήποτε κι αν ερχόταν εκείνη την ώρα από το δρόμο του Γουόκινγκ ή του Τσόμπχαμ θα έμενε έκπληκτος μπροστά στο θέαμα: ένα ευάριθμο πλήθος εκατό περίπου ανθρώπων να στέκονται σε κύκλο, μέσα σε χαντάκια, πίσω από θάμνους, πίσω από φράχτες, λιγομίλητοι, σε ἔξαρση, και να κοιτάζουν όλοι επίμονα ένα σωρό άμμου. Το καροτσάκι με τις τζιτζιμπίρες θύμιζε μάλλον ερείπιο, μαύρο, μπροστά από έναν ουρανό κατακόκκινο σαν φωτιά, και υπήρχε μια σειρά εγκαταλειμμένων οχημάτων, με άλογα που έτρωγαν μέσα από σακούλες και χτυπούσαν τα πέταλά τους στο χώμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Η Θερμική Ακτίνα

ΑΠΟ ΤΗ ΣΤΙΓΜΗ ΠΟΥ ΑΝΤΙΚΡΙΣΑ ΤΟΥΣ ΑΡΕΙΑΝΟΥΣ ΝΑ βγαίνουν από τον κύλινδρο με τον οποίο είχαν έρθει στη γη απ' τον πλανήτη τους, μια σαγήνη με κατέλαβε. Ήμουν σαν παράλυτος. Έμεινα εκεί, πίσω από τα ρείκια που έφταναν ως τα γόνατά μου, με τα μάτια καρφωμένα στο ανάχωμα που τα έκρυβε. Μέσα μου πάλευε ο φόβος και η περιέργεια.

Δεν τολμούσα να πάω ξανά προς το λάκκο, ένιωσα όμως μιαν έντονη επιθυμία να δω τι συνέβαινε. Έτσι, άρχισα να περπατάω, διαγράφοντας έναν κύκλο, φάχνο-ντας κάποιο σημείο με καλύτερη ορατότητα, και κοιτά-ζοντας διαρκώς τους σωρούς από άμμο που κάλυπταν τους νεοφερμένους. Σε μια στιγμή, μια μακριά μαύρη λουρίδα σαν μαστίγιο ή σαν πλοκάμι χταποδιού πετά-χτηκε μπροστά από το ηλιοβασίλεμα και μαζεύτηκε ξανά, και μετά υψώθηκε τμηματικά μια λεπτή κεραία, που έφερε στην κορυφή της έναν κυκλικό δίσκο που στριφο-γύριζε με αστάθεια. Τι στην ευχή συνέβαινε εκεί πέρα;

Οι περισσότεροι από τους θεατές είχαν συγκεντρω-

Θεί σε μια δυο ομάδες –η μία ήταν ένα μικρό πλήθος προς το Γουόκινγκ, η άλλη ένα τσούρμο προς την κατεύθυνση του Τσόμπχαμ. Προφανώς ένιωθαν και αυτοί ό,τι κι εγώ. Υπήρχαν και μερικοί κοντά μου. Ένας από αυτούς με πλησίασε· ήταν, απ' ό,τι κατάλαβα, γείτονάς μου, αν και δεν γνώριζα τ' όνομά του, και μου έπιασε την κουβέντα. Η συζήτηση, βέβαια, δεν πρόσφερε και πάρα πολλά από πλευράς σαφήνειας.

«Τι απαίσια κτήνη!» είπε. «Θεέ μου! Τι απαίσια κτήνη!» Επαναλάμβανε συνεχώς αυτήν τη φράση.

«Μήπως είδατε κάποιον άνθρωπο μέσα στο λάκκο;» ρώτησα. Δεν πήρα όμως απάντηση. Μείναμε σιωπηλοί και σταθήκαμε εκεί για λίγο κοιτάζοντας, ο ένας πλάι στον άλλον, και νιώθοντας, υποθέτω, κάποια παρηγοριά που ήμασταν μαζί. Μετά από λίγο, άλλαξα θέση και ανέβηκα σε ένα μικρό εξόγκωμα του εδάφους, που μου πρόσφερε κάπως καλύτερη ορατότητα. Όταν γύρισα να τον κοιτάξω, εκείνος περπατούσε προς το Γουόκινγκ.

Το ηλιοβασίλεμα έδωσε τη θέση του στο μισοσκόταδο, και δεν φαινόταν να συμβαίνει τίποτε άλλο. Το πλήθος στα αριστερά μου, προς το Γουόκινγκ, έμοιαζε να μεγαλώνει, και τους άκουγα να μιλούν χαμηλόφωνα. Η ομάδα που βρισκόταν προς το Τσόμπχαμ είχε αρχίσει να διαλύεται. Στο λάκκο δεν υπήρχε τίποτε που να προδίδει κάποια κινητικότητα.

Αυτό το τελευταίο ήταν που έδινε κουράγιο στον κόσμο, και υποθέτω πως οι νέες αφίξεις από το Γουόκινγκ βοήθησαν επίσης στην αποκατάσταση της ηρεμίας και της αυτοπεποίθησης. Μετά από λίγο, πάντως, καθώς το σκο-

τάδι προχωρούσε, το πλήθος άρχισε μια αργή, διακοπτόμενη κίνηση προς το λάκκο, μια κίνηση που έμοιάζε με συσσωρευόμενη δύναμη, καθώς η βραδινή ηρεμία που επικρατούσε γύρω από τον κύλινδρο παρέμενε αδιάσπαστη. Κατακόρυφες σκούρες φιγούρες σε ομάδες δύο ή τριών προχωρούσαν, σταματούσαν, παρατηρούσαν και προχωρούσαν πάλι, ενώ ταυτόχρονα απλώνονταν, σχηματίζοντας ένα ακανόνιστο στεφάνι που φαινόταν πως θα περικύκλωνε τελικά το λάκκο. Ακόμη κι εγώ άρχισα να περπατώ προς το λάκκο.

Τότε είδα ότι κάποιοι καροτσέρηδες, και άλλοι τολμηροί τύποι, είχαν προχωρήσει περισσότερο, και άκουσα το κροτάλισμα των οπλών και το θόρυβο των τροχών. Είδα ένα παιδί να τσουλάει το καροτσάκι με τα μήλα. Και μετά, σε απόσταση τριάντα μέτρων από το λάκκο, από την κατεύθυνση του Χόρσελ, παρατήρησα πως ερχόταν μια μικρή, σκούρα ομάδα ανθρώπων, ο πρώτος από τους οποίους ανέμιζε μία λευκή σημαία.

Ήταν η Αντιπροσωπεία. Είχε γίνει μια βιαστική συνεδρίαση, και αφού οι Αρειανοί ήταν προφανώς, παρά την αποκρουστική μορφή τους, νοήμονα όντα, είχε αποφασιστεί πως έπρεπε να τους δείξουμε ότι κι εμείς είμαστε νοήμονες, πλησιάζοντάς τους με σήματα.

Η σημαία κυμάτιζε, πότε δεξιά πότε αριστερά. Στεκόμουν αρκετά μακριά, κι έτσι δεν μπορούσα ν' αναγνωρίσω κανέναν από την ομάδα, έμαθα όμως αργότερα πως ο Όγκιλβι, ο Στεντ και ο Χέντερσον είχαν λάβει κι εκείνοι μέρος σ' αυτή την προσπάθεια επικοινωνίας. Αυτή η μικρή ομάδα, καθώς προχωρούσε, είχε τραβήξει

μαζί της προς τα μέσα, ας πούμε, την περιφέρεια του σχεδόν τέλειου τώρα κύκλου που σχημάτιζε το πλήθος, και ένας αριθμός από σκοτεινές φιγούρες ακολουθούσαν σε απόσταση ασφαλείας.

Ξαφνικά κάτι άστραφε, και μια μεγάλη ποσότητα φωτεινού, πρασινωπού καπνού βγήκε από το λάκκο σε τρεις ξεχωριστές στήλες που ανέβαιναν η μία μετά την άλλη προς τον ακίνητο ουρανό.

Ο καπνός —η φλόγα είναι μάλλον καλύτερη λέξη— ήταν τόσο φωτεινός, που ο βαθυγάλαξος ουρανός και η μουντή εδαφική έκταση προς το Τσέρτσι, με τα μαύρα πεύκα της, φάνηκε να σκοτεινιάζει απότομα καθώς υψώνονταν αυτές οι στήλες καπνού, και παρέμεινε σκοτεινή κι αφού οι στήλες είχαν διαλυθεί. Την ίδια στιγμή ακούστηκε ένας αδύναμος συριστικός ήχος.

Από την άλλη πλευρά του λάκκου στεκόταν η μικρή ομάδα ανθρώπων, με τη λευκή σημαία πάνω από τα κεφάλια τους, καθηλωμένοι από αυτά που συνέβαιναν, ένα ματσάκι από μικρές σκούρες φιγούρες πάνω στο σκοτεινό έδαφος. Καθώς υψώθηκε ο πράσινος καπνός, τα πρόσωπά τους φωτίστηκαν μ' ένα ωχρο πρασινωπό χρώμα, και έσβησαν ξανά όταν ο καπνός εξαφανίστηκε. Σιγά σιγά, το σφύριγμα έγινε μουρμουρητό, και μετά συρτό, έντονο βουητό. Ένα εξόγκωμα ξεπρόβαλε αργά από το λάκκο, εκπέμποντας μια εξαϋλωμένη ακτίνα φωτός που τρεμόπαιζε.

Την ίδια στιγμή, από τη σκορπισμένη ομάδα ξεπήδησε μια λάμψη που αυτή τη φορά προερχόταν από πραγματική φλόγα, μια λάμψη που πηδούσε από τον έναν στον άλλον.

Ήταν σαν κάποιος πύραυλος να είχε προσκρούσει πάνω τους και να είχε μετατραπεί σε λευκή φλόγα. Ήταν σαν ο καθένας τους να είχε αστραπιαία μετατραπεί σε φωτιά.

Έπειτα, μέσα στο φως του ολέθρου τους, τους είδα να παραπατούν και να πέφτουν, και εκείνους που προσπαθούσαν να τους στηρίξουν να φεύγουν τρέχοντας.

Στάθηκα αποσβολωμένος, χωρίς να έχω ακόμα συνειδητοποιήσει ότι το φως που έβλεπα ήταν ο θάνατος, που πηδούσε από τον έναν άνθρωπο στον άλλον, μέσα σ' εκείνο το μικρό πλήθος. Το μόνο που μπορούσα να καταλάβω ήταν πως συνέβαινε κάτι πολύ παράξενο. Μια σχεδόν αθόρυβη και εκτυφλωτική λάμψη φωτός, και ένας άνθρωπος έπεφτε μονομιάς και έμενε ακίνητος. Και καθώς η αδιόρατη ακτίνα θερμότητας περνούσε από πάνω τους, τα πεύκα άρπαζαν φωτιά και οι ξεροί θάμνοι μ' έναν υπόκωφο κρότο γίνονταν παρανάλωμα της φωτιάς. Και πέρα μακριά, προς το Νάπχιλ, είδα τις λάμπεις από τα δέντρα και τις θημωνιές και τα ξύλινα κτίσματα που έπαιρναν ξαφνικά φωτιά.

Αυτός ο πύρινος θάνατος, αυτό το αόρατο, αναπόφευκτο ξίφος θερμότητας, σάρωνε τα πάντα γρήγορα και τελειωτικά. Σε μια στιγμή αντιλήφθηκα ότι ερχόταν προς το μέρος μου από τους φλεγόμενους θάμνους που είχαν νιώσει το άγγιγμά του, ήμουν όμως ακινητοποιημένος από αυτά που έβλεπα και δεν μπορούσα να κουνήσω. Άκουσα το κροτάλισμα της φωτιάς στους αμιμόλακκους και το ξαφνικό χλιμίντρισμα –σαν στριγκλιά– ενός αλόγου που ακινητοποιήθηκε, το ίδιο ξαφνικά. Ήταν σαν ένα αόρατο και έντονα θερμό δάχτυλο

να είχε τραβήξει μια γραμμή μέσα από τα βάτα, ανάμεσα σ' εμένα και τους Αρειανούς, και κατά μήκος μιας καμπύλης γραμμής, πέρα από τους αμμόλακκους, το έδαφος κάπνιζε και έτριζε. Κάτι έπεσε μ' έναν τρομακτικό κρότο κάπου μακριά προς τα αριστερά μου, κοντά στο δρόμο από το σταθμό του Γουόκινγκ. Έπειτα, τα σφυρίγματα και οι υπόκωφοι ήχοι σταμάτησαν, και το μαύρο στρογγυλό ον βυθίστηκε αργά μέσα στο λάκκο.

Όλ' αυτά συνέβησαν με αστραπιαία ταχύτητα, και είχα μείνει ακίνητος, άναυδος και ξαλισμένος από τις λάμψεις. Αν ο θάνατος είχε σαρώσει τα πάντα σε πλήρη κύκλο, τότε σίγουρα θα με είχε εξολοθρεύσει μέσα στην κατάπληξη μου. Όμως με προσπέρασε, χαρίζοντάς μου τη ζωή, και με άφησε μόνο μέσα στη νύχτα που με περιτριγύριζε, και που ξαφνικά μου φάνηκε ερεβώδης και ανοίκεια.

Η γεμάτη λόφους περιοχή έμοιαζε τώρα σκοτεινή, σχεδόν κατάμαυρη, εκτός από τους δρόμους που φαίνονταν γκρίζοι και ωχροί κάτω από τον βαθυγάλαζο βραδινό ουρανό. Όλα είχαν γίνει ξαφνικά σκοτεινά και άδεια από ανθρώπους. Ψηλά, τα αστέρια συναθροίζονταν, και στα δυτικά ο ουρανός ήταν ακόμη αμυδρά φωτεινός, μ' ένα σχεδόν γαλαξοπράσινο χρώμα. Οι κορυφές των πεύκων και οι στέγες του Χόρσελ προεξείχαν σαν μαύρες μύτες μολυβίων μπροστά στο λυκόφως της δύσης. Οι Αρειανοί και οι συσκευές τους ήταν πια εντελώς αόρατοι, εκτός από εκείνο το λεπτό κατάρτι όπου ταλαντευόταν ο καθρέφτης τους. Κομμάτια θάμνων και μερικά δέντρα κάπνιζαν, πυρωμένα ακόμα, και τα σπίτια

προς το σταθμό του Γουόκινγκ ανέδιδαν πύρινες γλώσσες στον ακίνητο βραδινό αέρα.

Τίποτα δεν άλλαξε, εκτός από κάτι που μου προξένησε τρομερή κατάπληξη: η μικρή εκείνη ομάδα με τη λευκή σημαία είχε ολοκληρωτικά αφανιστεί, και παρ' όλα αυτά η βραδινή γαλήνη δεν είχε διαταραχτεί.

Ξαφνικά συνειδητοποίησα πως ήμουν εκεί, σ' εκείνο το σκοτεινό πλάτωμα, αβοήθητος, απροστάτευτος και μόνος. Και τότε, σαν να έπεσε ο ουρανός στο κεφάλι μου, ήρθε ο φόβος.

Με μεγάλη προσπάθεια, γύρισα και άρχισα να τρέχω σκοντάφτοντας.

Ο φόβος που ένιωσα δεν άφησε κανένα φήγμα λογικής μέσα μου. Ήταν μάλλον τρόμος, πανικός που προκλήθηκε όχι μόνο από τους Αρειανούς αλλά και από τη νύχτα που έπεφτε και τη γαλήνη που επικρατούσε γύρω μου. Η επίδραση που είχε πάνω μου όλη αυτή η κατάσταση μου είχε σπάσει το ηθικό σε τέτοιο σημείο, που, καθώς έτρεχα, έκλαιγα σιωπηλά σαν παιδί, χωρίς να τολμώ να κοιτάζω πίσω.

Θυμάμαι πως ήμουν σίγουρος ότι κάποιοι έπαιζαν μαζί μου, ότι ακόμα και τότε, που ήμουν σχεδόν ασφαλής, αυτός ο μυστήριος θάνατος –που έτρεχε με την ταχύτητα του φωτός– θα ξεπηδούσε από το λάκκο όπου βρισκόταν ο κύλινδρος και θα με χτυπούσε, αφήνοντάς με νεκρό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Η Θερμική Ακτίνα στο δρόμο του Τσόμπχαμ

ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΑΚΟΜΑ ΑΞΙΟΠΕΡΙΕΡΓΟ ΤΟ ΠΩΣ ΟΙ ΑΡΕΙΑΝΟΙ μπορούν ν' αφανίζουν ανθρώπους τόσο γρήγορα και σιωπηλά. Πολλοί πιστεύουν ότι είναι ικανοί να δημιουργήσουν πολύ μεγάλη θερμότητα μέσα σε κάποιο θάλαμο απόλυτης μη-αγωγιμότητας. Αυτή την έντονη θερμότητα την προβάλλουν σε μια παράλληλη ακτίνα επάνω σε οποιοδήποτε αντικείμενο επιλέξουν, μέσω ενός λείου, παραβολικού κατόπτρου άγνωστης σύνδεσης, με τον ίδιο τρόπο που ένα παραβολικό κάτοπτρο ενός φάρου εκπέμπει μία ακτίνα φωτός. Κανείς όμως δεν έχει αποδείξει τελειωτικά αυτές τις λεπτομέρειες. Όπως και να το κάνουν, είναι σίγουρο πως η ουσία του όλου πράγματος είναι μία θερμική ακτίνα. Θερμότητα άορατη, αντί για ορατό φως. Οτιδήποτε εύφλεκτο παραδίνεται αμέσως σε τεράστιες φλόγες στο άγγιγμά της, ο μόλυβδος γίνεται ρευστός σαν το νερό, ο σίδηρος μαλακώνει, το γυαλί σπάει και λιώνει, και όταν η ακτίνα έρθει σ' επαφή με νερό, το μετατρέπει αμέσως, με μια φοβερή έκρηξη, σε ατμό.

Εκείνη τη νύχτα, σχεδόν σαράντα άνθρωποι είχαν

απομείνει κάτω από το φως του φεγγαριού γύρω από το λάκκο, κατακαμένοι και παραμορφωμένοι σε σημείο που ήταν αδύνατον να τους αναγνωρίσει κανείς, και η περιοχή από το Χόρσελ ως το Μέιμπουρι ήταν μια φωτεινή, φλεγόμενη έρημος που καιγόταν ως το ξημέρωμα.

Τα νέα της σφαγής έφτασαν στο Τσόμπχαμ, στο Γουόκινγκ και στο Ότερσο σχεδόν ταυτόχρονα. Στο Γουόκινγκ τα καταστήματα είχαν κλείσει όταν συνέβη το τραγικό γεγονός, και ένας αριθμός ατόμων, που οι ιστορίες που άκουσαν τους κίνησαν το ενδιαφέρον, ξεκίνησαν, περνώντας τη Γέφυρα του Χόρσελ, προς το δρόμο ανάμεσα στις Θημωνιές που οδηγούσε στο πάρκο. Μπορείτε να φανταστείτε τους νεαρούς, ντυμένους στα καλά τους, μετά από μια κουραστική μέρα, να παίρνουν αφορμή από αυτό το γεγονός, όπως θα έκαναν και με κάθε άλλο γεγονός, για να βγουν βόλτα και να φλερτάρουν τα κορίτσια. Μπορείτε να αναπλάσετε μόνοι σας τον ήχο των φωνών κατά μήκος του δρόμου μέσα στο σούρουπο...

Μέχρι εκείνη τη στιγμή, βέβαια, ελάχιστοι στο Γουόκινγκ ήξεραν πως ο κύλινδρος είχε ανοίξει, αν και ο ταιλάιπωρος Χέντερσον είχε στείλει έναν αγγελιοφόρο με ποδήλατο στο ταχυδρομείο για να παραδώσει ένα επείγον τηλεγράφημα προς μια απογευματινή εφημερίδα.

Καθώς όλοι αυτοί έβγαιναν στο ύπαιθρο, συναντούσαν ομάδες ανθρώπων που συζητούσαν ξαναμμένοι και κοιτούσαν συνεχώς το κάτοπτρο που περιστρεφόταν πάνω από τους αμμόλακκους, και οι νεοφερμένοι σίγου-

ρα επηρεάστηκαν απ' όλον αυτό τον ενθουσιασμό που επικρατούσε.

Ός τις οκτώμισι, όταν δηλαδή η Αντιπροσωπεία εμφανίστηκε, υπήρχαν περίπου τριακόσιοι άνθρωποι, ή και περισσότεροι, στην περιοχή, εκτός από εκείνους που είχαν φύγει από το δρόμο για να πλησιάσουν περισσότερο τους Αρειανούς, υπήρχαν επίσης τρεις αστυνομικοί, ο ένας έφιππος, που έκαναν ό,τι μπορούσαν για να εφαρμόσουν τις διαταγές που είχαν πάρει από τον Στεντ, δηλαδή να κρατήσουν τον κόσμο σε απόσταση και να τον εμποδίσουν να πλησιάσει τον κύλινδρο. Ακούγονταν και κάποιες αποδοκιμασίες από τους πιο απερίσκεπτους και ενθουσιώδεις τύπους, για τους οποίους ένα συνωστισμένο πλήθος είναι πάντα αφορμή για φασαρία και επίδειξη.

Ο Στεντ κι ο Όγκιλβι, που είχαν προβλέψει την πιθανότητα σύγκρουσης, είχαν τηλεγραφήσει από το Χόρσελ στο στρατώνα μόλις εμφανίστηκαν οι Αρειανοί, προσδοκώντας να σταλεί ένας λόχος για να βοηθήσει στο να προστατευτούν αυτά τα αλλόκοτα πλάσματα από κρούσματα βίας. Κατόπιν αυτού, είχαν επιστρέψει για να ηγηθούν εκείνης της μοιραίας αντιπροσωπείας. Η περιγραφή του θανάτου τους, όπως τον είδε το πλήθος, μοιάζει πολύ με τη δική μου: τρία σύννεφα πράσινου καπνού, βαθύς μουρμουριστός ήχος, φλόγες και λάμψεις.

Όμως εκείνο το πλήθος τη γλίτωσε πολύ πιο φτηνά απ' ό,τι εγώ. Σώθηκαν μόνο και μόνο γιατί το κάτω μέρος της Θερμικής Ακτίνας χτύπησε ένα λοφίσκο από

άμμο και θάμνους. Αν το παραβολικό κάτοπτρο ήταν λίγα μέτρα ψηλότερα, κανένας τους δεν θα ζούσε για να διηγηθεί την περιπέτειά του. Είδαν τις λάμπεις και τους ανθρώπους που έπεφταν, και ένα αόρατο, θα έλεγε κανείς, χέρι, καθώς κατευθυνόταν προς αυτούς μέσα στο λυκόφως, άναψε τους θάμνους. Έπειτα, μ' ένα σφύριγμα που ξεχώριζε από τον ήχο που ερχόταν από το λάκκο, η ακτίνα τινάχτηκε λίγο πάνω από τα κεφάλια τους, πυράκτωσε τα τούβλα, έσπασε τα τζάμια, έκαψε τα παράθυρα και γκρέμισε τον ακρότοιχο του πιο κοντινού σπιτιού.

Μπροστά στην έκρηξη, στο σφύριγμα και στον κρότο των δέντρων που άρπαζαν φωτιά, το πανικόβλητο πλήθος έμοιαζε να διστάζει για λίγες στιγμές. Σπίθες και αναμμένα κλαδιά άρχισαν να πέφτουν στο δρόμο, μαζί με φύλλα που έμοιαζαν πλέον με νιφάδες φωτιάς. Καπέλα και φορέματα άναβαν. Και μετά, ακούστηκαν φωνές και στριγκλιές, και ένας έφιππος αστυνομικός πρόβαλε καλπάζοντας μέσα από το χάος με τα χέρια του στο κεφάλι, ουρλιάζοντας.

‘Ερχονται!’ στρίγκλισε μια γυναίκα, και αμέσως όλοι, αουγκράτητοι, γύρισαν προς τα πίσω και έσπρωχναν αυτούς που ήταν πιο πίσω για να ανοίξουν δρόμο για το Γουόκινγκ. Το έβαλαν στα πόδια τυφλά, σαν κοπάδι πρόβατα. Στο σημείο που ο δρόμος στενεύει και σκοτεινιάζει, ανάμεσα στους ψηλότερους λόφους, το πλήθος στριμώχτηκε και όλοι πάλευαν απελπισμένα να περάσουν. Το πλήθος αυτό δεν ξέφυγε ολόκληρο. Τουλάχιστον τρεις άνθρωποι, δύο γυναίκες και ένα παιδί, ποδοπατήθηκαν και αφέθηκαν εκεί να πεθάνουν, μέσα στον τρόμο και το σκοτάδι.

Πώς έφτασα στο σπίτι

ΔΕΝ ΘΥΜΑΜΑΙ ΤΙΠΟΤΕ ΑΠΟ ΤΗ ΦΥΓΗ ΜΟΥ, ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ αγωνία μου καθώς έπεφτα πάνω στα δέντρα και σκόνταφτα στους θάμνους. Γύρω μου απλωνόταν η αόρατη φρίκη των Αρειανών, αυτό το ανελέητο πύρινο ξίφος, που φαινόταν να στριφογυρίζει και να υφώνεται πριν κατέβει και μου αφαιρέσει τη ζωή. Βρέθηκα στο δρόμο που συνέδεε το σταυροδρόμι με το Χόρσελ, κι άρχισα να τρέχω προς το σταυροδρόμι.

Στο τέλος, δεν μπορούσα να προχωρήσω άλλο. Ήμουν εξαντλημένος από την ένταση των συναισθημάτων μου και τη φυγή μου, και παραπαίοντας έπεσα στην άκρη του δρόμου, κοντά στη γέφυρα του καναλιού δίπλα στο εργοτάξιο του γκαζιού. Έπεσα κι έμεινα ακίνητος.

Θα πρέπει να έμεινα εκεί για αρκετή ώρα.

Ανακάθισα, αμήχανος. Για μια στιγμή, ίσως, δεν μπορούσα να καταλάβω πώς είχα φτάσει εκεί. Ο τρόμος είχε φύγει από πάνω μου σαν ρούχο. Είχα χάσει το καπέλο μου, και το κολάρο μου είχε φύγει απ' τη θέση του. Λίγα μόλις λεπτά πριν δεν υπήρχαν για μένα παρά τρία πράγματα αληθινά και απτά: η απεραντοσύνη της

νύχτας, του χώρου και της φύσης, η αδυναμία και η αγωνία μου, και το πλησίασμα του Θανάτου. Λες και κάτι άλλαξε φορά όμως τώρα, και η οπτική γωνία μεταβλήθηκε απότομα. Δεν υπήρξε λογική μετάβαση από τη μία κατάσταση στην άλλη. Ξαφνικά, ήμουν και πάλι ο καθημερινός εαυτός μου –ένας αξιοπρεπής, κανονικός πολίτης. Το σιωπηλό ύπαιθρο, η αντίδραση της φυγής, οι φλόγες που έκαιγαν τα πάντα, όλα ήταν σαν σε όνειρο. Αναρωτήθηκα αν είχαν όντως συμβεί όλα αυτά. Δεν μπορούσα να το πιστέψω.

Σηκώθηκα και περπάτησα με ασταθές βήμα προς την ανηφορική γέφυρα. Το μυαλό μου ήταν γεμάτο απορία και τίποτε άλλο. Οι μύες μου και τα νεύρα μου έμοιαζαν εντελώς αποδυναμωμένα. Θα μπορούσα να πω ότι παραπατούσα σαν μεθυσμένος. Στην άλλη άκρη της γέφυρας ξεπρόβαλε ένα κεφάλι, και αμέσως εμφανίστηκε η σιλουέτα ενός εργάτη που κουβαλούσε ένα καλάθι. Δίπλα του έτρεχε ένα μικρό αγόρι. Με προσπέρασε καληνυχτίζοντας. Ήθελα να του μιλήσω, δεν το έκανα όμως. Απάντησά στο χαιρετισμό του με κάποιο ακατανόητο μур-μυρητό, και συνέχισα το δρόμο μου.

Πάνω από την αφίδα του Μέιμπουρι, ένα τρένο, ένας κυματιστός ορυμαγδός που τον συνόδευε άσπρος λαμπερός καπνός και τον ακολουθούσε μια μακριά σειρά από φωτισμένα παράθυρα, πέρασε προς τα νότια. Αυτό ήταν, έφυγε. Κάποιοι άνθρωποι μιλούσαν μπροστά στην καγκελόπορτα ενός σπιτιού στην όμορφη γειτονιά που λεγόταν Οριένταλ Τέρας. Όλα ήταν πολύ πραγματικά και πολύ οικεία. Κι εγώ είχα ξήσει όλη εκείνη τη φρίκη! Ή-

ταν τρομερό, απίστευτο! Τέτοια πράγματα, σκέφτηκα, δεν μπορεί να συμβαίνουν.

Ίσως είμαι άνθρωπος με πολλές ιδιοτροπίες. Δεν γνωρίζω κατά πόσο η εμπειρία μου είναι κοινή σε άλλους ανθρώπους. Κάποιες φορές έχω την αλλόκοτη αίσθηση ότι απομακρύνομαι από τον εαυτό μου και τον κόσμο γύρω μου, ότι παρατηρώ τα πάντα απ' έξω, από κάπου ασύλληπτα μακριά, έξω από το χρόνο, έξω από το χώρο, έξω από την αγωνία και την τραγωδία της όλης υπόθεσης. Αυτό το συναίσθημα ήταν πολύ έντονο εκείνη τη νύχτα. Κι εδώ βρίσκεται μια άλλη όψη του ονείρου μου.

Το πρόβλημα όμως ήταν η απροκάλυπτη δυσαρμονία ανάμεσα σε τούτη τη γαλήνη και στον γοργό θάνατο που κυριαρχούσε εκεί, μόλις δυο μίλια μακριά. Από τις εγκαταστάσεις γκαζιού ακουγόταν θόρυβος, και οι ηλεκτρικοί λαμπτήρες ήταν όλοι αναμμένοι. Σταμάτησα μπροστά στους ανθρώπους που μιλούσαν.

«Τι νέα από το πάρκο;» είπα.

Στην καγκελόπορτα ήταν δυο άνδρες και μια γυναίκα.

«Ε;» είπε ένας από τους άνδρες, γυρνώντας προς το μέρος μου.

«Τι νέα από το πάρκο;» είπα.

«Από εκεί δεν έρχεσαι;» ρώτησαν οι άνδρες.

«Όλοι φέρονται κάπως ανόητα σε σχέση με το πάρκο» είπε η γυναίκα. «Τι τρέχει;»

«Δεν ακούσατε τίποτα για τους ανθρώπους από τον Άρη;» είπα, «τα πλάσματα από τον Άρη;»

«Παραπάνω από αρκετά» είπε η γυναίκα, «ευχαριστώ» και έβαλαν όλοι τα γέλια.

Ένωσα ανόητος, και γι' αυτό θύμωσα. Προσπάθησα, αλλά δεν μπορούσα να τους εξηγήσω αυτό που είχα δει. Το μόνο αποτέλεσμα που είχαν οι σπασμένες και ακατανόητες φράσεις μου ήταν να προξενήσουν κι άλλα γέλια.

«Θα ξανακούσετε για όλ' αυτά» είπα, και συνέχισα το δρόμο μου προς το σπίτι.

Η γυναίκα μου τρόμαξε μόλις με είδε στην εξώπορτα, τόσο καταβεβλημένος ήμουν. Μπήκα στην τραπεζαρία, κάθισα, ήπια λίγο κρασί, και όταν μπόρεσα να βάλω σε μια σειρά τις σκέψεις μου, της διηγήθηκα τι είχα δει. Το δείπνο, ήδη κρύο, είχε σερβιριστεί από ώρα και απλώς το αγνόησα καθώς έλεγα την ιστορία μου.

«Υπάρχει μια παρηγοριά» είπα, για να κατευιάσω τους φόβους που είχα προκαλέσει, «είναι τα πιο δυσκίνητα πράγματα που έχω δει ποτέ να έρπουν. Μπορεί να έχουν καταλάβει το λάκκο και να σκοτώνουν τους ανθρώπους που τα πλησιάζουν, αλλά δεν μπορούν να βγουν από εκεί... Αλλά αυτή η φρίκη!»

«Μη, αγάπη μου!» είπε η γυναίκα μου, συνοφρυωμένη, κι ακούμπησε τα χέρια της στα δικά μου.

«Καημένε Όγκιλβι!» είπα. «Όσο σκέφτομαι πως ίσως είναι εκεί πέρα νεκρός!»

Η γυναίκα μου, τουλάχιστον, δεν βρήκε την εμπειρία μου απίστευτη. Όταν είδα πόσο χλομό έγινε το πρόσωπό της, σταμάτησα αμέσως.

«Μπορεί να έρθουν κι εδώ» έλεγε συνεχώς.

Της έδωσα λίγο κρασί και προσπάθησα να την καθησυχάσω.

«Μόλις που μπορούν να κινηθούν» είπα.

Προσπάθησα να παρηγορήσω κι αυτήν κι εμένα, επαναλαμβάνοντας όλα όσα μου είχε πει ο Όγκιλβι σχετικά με το πόσο απίθανο ήταν να εγκατασταθούν οι Αρειανοί στη Γη. Συγκεκριμένα, έδωσα ιδιαίτερη έμφαση στο πρόβλημα της βαρύτητας. Στην επιφάνεια της Γης, η δύναμη της βαρύτητας είναι τριπλάσια απ' ό,τι στην επιφάνεια του Άρη. Επομένως, ένας Αρειανός θα ζύγιζε τρεις φορές περισσότερο απ' ό,τι στον Άρη, αλλά η μυϊκή του δύναμη θα παρέμενε η ίδια. Το σώμα του θα ήταν γι' αυτόν σαν μολυβένιος χιτώνας. Αυτή, όντως, ήταν η επικρατούσα άποψη. Και οι *Τάιμς* και η *Ντέλι Τέλεγκραφ* επέμειναν σ' αυτή την άποψη το επόμενο πρωί, και αγνόησαν εντελώς, όπως κι εγώ άλλωστε, δύο προφανείς επιδράσεις που μετρίαζαν το πρόβλημα για τους Αρειανούς.

Η ατμόσφαιρα της Γης, όπως γνωρίζουμε σήμερα, περιέχει πολύ περισσότερο οξυγόνο ή πολύ λιγότερο αργόν (μπορεί κανείς να το θέσει όπως θέλει) από την ατμόσφαιρα του Άρη. Οι τονωτικές επιδράσεις της υπερεπάρκειας οξυγόνου πάνω στους Αρειανούς οπωσδήποτε αντιστάθμιζαν ως ένα σημείο το υπερβάλλον βάρος του σώματός τους. Επίσης, όλοι αγνοήσαμε το γεγονός ότι οι Αρειανοί, με την τόσο προηγμένη τεχνικά νοημοσύνη τους, ήταν ικανοί, αν χρειαζόταν, να καταστήσουν τη μυϊκή προσπάθεια περιττή.

Εκείνη τη στιγμή, όμως, δεν έκανα καμιά από αυτές τις σκέψεις, κι έτσι ήμουν πεπεισμένος πως οι εισβολείς δεν είχαν καμιά ελπίδα. Με το κρασί και το φαγητό, με τη σιγουριά που μου πρόσφερε το τραπέζι και στην

ανάγκη να καθησυχάσω τη γυναίκα μου, ένιωσα υπερβολική αυτοπεποίθηση και ασφάλεια.

«Αυτό που έκαναν ήταν ανόητο» είπα, χτυπώντας τα δάχτυλά μου στο ποτήρι με το κρασί. «Είναι επικίνδυνοι, γιατί, δίχως άλλο, έχουν έρθει σε απόγνωση. Ίσως να μην περίμεναν να βρουν ζωντανούς οργανισμούς εδώ –τουλάχιστον όχι νοήμονες ζωντανούς οργανισμούς. Στη χειρότερη περίπτωση» συνέχισα, «μια οβίδα στο λάκκο θα τους σκοτώσει όλους».

Αναμφίβολα, η έντονη συγκίνηση που μου είχαν προκαλέσει τα γεγονότα είχαν φέρει τις αισθήσεις μου σε κατάσταση υπερδιέγερσης. Ακόμα και τώρα, θυμάμαι εκείνο το δείπνο με εξαιρετική σαφήνεια: το γλυκό, ανήσυχο πρόσωπο της αγαπημένης μου γυναίκας να με κοιτά μέσα από τη ροζ σκιά της λάμπας, το λευκό τραπεζομάντιλο με τα ασημένια και γυάλινα διακοσμητικά επάνω του –γιατί εκείνη την εποχή ακόμα και οι συγγραφείς φιλοσοφίας είχαν τις μικρές απολαύσεις τους– το πορφυρόχρωμο κρασί στο ποτήρι μου, όλα αυτά είναι αποτυπωμένα στο νου μου σαν φωτογραφία. Καθόμουν στην άκρη του τραπεζιού παίζοντας μ' ένα τσιγάρο στα χέρια μου, θλιμμένος από τη βιασύνη που έδειξε ο Όγκιλβι και οργισμένος με τον μυωπικό φόβο των Αρειανών.

Θα μπορούσα να είμαι κάποιο ντόντο των νήσων του Αγίου Μαυρικού, που με επιβλητικό ύφος μέσα στη φωλιά του συζητά με τη συμβία του για την άφιξη ενός πλοίου γεμάτου από ναυτικούς που φάχνουν ζώα για τροφή. «Θα τους ραμφίσουμε μέχρι θανάτου αύριο, αγάπη μου».

Δεν το ήξερα, αλλά εκείνο ήταν το τελευταίο πολιτισμένο δείπνο που θα έτρωγα, για πολλές, αλλόκοτες και τρομακτικές μέρες.

Παρασκευή βράδυ

ΤΟ ΠΛΕΟΝ ΑΞΙΟΠΕΡΙΕΡΓΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΑΠ' ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΘΕΝΑ και θαυμαστά πράγματα που συνέβησαν εκείνη την Παρασκευή, ήταν η συνύπαρξη των κοινότοπων συνηθειών της κοινωνικής μας ευταξίας με την έναρξη εκείνης της σειράς γεγονότων που επρόκειτο να ανατρέφουν αυτή την ευταξία για τα καλά. Αν την Παρασκευή το βράδυ παίρνατε ένα διαβήτη και χαράζατε έναν κύκλο ακτίνας πέντε μιλίων γύρω από το Γουόκινγκ, αμφιβάλλω αν θα βρίσκατε έστω κι έναν άνθρωπο έξω από τον κύκλο αυτόν, εκτός ίσως από κάποιους συγγενείς του Στεντ ή των τριών τεσσάρων ποδηλατών ή των Λονδρέζων που κείτονταν νεκροί στο ύπαιθρο, που τα αισθήματα και οι συνήθειές του να επηρεάστηκαν καθόλου από τους νεοφερμένους. Φυσικά, πολλοί άνθρωποι είχαν ακούσει για τον κύλινδρο και το συζητούσαν στον ελεύθερο χρόνο τους, αλλά το γεγονός σίγουρα δεν είχε τον αντίκτυπο που θα είχε ένα τελεσίγραφο προς τη Γερμανία.

Στο Λονδίνο, εκείνη τη νύχτα, το τηλεγράφημα του

καημένου του Όγκιλβι που περιέγραφε το σταδιακό ξεβίδωμα του βλήματος κρίθηκε φευδές, και η βραδινή εφημερίδα, αφού έστειλε τηλεγράφημα για επιβεβαίωση της είδησης και δεν πήρε απάντηση (ήταν νεκρός ο άνθρωπος), αποφάσισε να μην προχωρήσει σε ειδική έκδοση.

Ακόμα και μέσα στον κύκλο των πέντε μιλίων, οι περισσότεροι άνθρωποι ήταν αδρανείς. Ήδη σας περιέγραφα την αντίδραση των ανδρών και των γυναικών με τους οποίους μίλησα. Σε όλη τη συνοικία, οι άνθρωποι έπαιρναν το δείπνο τους, οι εργάτες περιποιούνταν τους κήπους τους μετά από μια ημέρα σκληρής δουλειάς, τα παιδιά έπεφταν για ύπνο, οι νεαροί βολτάριζαν στις αλέες φλερτάροντας και οι σπουδαστές ήταν βυθισμένοι στα βιβλία τους.

Ίσως να κυκλοφορούσε κάποιος φίθυρος στους δρόμους του χωριού, και μπορεί το γεγονός να ήταν ένα καινούριο και κυρίαρχο θέμα συζήτησης στις παμπ, και εδώ κι εκεί κάποιος αγγελιοφόρος, ή ακόμα κάποιος αυτόπτης μάρτυρας των τελευταίων συμβάντων να προξενούσε ένα κλίμα έξαρσης, μια κραυγή ή κάποιο τρεχαλητό, αλλά ως επί το πλείστον η καθημερινή ρουτίνα, δουλειά, φαγητό, ποτό, ύπνος, συνέχισε ακριβώς όπως ήταν εδώ κι αμέτρητα χρόνια –λες και δεν υπήρχε πλανήτης που να λέγεται Άρης στον ουρανό. Ακόμα και στο σταθμό του Γουόκινγκ, στο Χόρσελ και στο Τσόμπχαμ, αυτό ακριβώς συνέβαινε.

Στη διακλάδωση του Γουόκινγκ, ως αργά, τα τρένα σταματούσαν και συνέχιζαν, άλλαζαν γραμμή, οι επιβά-

τες κατέβαιναν και περίμεναν, και όλα προχωρούσαν με τον πλέον συνηθισμένο τρόπο. Ένα αγόρι από την πόλη, μπροστά από το μονοπώλιο του Σμιθ, πουλούσε εφημερίδες με τα βραδινά νέα. Ο μεταλλικός θόρυβος των φορητών και ο οξύς συριστικός ήχος των μηχανών που έρχονταν από τη διακλάδωση των γραμμών μπλέκονταν με τις φωνές, «Άνθρωποι απ' τον Άρη!» Αλαφιασμένοι άνδρες μπήκαν στο σταθμό περίπου στις εννέα, με απίστευτες ειδήσεις, αλλά δεν προκάλεσαν περισσότερη ταραχή απ' όση θα προκαλούσε κάποιος μεθυσμένος. Οι άνθρωποι που ταξίδευαν προς το Λονδίνο κοιτούσαν το σκοτάδι που επικρατούσε έξω από τα παράθυρα των βαγονιών, και έβλεπαν αραιά και πού μια σπίθα που τρεμόπαιζε και εξαφανιζόταν από την πλευρά του Χόρσελ, μια κόκκινη λάμψη και μια λεπτή λωρίδα καπνού που ανέβαινε προς τα άστρα, και νόμιζαν πως δεν συνέβαινε τίποτε πιο περίεργο από μια πυρκαγιά στους θάμνους. Μόνο από την άκρη του πάρκου μπορούσε κανείς ν' αντιληφθεί ότι το πράγμα ήταν σοβαρότερο. Στα σύνορα προς το Γουόκινγκ καίγονταν έξι βίλες. Τα φώτα σε όλα τα σπίτια, ανάμεσα στα τρία χωριά, ήταν αναμμένα, και οι άνθρωποι εκεί έμειναν ξύπνιοι ως την αυγή.

Ένα πλήθος από ανήσυχους περιέργους είχε μαζευτεί στις γέφυρες του Τσόμπχαμ και του Χόρσελ, άλλοι έρχονταν, άλλοι έφευγαν, αλλά το πλήθος παρέμενε. Μια δυο περιπετειώδεις ψυχές έφυγαν μέσα στο σκοτάδι, όπως ανακαλύφθηκε αργότερα, και προχώρησαν πολύ κοντά στους Αρειανούς. Δεν ξαναγύρισαν όμως: πού και πού, μια ακτίνα φωτός, σαν τη δέσμη του προβολέα των πολε-

μικών πλοίων, σάρωνε την περιοχή, και η Θερμική Ακτίνα σίγουρα θα επακολοθούσε. Εκτός απ' αυτό, ολόκληρη η περιοχή ήταν σιωπηλή και έρημη, και τα καρβουνιασμένα πτώματα έμειναν ξαπλωμένα εκεί όλη τη νύχτα κάτω από τ' αστέρια, και όλη την επόμενη μέρα. Πολλοί άνθρωποι άκουγαν έναν ήχο που έμοιαζε με σφυροκόπημα.

Έτσι, έχετε όλη την κατάσταση των πραγμάτων για την Παρασκευή το βράδυ. Στη μέση, χωμένος μέσα στην επιδερμίδα του γέρικου πλανήτη μας σαν δηλητηριώδες βέλος, ήταν ο κύλινδρος. Το δηλητήριο όμως δεν είχε αρχίσει ακόμα να ενεργεί. Γύρω από τον κύλινδρο υπήρχε ένα κομμάτι σιωπηλής ερημιάς, που κατά τόπους εξακολουθούσε να καίει, με μερικά σκούρα, μόλις διακρινόμενα, παραμορφωμένα αντικείμενα να κείτονται εδώ κι εκεί. Πού και πού υπήρχαν δέντρα ή θάμνοι που καίγονταν ακόμα. Απέναντι, υπήρχε μια μικρή ζώνη όπου κυριαρχούσε η ταραχή και η ανησυχία, που όμως δεν έφτανε πέρα απ' αυτήν τη ζώνη. Στον υπόλοιπο κόσμο, η ροή της ζωής συνεχιζόταν με τον ίδιο τρόπο όπως εδώ και άπειρα χρόνια. Ο πυρετός του πολέμου, που έμελλε σε λίγο να παγώσει το αίμα στις αρτηρίες, ν' απονεκρώσει τα νεύρα και να καταστρέφει το νου όλων, δεν είχε ακόμη ανέβει αρκετά.

Σ' όλη τη διάρκεια της νύχτας, οι Αρειανοί σφυροκοπούσαν και κινούνταν συνεχώς, δίχως ύπνο και δίχως κούραση, δουλεύοντας πάνω στις μηχανές που ετοίμαζαν, και κατά διαστήματα, σύννεφα λευκοπράσινου καπνού τινάζονταν προς τον αστροφωτισμένο ουρανό.

Γύρω στις έντεκα, ένας λόχος στρατιωτών ήρθε από

την κατεύθυνση του Χόρσελ και αναπτύχθηκε στις παρυφές του πάρκου, σχηματίζοντας κλοιό. Αργότερα, ένας δεύτερος λόχος έφτασε από το Τσόμπχαμ και αναπτύχθηκε στη νότια πλευρά της περιοχής. Αρκετοί αξιωματικοί από τους στρατώνες του Ίνκερμαν είχαν έρθει νωρίτερα, και ένας απ' αυτούς, ο λοχαγός Ήντεν, δηλώθηκε αγνοούμενος. Ο επικεφαλής του συντάγματος ήρθε στη γέφυρα του Τσόμπχαμ και έκανε ερωτήσεις στο πλήθος ως τα μεσάνυχτα. Οι στρατιωτικές αρχές έδειξαν οπωσδήποτε ευαισθησία στη σοβαρότητα του ζητήματος. Περίπου στις έντεκα, όπως έγραφαν το άλλο πρωί οι εφημερίδες, μια ίλη ουσάρων, δύο πολυβόλα Μαξίμ και τετρακόσιοι άνδρες του συντάγματος του Κάρντιγκαν ξεκίνησαν από το Όλντερσοτ.

Λίγα δευτερόλεπτα μετά τα μεσάνυχτα, το πλήθος που βρισκόταν στην οδό Τσέρτσι, στο Γουόκινγκ, είδε ένα αστέρι να πέφτει από τον ουρανό μέσα στο πευκοδάσος, στα νοτιοδυτικά. Είχε πρασινωπό χρώμα και προξένησε μια σιωπηλή λάμψη σαν καλοκαιρινή αστραπή. Αυτό ήταν ο δεύτερος κύλινδρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

Η μάχη αρχίζει

ΕΚΕΙΝΟ ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ ΕΧΕΙ ΧΑΡΑΧΤΕΙ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΜΟΥ ΣΑΝ μια μέρα αγωνίας. Ήταν επίσης μια μέρα εξαντλητική, ζεστή και βαριά, και το βαρόμετρο, όπως μου είπαν, είχε πολλές διακυμάνσεις. Είχα κοιμηθεί πολύ λίγο, σε αντίθεση με τη γυναίκα μου, και σηκώθηκα νωρίς. Βγήκα στον κήπο πριν το πρωινό και αφουγκράστηκα, αλλά το μόνο πράγμα που ακουγόταν απ' την πλευρά της υπαίθρου ήταν ένας σπίνος.

Ο γαλατάς ήρθε όπως κάθε μέρα. Άκουσα το κροτάλισμα που έκανε το καρτσάκι του και πήγα ως την εξώπορτα να τον ρωτήσω για τα τελευταία νέα. Μου είπε ότι κατά τη διάρκεια της νύχτας οι στρατιώτες είχαν περικυκλώσει τους Αρειανούς, και ότι περίμεναν ένα φορτίο με όπλα. Τότε άκουσα μια οικεία, καθησυχαστική νότα: το τρένο που πήγαινε στο Γουόκινγκ.

«Δεν θα τους σκοτώσουν» είπε ο γαλατάς, «αν βέβαια μπορούν να τ' αποφύγουν».

Είδα το γείτονά μου να περιποιείται τον κήπο του, κουβέντιασα μαζί του για κάμποση ώρα και μπήκα πάλι μέσα στο σπίτι για το πρωινό. Ήταν ένα απόλυτα συνη-

θισμένο πρωινό. Ο γείτονάς μου είχε την άποψη ότι, πριν πέσει ο ήλιος, οι στρατιώτες θα αιχμαλώτιζαν ή θα σκότωναν τους Αρειανούς.

«Κρίμα που είναι τόσο δύσκολο να τους πλησιάσει κανείς» είπε. «Θα ήταν πολύ ενδιαφέρον να γνωρίζαμε πώς είναι η ζωή σε κάποιον άλλο πλανήτη. Μπορεί να μαθαίναμε μερικά πράγματα».

Ήρθε ως το φράχτη και μου έδωσε μια χούφτα φράουλες, καθώς δεν ήταν μόνο ενθουσιώδης με την κηπουρική του αλλά και γενναιόδωρος. Μου είπε επίσης για την πυρκαγιά στο πευκοδάσος, στην περιοχή κοντά στο Μπάιφλητ Γκολντ Λινκς.

«Λένε» είπε, «ότι άλλο ένα απ' αυτά τα διαβολεμένα πράγματα έπεσε εκεί –το δεύτερο. Ακόμη και ένα, βέβαια, είναι αρκετό. Όλα αυτά θα κοστίσουν στους ασφαλιστές μια περιουσία». Γέλασε μ' έναν αέρα που πρόδιδε την εύθυμη διάθεσή του καθώς τα έλεγε αυτά. Το δάσος, είπε, καιγόταν ακόμα, και μου έδειξε ένα σύννεφο καπνού. «Το έδαφος θα καίει για μέρες, λόγω του στρώματος από πευκοβελόνες και γρασίδι» είπε, και αμέσως σοβάρεφε όταν σκέφτηκε: «Τον καημένο τον Όγκιλβι».

Μετά το πρωινό, αντί να δουλέψω, αποφάσισα να περπατήσω προς το πάρκο. Κάτω από τη γέφυρα του τρένου βρήκα μια ομάδα στρατιωτών –ήταν σκαπανείς, νομίζω– άνδρες με μικρά, στρογγυλά καπέλα, βρόμικα, ξεκούμπωτα κόκκινα σακάκια, γαλάζια πουκάμισα, σκούρα παντελόνια και μπότες ως την κνήμη. Μου είπαν πως δεν επιτρεπόταν σε κανέναν να περάσει το κανάλι, και κοιτάζοντας προς τη γέφυρα, είδα έναν από το σύ-

νταγμα του Κάρντιγκαν να στέκεται εκεί φρουρός. Έπιασα κουβέντα με τους στρατιώτες για λίγο. Τους είπα πως είχα δει τους Αρειανούς το προηγούμενο απόγευμα. Κανείς απ' αυτούς δεν είχε δει τους Αρειανούς και δεν είχαν την παραμικρή ιδέα για το πώς ήταν, κι έτσι άρχισαν να με βομβαρδίζουν με ερωτήσεις. Είπαν πως δεν ήξεραν ποιος είχε δώσει την εντολή για την κινητοποίηση των στρατιωτών. Πίστευαν πως είχαν δημιουργηθεί προστριβές στην Έφιππη Φρουρά. Οι σκαπανείς είναι πολύ πιο μορφωμένοι από τους απλούς στρατιώτες, και συζητούσαν με αρκετή οξυδέρκεια τις ιδιαίτερες συνθήκες κάτω από τις οποίες θα μπορούσε πιθανώς να διεξαχθεί η μάχη. Τους περιέγραφα τη Θερμική Ακτίνα και άρχισαν να φιλονικούν μεταξύ τους.

«Να συρθούμε με στολή παραλλαγής και να τους επιτεθούμε, αυτό λέω εγώ» είπε κάποιος.

«Έλα τώρα!» είπε ένας άλλος. «Τι μπορεί να σου κάνει η παραλλαγή απέναντι σ' αυτήν τη θερμότητα; Το πολύ να γίνει προσάναμμα όταν θα φήνεσαι! Αυτό που πρέπει να κάνουμε, είναι να πάμε όσο πιο κοντά μας επιτρέπει το έδαφος και να κάνουμε ένα χαράκωμα».

«Στο διάβολο με τα χαρακώματά σου. Όλο για χαρακώματα μιλάς, θα 'πρεπε να 'σουν κουνέλι, Σνίπι».

«Όστε δεν έχουν λαιμούς;» είπε ένας τρίτος απότομα, ένας κοντός, σκεπτικός, μελαχρινός άντρας που κάπνιζε πίπα.

Επανέλαβα την περιγραφή μου.

«Χταπόδια» είπε, «έτσι λέω εγώ. Μου λες μετά για φαράδες των ανθρώπων, μαχητές φαριών γίναμε!»

«Δεν είναι έγκλημα να σκοτώνεις τέτοια τέρατα» είπε ο πρώτος.

«Γιατί δεν βομβαρδίζουμε τα καταραμένα αυτά πράγματα και να τα ξεκάνουμε μια και καλή;» είπε ο κοντός μελαχρινός άντρας. «Δεν ξέρεις τι μπορούν να κάνουν».

«Πού είναι οι οβίδες σου;» ξανάπε ο πρώτος. «Δεν έχουμε χρόνο. Ό,τι είναι να γίνει, ας γίνει γρήγορα, αυτό λέω εγώ».

Συνέχισαν να το συζητούν κατ' αυτό τον τρόπο. Μετά από λίγο τους άφησα, και πήγα προς το σιδηροδρομικό σταθμό για να πάρω όσο το δυνατόν περισσότερες πρωινές εφημερίδες.

Δεν θα κουράσω όμως τον αναγνώστη με την περιγραφή εκείνου του ατέλειωτου πρωινού και εκείνου του ακόμα πιο ατέλειωτου απογεύματος. Δεν κατάφερα να ρίξω ούτε μια ματιά στο πάρκο, γιατί ακόμα και τα καμπαναριά των εκκλησιών του Χόρσελ και του Τσόμπχαμ είχαν καταληφθεί από τις στρατιωτικές αρχές. Οι στρατιώτες με τους οποίους μίλησα δεν ήξεραν τίποτα, και οι αξιωματικοί φαίνονταν πολύ μυστηριώδεις και πολύ απασχολημένοι. Οι άνθρωποι στην πόλη ένιωθαν ασφαλείς με την παρουσία των στρατιωτών, και εκεί άκουσα για πρώτη φορά από τον Μάρσαλ, τον καπνοπώλη, πως ο γιος του ήταν ένας από τους νεκρούς. Οι στρατιώτες είχαν αναγκάσει όσους έμεναν στις παρυφές του Χόρσελ να εγκαταλείφουν τα σπίτια τους.

Γύρισα στο σπίτι για μεσημεριανό γύρω στις δύο, πολύ κουρασμένος, καθώς, όπως έχω ήδη πει, η μέρα ήταν εξαιρετικά ζεστή και μουντή. Το απόγευμα έκανα ένα

κρύο μπάνιο για να φρεσκαριστώ. Περίπου στις τέσσερις και μισή πήγα στον σιδηροδρομικό σταθμό για να πάρω μια απογευματινή εφημερίδα, μια και οι πρωινές δεν περιείχαν παρά μιαν ανακριβή περιγραφή του θανάτου του Στεντ, του Χέντερσον, του Όγκιλβι και των υπολοίπων. Δεν διάβασα τίποτα σχεδόν που να μην το ήξερα ήδη. Οι Αρειανοί δεν είχαν εμφανιστεί καθόλου. Φαίνονταν απασχολημένοι μέσα στο λάκκο τους. Ακουγόταν ένα σφυροκόπημα και καπνοί έβγαιναν, σχεδόν συνεχώς. Προφανώς ετοιμάζονταν για μάχη. «Νέες προσπάθειες έγιναν για επικοινωνία, χωρίς όμως επιτυχία», ήταν η στερεότυπη φράση σε όλες τις εφημερίδες. Ένας σκαπανέας μού είπε ότι αυτές οι νέες προσπάθειες δεν ήταν παρά ένας άντρας σ' ένα χαντάκι που κρατούσε ένα μακρύ κοντάρι με μια σημαία στην άκρη. Οι Αρειανοί τού έδωσαν τόση σημασία, όση θα δίναμε εμείς στο μουγκανητό μιας αγελάδας.

Πρέπει να παραδεχτώ πως το θέαμα όλου αυτού του οπλισμού και όλης αυτής της κινητοποίησης με ερέθισε πολύ. Η φαντασία μου πήρε τα όπλα και έδινε μάχες και νικούσε τους εισβολείς με δεκάδες εκπληκτικούς τρόπους. Είχε ξυπνήσει μέσα μου κάτι από τα όνειρα των παιδικών μου χρόνων, τα γεμάτα με μάχες και ηρωισμούς. Εκείνη τη στιγμή, μια μάχη μού φαινόταν άνιση. Οι Αρειανοί έμοιαζαν απροστάτευτοι μέσα στο λάκκο τους.

Γύρω στις τρεις, άρχισε ν' ακούγεται ο κρότος ενός πυροβόλου σε τακτά διαστήματα από το Τσέρτσι ή το Άντλστοουν. Έμαθα ότι έριχναν οβίδες στο πευκοδάσος όπου είχε πέσει ο δεύτερος κύλινδρος, με στόχο να

καταστρέφουν το αντικείμενο πριν ανοίξει. Μόλις στις πέντε, όμως, έφτασε στο Τσόμπχαμ ένα πυροβόλο για να χρησιμοποιηθεί κατά των πρώτων εισβολέων.

Στις έξι, περίπου, καθώς καθόμουν στο περίπτερο του κήπου με τη γυναίκα μου πίνοντας τσάι και συζητώντας έντονα για τη μάχη που φαινόταν να πλησιάζει, άκουσα μια πνιχτή έκρηξη από το πάρκο, και μετά μια ομοβροντία πυροβολισμών. Αμέσως ακολούθησε ένας βίαιος κρότος πολύ κοντά μας, και το έδαφος δονήθηκε.

Έτρεξα να δω τι συμβαίνει, και είδα τις κορυφές των δέντρων γύρω από το Οριένταλ Κόλετζ να τυλίγονται στις φλόγες, και το καμπαναριό της μικρής εκκλησίας που ήταν δίπλα να καταρρέει σε συντρίμμια. Η κορυφή του μουσουλμανικού τζαμιού είχε εξαφανιστεί, και η στέγη του κολεγίου έμοιαζε σαν να είχε βληθεί από κανόνι εκατό τόνων. Μία από τις καμινάδες μας έσπασε, λες και είχε χτυπηθεί από βλήμα, τινάχτηκε στον αέρα, και ένα κομμάτι της κατρακύλησε με θόρυβο στα κεραμίδια και έπεσε πάνω στα λουλούδια, μπροστά από το παράθυρο του γραφείου μου, σχηματίζοντας ένα σωρό από κόκκινα θραύσματα.

Η γυναίκα μου κι εγώ μείναμε άφωνοι. Τότε συνειδητοποίησα ότι η κορυφή του Μείμπουρι Χιλ θα πρέπει να ήταν σε ακτίνα βολής για τη Θερμική Ακτίνα των Αρειανών, τώρα που το κολέγιο δεν ήταν πια στη μέση.

Μ' αυτήν τη σκέψη, άρπαξα το χέρι της γυναίκας μου και την τράβηξα έξω στο δρόμο. Έπειτα έφερα έξω και την υπηρέτρια, λέγοντάς της πως θα πήγαινα εγώ επάνω να της φέρω το κουτί για το οποίο ξεφώνιζε.

«Δεν μπορούμε να μείνουμε εδώ» είπα, και την ίδια στιγμή άρχισαν πάλι οι πυροβολισμοί στο ύπαιθρο.

«Μα πού μπορούμε να πάμε;» είπε με τρόμο η γυναίκα μου.

Σκέφτηκα, προβληματισμένος. Και τότε θυμήθηκα τα ξαδέλφια της στο Λέδερχεντ.

«Λέδερχεντ!» φώναξα πάνω από τον ξαφνικό θόρυβο.

Η γυναίκα μου κοίταξε προς τους πρόποδες του λόφου. Οι άνθρωποι έβγαιναν από τα σπίτια τους κατάπληκτοι.

«Και πώς θα πάμε στο Λέδερχεντ;» είπε.

Στους πρόποδες είδα μια ίλη ουσάρων να περνά κάτω από τη γέφυρα του τρένου. Τρεις κάλπαξαν προς τις ανοιχτές πύλες του Οριένταλ Κόλετζ, και δυο άλλοι ξεκαβαλίκεφαν και άρχισαν να τρέχουν από σπίτι σε σπίτι. Ο ήλιος, που έλαμπε μέσα από τον καπνό που ανέδιδαν οι κορυφές των δέντρων, έμοιαζε αιματοβαμμένος και έριχνε παντού ένα ανοίκειο, μακάβριο φως.

«Μείνετε εδώ» είπα, «είστε ασφαλείς εδώ». Και έφυγα αμέσως για το πανδοχείο Σπότιντ Ντογκ, γιατί ήξερα ότι ο ιδιοκτήτης είχε ένα άλογο και ένα αμαξάκι. Έφυγα τρέχοντας, γιατί σκέφτηκα πως σε λίγο όλοι οι κάτοικοι αυτής της πλευράς του λόφου θα κινητοποιούνταν. Βρήκα τον ιδιοκτήτη στο μπαρ του, να αγνοεί τελείως τι συμβαίνει πίσω από το σπίτι του. Ένας άνθρωπος, με την πλάτη γυρισμένη σε μένα, του μιλούσε.

«Τίποτα λιγότερο από μια λίρα» έλεγε ο ιδιοκτήτης, «και δεν έχω κανέναν για τη μεταφορά».

«Σου δίνω δύο» είπα, πίσω από τον ξένο.

«Γιατί;»

«Και θα το 'χεις πίσω ως τα μεσάνυχτα».

«Για τ' όνομα του Θεού!» είπε ο ιδιοκτήτης. «Γιατί τόση βιασύνη; Πουλιάω το μερίδιό μου από ένα γουρούνι. Δυο λίρες, και θα το φέρεις πίσω; Τι συμβαίνει εδώ;»

Του εξήγησα βιαστικά ότι έπρεπε να φύγω από το σπίτι μου, και έτσι εξασφάλισα το αμαξάκι. Εκείνη τη στιγμή δεν μου φαινόταν πως ο ιδιοκτήτης επειγόταν τόσο πολύ να εγκαταλείψει το δικό του σπίτι. Φρόντισα να πάρω το αμαξάκι αμέσως, και αφήνοντάς το στη γυναίκα μου και στην υπηρέτρια, μπήκα στο σπίτι για να πάρω διάφορα τιμαλφή, σκεύη και άλλα. Ενώ το έκανα αυτό, οι οξιές κάτω από το σπίτι καίγονταν και οι φράχτες στο δρόμο ήταν κατακόκκινοι. Την ίδια στιγμή, έφτασε ένας από τους ουσάρους που έτρεχαν στα σπίτια. Ειδοποιούσε τους κατοίκους πως έπρεπε να φύγουν. Τον είδα καθώς έβγαινα από την εξώπορτα, κρατώντας τους θησαυρούς μου τυλιγμένους σ' ένα τραπεζομάντιλο. Του φώναξα:

«Τι νέα;»

Γύρισε, με κοίταξε με γουρλωμένα μάτια, κραύγασε κάτι σαν «βγαίνουν έξω μ' ένα πράγμα σαν σκέπασμα δίσκου», και συνέχισε να τρέχει προς την πόρτα του σπιτιού στην κορυφή. Ένας ξαφνικός στρόβιλος μαύρου καπνού κατά μήκος του δρόμου τον έκρυφε για λίγο. Έτρεξα στο γείτονά μου και χτύπησα την πόρτα του για να σιγουρευτώ πως η γυναίκα του είχε πάει στο Λονδίνο μαζί του και πως είχαν κλειδώσει το σπίτι. Ξαναμπήκα στο σπίτι μου για να πάρω το κουτί της υπηρέτριας, όπως της είχα υπο-

σχεθεί, το έσυρα έξω, το έδεσα δίπλα της στο αμαξάκι και έπειτα έπιασα τα γκέμια και πήδησα στη θέση του οδηγού, δίπλα στη γυναίκα μου. Σε λίγο ήμασταν μακριά από τον καπνό και το θόρυβο, και τρέχαμε στην πίσω πλαγιά του Μείμπουρι Χιλ, προς το Γουόκινγκ.

Μπροστά μας ήταν ένα ήσυχο, ηλιόλουστο τοπίο, με χωράφια σπαρμένα σιτάρι και στις δυο πλευρές του δρόμου, και το Μείμπουρι Ιν με την κρεμαστή πινακίδα του. Είδα μπροστά μας την άμαξα του γιατρού. Μόλις φτάσαμε στους πρόποδες του λόφου, γύρισα να κοιτάξω. Σύννεφα μαύρου καπνού και κόκκινες λάμψεις ανέβαιναν στον ουρανό, ρίχνοντας τη σκιά τους στις πράσινες δενδροκορφές, στα ανατολικά. Ο καπνός ήδη εκτεινόταν πάρα πολύ, ανατολικά ως το πευκοδάσος του Μπάιφλητ και δυτικά ως το Γουόκινγκ. Ο δρόμος ήταν γεμάτος ανθρώπους που έτρεχαν προς το μέρος μας. Και πολύ αδύναμα πια, πολύ καθαρά όμως μέσα στον ζεστό, ήρεμο αέρα, ακουγόταν το κροτάλισμα ενός πολυβόλου, το οποίο σε λίγο σίγησε, και οι πυροβολισμοί των τουφεκιών. Προφανώς οι Αρειανοί πυρπολούσαν τα πάντα με τη Θερμική Ακτίνα τους.

Δεν είμαι και πολύ καλός οδηγός, κι έτσι έπρεπε αμέσως να στρέψω την προσοχή μου στο άλογο. Όταν μπόρεσα να ξανακοιτάξω, ο δεύτερος λόφος είχε κρύψει τον μαύρο καπνό. Χτύπησα το μαστίγιο και χαλάρωσα το τράβηγμα στο χαλινάρι, ώσπου το Γουόκινγκ και το Σεντ βρέθηκαν ανάμεσα σ' εμάς και στον φρικιαστικό σάλο που αφήσαμε πίσω μας. Προσπέρασα το γιατρό ανάμεσα στο Γουόκινγκ και το Σεντ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

Η καταιγίδα

ΤΟ ΛΕΔΕΡΧΕΝΤ ΕΙΝΑΙ ΠΕΡΙΠΟΥ ΔΩΔΕΚΑ ΜΙΛΙΑ ΑΠΟ ΤΟ Μέιμπουρι Χιλ. Η μυρωδιά του άχυρου πλανιόταν στον αέρα μέσα από τα πλούσια λιβάδια πέρα από το Πίρφορντ, και οι φράχτες και οι θάμνοι στις δυο πλευρές του δρόμου ήταν όμορφοι κι ευχάριστοι, με ένα πλήθος αγριοτριαντάφυλλα. Οι πυροβολισμοί που είχαν ξεσπάσει καθώς κατεβαίναμε το λόφο σταμάτησαν το ίδιο απότομα όσο είχαν αρχίσει, και το απόγευμα έγινε γαλήνιο και ήρεμο. Φτάσαμε στο Λέδερχεντ χωρίς απρόοπτα γύρω στις εννέα, και το άλογο ξεκουράστηκε για μια ώρα ενώ εγώ έτρωγα με τα ξαδέλφια μου, και άφησα τη γυναίκα μου στα χέρια τους.

Η γυναίκα μου ήταν παράξενα σιωπηλή κατά τη διάρκεια του ταξιδιού και φαινόταν να την πνίγουν κακά προαισθήματα. Της μιλούσα καθησυχαστικά, τονίζοντας ότι οι Αρειανοί ήταν καθηλωμένοι στο λάκκο από την αυξημένη βαρύτητά τους, και μόλις που θα μπορούσαν να συρθούν για λίγο έξω απ' αυτόν. Εκείνη όμως απαντούσε μονοσύλλαβα. Αν δεν είχα δώσει την υπόσχεσή μου στον πανδοχέα, νομίζω πως θα με προέτρεπε να μείνω

στο Λέδερχεντ εκείνη τη νύχτα. Εύχομαι να το είχα κάνει! Το πρόσωπό της, θυμάμαι, ήταν πολύ χλομό όταν χωρίσαμε.

Εγώ βρισκόμουν σε έξαρση όλη τη μέρα. Το αίμα μου έβραζε από τον πυρετό του πολέμου, που περιστασιακά καταλαμβάνει μια πολιτισμένη κοινωνία, και βαθιά μέσα μου δεν λυπόμουν που έπρεπε να επιστρέφω στο Μέιμπουρι εκείνη τη νύχτα. Φοβόμουν, μάλιστα, ότι εκείνη η τελευταία ομοβροντία που είχα ακούσει ίσως να σήμαινε την εξόντωση των εισβολέων από τον Άρη. Ο καλύτερος τρόπος για να εκφράσω αυτό που σκεφτόμουν, είναι να σας πω ότι θα ήθελα να ήμουν εκεί να δω το θάνατό τους.

Ήταν σχεδόν έντεκα όταν ξεκίνησα το ταξίδι της επιστροφής. Η νύχτα ήταν απρόσμενα σκοτεινή. Μου φάνηκε σχεδόν μαύρη, καθώς έφευγα από τα ξαδέλφια μου και την κατάφωτη αυλή τους, και ήταν ζεστή και βαριά, όπως η μέρα που προηγήθηκε. Στον ουρανό, τα σύννεφα κινούνταν γρήγορα, παρόλο που οι θάμνοι γύρω μας ήταν ακίνητοι. Ο επιστάτης άναψε και τις δύο λάμπες. Ευτυχώς, γνώριζα καλά το δρόμο. Η γυναίκα μου στεκόταν κάτω από το φως της εξώπορτας και με κοιτούσε καθώς ανέβαινα στο αμαξάκι. Έπειτα γύρισε απότομα και μπήκε μέσα, αφήνοντας τα ξαδέλφια μου πλάι πλάι να μου εύχονται καλή τύχη.

Στην αρχή ήμουν επηρεασμένος από τα δάκρυα της γυναίκας μου, σύντομα όμως η σκέψη μου γύρισε στους Αρειανούς. Δεν είχα ιδέα για την έκβαση της βραδινής μάχης. Δεν γνώριζα ούτε τα γεγονότα που είχαν προκα-

λέσει τη σύγκρουση. Καθώς περνούσα από το Όκχαμ – δεν γύρισα από το δρόμο που περνούσε από το Σεντ και το Παλιό Γουόκινγκ– είδα στα δυτικά μια κατακόκκινη λάμψη η οποία, καθώς πλησίαζα, ανέβαινε αργά προς τον ουρανό. Τα σύννεφα της καταιγίδας που ερχόταν αναμειγνύονταν με μάζες μαύρου και κόκκινου καπνού.

Ο δρόμος του Ρίπλεϊ ήταν έρημος, και εκτός από κάποιο φωτισμένο παράθυρο, το χωριό δεν έδειχνε σημεία ζωής. Παρά λίγο όμως να πάθω ατύχημα στη στροφή για το Πίρφορντ, όπου στεκόταν μια ομάδα ανθρώπων με την πλάτη γυρισμένη σ' εμένα. Τους προσπέρασα, αλλά κανείς δεν μου μίλησε. Δεν ξέρω τι γνώριζαν για τα συμβάντα πέρα από το λόφο, ούτε αν τα βουβά σπίτια που πέρασα στο δρόμο μου ήταν εγκαταλειμμένα και άδεια ή είχαν μέσα ανθρώπους που κοιμούνταν ή κάθονταν θορυβημένοι μέσα στον τρόπο της νύχτας.

Από το Ρίπλεϊ, ώπου να φτάσω στο Πίρφορντ, βρισκόμουν στην κοιλάδα του Γουέι, και δεν έβλεπα την κόκκινη λάμψη. Καθώς ανέβαινα τον μικρό λόφο μετά την εκκλησία του Πίρφορντ, η λάμψη εμφανίστηκε ξανά και τα δέντρα γύρω μου έτρεμαν περιμένοντας την καταιγίδα. Τότε άκουσα το ρολόι της εκκλησίας του Πίρφορντ, που μόλις είχα προσπεράσει, να χτυπά μεσάνυχτα, και έπειτα είδα το Μέιμπουρι Χιλ, με τα δέντρα του και τις στέγες του να ξεπροβάλλουν μαύρα και μυτερά στο κόκκινο φόντο.

Την ίδια στιγμή, μια μακάβρια πράσινη λάμψη φώτισε το δρόμο γύρω μου και το μακρινό δάσος κοντά στο Άντλστοουν. Ένωσα ένα τράβηγμα στα χαλινάρια. Τα

πρώτα σύννεφα της καταιγίδας είχαν διαπεραστεί από μια πράσινη φλόγα που ξαφνικά φώτισε τα πάντα και έπεσε στο χωράφι αριστερά μου. Ήταν το τρίτο πεφτάστρι!

Αμέσως μετά, δημιουργώντας αντίθεση με το εκτυφλωτικό βιολετί της, ξεπήδησε από τα σύννεφα η πρώτη αστραπή της καταιγίδας, και η βροντή ακούστηκε από πάνω μου σαν ρουκέτα. Το άλογο έσφιξε τα δόντια του και αφηνίασε.

Αρχίσαμε να κατρακυλάμε σχεδόν στην ελαφριά κατηφόρα που οδηγεί στους πρόποδες του λόφου. Οι αστραπές συνέχιζαν με τέτοια συχνότητα, που όμοια δεν είχα ξαναδεί. Οι βροντές, η μία μετά την άλλη, με το παράξενο κροτάλισμα που τις συνόδευε, έμοιαζαν μάλλον με το βουητό μιας γιγάντιας ηλεκτρικής μηχανής παρά με τις συνήθεις εκρηκτικές αντηχήσεις. Το φως των αστραπών ήταν εκτυφλωτικό και μου προκαλούσε σύγχυση, και το λεπτό χαλάζι μαστίγωνε το πρόσωπό μου καθώς κατέβαινα εκείνη την κατηφόρα.

Στην αρχή, πρόσεχα μόνο το δρόμο μπροστά μου, ξαφνικά όμως η προσοχή μου στράφηκε σε κάτι που κατέβαινε γρήγορα την πλαγιά του λόφου του Μέιμπουρι. Το πήρα για τη βρεγμένη στέγη κάποιου σπιτιού, αλλά οι συνεχόμενες αστραπές έδειξαν πως το αντικείμενο προχωρούσε γρήγορα και ομαλά. Ήταν ένα φευγαλέο θέαμα –τη μια στιγμή απόλυτο σκοτάδι, και την άλλη, μέσα σε μια λάμψη σαν το φως της μέρας, ο κόκκινος όγκος του Ορφανοτροφείου κοντά στην κορυφή του λόφου, οι πράσινες κορυφές των πεύκων και το

περίεργο αντικείμενο ξεπρόβαλλαν καθαρά, μυτερά και φωτεινά.

Και τότε είδα αυτό το Πράγμα! Πώς να το περιγράψω; Ένα τερατώδες τρίποδο, ψηλότερο από τα περισσότερα σπίτια, που περπατούσε πάνω στα μικρά πεύκα και τα συνέτριβε στο διάβα του. Μια κινούμενη μηχανή από λαμπερό μέταλλο, που περπατούσε τώρα στα ρείκια. Αρθρωτά ατσάλινα σκοινιά κρέμονταν από το κυρίως σώμα, και ο μεταλλικός ορυμαγδός που προξενούσε στο πέρασμά του έδενε με το βουητό των κεραυνών. Μια λάμψη, και ξεχώριζε πολύ καθαρά, γέρνοντας προς τη μια πλευρά με τα δυο του πόδια στον αέρα, για να εξαφανιστεί και να ξαναφανεί σχεδόν αμέσως, εκατό μέτρα πιο κοντά. Μπορείτε να φανταστείτε ένα σκαμνί για άρμεγμα να στριφογυρνά και να αναπηδά στο έδαφος;

Αυτή την εντύπωση σου έδινε έτσι όπως φωτιζόταν στιγμιαία. Αντί για σκαμνί, όμως, φανταστείτε ένα μεγάλο μηχανήμα πάνω σε μια τρίποδη βάση.

Τότε, ξαφνικά, τα δέντρα του πευκοδάσους μπροστά μου άνοιξαν όπως ακριβώς οι εύθραυστες καλαμιές όταν περνά ανάμεσά τους ένας άνθρωπος. Οι κορμοί έσπαζαν κι έπεφταν, κι ένα δεύτερο πελώριο τρίποδο εμφανίστηκε, τρέχοντας προς το μέρος μου, όπως μου φάνηκε. Κι εγώ κάλπαξα καταπάνω του! Στη θέα του δεύτερου τέρατος, έχασα κάθε φυχραιμία. Δίχως να ξανακοιτάξω προς τα κει, τράβηξα το κεφάλι του αλόγου με το χαλινάρι προς τα δεξιά, και την επόμενη στιγμή το αμαξάκι βρέθηκε δίπλα στο άλογο. Οι άξονες έσπασαν

με θόρυβο, κι εγώ εκτινάχτηκα στα πλάγια κι έπεσα βαριά σε μια μικρή λίμνη που είχε σχηματιστεί από το νερό της βροχής.

Σχεδόν αμέσως βγήκα από κει και σύρθηκα, με τα πόδια μου πάντα στο νερό, κάτω από μια συστάδα θάμνων. Το άλογο ήταν ξαπλωμένο και ακίνητο –είχε σπάσει ο σβέρκος του, κακόμοιρο ζώο!– και μέσα στις αστραπές είδα τον μαύρο όγκο του αναποδογυρισμένου αμαξιού μου και τη ρόδα του να γυρνά αργά. Την επόμενη στιγμή, το κολοσσιαίο μηχάνημα με προσπέρασε και συνέχισε το δρόμο του προς το Πίρφορντ.

Από κοντά το Πράγμα ήταν απίστευτα αλλόκοτο, γιατί δεν ήταν απλώς ένα άφυχο μηχάνημα που συνέχιζε το δρόμο του. Μηχάνημα ήταν, με ηχηρό μεταλλικό βηματισμό και μακριά, εύκαμπτα, γυαλιστερά πλοκάμια –ένα από τα οποία είχε αρπάξει ένα μικρό πεύκο– που κουνιόνταν με θόρυβο γύρω από το παράξενο κυρίως σώμα. Αλλά επέλεγε το δρόμο του καθώς προχωρούσε, και η μπρούντζινη κορυφή του κουνιόταν, μοιάζοντας εκπληκτικά με κεφάλι που κοιτούσε πέρα δώθε. Πίσω από το κυρίως σώμα ήταν μια πελώρια μάξα από λευκό μέταλλο που έμοιαζε με το γιγάντιο καλάθι ενός φαρά, και πράσινος καπνός ξεπηδούσε από τους συνδέσμους των ποδιών του καθώς το τέρας περνούσε δίπλα μου. Και σε μια στιγμή είχε φύγει.

Τόσα μπόρεσα να δω, ανάμεσα στην αβεβαιότητα των εκτυφλωτικών αστραπών και των κατάμαυρων σκιών.

Καθώς περνούσε δίπλα μου, έβγαλε ένα θριαμβευτι-

κό, εκκωφαντικό ουρλιαχτό που έπνιξε τους κεραυνούς —«Αλού! Αλού!»— και αμέσως μετά βρέθηκε μαζί με το σύντροφό του μισό μίλι μακριά, σκύβοντας πάνω από κάτι που βρισκόταν στο χωράφι. Δεν έχω καμιά αμφιβολία πως το Πράγμα στο χωράφι ήταν ο τρίτος από τους δέκα κυλίνδρους που είχαν εκτοξεύσει από τον Άρη.

Για λίγα λεπτά έμεινα εκεί ξαπλωμένος, μέσα στη βροχή και το σκοτάδι, παρατηρώντας μέσα από το αδιάκοπο φως των αστραπών αυτά τα τερατώδη μεταλλικά όντα να απομακρύνονται περπατώντας πάνω από τα ρείκια. Το χαλάζι ξανάρχισε, και καθώς έπεφτε, οι φιγούρες τους πότε θάμπωναν και πότε γίνονταν πάλι καθαρές. Πού και πού, οι αστραπές διακόπτονταν και τα κατάπινε η νύχτα.

Ήμουν βρεγμένος ολόκληρος από το χαλάζι και το νερό της βροχής που είχε πέσει. Πέρασε λίγη ώρα ώσπου να συνέλθω και να προσπαθήσω να βρω κάποιο μέρος πιο στεγνό, ή να σκεφτώ τον κίνδυνο που διέτρεχα.

Εκεί κοντά υπήρχε μια μικρή, ξύλινη καλύβα, στη μέση ενός κήπου με πατάτες. Κατόρθωσα να σταθώ στα πόδια μου και άρχισα να τρέχω προς τα κει σκυφτός, προσπαθώντας να καλύπτομαι όσο γινόταν περισσότερο. Χτύπησα την πόρτα, αλλά δεν μπορούσαν να μ' ακούσουν από μέσα —αν υπήρχε κανείς μέσα— και μετά από λίγο παραιτήθηκα απ' την προσπάθεια, και μέσα από ένα χαντάκι κατάφερα να συρθώ ως το πευκοδάσος, προς την κατεύθυνση του Μέιμπουρι, χωρίς να με προσέξουν αυτές οι τερατώδεις μηχανές.

Μ' αυτή την κάλυψη συνέχισα, τρέμοντας τώρα, προς

το σπίτι μου. Περπάτησα ανάμεσα στα δέντρα, προσπαθώντας να βρω το μονοπάτι. Μέσα στο δάσος ήταν πολύ σκοτεινά, καθώς οι αστραπές δεν ήταν πια τόσο συχνές, και το χαλάζι, που έπεφτε καταρρακτωδώς, σχημάτιζε θαρρείς κολόνες, όπως έπεφτε μέσα από τα κενά που άφηνε το παχύ φύλλωμα.

Αν είχα συνειδητοποιήσει πλήρως το νόημα όλων αυτών που είχα δει, θα είχα γυρίσει αμέσως μέσα από το Μπάιφλητ στο δρόμο του Κόμπχαμ, και θα είχα πάει να συναντήσω τη γυναίκα μου στο Λέδερχεντ. Εκείνη τη νύχτα, όμως, τα παράξενα πράγματα που συνέβαιναν γύρω μου και η κατάσταση στην οποία βρισκόμουν σωματικά μ' εμπόδισαν, καθώς ήμουν χτυπημένος, κουρασμένος, βρεγμένος ως το κόκαλο, και σχεδόν κουφός και τυφλός από την καταιγίδα.

Μου πέρασε από το μυαλό η ιδέα να πάω στο σπίτι μου, και αυτό ήταν όλο το κίνητρο που χρειαζόμουν. Πέρασα ανάμεσα από τα δέντρα παραπαίοντας, έπεσα σ' ένα χαντάκι και πλήγωσα τα γόνατά μου σε μια σανίδα, και τελικά βούτηξα στο δρόμο που κατέβαινε απ' το κολέγιο. Λέω βούτηξα, γιατί το νερό της καταιγίδας κατέβαζε άμμο από την κορυφή του λόφου κι ο δρόμος ήταν σαν λασπώδης χείμαρρος. Εκεί, μέσα στο σκοτάδι, ένας άντρας έπεσε πάνω μου και μ' έριξε κάτω.

Έβγαλε μια κραυγή τρόμου, πήδησε μακριά μου και έφυγε τρέχοντας πριν προλάβω να συγκεντρώσω αρκετές δυνάμεις ώστε να του μιλήσω. Η καταιγίδα ήταν τόσο σφοδρή εδώ, που με μεγάλη δυσκολία μπόρεσα να ανηφορίσω στο λόφο. Πλησίασα το φράχτη στ' αριστε-

ρά μου και τον χρησιμοποίησα σαν στήριγμα για ν' ανέβω ψηλότερα.

Κοντά στην κορυφή, σκόνταφα πάνω σε κάτι μαλακό, και στο φως μιας αστραπής, είδα ανάμεσα στα πόδια μου ένα σώμα καλυμμένο με μαύρο ύφασμα και ένα ζευγάρι μπότες. Πριν προλάβω να καταλάβω ακριβώς πώς ήταν ξαπλωμένος ο άνθρωπος, η αστραπή είχε σβήσει. Στάθηκα από πάνω του περιμένοντας την επόμενη αστραπή. Όταν ξέσπασε, είδα πως ήταν ένας μεγαλόσωμος άντρας, ντυμένος με φτηνά αλλά προσεγμένα ρούχα. Το κεφάλι του ήταν λυγισμένο κάτω από το σώμα του και ήταν ξαπλωμένος με περίεργο τρόπο, σαν να τον είχε πετάξει κάποιος βίαια πάνω στο φράχτη.

Καταπολεμώντας την απέχθεια που νιώθει οποιοσδήποτε δεν έχει ποτέ αγγίζει νεκρό, έσκυφα και τον γύρισα ανάσκελα για ν' ακούσω την καρδιά του. Ήταν όντως νεκρός. Προφανώς κάποιος του είχε σπάσει το σβέρκο. Μια αστραπή έλαμψε και φώτισε ξαφνικά το πρόσωπό του. Τινάχτηκα όρθιος. Ήταν ο ιδιοκτήτης του Σπότιντ Ντογκ, του οποίου το μεταφορικό μέσο είχα νοικιάσει.

Πέρασα από πάνω του προσεκτικά και συνέχισα το δρόμο μου. Προσπέρασα το αστυνομικό τμήμα και το κολλέγιο, και προχώρησα προς το σπίτι μου. Τίποτα δεν καιγόταν στο λόφο, αν και στο πάρκο υπήρχε ακόμα εκείνη η κόκκινη λάμψη, και σύννεφα πορφυρόχρωμου καπνού ανέβαιναν στον ουρανό μέσα από το χαλάξι που συνέχιζε να πέφτει. Όπως μπορούσα να δω από τις αστραπές, τα σπίτια γύρω μου ήταν ως επί το πλείστον άθικτα. Δίπλα

στο κολέγιο, επάνω στο δρόμο, βρισκόταν ένας μαύρος σωρός.

Από το δρόμο προς το Μέιμπουρι Μπριτζ ακούγονταν φωνές και άνθρωποι να περπατάνε, δεν είχα όμως δυνάμεις για να τους φωνάξω ή να πάω προς το μέρος τους. Άνοιξα με το κλειδί μου, μπήκα κι έκλεισα την πόρτα, την κλείδωσα και την αμπάρωσα, προχώρησα κουτσαίνοντας ως τη σκάλα και κάθισα. Στο μυαλό μου δεν υπήρχε τίποτε άλλο εκτός από εκείνα τα κινούμενα μεταλλικά τέρατα και το πτώμα που είχε εκσφενδονιστεί πάνω στο φράχτη.

Κουλουριάστηκα στη βάση της σκάλας με την πλάτη στον τοίχο, τρέμοντας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

Στο παράθυρο

ΣΑΣ ΕΧΩ ΗΔΗ ΠΕΙ ΟΤΙ ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΜΕ ΚΑΤΑ-
λαμβάνουν, γρήγορα εξατμίζονται. Έτσι, μετά
από λίγο συνειδητοποίησα πως ήμουν βρεγμέ-
νος και κρύωνα, και πως γύρω μου είχε σχηματι-
στεί μια λίμνη από νερό. Σηκώθηκα σχεδόν μηχανικά,
πήγα στην τραπεζαρία και ήπια λίγο ουίσκι, και μετά
πήγα ν' αλλάξω ρούχα.

Αφού τα έκανα αυτά, πήγα επάνω στο γραφείο μου,
δεν ξέρω όμως γιατί. Το παράθυρο του γραφείου μου
βλέπει πάνω από τα δέντρα και το σιδηρόδρομο, προς
το πάρκο του Χόρσελ. Με τη βιασύνη που είχαμε όταν
φύγαμε, το παράθυρο είχε μείνει ανοιχτό. Ο διάδρομος
ήταν σκοτεινός, και σε αντίθεση με την εικόνα που πε-
ριέκλειε το πλαίσιο του παραθύρου, στο δωμάτιο βασί-
λευε αδιαπέραστο σκοτάδι. Κοντοστάθηκα στην πόρτα
του δωματίου.

Η καταιγίδα είχε κοπάσει. Οι πύργοι του Οριένταλ
Κόλετζ και τα πεύκα που υπήρχαν ολόγυρα είχαν εξαφα-
νιστεί, και πολύ μακριά διακρινόταν το πάρκο γύρω από

τους αμμόλακκους, φωτισμένο από μια ζωηρή κόκκινη λάμψη. Επίσης διακρίνονταν τεράστια μαύρα σχήματα, γκροτέσκα και αλλόκοτα, να κινούνται μπρος πίσω.

Ήταν λες και ολόκληρη η χώρα προς αυτή την κατεύθυνση φλεγόταν – μια μεγάλη πλαγιά γεμάτη μικροσκοπικές φλόγες που λικνίζονταν και σφάδαζαν μέσα στον άνεμο της καταιγίδας που αργόσβηνε, δημιουργώντας μια κόκκινη αντανάκλαση στα σύννεφα που έφευγαν. Πού και πού, μια καταχνιά από τους καπνούς κάποιας κοντινής πυρκαγιάς έμπαινε μπροστά στο παράθυρο και έκρυβε τις φιγούρες των Αρειανών. Δεν μπορούσα να δω τι έκαναν, ούτε την ακριβή μορφή τους, ούτε τι ήταν τα μαύρα αντικείμενα με τα οποία ασχολούνταν. Δεν μπορούσα να δω ούτε την κοντινότερη φωτιά, αν και οι αντανάκλασεις της χόρευαν στον τοίχο και στο ταβάνι του γραφείου. Μια βαριά, ρητινώδης μυρωδιά καμένου πλανιόταν στον αέρα.

Έκλεισα την πόρτα αθόρυβα και σύρθηκα ως το παράθυρο. Καθώς το έκανα αυτό, η θέα διευρυνόταν ως τα σπίτια δίπλα στο σταθμό του Γουόκινγκ από τη μία πλευρά, και ως το κατακαμένο και μαυρισμένο πευκοδάσος του Μπάιφλητ από την άλλη. Πέρα από το λόφο, στη σιδηροδρομική γραμμή, κοντά στη στοά, υπήρχε ένα φως, και αρκετά από τα σπίτια κατά μήκος της οδού Μέιμπουρι και των δρόμων κοντά στο σταθμό ήταν πια ερείπια που σιγοκαίονταν. Το φως στη σιδηροδρομική γραμμή με προβλημάτισε στην αρχή. Έβλεπα έναν μαύρο σωρό και μια ζωηρή λάμψη και, πιο δεξιά, μια σειρά κίτρινων ορθογώνιων πραγμάτων. Τότε κατάλαβα πως ή-

ταν ένα κατεστραμμένο τρένο: το μπροστινό μέρος ήταν διαλυμένο και καιγόταν, ενώ τα τελευταία βαγόνια ήταν ακόμα στις γραμμές.

Ανάμεσα σ' αυτές τις τρεις κύριες πηγές φωτός, τα σπίτια, το τρένο και τη φλεγόμενη έκταση προς το Τσόμπχαμ, απλώνονταν ακανόνιστα κομμάτια σκοτεινής έκτασης, που φωτίζονταν εδώ κι εκεί από μικρές εστίες φωτιάς και καπνού. Ήταν το πιο παράξενο θέαμα, εκείνη η μαύρη έκταση να καίγεται. Μου θύμιζε, περισσότερο απ' οτιδήποτε άλλο, το Πότεριζ' τη νύχτα. Στην αρχή δεν μπορούσα να διακρίνω ανθρώπους, αν και έφαχνα επίμονα με το βλέμμα μου. Μετά από λίγο, είδα μπροστά από το φως του σταθμού του Γουόκινγκ μερικές μαύρες φιγούρες να περνούν τις γραμμές, η μία πίσω από την άλλη.

Και αυτός ήταν ο μικρός κόσμος στον οποίο είχα ζήσει με ασφάλεια τόσα χρόνια, αυτό το καμένο χάος! Δεν γνώριζα ακόμα τι είχε συμβεί τις τελευταίες επτά ώρες, ούτε ήξερα, αν και υποπτευόμουν, τη σχέση ανάμεσα στους μηχανικούς κολοσσούς και τους βραδυκίνητους όγκους που είχα δει να ξερνάει ο κύλινδρος. Μ' ένα παράξενο συναίσθημα ψυχρού ενδιαφέροντος έβαλα την καρέκλα μου κοντά στο παράθυρο, κάθισα, και άφησα το βλέμμα μου να πλανηθεί στις μαυρισμένες εκτάσεις, και κυρίως στα τρία γιγαντιαία μαύρα πράγματα που πηγαينوέρχονταν μπροστά από τις λάμπεις στους αμμόλακκους.

1. Πότεριζ: περιοχή κεραμουργιών στο Στάφορντσαϊρ. (Σ.τ.Μ.)

Έμοιαζαν εξαιρετικά απασχολημένα. Άρχισα ν' αναρωτιέμαι τι μπορεί να ήταν. Ήταν νοήμονες μηχανές;

Κάτι τέτοιο ήταν μάλλον απίθανο. Μήπως μέσα στο καθένα απ' αυτά καθόταν και από ένας Αρειανός, που τα κυβερνούσε, τα κατεύθυνε, τα χρησιμοποιούσε, όπως ακριβώς ο εγκέφαλος ενός ανθρώπου κυβερνά το σώμα;

Άρχισα να συγκρίνω τα πράγματα αυτά με τις ανθρώπινες μηχανές, και αναρωτήθηκα για πρώτη φορά στη ζωή μου τι εντύπωση θα πρέπει να προκαλούσε μια πανοπλία ή μια ατμομηχανή σε ένα ζώο μέτριας νοημοσύνης.

Η καταιγίδα είχε αφήσει πίσω της έναν πεντακάθαρο ουρανό, και πάνω από τους καπνούς της καιγόμενης γης το μικρό, αχνό άστρο του Άρη έδυε, όταν ένας στρατιώτης μπήκε στον κήπο μου. Άκουσα έναν ελαφρό θόρυβο στο φράχτη, και ξυπνώντας από το λήθαργο στον οποίο είχα πέσει, κοίταξα προς τα κάτω και τον είδα να σκαφαλώνει το φράχτη. Στη θέα ενός άλλου ανθρώπου, βγήκα αμέσως από τη νάρκη μου και έγειρα έξω από το παράθυρο με αγωνία.

«Ψιτ!» είπα φιθυριστά.

Σταμάτησε στην κορυφή του φράχτη σαστισμένος. Έπειτα πήδησε μέσα, και διασχίζοντας το γρασίδι του κήπου, ήρθε στη γωνία του σπιτιού. Ήταν σκυφτός και περπατούσε πολύ ήσυχα.

«Ποιος είναι εκεί;» είπε, φιθυριστά κι αυτός, καθισμένος κάτω από το παράθυρο και κοιτώντας προς τα πάνω.

«Πού πας;» ρώτησα.

«Ο Θεός το ξέρει».

«Προσπαθείς να κρυφτείς;»

«Ναι, αυτό είναι».

«Έλα μέσα στο σπίτι» είπα.

Κατέβηκα, ξεκλείδωσα την πόρτα, τον έβαλα μέσα και ξανακλείδωσα. Δεν μπορούσα να δω το πρόσωπό του. Δεν φορούσε πηλίκιο, και το παλτό του ήταν ξεκούμπωτο.

«Θεέ μου!» είπε, καθώς τον οδηγούσα στα ενδότερα.

«Τι συνέβη;» ρώτησα.

«Και τι δεν συνέβη!» Μέσα στο σκοτάδι μπόρεσα να δω πως έκανε μια χειρονομία που πρόδιδε απελπισία. «Μας διέλυσαν, απλά μας διέλυσαν» έλεγε συνέχεια.

Με ακολούθησε σχεδόν μηχανικά στην τραπεζαρία.

«Πιες λίγο ουίσκι» του είπα, βάζοντάς του μια γερή δόση.

Το ήπια. Τότε, απότομα, κάθισε, ακούμπησε στο τραπέζι, έβαλε το κεφάλι του στα χέρια του και άρχισε να κλαίει με λυγμούς σαν μικρό παιδί, παρασυρμένος από τα συναισθήματά του, ενώ εγώ, ξεχνώντας εντελώς τη δική μου απόγνωση, στεκόμουν δίπλα του με απορία.

Πέρασε πολλή ώρα για να μπορέσει να συνέλθει και να απαντήσει στις ερωτήσεις μου, και ακόμη και τότε απαντούσε με ασάφεια και δυσκολία. Ήταν οδηγός στο πυροβολικό και μπήκε στη μάχη περίπου στις επτά. Εκείνη την ώρα, όλοι μάχονταν στο πάρκο, και έλεγαν πως η πρώτη ομάδα Αρειανών σερνόταν αργά προς τον δεύτερο κύλινδρο με κάλυμμα μια μεταλλική ασπίδα.

Αργότερα, αυτή η ασπίδα άρχισε να περπατά με αστά-

Θεια σε τρία πόδια και έγινε η πρώτη από τις πολεμικές μηχανές που είχα δει. Το πυροβόλο που μετέφερε, είχε στηθεί κοντά στο Χόρσελ για να καλύπτει τους αμμόλακκους, και η άφιξή του ήταν η αφορμή για την έναρξη της επίθεσης. Καθώς οι πυροβολητές πήγαν στο πίσω μέρος, το άλογό του πάτησε σε μια κουνελότρυπα κι έπεσε, πετώντας τον σ' ένα κοίλωμα του εδάφους. Την ίδια στιγμή, το πυροβόλο πίσω του τινάχτηκε στον αέρα, ο τόπος γέμισε φωτιά, και βρέθηκε κάτω από ένα σωρό καρβουνιασμένων νεκρών, ανθρώπων και αλόγων.

«Έμεινα ακίνητος» είπε, «με το κεφάλι του αλόγου πάνω μου, τρελαμένος απ' το φόβο. Μας είχαν διαλύσει. Και η μυρωδιά – Θεέ μου! Σαν καμένο κρέας! Η πλάτη μου ήταν χτυπημένη από την πτώση του αλόγου, και ήμουν αναγκασμένος να μείνω εκεί ώσπου να συνέλθω. Λίγο πριν όλα ήταν σαν μια παρέλαση –και μετά...»

«Μας διέλυσαν» ξανάπε.

Είχε μείνει κρυμμένος κάτω από το νεκρό άλογο για πολλή ώρα, ρίχνοντας κλεφτές ματιές στο πάρκο. Οι άντρες του Κάρντιγκαν είχαν επιχειρήσει κατά μέτωπο επίθεση προς το λάκκο, με αποτέλεσμα να εξοντωθούν όλοι. Τότε, το τέρας ορθώθηκε στα πόδια του και άρχισε να περπατά με άνεση ανάμεσα στους ελάχιστους που είχαν γλιτώσει, με το σαν κεφάλι κάλυμμά του να στριφογυρνά ακριβώς όπως το κεφάλι ενός ανθρώπου με κουκούλα. Ένα είδος χεριού κρατούσε ένα περίπλοκο μεταλλικό κουτί, που σπινθηροβολούσε πράσινες λάμπεις και από τη χοάνη του εκτοξευόταν η Θερμική Ακτίνα.

Μέσα σε λίγα λεπτά, όπως είδε ο στρατιώτης, δεν εί-

χε απομείνει τίποτα ζωντανό στο πάρκο, και κάποιοι θάμνοι και δέντρα, που δεν ήταν ήδη μαύροι σκελετοί, απλώς καίγονταν. Οι ουσάροι βρίσκονταν στο δρόμο πίσω από ένα ύψωμα του εδάφους, και δεν τους είδε καθόλου. Άκουσε τα πυροβόλα Μαξίμ να κροταλίζουν για λίγο και μετά να σιωπούν. Ο γίγαντας αφάνισε το σταθμό του Γουόκινγκ και όλα τα σπίτια γύρω του. Λίγο μετά άρχισε να λειτουργεί και η Θερμική Ακτίνα, και η πόλη μετατράπηκε σε ένα σωρό φλεγόμενα ερείπια. Τότε το Πράγμα έκλεισε τη Θερμική Ακτίνα, και στρέφοντας την πλάτη στο στρατιώτη, άρχισε να κινείται προς το πευκοδάσος όπου είχε πέσει ο δεύτερος κύλινδρος. Και την ίδια στιγμή, ένας δεύτερος αστραφτερός Τιτάνας ορθώθηκε έξω από το λάκκο.

Το δεύτερο τέρας ακολούθησε το πρώτο, και ο στρατιώτης βρήκε την ευκαιρία να συρθεί πολύ προσεκτικά μέσα από τις καυτές στάχτες των θάμνων προς το Χόρσελ. Κατάφερε να φτάσει ζωντανός ως το χαντάκι στην άκρη του δρόμου, κι έτσι ξέφυγε προς το Γουόκινγκ. Από δω και πέρα, η αφήγησή του ήταν γεμάτη επιφωνήματα. Το μέρος εκείνο ήταν αδιάβατο. Φαίνεται πως είχαν μείνει κάποιοι ζωντανοί, σε κατάσταση αλλοφροσύνης, και πολλοί είχαν εγκαύματα. Η φωτιά τον ανάγκασε να γυρίσει πίσω και να κρυφτεί ανάμεσα σε σωρούς γκρεμισμένων τοίχων που έκαιγαν, καθώς ένα από τα τέρατα των Αρειανών είχε επιστρέψει. Το είδε να κυνηγά έναν άνθρωπο, να τον πιάνει με ένα από τα ατσάλινα πλοκάμια του και να του λιώνει το κεφάλι στον κορμό ενός πεύκου. Τελικά, αφού έπεσε η νύχτα, ο

στρατιώτης έτρεξε όσο πιο γρήγορα μπορούσε και πέρασε το ανάχωμα του σιδηρόδρομου.

Από εκείνη τη στιγμή και μετά, περπατούσε κλεφτά προς το Μείμπουρι, με την ελπίδα να ξεφύγει από τον κίνδυνο και να τραβήξει για το Λονδίνο. Πολλοί άνθρωποι κρύβονταν σε χαντάκια και κελάρια, και αρκετοί επιζώντες είχαν φύγει για το Γουόκινγκ και το Σεντ. Διφούσε πολύ, αλλά βρήκε έναν σπασμένο κεντρικό αγωγό νερού κοντά στο τούνελ του τρένου, απ' όπου το νερό ανάβλυζε σαν από πηγή.

Αυτή ήταν η διήγηση που του απέσπασα λίγο λίγο. Μιλώντας μου, και προσπαθώντας να με κάνει να δω αυτά που είχε δει ο ίδιος, άρχισε να ηρεμεί. Μου είχε πει πως δεν είχε φάει καθόλου από το μεσημέρι, και βρήκα λίγο κρέας και φωμί στο κελάρι και του τα έφερα στο δωμάτιο. Δεν ανάψαμε λάμπα, γιατί θα μπορούσαν να μας δουν οι Αρειανοί, και συχνά τα χέρια μας άγγιζαν κατά λάθος το φωμί ή το κρέας. Καθώς μιλούσε, τα πράγματα γύρω μας έβγαιναν από το σκοτάδι, και οι πατημένοι θάμνοι και οι σπασμένες τριανταφυλλίες έξω από το παράθυρο άρχισαν να αχνοφαίνονται. Φαίνεται πως άνθρωποι και ζώα είχαν περάσει βιαστικά μέσα από την αυλή. Άρχισα να διακρίνω το πρόσωπό του, σκοτεινό και καταβεβλημένο, όπως σίγουρα ήταν και το δικό μου.

Όταν τελειώσαμε το φαγητό, ανεβήκαμε αθόρυβα στο γραφείο μου και κοίταξα ξανά έξω από το ανοιχτό παράθυρο. Μέσα σε μια νύχτα η κοιλάδα είχε γίνει στάχτη. Οι φωτιές είχαν καταλαγιάσει κάπως. Εκεί που πριν

ήταν φωτιές, τώρα υπήρχαν μόνο καπνοί. Μα τα ατέλειωτα ερείπια των γκρεμισμένων και κατακαμένων σπιτιών και των κατακεραυνωμένων και μαυρισμένων δέντρων, που πριν τα έκρυβε η νύχτα, τώρα ξεπρόβαλλαν πένθιμα και τρομακτικά στο ανελέητο φως της αυγής. Κι όμως, πού και πού, κάποιο αντικείμενο είχε ξεφύγει από τη μοίρα των υπόλοιπων –ένα άσπρο σιδηροδρομικό σήμα ή η άκρη ενός θερμοκηπίου, λευκά και φρέσκα μέσα στο χάος. Ποτέ πριν, στην ιστορία του πολέμου, δεν είχε υπάρξει καταστροφή τόσο αδιάκριτη και τόσο ολοκληρωτική. Και λάμποντας στο φως της ανατολής, τρεις από τους μεταλλικούς γίγαντες στέκονταν κοντά στο λάκκο, με τις κουκούλες τους να περιστρέφονται, λες και επέβλεπαν την καταστροφή που είχαν προκαλέσει.

Μου φάνηκε πως ο λάκκος είχε μεγαλώσει, και περιστασιακά έβγαιναν από μέσα του πράσινοι καπνοί προς τον πρωινό ουρανό –ανέβαιναν, περιστρέφονταν, διαλύονταν και εξαφανίζονταν.

Στο βάθος φαίνονταν οι φωτιές γύρω απ' το Τσόμπχαμ. Με το πρώτο χάραμα της μέρας, έδωσαν τη θέση τους σε στήλες καπνού κόκκινου σαν αίμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

Τι είδα από την καταστροφή του Γουέιμπριτζ και του Σέπερτον

ΚΛΩΣ Η ΜΕΡΑ ΠΡΟΧΩΡΟΥΣΕ, ΦΥΓΑΜΕ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΛΟΥΡΟ απ' όπου παρατηρούσαμε τους Αρειανούς, και πήγαμε πολύ ήσυχα κάτω.

Ο στρατιώτης συμφώνησε μαζί μου ότι το σπίτι δεν ήταν αρκετά ασφαλές. Σχεδίαζε, μου είπε, να πάει προς το Λονδίνο και να ξαναενταχθεί στην πυροβολαρχία του, τη 12η, του Έφιππου Πυροβολικού. Το δικό μου σχέδιο ήταν να γυρίσω αμέσως στο Λέδερχεντ. Η δύναμη των Αρειανών με είχε εντυπωσιάσει τόσο, που ήμουν αποφασισμένος να πάρω τη γυναίκα μου και να πάμε στο Νιουχέιβεν, φεύγοντας από την περιοχή. Γιατί ήδη καταλάβαινα ότι η περιοχή γύρω από το Λονδίνο θα γινόταν το πεδίο μιας καταστροφικής μάχης, μέχρι να μπορέσουν να νικηθούν αυτά τα πλάσματα.

Όμως ανάμεσα σ' εμάς και το Λέδερχεντ βρισκόταν ο τρίτος κύλινδρος, με τους γίγαντες που τον φύλαγαν. Αν ήμουν μόνος, μάλλον θα το ρισκάριζα και θα έτρεχα μέσα από κει για το Λέδερχεντ, αλλά ο στρατιώτης με συγκράτησε: «Δεν θα ήταν και πολύ ευγενική χειρονο-

μία» είπε, «μια πιστή σύζυγο να την αφήσεις χήρα», και τελικά συμφώνησα να πάω μαζί του, μέσα από τα δάση, βόρεια, ως το δρόμο του Τσόμπχαμ, όπου και θα χωρίζαμε. Έτσι, θα έφτανα στο Λέδερχεντ με μια μεγάλη παράκαμψη μέσω του Έποσμ.

Εγώ θα είχα ξεκινήσει αμέσως, αλλά ο σύντροφός μου είχε βρεθεί σε ενεργό υπηρεσία και δεν ήταν τόσο ανόητος. Με έβαλε να κάνω άνω κάτω το σπίτι για ένα φλασκί, το οποίο γέμισε με ουίσκι, και μετά γεμίσαμε τις τσέπες μας με μπισκότα και κρέας. Ύστερα βγήκαμε προσεκτικά από το σπίτι κι αρχίσαμε να τρέχουμε όσο πιο αθόρυβα γινόταν στον κακοφτιαγμένο δρόμο που είχα πάρει το προηγούμενο βράδυ. Τα σπίτια φαίνονταν έρημα. Στο δρόμο κείτονταν τρία καμένα πτώματα το ένα κοντά στο άλλο, χτυπημένα από τη Θερμική Ακτίνα. Και παντού υπήρχαν πράγματα που είχαν αφήσει πίσω τους οι άνθρωποι πάνω στη βιασύνη τους –ένα ρολόι, μια παντόφλα, ένα ασημένιο κουτάλι και άλλα μικροπράγματα. Στη γωνία, καθώς ο δρόμος ανεβαίνει προς το ταχυδρομείο, ένα μικρό αμαξάκι γεμάτο κουτιά και ασημικά, χωρίς άλογο, έγερνε πάνω στη σπασμένη ρόδα του. Ένα χρηματοκιβώτιο είχε θρυμματιστεί βιαστικά και είχε πεταχτεί κάτω από τα ερείπια.

Εκτός από το Ορφανοτροφείο που καιγόταν ακόμα, τα σπίτια εδώ δεν είχαν υποστεί πολλές καταστροφές. Η Θερμική Ακτίνα είχε θερίσει τις κορυφές των καμινάδων, αυτό ήταν όλο. Παρ' όλα αυτά, εκτός από μας δεν φαινόταν να υπάρχει φυχή ζώσα στο Μέιμπουρι Χιλ. Η πλειοψηφία των κατοίκων είχε ξεφύγει, υποθέ-

τω, μέσω του δρόμου για το Παλιό Γουόκινγκ – του δρόμου που είχα ακολουθήσει όταν πήγαινα στο Λέδερχεντ – ή είχε κρυφτεί.

Κατεβήκαμε το δρομάκι, δίπλα από το πτώμα του ανθρώπου με τα μαύρα που είχε μουλιάσει πια από το νυχτερινό χαλάζι, και χωθήκαμε στο δάσος στους πρόποδες του λόφου. Μέσα από το δάσος προχωρήσαμε ως τις ράγες του τρένου, χωρίς να συναντήσουμε άνθρωπο. Τα δέντρα κατά μήκος της γραμμής ήταν τα, συνηθισμένα πια, καρβουνιασμένα και κατάμαυρα υπολείμματα δέντρων: τα περισσότερα είχαν πέσει, κάποια όμως στέκονταν ακόμα, θλιβεροί γκρίζοι κορμοί με σκούρο καφέ φύλλωμα αντί για πράσινο.

Στη δική μας πλευρά, η φωτιά απλώς είχε καφαλίσει τα κοντινότερα δέντρα, και δεν μπόρεσε να επεκταθεί. Σε κάποιο σημείο οι δασοφύλακες είχαν προφανώς επέμβει το Σάββατο: υπήρχαν δέντρα κομμένα και στοιβαγμένα σε ένα ξέφωτο, με σωρούς πριονίδι κοντά στο πριόνι και τη μηχανή του. Δίπλα ακριβώς ήταν μια πρόχειρη καλύβη, εγκαταλειμμένη. Αυτό το πρωινό δεν φυσούσε καθόλου και τα πάντα ήταν ακίνητα με τρόπο αλλόκοτο. Ακόμα και τα πουλιά ήταν σιωπηλά, και καθώς προχωρούσαμε βιαστικά, ο στρατιώτης κι εγώ μιλούσαμε φιθυριστά και κατά διαστήματα κοιτούσαμε πίσω μας. Μία ή δύο φορές σταματήσαμε για ν' αφουγκραστούμε.

Μετά από λίγο φτάσαμε στο δρόμο, όπου ακούσαμε άλογα, και μέσα από τα καμένα δέντρα είδαμε τρεις στρατιώτες του ιππικού να πηγαίνουν αργά προς το Γουό-

κινγκ. Τους χαιρετήσαμε, κι εκείνοι στάθηκαν ενώ τρέχαμε προς το μέρος τους. Ήταν ένας υπολοχαγός και δυο ιππείς του 8ου συντάγματος των ουσάρων, με μια βάση σαν θεοδόλιχο, που ο στρατιώτης μου είπε πως ήταν οπτικός τηλεγράφος.

«Είστε οι πρώτοι που βλέπω να 'ρχονται απ' αυτή την κατεύθυνση σήμερα» είπε ο υπολοχαγός. «Τι τρέχει;»

Η φωνή του και το πρόσωπό του φανέρωναν ενδιαφέρον. Οι άντρες πίσω του κοιτούσαν περίεργοι. Ο στρατιώτης στάθηκε στο δρόμο και χαιρέτησε στρατιωτικά.

«Το πυροβόλο καταστράφηκε χθες το βράδυ, υπολοχαγέ. Ήμουν κρυμμένος. Προσπαθώ να ξαναβρώ την πυροβολαρχία μου. Θα δείτε μάλλον τους Αρειανούς περίπου μισό μίλι από δω, σ' αυτόν το δρόμο».

«Με τι διάολο μοιάζουν;» ρώτησε ο υπολοχαγός.

«Με αρματωμένους γίγαντες, κύριε υπολοχαγέ. Τριάντα μέτρα ψηλοί. Με τρία πόδια και σώμα σαν αλουμίνιο, μ' ένα μεγάλο κεφάλι σαν κουκούλα, κύριε υπολοχαγέ».

«Άντε από δω!» είπε ο υπολοχαγός. «Τι ανοησίες είναι αυτές!»

«Θα δείτε, κύριε υπολοχαγέ. Κρατάνε κι ένα είδος κουτιού που πετάει φωτιές και σκοτώνει».

«Τι θες να πεις –πυροβόλο;»

«Όχι, υπολοχαγέ μου». Και ο στρατιώτης άρχισε να περιγράφει πολύ ζωηρά τη Θερμική Ακτίνα. Πριν τελειώσει, ο υπολοχαγός τον διέκοψε και με κοίταξε. Στεκόμουν ακόμα στο ανάχωμα του σιδηρόδρομου, δίπλα στο δρόμο.

«Είναι όλα αλήθεια» είπα.

«Τότε» είπε ο υπολοχαγός, «υποθέτω πως θα πρέπει να το δω κι εγώ. Κοίταξε» είπε προς το στρατιώτη, «εμείς έχουμε σταλεί εδώ για να διώξουμε τους ανθρώπους από τα σπίτια τους. Θα 'λεγα να προχωρήσεις και να παρουσιαστείς στον ταξίαρχο Μάρβιν, και να του αναφέρεις ό,τι ξέρεις. Βρίσκεται στο Γουέιμπριτζ. Ξέρεις το δρόμο;»

«Τον ξέρω εγώ» είπα. Και έστρεψε το άλογό του ξανά νότια.

«Μισό μίλι, είπες;» ρώτησε.

«Το πολύ» απάντησα, και έδειξα πάνω από τα δέντρα προς τα νότια. Με ευχαρίστησε και συνέχισαν, και δεν τους ξαναείδαμε.

Παρακάτω συναντήσαμε τρεις γυναίκες και δυο παιδιά μέσα στο δρόμο, που έφευγαν από το σπίτι τους. Είχαν βρει ένα μικρό μπαούλο και το γέμιζαν με βρόμικους μπόγους και φτηνά σκεύη. Ήταν όλοι πολύ απασχολημένοι και δεν μας μίλησαν καθώς περνούσαμε.

Στο σταθμό του Μπάιφλητ βγήκαμε από το πευκοδάσος και βρήκαμε την περιοχή ήσυχη και γαλήνια κάτω από τον πρωινό ήλιο. Εδώ βρισκόμασταν πολύ πιο μακριά απ' όσο θα μπορούσε να φτάσει η Θερμική Ακτίνα, και αν δεν ήταν τα έρημα σπίτια, ο θόρυβος των ανθρώπων που μάζευαν τα πράγματά τους και οι στρατιωτικές μονάδες στη γέφυρα πάνω από τις γραμμές, που κοιτούσαν επίμονα προς το Γουόκινγκ, αυτή η Κυριακή θα μπορούσε να είναι μια οποιαδήποτε Κυριακή.

Αρκετές καρότσες και άμαξες κινούνταν με θόρυβο

στο δρόμο προς το Άντλστοουν, και ξαφνικά μέσα από το φράχτη ενός χωραφιού, σ' ένα πλάτωμα, είδαμε έξι μεγάλα πυροβόλα παραταγμένα σε ίσες αποστάσεις και στραμμένα προς το Γουόκινγκ. Οι πυροβολητές στέκονταν δίπλα, σε αναμονή, και τα βλήματα βρίσκονταν σε πολύ κοντινή απόσταση. Οι άντρες στέκονταν σαν να τους γινόταν επιθεώρηση.

«Καλό αυτό!» είπα. «Θα προλάβουν τουλάχιστον να ρίξουν μια καλή βολή».

Ο στρατιώτης δίστασε προς στιγμήν.

«Θα συνεχίσω» είπε.

Πιο πέρα, προς το Γουέιμπριτζ, πάνω στη γέφυρα, βρίσκονταν στρατιώτες με στολή αγγαρείας που κατασκεύαζαν προμαχώνες, και πίσω τους ήταν κι άλλα πυροβόλα.

«Τόξα και βέλη εναντίον κεραυνών» είπε ο στρατιώτης. «Δεν έχουν δει ακόμα αυτή την ακτίνα της φωτιάς».

Οι αξιωματικοί που δεν ήταν απασχολημένοι στέκονταν και κοιτούσαν πάνω από τα δέντρα στα νοτιοδυτικά, και οι άντρες που έσκαβαν, σταματούσαν πού και πού και κοιτούσαν στην ίδια κατεύθυνση.

Στο Μπάιφλητ γινόταν χαμός: οι κάτοικοι μάζευαν τα πράγματά τους, και μια ομάδα ουσάρων, άλλοι πάνω στα άλογά τους κι άλλοι δίπλα, τους έδιωχναν. Τρία ή τέσσερα κυβερνητικά κάρρα, με σταυρούς μέσα σε άσπρους κύκλους, και μια παλιά άμαξα ανάμεσα σε άλλα οχήματα φορτώνονταν στον κεντρικό δρόμο του χωριού. Υπήρχαν ομάδες ανθρώπων, οι περισσότεροι από τους οποίους φορούσαν τα καλά τους, όπως κάθε Κυρια-

κή. Οι στρατιώτες συναντούσαν μεγάλες δυσκολίες στην προσπάθειά τους να τους κάνουν να συνειδητοποιήσουν τον κίνδυνο που διέτρεχαν. Είδαμε έναν ρυτιδιασμένο γέρο μ' ένα τεράστιο κουτί και καμιά εικοσαριά γλάστρες με ορχιδέες να τσακώνεται αγριεμένος με το δεκανέα, που δεν ήθελε να τις πάρει στην άμαξα. Σταμάτησα και του έπιασα το χέρι.

«Ξέρεις τι βρίσκεται εκεί πέρα;» του είπα, δείχνοντας προς το δάσος που έκρυβε τους Αρειανούς.

«Ε;» είπε και γύρισε. «Του λέω πως αυτά εδώ είναι πολύτιμα».

«Ο Θάνατος!» φώναξα. «Ο Θάνατος έρχεται! Ο Θάνατος!», και αφήνοντάς τον να το χωνέφει, αν μπορούσε βέβαια, ακολούθησα το στρατιώτη. Στη γωνία κοίταξα πίσω. Ο δεκανέας τον είχε αφήσει εκεί, να στέκεται δίπλα στο κουτί του, με τις ορχιδέες στο καπάκι, να κοιτάζει αφηρημένα τα δέντρα.

Κανείς στο Γουέιμπριτζ δεν μπορούσε να μας πει πού ήταν το αρχηγείο του στρατού. Όλη η πόλη βρισκόταν σε τέτοια σύγχυση, που όμοιά της δεν είχα ξαναδεί ποτέ. Παντού άμαξες, το πιο απίθανο συνονθύλευμα μεταφορικών μέσων και αλόγων. Οι αξιοπρεπείς κάτοικοι, άντρες με κοστούμια του γκολφ, γυναίκες ντυμένες προσεγμένα, μάζευαν τα πράγματά τους με τη βοήθεια των χασομέρηδων του ποταμού, και τα παιδιά ήταν ενθουσιασμένα με αυτή την απίστευτη αλλαγή της κυριακάτικης ζωής τους. Εν μέσω όλων αυτών, ο αξιοθαύμαστος παπάς έκανε τη λειτουργία του με θάρρος, και η καμπάνα της εκκλησίας ηχούσε δυνατά πάνω από την αναστάτωση.

Ο στρατιώτης κι εγώ, καθισμένοι στην πηγή, φάγαμε κάτι από αυτά που είχαμε πάρει μαζί μας. Περίπολοι—όχι πια ουσάροι, αλλά γρεναδιέροι με τις άσπρες στολές τους—ειδοποιούσαν τους ανθρώπους να φύγουν ή να κρυφτούν στα κελάρια τους μόλις αρχίσει η μάχη. Καθώς περνούσαμε τη γέφυρα του τρένου, είδαμε ένα πλήθος ανθρώπων συγκεντρωμένο μέσα και γύρω από το σταθμό, και η πλατφόρμα ήταν γεμάτη κουτιά και πακέτα. Τα κανονικά δρομολόγια είχαν σταματήσει, νομίζω, για να μεταφερθούν οι στρατιώτες και τα πυροβόλα στο Τσέρτσι, και άκουσα ότι δόθηκαν άγριες μάχες για μια θέση στα έκτακτα δρομολόγια που έβαλαν αργότερα.

Μείναμε στο Γουέιμπριτζ ως το μεσημέρι, οπότε και βρεθήκαμε στο μέρος που λέγεται Σέπερτον Λοκ, εκεί όπου ενώνεται ο ποταμός Γουέι με τον Τάμεση. Πέρασαμε κάμποση ώρα βοηθώντας δυο ηλικιωμένες γυναίκες να βάλουν τα πράγματά τους σ' ένα μικρό αμαξάκι. Σ' εκείνο το σημείο, το πλάτος του Γουέι τριπλασιάζεται, και πρέπει να νοικιάσει κανείς βάρκες, και υπάρχει κι ένα φέρι μποτ. Στην όχθη που βρίσκεται το Σέπερτον υπήρχε ένα πανδοχείο με αυλή, και πίσω απ' αυτό υφωνόταν πάνω από τα δέντρα το καμπαναριό της εκκλησίας του Σέπερτον.

Εδώ βρήκαμε ένα ταραγμένο και θορυβώδες πλήθος φυγάδων. Η φυγή δεν είχε μετατραπεί ακόμη σε πανικό, υπήρχαν όμως ήδη περισσότεροι άνθρωποι απ' όσους θα μπορούσαν να μεταφέρουν οι βάρκες στην άλλη όχθη. Κι έρχονταν κι άλλοι, φορτωμένοι με κιβώτια. Ένα αντρόγυνο, μάλιστα, κουβαλούσε μια μικρή εξώπορτα

με κάποια πράγματα στοιβαγμένα πάνω της. Ένας άντρας μάς είπε ότι θα προσπαθούσε να φύγει από το σταθμό του Σέπερτον.

Πολλοί φώναζαν και κάποιος αστειευόταν. Οι άνθρωποι φαίνονταν να πιστεύουν ότι οι Αρειανοί ήταν απλώς πελώρια ανθρώπινα όντα, που ίσως να επιτίθεντο και να λεηλατούσαν την πόλη, αλλά που στο τέλος σίγουρα θα σκοτώνονταν. Αραιά και πού, πολλοί έριχναν νευρικές ματιές απέναντι, στο Γουέι, και στα λιβάδια προς το Τσέρτσι, όμως τα πάντα εκεί ήταν ακίνητα.

Στην όχθη του Τάμεση, εκτός από το σημείο όπου άραζαν οι βάρκες, τα πάντα ήταν ήσυχα, σε αντίθεση με την πλευρά του Σάρεϊ. Οι άνθρωποι που έφταναν εκεί με τις βάρκες βιάδιζαν στο δρόμο. Το μεγάλο φέρι μποτ μόλις είχε κάνει ένα δρομολόγιο. Τρεις ή τέσσερις στρατιώτες στέκονταν στην αυλή του πανδοχείου και γελοούσαν με τους φυγάδες, δίχως να προσφέρουν βοήθεια. Το πανδοχείο ήταν κλειστό, καθώς δεν ήταν η ώρα που επιτρεπόταν να είναι ανοιχτό.

«Τι ήταν αυτό;» φώναξε ένας βαρκάρης, και «Σκάσε, βλαμμένο!» είπε ένας άντρας δίπλα μου σ' ένα σκύλο που άρχισε να γαβγίζει. Και τότε ξανακούστηκε ο ήχος, αυτή τη φορά από το Τσέρτσι, ένας πνιχτός κρότος — ο ήχος ενός πυροβόλου.

Η μάχη άρχιζε. Σχεδόν αμέσως, αόρατες πυροβολαρχίες στην άλλη όχθη του ποταμού στα δεξιά μας, κρυμμένες στα δέντρα, άρχισαν να ρίχνουν τη μία βολή μετά την άλλη. Μια γυναίκα ούρλιαξε. Όλοι κοντοστάθηκαν, σαστισμένοι από την ξαφνική μυρωδιά του πολέμου,

που ήταν κοντά μας αλλά δεν μπορούσαμε να τον δούμε. Τίποτα δεν μπορούσαμε να δούμε, εκτός από επίπεδα λιβάδια, αγελάδες που βοσκούσαν αμέριμες και όμορφα κλαδεμένες ιτιές, ακίνητες στο ζεστό φως του ήλιου.

«Οι φαντάροι θα τους σταματήσουν» είπε μια γυναίκα δίπλα μου, γεμάτη αμφιβολία. Μια θολούρα σηκώθηκε πάνω από τις κορυφές των δέντρων.

Τότε, ξαφνικά, είδαμε καπνό μακριά, ψηλά στον ποταμό, ένα σύννεφο καπνού που υψώθηκε στον αέρα και έμεινε εκεί, και αμέσως το έδαφος δονήθηκε και μια δυνατή έκρηξη τράνταξε τον αέρα, θρυμματίζοντας δυο τρία παράθυρα στα κοντινά σπίτια και αφήνοντάς μας άφωνους.

«Νά τοι!» φώναξε ένας άντρας με μπλε σακάκι. «Εκεί! Τους βλέπετε; Εκεί!»

Γρήγορα, ο ένας μετά τον άλλον, ένας, δύο, τρεις, τέσσερις από τους αρματωμένους Αρειανούς έκαναν την εμφάνισή τους, μακριά, πάνω από τα μικρά δέντρα, πέρα από τα λιβάδια που απλώνονταν προς το Τσέρτσι, περπατώντας βιαστικά προς το ποτάμι. Στην αρχή φαίνονταν σαν μικρές φιγούρες με κουκούλες, που κινούνταν ομαλά και γρήγορα σαν πουλιά.

Τότε, προχωρώντας πλάγια προς το μέρος μας, εμφανίστηκε ένας πέμπτος. Τα αρματωμένα κορμιά τους έλαμπαν στον ήλιο καθώς προχωρούσαν με μεγάλη ταχύτητα προς τα πυροβόλα, μεγαλώνοντας καθώς πλησίαζαν. Ένας απ' αυτούς στα αριστερά, ο πιο απομακρυσμένος, κούνησε στον αέρα ένα πελώριο κουτί, και η απόκοσμη,

τρομακτική Θερμική Ακτίνα που είχα ήδη δει τη νύχτα της Παρασκευής τινάχτηκε προς το Τσέρτσι και χτύπησε την πόλη.

Στη θέα αυτών των αλλόκοτων, γρήγορων και τρομακτικών πλασμάτων, το πλήθος κοντά στο νερό μού φάνηκε προς στιγμήν πανικόβλητο. Δεν ακούστηκαν κραυγές ή ουρλιαχτά, αλλά απλώθηκε μια σιγή, κι έπειτα ακούστηκε ένα δυνατό μουρμουρητό, ένα ποδοβολητό κι ένας θόρυβος απ' το νερό. Ένας άντρας, τόσο φοβισμένος, που δεν είχε εγκαταλείψει τη βαλίτσα που κουβαλούσε στους ώμους του, γύρισε απότομα, με χτύπησε με την άκρη του φορτίου του και παρά λίγο να με ρίξει κάτω. Μια γυναίκα με έσπρωξε με το χέρι της και με προσπέρασε. Ακολουθήσα το πλήθος που έτρεχε, αλλά δεν είχα τρομοκρατηθεί τόσο, που να μην μπορώ να σκεφτώ. Στο μυαλό μου τριγύριζε η Θερμική Ακτίνα. Κάτω από το νερό! Αυτό ήταν!

«Μπείτε κάτω απ' το νερό!» φώναξα, αλλά όλοι με αγνόησαν.

Γύρισα προς τα πίσω κι έτρεξα προς τον Αρειανό που πλησίαζε, κατέβηκα στα χαλίκια της όχθης και βούτηξα στο νερό. Κάποιοι με ακολούθησαν. Κάποιοι άνθρωποι σε μια βάρκα, που κωπηλατούσαν προς τα πίσω, πήδησαν στο νερό. Οι πέτρες στην κοίτη του ποταμού ήταν λασπωμένες και γλιστρούσαν, και το ποτάμι ήταν τόσο ρηχό, που έτρεξα τουλάχιστον έξι μέτρα με το νερό κάτω από τη μέση μου. Έπειτα, καθώς ο Αρειανός πλησίαζε περίπου στα διακόσια μέτρα, βούτηξα κάτω από την επιφάνεια. Ο θόρυβος των ανθρώπων στις βάρκες που πηδού-

σαν στο νερό ακουγόταν στ' αυτιά μου σαν κεραυνοί. Οι υπόλοιποι έβγαιναν στη στεριά και στις δύο όχθες του ποταμού.

Αλλά η μηχανή των Αρειανών δεν έδωσε στους ανθρώπους που έτρεχαν εδώ κι εκεί περισσότερη σημασία απ' όση θα έδινε ένας άνθρωπος στα μυρμήγκια που τρέχουν έξω από τη φωλιά τους όταν ταραχτούν από το πόδι του. Όταν κόντεφα να πάθω ασφυξία και έβγαλα το κεφάλι μου από το νερό, η κουκούλα του Αρειανού ήταν στραμμένη προς τις πυροβολαρχίες που ακόμη έβγαλαν από την απέναντι όχθη, και καθώς προχωρούσε, ξεπρόβαλε κάτι που θα πρέπει να ήταν η γεννήτρια της Θερμικής Ακτίνας.

Την επόμενη στιγμή είχε φτάσει στην άκρη της όχθης, και στο επόμενο βήμα είχε διασχίσει το μισό ποτάμι. Φτάνοντας στην απέναντι όχθη, τα γόνατα των ποδιών του λύγισαν για λίγο και την αμέσως επομένη στιγμή υψώθηκε και πάλι στο κανονικό του ύφος ενώ πλησίαζε στο Σέπερτον. Ταυτόχρονα, τα έξι πυροβόλα, των οποίων την ύπαρξη αγνοούσαν όλοι στη δεξιά όχθη, κρυμμένα στις παρυφές του χωριού, εξαπέλυσαν μια ομοβροντία. Το ξαφνικό τράνταγμα με τρόμαξε. Το τέρας είχε ήδη σηκώσει τη θήκη που εκτόξευε τη Θερμική Ακτίνα όταν το πρώτο βλήμα έσκασε έξι μέτρα πάνω από την κουκούλα του.

Άφησα μια κραυγή έκπληξης. Δεν είδα και δεν άκουσα τίποτε από τα άλλα τέσσερα αρειανά τέρατα. Η προσοχή μου ήταν όλη στραμμένη στο γεγονός που συνέβαινε εκεί κοντά μου. Άλλα δυο βλήματα έσκασαν στον

αέρα κοντά στο κυρίως σώμα, η κουκούλα στριφογύρισε αλλά δεν μπόρεσε να αποφύγει το τέταρτο βλήμα.

Το βλήμα έσκασε στο πρόσωπο του Πράγματος. Η κουκούλα φούσκωσε, έλαμψε και τινάχτηκε σε δεκάδες κομμάτια κόκκινης σάρκας και αστραφτερού μετάλλου.

«Το χτύπησαν!» φώναξα, σχεδόν κραύγασα, πανηγυρίζοντας.

Άκουσα φωνές από τους ανθρώπους στο νερό γύρω μου. Η χαρά μου ήταν τόσο μεγάλη, που παρά λίγο να πηδήσω έξω από το νερό.

Ο αποκεφαλισμένος κολοσσός παράπαιε σαν μεθυσμένος γίγαντας, αλλά δεν έπεσε. Ξαναβρήκε την ισοροπία του σαν από θαύμα, και μην ελέγχοντας πλέον τα βήματά του, και με τη μηχανή που εκτόξευε τη Θερμική Ακτίνα κρατημένη ψηλά, άρχισε σαν ζαλισμένος να οδεύει γοργά προς το Σέπερτον. Η ζώσα διάνοια, ο Αρειανός μέσα στην κουκούλα, είχε σκοτωθεί και είχε σκορπιστεί στους πέντε ανέμους, και το Πράγμα δεν ήταν τώρα παρά ένα πολύπλοκο μεταλλικό μηχανήμα που στριφογυρνούσε ανεξέλεγκτο, καταστρέφοντας τα πάντα γύρω του. Άρχισε να πηγαίνει ευθεία, ανίκανο να ελέγξει την πορεία του. Χτύπησε στο καμπαναριό της εκκλησίας του Σέπερτον, γκρεμίζοντάς το σαν πολιορκητικός κριός, παρέκκλινε, συνέχισε την ασταθή πορεία του και κατέρρευσε με τρομακτική δύναμη μέσα στο ποτάμι, σε κάποιο σημείο που δεν μπορούσα να το δω.

Ο αέρας δονήθηκε από μια βίαιη έκρηξη, και ένας πίδακας από νερό, ατμό, λάσπη και κομματιασμένο μέταλλο τινάχτηκε ψηλά στον ουρανό. Καθώς η μηχανή της

Θερμικής Ακτίνας άγγιξε το νερό, αυτό αμέσως έγινε ατμός. Την επόμενη στιγμή, ένα τεράστιο κύμα, σαν λασπωμένο παλιρροϊκό κύμα, ξεματιστό όμως, και αντίθετα στη ροή, σάρωσε τα πάντα πέρα από την καμπή του ποταμού. Είδα ανθρώπους να παλεύουν να βγουν στην όχθη, και άκουσα τα ουρλιαχτά τους και τις κραυγές τους μέσα από τον ορυμαγδό της πτώσης του Αρειανού.

Για μια στιγμή, δεν κατάλαβα τη θερμότητα και ξέχασα ακόμα και τη στοιχειώδη ανάγκη αυτοσυντήρησης. Περιπάτησα στο ταραγμένο νερό, παραμερίζοντας έναν μαυροντυμένο άντρα, για να δω τι συνέβαινε πέρα από την καμπή. Μισή ντουζίνα άδειες βάρκες βολόδερναν χωρίς προορισμό πάνω στα κύματα. Είδα τον Αρειανό ξαπλωμένο μέσα στο ποτάμι, με το μεγαλύτερο μέρος του βυθισμένο.

Από το κουφάρι του έβγαιναν πυκνά σύννεφα ατμού, και μέσα από τη θολούρα διέκρινα θαμπά τα γιγαντιαία μέλη του να σαλεύουν μέσα στο νερό και να τινάζουν αφρούς και λάσπη στον αέρα. Τα πλοκάμια του κουνιόνταν και χτυπούσαν κάτω σαν ζωντανά χέρια, και έμοιαζε σαν κάποιο πληγωμένο πλάσμα να πάλευε για τη ζωή του μέσα στα κύματα, αν παραβλέφει κανείς το γεγονός ότι αυτές οι κινήσεις ήταν εντελώς ακούσιες. Τεράστιες ποσότητες καφεπόρφουρου υγρού ανάβλυζαν με θόρυβο από τη μηχανή.

Η προσοχή μου αποσπάστηκε από αυτούς τους επιθανάτιους σπασμούς εξαιτίας ενός οργισμένου ουρλιαχτού που έμοιαζε με κείνο το πράγμα που λέγεται σειρήνα κι ακούγεται συχνά στις βιομηχανικές μας πόλεις.

Ένας άντρας, βυθισμένος ως τα γόνατα στο νερό, φώναξε, χωρίς να μπορώ να τον ακούσω, και έδειξε πίσω μου. Γυρίζοντας, είδα τους άλλους Αρειανούς να προχωρούν με γιγάντια βήματα προς το Τσέρτσι. Τα πυροβόλα του Σέπερτον ξαναήχησαν, χωρίς αποτέλεσμα αυτή τη φορά.

Αμέσως βούτηξα πάλι στο νερό, και κρατώντας την αναπνοή μου μέχρι να σκάσω, προχώρησα σκοντάφτοντας και με πολύ κόπο κάτω από το νερό όσο πιο μακριά μπορούσα. Το νερό ήταν πολύ ταραγμένο και γινόταν όλο και πιο ζεστό.

Όταν έβγαλα το κεφάλι μου για να πάρω ανάσα και να παραμερίσω τα μαλλιά μου από τα μάτια μου, ο ατμός σχημάτιζε μια λευκή ομίχλη που έκρυφε τελείως τους Αρειανούς. Ο θόρυβος ήταν εκκωφαντικός. Και τότε τους είδα αχνά, κολοσοιαίες γκριζες φιγούρες, μεγεθυσμένες από την ομίχλη. Με είχαν προσπεράσει, και δύο απ' αυτούς είχαν σκύφει πάνω από τα αφρισμένα συντρίμια του συντρόφου τους.

Οι άλλοι δυο στέκονταν δίπλα του, μέσα στο νερό, ο ένας περίπου διακόσια μέτρα μακριά μου, ο άλλος προς το Λείλαμ. Οι γεννήτριες των Θερμικών Ακτίνων ήταν υφωμένες, και οι θορυβώδεις ακτίνες χτυπούσαν εδώ κι εκεί.

Ο αέρας ήταν γεμάτος ήχους, εκκωφαντικούς και συγκεχυμένους —οι Αρειανοί με τους μεταλλικούς ήχους τους, τα σπίτια που γκρεμίζονταν, τα δέντρα που έσκαγαν, οι φράχτες που πυρπολούνταν αστραπιαία και το κροτάλισμα της φωτιάς. Πυκνός, μαύρος καπνός ξεπηδούσε και ενωνόταν με τους ατμούς από το ποτάμι, και

όπως η Θερμική Ακτίνα εκτινασσόταν πάνω από το Γουέμπριτζ, τα χτυπήματά της συνοδεύονταν από πυρακτωμένο λευκό που αμέσως το ακολουθούσε ένας τρελός χορός θανατηφόρων φλογών. Τα πιο κοντινά σπίτια ήταν ακόμη άθικτα, περιμένοντας τη μοίρα τους, σχεδόν ανύπαρκτα και σκιώδη μέσα από τον ατμό, με τη φωτιά πίσω τους να μαίνεται.

Για λίγο στάθηκα εκεί, με το σχεδόν βραστό νερό ως το στήθος μου, εμβρόντητος με τη θέση στην οποία βρισκόμουν, χωρίς καμιά ελπίδα διαφυγής. Μέσα από τον καπνό, έβλεπα τους ανθρώπους που είχαν πέσει μαζί μου στο ποτάμι να βγαίνουν τώρα πια έξω, στις καλαμιές, σαν βατράχια που πηδούν πάνω στο γρασίδι φοβισμένα από τα βήματα ενός ανθρώπου, και να τρέχουν πάνω κάτω απελπισμένοι.

Τότε, ξαφνικά, οι άσπρες λάμφεις της Θερμικής Ακτίνας τινάχτηκαν προς το μέρος μου. Τα σπίτια κατέρρεαν στο άγγιγμά της, και φλόγες ξεπηδούσαν από μέσα τους. Τα δέντρα μ' ένα βουητό μετατρέπονταν σε φωτιά. Η Ακτίνα τιναζόταν πάνω κάτω στην όχθη, χτυπώντας τους ανθρώπους που έτρεχαν εδώ κι εκεί, και έφτανε ως το νερό, ούτε πενήντα μέτρα από το σημείο όπου στεκόμουν. Διέσχισε το ποτάμι ως το Σέπερτον, και στην τροχιά της το νερό εξατμιζόταν μονομιάς. Στράφηκα προς την όχθη.

Και τότε, ένα πελώριο κύμα, σε θερμοκρασία βρασμού, έπεσε πάνω μου. Ούρλιαξα, και ξεματισμένος, μισοτυφλωμένος πάλεψα να βγω. Άρχισα να παραπαίω προς την όχθη μέσα από το νερό που σφύριζε και τιναζό-

ταν γύρω μου. Αν είχα σκοντάφει, θα ήταν το τέλος μου. Έπεσα αβοήθητος πάνω στα χαλίκια, εκεί που ενώνεται ο Γουέι με τον Τάμεση, σε σημείο που οι Αρειανοί μπορούσαν να με δουν εύκολα. Δεν περίμενα πια παρά το θάνατο.

Θυμάμαι θαμπά το πόδι ενός Αρειανού να περνάει καμία εικοσαριά μέτρα από το κεφάλι μου και να πατά με βάρος στα χαλίκια, να τα πετά προς όλες τις κατευθύνσεις και να σηκώνεται πάλι. Μετά υπήρξε μια αγωνιώδης αναμονή, κι έπειτα θυμάμαι τους τέσσερις να μεταφέρουν τα υπολείμματα του συντρόφου τους, πρώτα καθαρά και μετά αχνά, μέσα από ένα πέπλο καπνού, και να φεύγουν, να φεύγουν, να φεύγουν μέσα από ένα τεράστιο λιβάδι που το διέσχιζε το ποτάμι. Και τότε, σιγά σιγά συνειδητοποίησα ότι, σαν από θαύμα, είχα γλιτώσει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ

Πώς συνάντησα τον εφημέριο

ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΟ ΤΟ ΞΑΦΝΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΥΝΑΜΗ των γήινων όπλων, οι Αρειανοί υποχώρησαν στις αρχικές θέσεις τους, στο πάρκο του Χόρσελ. Στη βιασύνη τους, και φορτωμένοι με τα απομεινάρια του κατεστραμμένου συντρόφου τους, σίγουρα αγνόησαν πιθανά μεμονωμένα θύματα σαν εμένα. Αν είχαν αφήσει το σύντροφό τους και συνέχιζαν την πορεία τους, δεν θα υπήρχε τίποτα στο δρόμο τους εκτός από κάποια ελαφρά πυροβόλα, και θα έφταναν στο Λονδίνο πριν φτάσουν εκεί τα νέα για την προέλασή τους. Μια τέτοια επιδρομή θα μπορούσε να είναι τόσο ξαφνική, τρομακτική και καταστροφική, όσο ο σεισμός που ισοπέδωσε τη Λισσαβώνα πριν από έναν αιώνα.

Δεν βιάζονταν όμως. Ο ένας κύλινδρος ακολουθούσε τον άλλον, από τον Άρη στη Γη. Κάθε είκοσι τέσσερις ώρες έρχονταν ενισχύσεις γι' αυτούς. Και εν τω μεταξύ, οι στρατιωτικές και ναυτικές αρχές, που τώρα πια είχαν πλήρη επίγνωση της τρομακτικής δύναμης που διέθεταν οι αντίπαλοί τους, εργάζονταν πυρετωδώς. Κάθε λεπτό που περνούσε, ένα νέο πυροβόλο στηνόταν, ώσπου το

σούρουπο κάθε δάσος και κάθε συστάδα σπιτιών στα προάστια και στους λόφους γύρω από το Κίνγκστον και το Ρίτσομοντ, έκρυβαν μέσα τους πανέτοιμες μαύρες κάβες. Και μέσα σε όλη την καρβουνιασμένη και έρημη περιοχή που κύκλωνε το στρατόπεδο των Αρειανών στο πάρκο του Χόρσελ –περίπου είκοσι τετραγωνικά μίλια– σε όλα τα καμένα και ερειπωμένα χωριά ανάμεσα στα πράσινα δέντρα, σ' όλους τους μαυρισμένους και νεκρούς κορμούς που μόλις μια μέρα πριν ήταν δασύλλια με πεύκα, περιδιάβαιναν οι αφοσιωμένοι πρόσκοποι με τους οπτικούς τηλεγράφους, με τους οποίους θα ειδοποιούσαν αμέσως τους πυροβολητές αν πλησίαζαν ξανά οι Αρειανοί. Τώρα όμως, οι Αρειανοί καταλάβαιναν την ισχύ του πυροβολικού μας, καθώς και τον κίνδυνο που διέτρεχαν όταν οι άνθρωποι τους πλησίαζαν. Κανείς δεν πλησίαζε τους κυλίνδρους σε ακτίνα ενός μιλίου, παρά μόνο αν ήταν διατεθειμένος να πληρώσει με τη ζωή του.

Φαίνεται πως αυτοί οι γίγαντες πέρασαν το απόγευμα πηγαίνοντας πέρα δώθε, μεταφέροντας τα πάντα από τον δεύτερο και τον τρίτο κύλινδρο –ο δεύτερος ήταν στο Άντλστοουν Γκολφ Λινκς και ο τρίτος στο Πίρφορντ– στο λάκκο τους στο πάρκο του Χόρσελ. Εκεί, πάνω από τους κομμένους θάμνους και τα ερειπωμένα κτίρια, στεκόταν ένας απ' αυτούς ως φρουρός, ενώ οι υπόλοιποι εγκατέλειψαν τις πελώριες πολεμικές μηχανές τους και κατέβηκαν στο λάκκο. Δούλευαν εκεί μέσα όλη τη νύχτα, και η στήλη του πυκνού πράσινου καπνού που υψωνόταν, φαινόταν από τους λόφους γύρω από το Μέροου, ακόμη κι από το Μπάνστεντ και το Έποσιμ.

Και ενώ οι Αρειανοί πίσω μου ετοιμάζονταν για τη νέα εξόρμησή τους, και μπροστά μου η ανθρωπότητα μαζευόταν για τη μάχη, εγώ έφευγα με πολύ κόπο και πόνο από τη φωτιά και τους καπνούς του φλεγόμενου Γουέιμπριτζ προς το Λονδίνο.

Είδα μιαν εγκαταλειμμένη βάρκα, πολύ μικρή και απόμακρη, να πλέει με τη ροή του ποταμού, και βγάζοντας τα περισσότερα από τα βρεγμένα ρούχα μου, την κυνήγησα κι έτσι ξέφυγα από την καταστροφή. Η βάρκα δεν είχε κουπιά και άρχισα να κωπηλατώ με τα χέρια, όσο μου επέτρεπαν τα εγκαύματά μου, προς το Χάλιφορντ και το Γουόλτον, πολύ κουρασμένος και κοιτώντας συνεχώς πίσω μου, όπως καταλαβαίνετε. Ακολούθησα το ποτάμι, γιατί θεωρούσα πως το νερό μού εξασφάλιζε έναν τρόπο φυγής αν αυτοί οι γίγαντες επέστρεφαν.

Το καυτό από την πτώση του Αρειανού νερό κυλούσε γύρω μου, στο ποτάμι, και για ένα μίλι περίπου δεν μπορούσα να δω και πολλά πράγματα από τις όχθες. Κάποια στιγμή, ξεχώρισα μια σειρά μαύρες φιγούρες να τρέχουν στα λιβάδια από την κατεύθυνση του Γουέιμπριτζ. Φαίνεται πως το Χάλιφορντ ήταν έρημο και αρκετά από τα σπίτια που έβλεπαν στο ποτάμι είχαν πιάσει φωτιά. Ήταν αλλόκοτο να βλέπει κανείς το μέρος εκείνο τόσο ήσυχο, ερημωμένο, κάτω από τον ξεστό, γαλάζιο ουρανό με τον καπνό και τις φλόγες να ανεβαίνουν στην απογευματινή ζέστη. Ποτέ πριν δεν είχα δει σπίτια να καίγονται χωρίς πλήθη ανθρώπων γύρω τους. Λίγο παρακάτω, οι καλαμιές στην όχθη καί-

γονταν και κάπνιζαν, και ένα μέτωπο φωτιάς πιο μέσα κατέτρωγε αργά αλλά σταθερά ένα χωράφι με σιτάρι.

Για πολλή ώρα με πήγαινε το ρεύμα, καθώς ήμουν κουρασμένος και πονούσα μετά από όλα αυτά που είχα περάσει, και η θερμοκρασία του νερού ήταν πολύ υψηλή. Με ξανάπιασε όμως ο φόβος και άρχισα πάλι να κωπηλατώ με τα χέρια. Ο ήλιος έκαιγε τη γυμνή μου πλάτη. Τελικά, ενώ άρχιζε να φαίνεται από μακριά η γέφυρα του Γουόλτον, ο πυρετός και η κούραση ξεπέρασαν τους φόβους μου, βγήκα στην όχθη κοντά στο Μίντλεσεξ και ξάπλωσα, άρρωστος σχεδόν, στο παχύ γρασίδι. Η ώρα θα πρέπει να ήταν τέσσερις ή πέντε. Μετά από λίγο σηκώθηκα, περπάτησα περίπου μισό μίλι χωρίς να συναντήσω άνθρωπο, κι έπειτα ξάπλωσα πάλι στη σκιά ενός μικρού δέντρου· θυμάμαι πως μιλούσα στον εαυτό μου καθ' όλη τη διάρκεια της τελευταίας μου αυτής προσπάθειας. Διφύουσα πολύ και μετάνιωνα που δεν είχα πιει περισσότερο νερό πριν. Είναι περίεργο, αλλά ήμουν θυμωμένος με τη γυναίκα μου. Δεν μπορώ να το εξηγήσω, αλλά η έντονη επιθυμία μου και η αδυναμία μου να φτάσω στο Λέδερ-χεντ με άγχωναν πάρα πολύ.

Δεν θυμάμαι πότε ήρθε εκεί ο εφημέριος, γιατί μάλλον με πήρε ο ύπνος. Τον είδα όταν συνήλθα, μια καθισμένη φιγούρα με πουκάμισο γεμάτο στάχτες, και με το φρεσκοξυρισμένο πρόσωπό του στραμμένο προς ένα αχνό λαμπύρισμα που φαινόταν στον ουρανό. Ο ουρανός ήταν γεμάτος θυσσανοσωρείτες –λεπτά σύννεφα σαν κρόσσια, βαμμένα από το καλοκαιρινό ηλιοβασίλεμα.

Ανακάθισα, με άκουσε και γύρισε προς το μέρος

μου. «Μήπως έχεις λίγο νερό;» τον ρώτησα απότομα. Κούνησε αρνητικά το κεφάλι του. «Ζητάς νερό συνέχεια εδώ και μια ώρα» είπε. Μείναμε σιωπηλοί, παρατηρώντας ο ένας τον άλλον. Τολμώ να πω ότι με βρήκε αρκετά παράξενο, γυμνό, εκτός από το μουλιασμένο μου παντελόνι και τις κάλτσες μου, γεμάτο εγκαύματα, και με πρόσωπο και ώμους μαυρισμένα απ' τον καπνό. Το πρόσωπό του ήταν λευκό και αδύναμο, το πηγούνι του μικρό, και τα μαλλιά του, σγουρά και ξανθοκίτρινα, έπεφταν στο χαμηλό του μέτωπο. Τα μάτια του ήταν μεγάλα, γαλανά, και το βλέμμα του ήταν κενό. Μίλησε απότομα, χωρίς να με κοιτάζει.

«Τι σημαίνει αυτό;» είπε. «Τι σημαίνουν όλα αυτά τα πράγματα;»

Τον κοίταξα χωρίς να του απαντήσω.

Άπλωσε το λεπτό, άσπρο χέρι του και είπε σχεδόν ικετευτικά:

«Γιατί γίνονται αυτά τα πράγματα; Τι αμαρτίες έχουμε κάνει; Είχε τελειώσει η πρωινή λειτουργία, περπατούσα στους δρόμους για να καθαρίσω το μυαλό μου για το απόγευμα, και τότε... φωτιά, σεισμός, θάνατος! Σαν να ήμασταν στα Σόδομα και στα Γόμορρα! Όλα τα έργα μας καταστράφηκαν, όλα τα έργα... Τι είναι επιτέλους αυτοί οι Αρειανοί;»

«Εμείς τι είμαστε;» ρώτησα, καθαρίζοντας το λαιμό μου.

Άρπαξε τα γόνατά του και γύρισε να με κοιτάξει ξανά. Για μισό λεπτό περίπου, με κοιτούσε σιωπηλός.

«Περπατούσα στους δρόμους για να καθαρίσω το μυα-

λό μου» είπε. «Και ξαφνικά... φωτιά, σεισμός, θάνατος!»

Βυθίστηκε ξανά στη σιωπή, με το σαγόνι του σχεδόν στα γόνατα. Σε λίγο άρχισε να κουνά το χέρι του. «Όλα τα έργα μας... όλα τα κατηχητικά... Τι κάναμε, τι έκανε το Γουέιμπριτζ; Όλα χάθηκαν... όλα καταστράφηκαν. Η εκκλησία! Την ξαναχτίσαμε μόλις πριν τρία χρόνια. Πάει!... Καταστράφηκε ολοσχερώς! Γιατί;»

Έκανε άλλη μια παύση, και μετά ξέσπασε σαν τρελός:

«Κι ο καπνός της φωτιάς της ανεβαίνει εις τους αιώνας των αιώνων» φώναξε.

Τα μάτια του έκαιγαν και τέντωσε το δάχτυλό του προς την κατεύθυνση του Γουέιμπριτζ.

Τότε άρχισα να καταλαβαίνω. Η τρομερή τραγωδία στην οποία είχε εμπλακεί, γιατί ήταν φανερό πως ήταν φυγάς από το Γουέιμπριτζ, τον είχε κάνει να χάσει τα λογικά του.

«Είμαστε μακριά από το Σάνμπερι;» ρώτησα πολύ ήρεμα.

«Τι θα κάνουμε;» είπε. «Είναι άραγε αυτά τα όντα παντού; Έχει η Γη παραδοθεί σ' αυτά;»

«Είμαστε μακριά από το Σάνμπερι;»

«Μόλις σήμερα το πρωί χοροστάτησα στην πρωινή λειτουργία...»

«Τα πράγματα έχουν αλλάξει» είπα ήρεμα. «Πρέπει να διατηρήσεις την ψυχραιμία σου. Υπάρχει ακόμα ελπίδα.»

«Ελπίδα!»

«Ναι. Πολλές ελπίδες, παρ' όλη την καταστροφή!»

Άρχισα να του εξηγώ τις απόψεις μου για την κατάσταση μας. Στην αρχή με άκουγε, καθώς όμως συνέχιζα,

το ενδιαφέρον που είχε φανεί στα μάτια του έδωσε τη θέση του σε ένα απλανές βλέμμα, και η προσοχή του δεν ήταν πια συγκεντρωμένη σ' αυτά που του έλεγα.

«Αυτό πρέπει να είναι η αρχή του τέλους» μου είπε, διακόπτοντάς με. «Το τέλος! Η μεγάλη και τρομερή ημέρα του Κυρίου! Όταν οι άνθρωποι θα εκλιπαρούν τις πέτρες και τα βουνά να πέσουν επάνω τους και να τους κρύφουν, να τους κρύφουν από το πρόσωπο Εκείνου που θα κάθεται στο Θρόνο Του!»

Άρχισα να συνειδητοποιώ πλήρως την κατάσταση. Εγκατέλειπα την προσπάθεια να του μιλήσω λογικά, σηκώθηκα με κόπο όρθιος, και αφού στάθηκα από πάνω του, ακούμπησα το χέρι μου στον ώμο του.

«Φέρσου σαν άντρας!» είπα. «Ο φόβος σ' έχει τρελάνει! Τι αξία έχει η θρησκεία αν καταρρέει μπροστά στον κίνδυνο; Σκέψου πόσοι σεισμοί και πόσες πλημμύρες, πόλεμοι και ηφαιστέια έχουν χτυπήσει τους ανθρώπους στο παρελθόν! Μήπως νόμιζες ότι ο Θεός είχε εξαιρέσει το Γουέμπριτζ; Ο Θεός δεν είναι ασφαλιστής».

Κάθισε για λίγο σιωπηλός.

«Μα, πώς μπορούμε να ξεφύγουμε;» ρώτησε ξαφνικά. «Είναι άτρωτοι, είναι ανηλεείς».

«Ούτε το ένα συμβαίνει, ούτε, πιθανώς, το άλλο» του απάντησα. «Και όσο δυνατοί είναι αυτοί, τόσο πιο λογικοί και προσεκτικοί πρέπει να είμαστε εμείς. Ένας απ' αυτούς σκοτώθηκε εκεί πριν από τρεις ώρες!»

«Σκοτώθηκε!» είπε, κοιτάζοντας γύρω του αλαφιασμένος. «Πώς είναι δυνατόν να σκοτώνονται οι άγγελοι του Κυρίου;»

«Το είδα με τα μάτια μου». Και συνέχισα: «Έτυχε να βρεθούμε εδώ στην πιο ακατάλληλη στιγμή, αυτό είναι όλο».

«Τι είναι αυτή η λάμψη στον ουρανό;» ρώτησε απότομα.

Του είπα πως ήταν ο οπτικός τηλεγράφος που έδινε σήματα, πως ήταν το σημάδι της ανθρώπινης βοήθειας και προσπάθειας στον ουρανό.

«Είμαστε στο μάτι του κυκλώνα» είπα, «παρόλο που τώρα είναι όλα ήσυχα. Αυτή η λάμψη στον ουρανό είναι προειδοποίηση για την καταιγίδα που έρχεται. Εκεί νομίζω πως είναι οι Αρειανοί, και προς το Λονδίνο, εκεί που υψώνονται εκείνοι οι λόφοι γύρω απ' το Κίνγκστον και το Ρίτσομοντ και τα δέντρα δίνουν κάλυψη, σκάβονται λάκκοι και τοποθετούνται πυροβόλα. Σε λίγο οι Αρειανοί θα έρθουν κατά δω».

Κι ενώ μιλούσα ακόμη, πετάχτηκε όρθιος και με σταμάτησε με μια χειρονομία.

«Άκου!» είπε.

Πέρα από τους μικρούς λόφους από την άλλη όχθη του ποταμού, ερχόταν η μουντή αντήχηση απόμακρων πυροβόλων και μια μακρινή αλλόκοτη φωνή. Έπειτα, τα πάντα σταμάτησαν. Μια μηλολόνη περάσε ζουζουνίζοντας πάνω από το δέντρο μας κι έφυγε. Ψηλά στη δύση, το μισοφέγγαρο κρεμόταν αχνό και χλομό πάνω από τον καπνό που έβγαινε από το Γουέιμπριτζ και το Σέπερτον, και το θερμό, ακίνητο μεγαλείο του ηλιοβασιλέματος.

«Καλύτερα να ακολουθήσουμε αυτό το μονοπάτι» είπα, «βόρεια».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Στο Λονδίνο

Ο ΜΙΚΡΟΤΕΡΟΣ ΑΔΕΛΦΟΣ ΜΟΥ ΗΤΑΝ ΣΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ ΟΤΑΝ οι Αρειανοί έπεσαν στο Γουόκινγκ. Ήταν φοιτητής της ιατρικής, μελετούσε για τις εξετάσεις του και δεν έμαθε τίποτε για την άφιξή τους μέχρι το Σάββατο το πρωί. Οι πρωινές εφημερίδες του Σαββάτου περιείχαν, εκτός από μακροσκελή άρθρα για τον πλανήτη Άρη, τη ζωή στους πλανήτες και άλλα τέτοια, καθώς κι ένα σύντομο και ασαφές τηλεγράφημα που η συντομία του το έκανε ακόμα πιο αξιοσημείωτο.

Τα άρθρα έλεγαν ότι οι Αρειανοί, ξαφνιασμένοι από το πλήθος, είχαν σκοτώσει αρκετούς ανθρώπους με κάποιο γρήγορο πολυβόλο. Το τηλεγράφημα τελείωνε με τη φράση: «Όσο φοβεροί κι αν φαίνονται, οι Αρειανοί δεν έχουν κουνηθεί από το λάκκο στον οποίο έπεσαν, και φαίνεται πως δεν μπορούν να το κάνουν. Αυτό μάλλον οφείλεται στη σχετική ισχύ της βαρύτητας της Γης». Τα κύρια άρθρα των εφημερίδων αναπτύσσονταν με βάση αυτό το παρήγορο κείμενο.

Βεβαίως, όλοι οι φοιτητές στο προπαρασκευαστικό

μάθημα της βιολογίας, όπου είχε πάει εκείνη τη μέρα, έδειχναν έντονο ενδιαφέρον, αλλά στους δρόμους δεν υπήρχαν ασυνήθιστα σημάδια. Οι απογευματινές εφημερίδες τύπωναν μικρές ειδήσεις κάτω από πηχυαίους τίτλους. Δεν είχαν όμως να πουν τίποτα πέρα από τις κινήσεις του στρατού γύρω από το λάκκο και την πυρκαγιά στο πευκοδάσος ανάμεσα στο Γουόκινγκ και το Γουέιμπριτζ, ως τις οκτώ. Έπειτα, η Σεντ Τζέιμς Γκαζέτ, σε μια έκτακτη έκδοσή της, ανακοίνωσε απλώς ότι η τηλεγραφική επικοινωνία είχε διακοπή.

Αυτό πίστευαν ότι προκλήθηκε από τα πεύκα που έπεφταν φλεγόμενα πάνω στις γραμμές. Εκείνη τη νύχτα, τη νύχτα που πήγα με την άμαξα στο Λέδερχεντ, δεν δημοσιοποιήθηκε τίποτε άλλο σχετικά με τη μάχη.

Ο αδελφός μου δεν ανησυχούσε για μας, καθώς ήξερε από τις εφημερίδες ότι ο κύλινδρος είχε πέσει πάνω από δύο μίλια μακριά από το σπίτι μου. Αποφάσισε να έρθει να με βρει εκείνη τη νύχτα, για να δει, όπως είπε, τα Πράγματα πριν τα σκοτώσουν. Μου έστειλε τηλεγράφημα στις τέσσερις, το οποίο ποτέ δεν έλαβα, και πέρασε το απόγευμά του σ' ένα μπαράκι.

Στο Λονδίνο ξέσπασε επίσης καταιγίδα το Σάββατο το βράδυ, και ο αδελφός μου πήγε στο Γουότερλου με άμαξα. Αφού περίμενε αρκετή ώρα στην πλατφόρμα απ' όπου συνήθως φεύγει το νυχτερινό τρένο, έμαθε ότι είχε γίνει κάποιο ατύχημα και ότι η γραμμή για το Γουόκινγκ είχε κλείσει. Δεν έμαθε λεπτομέρειες, αφού και οι υπεύθυνοι των σιδηροδρόμων δεν ήξεραν ακόμα. Δεν υπήρχε αναταραχή στο σταθμό, καθώς οι υπεύθυνοι, μην μπορώ-

ντας να σκεφτούν ότι το πρόβλημα ήταν κάτι περισσότερο από μια απλή βλάβη ανάμεσα στο Μπάιφλητ και το Γουόκινγκ, έδωσαν οδηγία για τα τρένα που συνήθως περνούν μέσα από το Γουόκινγκ να κάνουν παράκαμψη από το Βιρτζίνια Γουότερ ή το Γκίλφορντ. Κατέβαλαν μεγάλες προσπάθειες να αλλάξουν τη διαδρομή των κυριακάτικων δρομολογίων από το Σαουθάμπτον και το Πόρτσμουθ. Ένας δημοσιογράφος κάποιας νυχτερινής εφημερίδας, παίρνοντας τον αδελφό μου για το διευθυντή των δρομολογίων, με τον οποίον έμοιαζε λίγο, τον πλησίασε και προσπάθησε να του πάρει συνέντευξη. Ελάχιστοι συνέδεαν τη διακοπή με τους Αρειανούς.

Σε ένα άλλο άρθρο για τα γεγονότα, διάβασα ότι την Κυριακή το πρωί «όλο το Λονδίνο ήταν αποσβολωμένο με τα νέα από το Γουόκινγκ». Στην πραγματικότητα, δεν υπήρχε τίποτα που να δικαιολογεί μια τέτοια μεγαλοστομία. Πολλοί Λονδρέζοι δεν ήξεραν τίποτα για τους Αρειανούς, τουλάχιστον μέχρι τον πανικό της Δευτέρας. Και αυτοί που ήξεραν, άργησαν να καταλάβουν τι ακριβώς μετέφεραν τα βιαστικά και σύντομα τηλεγραφήματα στις κυριακάτικες εφημερίδες. Οι περισσότεροι άνθρωποι στο Λονδίνο δεν διαβάζουν τις κυριακάτικες εφημερίδες.

Εξάλλου, η αίσθηση προσωπικής ασφάλειας έχει διαποτίσει τους Λονδρέζους σε τέτοιο σημείο, και τα συνταρακτικά νέα είναι τόσο συνηθισμένα στις εφημερίδες, που μπορούσαν να διαβάζουν φράσεις όπως οι παρακάτω χωρίς καμιά ανησυχία: «Περίπου στις επτά χθες το βράδυ, οι Αρειανοί βγήκαν από τον κύλινδρο, και κινούμενοι

υπό την προστασία μεταλλικών ασπίδων, ισοπέδωσαν το σταθμό του Γουόκινγκ και τα σπίτια που τον περιβάλλουν, αποδεκατίζοντας ένα ολόκληρο τάγμα από το σύνταγμα του Κάρντιγκαν. Δεν γνωρίζουμε λεπτομέρειες. Τα πυροβόλα Μαξίμ αποδείχτηκαν εντελώς άχρηστα απέναντι στις πανοπλίες τους, και τα ελαφρά πυροβόλα νικήθηκαν εύκολα. Ουσάροι που οπισθοχωρούσαν εμφανίστηκαν στο Τσέρτσι. Οι Αρειανοί φαίνεται πως προχωρούν αργά προς το Τσέρτσι ή το Γουίντσορ. Στο Γουέστ Σάρεϊ κυριαρχεί μεγάλη ανησυχία, και κατασκευάζονται μεγάλα οχυρωματικά έργα για να εμποδίσουν την προέλαση προς το Λονδίνο». Αυτός ήταν ο τρόπος που παρουσίασε το θέμα η κυριακάτικη Σαν, ενώ ένα έξυπνο και εξαιρετικό άρθρο, σε μορφή οδηγού, στη *Ρέφερη* παραλλήλιζε το συμβάν με τη δραπέτευση ζώων από κάποιο ζωολογικό κήπο.

Κανείς στο Λονδίνο δεν γνώριζε τίποτα σίγουρο για τη φύση των Αρειανών, και επικρατούσε η αντίληψη πως τα τέρατα αυτά ήταν βραδυκίνητα: «έρπουν», «σέρνονται με κόπο», τέτοιες εκφράσεις εμφανίζονταν σε όλα τα πρώτα ρεπορτάζ. Κανένα από αυτά τα τηλεγραφήματα δεν θα μπορούσε να έχει γραφτεί από αυτόπτη μάρτυρα. Οι κυριακάτικες εφημερίδες τύπωναν συνεχείς εκδόσεις καθώς έφταναν νεότερα, μερικές μάλιστα κυκλοφορούσαν μόνο με αυτά τα νεότερα. Στην ουσία όμως δεν είχαν να πουν τίποτα νεότερο μέχρι αργά το απόγευμα, οπότε οι αρχές έδωσαν στον τύπο ό,τι είχαν στα χέρια τους. Έλεγαν ότι οι κάτοικοι του Γουόλτον και του Γουέιμπριτζ είχαν πάρει το δρόμο για το Λονδίνο, και αυτό ήταν όλο.

Ο αδελφός μου πήγε στην εκκλησία του Βρεφοκομείου το πρωί, αγνοώντας ακόμα τι είχε συμβεί την προηγούμενη νύχτα. Εκεί άκουσε κάποιες νύξεις για την εισβολή και μια ειδική προσευχή για την ειρήνη. Βγαίνοντας, αγόρασε τη *Ρέφερη*. Αναστατώθηκε με τις ειδήσεις και πήγε ξανά στο σταθμό Γουότερλου, για να δει αν η επικοινωνία είχε αποκατασταθεί. Άμαξες, ποδηλάτες, και αμέτρητοι άνθρωποι που περπατούσαν ντυμένοι με τα καλά τους, φαίνονταν να μην έχουν επηρεαστεί καθόλου από τα παράξενα νέα που διέδιδαν οι πλανόδιοι εφημεριδοπώλες. Οι άνθρωποι ενδιαφέρονταν ή ανησυχούσαν, αν ανησυχούσαν καθόλου, μόνο για τους ντόπιους. Στο σταθμό άκουσε για πρώτη φορά ότι τα δρομολόγια προς το Γουίντσορ και το Τσέρτσι είχαν διακοπεί. Οι αχθοφόροι τού είπαν ότι εκείνο το πρωί είχαν έρθει σημαντικά τηλεγραφήματα από το Μπάιφλητ και το Τσέρτσι, αλλά τα σύρματα είχαν ξαφνικά σιγήσει. Ο αδελφός μου δεν μπόρεσε να μάθει περισσότερες λεπτομέρειες απ' αυτούς. Το μόνο που ήξεραν, ήταν ότι «γίνεται μάχη κοντά στο Γουέιμπριτζ».

Τα τρένα είχαν αποσυντονιστεί τελείως. Πολλοί άνθρωποι που περίμεναν φίλους τους από το νοτιοδυτικό δίκτυο περιφέρονταν στο σταθμό. Κάποιος γκριζομάλλης γηραιός κύριος πλησίασε τον αδελφό μου και άρχισε να βρίζει έντονα την Εταιρεία Νοτιοδυτικών Σιδηροδρόμων. «Κάποιος πρέπει να τους ξεσκεπάσει επιτέλους» είπε.

Ένα δυο τρένα έφτασαν από το Ρίτσμοντ, το Πάτνι και το Κίνγκστον με επιβάτες που είχαν πάει εκδρομή

για λίγη κωπηλασία, και βρήκαν τους υδατοφράκτες κλειστούς και μια αίσθηση πανικού να πλανιέται στον αέρα. Ένας άντρας με γαλανόλευκο σακάκι μετέφερε περίεργα νέα στον αδελφό μου.

«Πλήθη ανθρώπων φτάνουν στο Κίνγκστον μέσα σε άμαξες, με κουτιά γεμάτα τιμαλφή και τέτοια» είπε. «Έρχονται από το Μόλεσεϊ και το Γουέιμπριτζ και το Γουόλτον, και λένε πως από το Τσέρτσι ακούγονταν πυροβόλα, και πως έφιπποι στρατιώτες τούς είπαν να φύγουν αμέσως, γιατί έρχονται οι Αρειανοί. Κι εμείς ακούσαμε κανονιές στο σταθμό του Χάμπτον Κορτ, αλλά τις περάσαμε για βροντές. Τι στο διάβολο σημαίνουν όλα αυτά; Οι Αρειανοί δεν μπορούν να βγουν από το λάκκο τους, έτσι δεν είναι;»

Ο αδελφός μου δεν μπορούσε να του απαντήσει.

Αργότερα, είδε ότι το διάχυτο αίσθημα ανησυχίας είχε εξαπλωθεί στους επιβάτες του υπόγειου σιδηρόδρομου, και ότι οι κυριακάτικοι εκδρομείς άρχισαν να επιστρέφουν από τον νοτιοδυτικό «πνεύμονα» —Μπαρνς, Γουίμπλεντον, Ρίτσμοντ Παρκ, Κιου— πολύ νωρίτερα απ' ό,τι συνήθως. Κανείς όμως δεν είχε τίποτε να πει εκτός από φήμες. Όποιος είχε σχέση με το σταθμό φαινόταν σε πολύ κακή διάθεση.

Περίπου στις πέντε, το πλήθος που είχε συγκεντρωθεί στο σταθμό ενθουσιάστηκε με το άνοιγμα της γραμμής που ένωνε το σταθμό της Νοτιοδυτικής Εταιρείας με το σταθμό της Νοτιοανατολικής και που ήταν σχεδόν πάντα κλειστή, και με τη διέλευση φορτηγών βαγονιών γεμάτων στρατιώτες. Το τρένο επίσης μετέφερε τα

πυροβόλα από το Γούλγουιτς και το Τσάτχαμ για την κάλυψη του Κίνγκστον. Υπήρξαν και ανταλλαγές χαριτολογημάτων: «Θα τους φάμε!», «Τόπο στους τερατοδομαστές!» και άλλα τέτοια. Λίγο μετά, μια διμοιρία της αστυνομίας ήρθε στο σταθμό και άρχισε να διώχνει τον κόσμο από τις πλατφόρμες, και ο αδελφός μου βγήκε πάλι στο δρόμο.

Οι καμπάνες της εκκλησίας σήμαιναν εσπερινό, και μια ομάδα κοριτσιών του Στρατού της Σωτηρίας διέσχισε την οδό Γουότερλου φάλλοντας. Στη γέφυρα, μερικοί περαστικοί χάζευαν τα κομμάτια σκούρας βρομιάς που κατέβαζε το ποτάμι. Ο ήλιος έδυε, και το Κλοκ Τάουερ και τα κτίρια της Βουλής υψώνονταν με φόντο τον πιο γαλήνιο ουρανό που μπορεί κανείς να φανταστεί, έναν ουρανό χρυσό, χαραγμένο με μακριές λωρίδες από πορφυροκόκκινα σύννεφα. Κάποιοι μιλούσαν για ένα πτώμα μέσα στο ποτάμι. Ένας από τους ανθρώπους εκεί, μάλλον έφεδρος, είπε στον αδελφό μου πως είχε δει τον οπτικό τηλεγράφο να στέλνει σήματα από τη Δύση.

Στην οδό Γουέλινγκτον, ο αδελφός μου συνάντησε δυο άφοβα χαμίνια που μόλις είχαν στρίψει από την οδό Φλητ, κρατώντας φρεσκοτυπωμένες εφημερίδες και μεγάλα πλακάτ. «Φοβερή καταστροφή!» φώναζαν το ένα στο άλλο καθώς κατηφόριζαν την οδό Γουέλινγκτον. «Μάχη στο Γουέμπριτζ! Όλη η περιγραφή! Αναχαίτιση των Αρειανών! Το Λονδίνο κινδυνεύει!» Έδωσε τρεις πένες για ένα αντίτυπο.

Τότε, και μόνο τότε, συνειδητοποίησε ένα μέρος από τη δύναμη και τη φρίκη αυτών των τεράτων. Έμαθε ότι

δεν ήταν απλώς μερικά μικρά, βραδυκίνητα πλάσματα, αλλά διάνοιες που κυβερνούσαν τεράστια μηχανικά σώματα, και ότι μπορούσαν να κινηθούν γρήγορα και να χτυπήσουν το στόχο τους με τέτοια δύναμη, που τα ισχυρότερα πυροβόλα δεν μπορούσαν να σταθούν απέναντί τους.

Οι εφημερίδες τα περιέγραφαν ως «πελώριες αραχνοειδείς μηχανές, σχεδόν τριάντα μέτρα ψηλές, που έτρεχαν με ταχύτητα τρένου εξπρές και που μπορούσαν να εκτοξεύουν μίαν ακτίνα έντονης θερμότητας». Καμουφλαρισμένες πυροβολαρχίες, με ελαφρά κυρίως πυροβόλα, είχαν τοποθετηθεί στην περιοχή γύρω από το πάρκο του Χόρσελ, και ειδικά ανάμεσα στο Γουόκινγκ και το Λονδίνο. Πέντε από τις μηχανές αυτές φαίνεται πως όδευαν προς τον Τάμεση, και μία είχε καταστραφεί, από ευτυχή συγκυρία. Στις άλλες περιπτώσεις, τα βλήματα είχαν αστοχήσει, και οι πυροβολαρχίες εκμηδενίστηκαν αμέσως από τις Θερμικές Ακτίνες. Αναφέρονταν βαριές απώλειες στρατιωτών, αλλά το τηλεγράφημα απέπνεε αισιοδοξία.

Οι Αρειανοί είχαν αναχαιτιστεί. Δεν ήταν άτρωτοι. Είχαν υποχωρήσει στο τρίγωνο που σχημάτιζαν οι κύλινδροί τους, έξω από το Γουόκινγκ. Ανιχνευτές με οπτικούς τηλεγράφους τους κύκλωναν από παντού. Πυροβόλα μεταφέρονταν ταχύτατα από το Γουίντσορ, το Πόρτσμουθ, το Όλντερσοτ, το Γούλγουιτς, ακόμα κι από το βορρά, κι ανάμεσά τους μεγάλα κανόνια των ενενήντα πέντε τόνων από το Γούλγουιτς. Συνολικά, εκατόν δεκαέξι πυροβόλα είχαν ήδη τοποθετηθεί ή τοποθετούνταν εκείνη τη

στιγμή, καλύπτοντας κυρίως το Λονδίνο. Ποτέ πριν δεν είχε λάβει χώρα στην Αγγλία τόσο μεγάλη και τόσο γρήγορη συγκέντρωση στρατιωτικού υλικού.

Υπήρχε η ελπίδα ότι, αν έπεφταν κι άλλοι κύλινδροι, θα καταστρέφονταν αμέσως με ισχυρά εκρηκτικά, τα οποία ήδη κατασκευάζονταν και διανέμονταν. Το άρθρο έλεγε πως, δίχως άλλο, η κατάσταση φαινόταν πολύ παράξενη και άσχημη, αλλά προέτρεπε το κοινό να αποφύγει τον πανικό. Σίγουρα οι Αρειανοί ήταν πολύ αλλόκοτοι και πολύ φρικιαστικοί, τελικά όμως αυτοί δεν μπορεί να ήταν πάνω από είκοσι, ενώ εμείς είμαστε εκατομμύρια.

Οι αρχές είχαν λόγους να πιστεύουν, κρίνοντας από το μέγεθος των κυλίνδρων, πως ο καθένας από αυτούς δεν μπορούσε να περιέχει πάνω από πέντε Αρειανούς – δεκαπέντε συνολικά. Και τουλάχιστον ένας, ή και περισσότεροι, είχε βγει από τη μέση. Το κοινό είχε προειδοποιηθεί εγκαίρως για τον κίνδυνο που πλησίαζε, και είχαν ληφθεί τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των κατοίκων των νοτιοδυτικών προαστίων, που απειλούνταν πιο άμεσα. Κι έτσι, αφού επαναλάμβανε τις διαβεβαιώσεις περί της ασφάλειας του Λονδίνου και της ικανότητας των αρχών να χειριστούν με επιτυχία την κατάσταση, το ανακοινωθέν έκλεινε.

Όλα αυτά είχαν τυπωθεί με πελώρια τυπογραφικά στοιχεία, τόσο πρόσφατα, που το χαρτί ήταν ακόμα βρεγμένο, ενώ ήταν φανερό πως δεν είχαν βρει χρόνο ούτε για την προσθήκη κάποιου σχολίου. Ήταν περίεργο, είπε ο αδελφός μου, πόσο αδίστακτα είχε κοπεί το

συνηθισμένο περιεχόμενο της εφημερίδας για να δώσει τη θέση του σ' αυτό.

Σ' όλη την οδό Γουέλινγκτον, άνθρωποι ξεφύλλιζαν τις ροζ σελίδες και διάβαζαν, και το Στραντ ξαφνικά γέμισε από τις φωνές των πλανόδιων, που ακολούθησαν τους δύο πρωτοπόρους εφημεριδοπώλες. Άνθρωποι κατέβαιναν από τα λεωφορεία για να εξασφαλίσουν μια εφημερίδα. Οπωσδήποτε τα νέα αυτά τους ανησύχησαν, όποια κι αν ήταν η προηγούμενη απάθειά τους. Τα ρολά ενός χαρτοπωλείου στο Στραντ ήταν ανοιχτά, και ένας άντρας με τα κυριακάτικα ρούχα του, φορώντας ακόμα και τα κίτρινα γάντια του, κρέμαγε χάρτες του Σάρεϊ στη βιτρίνα.

Περπατώντας ως την Τραφάλγκαρ Σκουέαρ, με την εφημερίδα στο χέρι, ο αδελφός μου είδε μερικούς από τους φυγάδες του Γουέστ Σάρεϊ. Ήταν ένας άντρας με τη γυναίκα του και δυο αγόρια, και με κάποια οικιακά σκεύη σε μια άμαξα μανάβη. Έρχονταν από την κατεύθυνση της Γέφυρας του Γουεστμίνστερ. Και πίσω τους ερχόταν ένα κάρο με πέντε ή έξι αξιοσέβαστους ανθρώπους μέσα, διάφορα κιβώτια και μπόγους. Ήταν φανερά καταβεβλημένοι, και η εμφάνισή τους ερχόταν σε αντίθεση με τους καλοντυμένους ανθρώπους γύρω τους. Άνθρωποι μέσα σε άμαξες με ρούχα της μόδας τούς κοίταζαν με περιέργεια. Σταμάτησαν στην πλατεία, σαν να μην ήταν σίγουροι ποιο δρόμο να πάρουν, και τελικά έστριφαν ανατολικά προς το Στραντ. Λίγο πίσω τους ακολουθούσε ένας άντρας με καθημερινά ρούχα, πάνω σε ένα από εκείνα τα παλιομοδίτικα τρίκυκλα με τη μι-

κρή μπροστινή ρόδα. Ήταν βρόμικος, και το πρόσωπό του χλομό.

Ο αδελφός μου έστριψε προς τη Βικτώρια, και συνάντησε κι άλλους τέτοιους ανθρώπους. Σκέφτηκε πως ίσως να έβλεπε κι εμένα. Πρόσεξε ότι υπήρχε ένας υπερβολικός αριθμός αστυνομικών που ρύθμιζαν την κυκλοφορία. Κάποιοι από τους πρόσφυγες αντάλλασαν νέα με τους ανθρώπους στα λεωφορεία. Ένας απ' αυτούς υποστήριξε ότι είχε δει τους Αρειανούς. «Κατσαρόλες σε ξυλοπόδαρα, σου λέω, και περπατούσαν σαν άνθρωποι». Οι περισσότεροι απ' αυτούς ήταν αναστατωμένοι από την παράξενη εμπειρία που είχαν ζήσει.

Πέρα από τη Βικτώρια, οι παμπ έκαναν χρυσές δουλειές μ' αυτές τις αφίξεις. Σε κάθε γωνιά υπήρχαν ομάδες ανθρώπων που διάβαζαν εφημερίδες, μιλούσαν ζωηρά ή κοιτάζαν τους ασυνήθιστους αυτούς κυριακάτικους επισκέπτες, που φαινόταν να πληθαίνουν καθώς έπεφτε η νύχτα, ώσπου στο τέλος, όπως είπε ο αδελφός μου, οι δρόμοι ήταν σαν την οδό Έπσομ Χάι όταν είχε ποδόσφαιρο. Ο αδελφός μου μίλησε με αρκετούς από τους φυγάδες, αλλά οι απαντήσεις που πήρε δεν τον ικανοποίησαν.

Κανείς τους δεν μπορούσε να του πει τίποτε για το Γουόκινγκ, εκτός από έναν, που του είπε ότι το Γουόκινγκ είχε καταστραφεί ολοσχερώς την προηγούμενη νύχτα.

«Εγώ έρχομαι από το Μπάιφλητ» του είπε. «Κάποιος με ποδήλατο ήρθε από νωρίς το πρωί και έτρεχε από πόρτα σε πόρτα, λέγοντάς μας να φύγουμε. Μετά ήρθαν

στρατιώτες. Βγήκαμε να δούμε τι τρέχει, και είδαμε στα νότια σύννεφα καπνού —τίποτε άλλο εκτός από καπνό, και κανείς δεν ερχόταν από εκείνη την κατεύθυνση. Μετά ακούσαμε τα πυροβόλα στο Τσέρτσι και είδαμε κόσμο να έρχεται από το Γουέιμπριτζ. Κι εγώ λοιπόν κλείδωσα το σπίτι μου και ήρθα εδώ».

Εκείνη την ώρα στους δρόμους ήταν διάχυτη η αντίληψη ότι για όλα έφταιγαν οι αρχές, που δεν ήταν ικανές να ξεκάνουν τους εισβολείς χωρίς να δημιουργηθεί όλη αυτή η φασαρία.

Περίπου στις οκτώ, ομοβροντίες άρχισαν να ακούγονται καθαρά σε όλο το Νότιο Λονδίνο. Ο αδελφός μου δεν τις άκουσε εξαιτίας της κυκλοφορίας στις κεντρικές οδικές αρτηρίες, όταν όμως πήρε τους μικρούς δρόμους που οδηγούσαν στο ποτάμι, μπόρεσε να διακρίνει τον ήχο μάλλον εύκολα.

Γύρω στις δύο πήρε το δρόμο από το Γουεστμίνστερ για το σπίτι του, κοντά στο Ρίτζεντς Παρκ. Ανησυχούσε πολύ για μένα και «ήταν ταραγμένος από το πρόδηλο μέγεθος του προβλήματος. Το μυαλό του στριφογυρνούσε γύρω από τις στρατιωτικές λεπτομέρειες του θέματος, όπως και το δικό μου το Σάββατο. Σκεφτόταν όλα εκείνα τα σιωπηλά πυροβόλα που παραμόνευαν, και την έρημη, ξαφνικά, περιοχή. Προσπάθησε να φανταστεί «κατσαρόλες πάνω σε ξυλοπόδαρα» τριάντα μέτρα ψηλές.

Υπήρχαν μερικές άμαξες γεμάτες πρόσφυγες στην οδό Όξφορντ και στην οδό Μέριλμπον, αλλά τα νέα διαδίδονταν τόσο αργά, που στην οδό Ρίτζεντ και στο Πόρτλαντ Πλέις έβλεπες ακόμα τους ανθρώπους να κά-

νουν τον συνηθισμένο τους βραδινό κυριακάτικο περίπατο, αν και μιλούσαν κατά ομάδες, και στην άκρη του Ρίτζεντς Παρκ τα συνηθισμένα σιωπηλά ζευγαράκια «βόλταραν» αγκαλιασμένα κάτω από τις λάμπες. Η νύχτα ήταν ζεστή και ήσυχη και λίγο βαριά. Ο ήχος των πυροβόλων συνεχιζόταν κατά διαστήματα, και μετά τα μεσάνυχτα φαινόταν κάποιες σκόρπιες αστραπές στα νότια.

Διάβαζε και ξαναδιάβαζε την εφημερίδα, φοβούμενος το χειρότερο για μένα. Είχε νευρικήτητα, και μετά το βραδινό βγήκε πάλι έξω να περπατήσει. Όταν γύρισε, προσπάθησε μάταια να στρέψει την προσοχή του στις σημειώσεις του για τις εξετάσεις. Κοιμήθηκε λίγο μετά τα μεσάνυχτα, και τα μακάβρια όνειρά του διακόπηκαν από χτύπους στην πόρτα, ανθρώπους που έτρεχαν στο δρόμο, απόμακρες τυμπανοκρουσίες και καμπάνες. Κόκκινες αντανακλάσεις χόρευαν στο ταβάνι. Για μια στιγμή έμεινε εκεί, αποσβολωμένος, να αναρωτιέται αν ξημέρωσε ή αν ο κόσμος τρελάθηκε. Έπειτα, σηκώθηκε από το κρεβάτι του κι έτρεξε στο παράθυρο.

Το δωμάτιό του ήταν στη σοφίτα, και καθώς έβγαζε έξω το κεφάλι του, δεκάδες άνθρωποι στα γύρω σπίτια έκαναν ακριβώς το ίδιο, και ξεπρόβαλλαν από παντού κεφάλια, παντού επικρατούσε σύγχυση και όλοι ρωτούσαν τι τρέχει. «Έρχονται!» φώναξε ένας αστυνομικός, χτυπώντας την πόρτα. «Έρχονται οι Αρειανοί!» και έτρεξε στη διπλανή πόρτα.

Οι τυμπανοκρουσίες και οι τρομπέτες ακούγονταν από τα οδοφράγματα της οδού Όλμπανι, και όλες οι εκκλησίες μαζί έστελναν τον ύπνο στο διάβολο, σημαίνο-

ντας συναγερμό με τις καμπάνες τους με τρόπο βίαιο και άτακτο. Ακουγόταν ο ήχος από τις πόρτες που άνοιγαν, και τα παράθυρα των απέναντι σπιτιών άρχισαν να φωτίζονται.

Από την επάνω πλευρά του δρόμου πέρασε μια κλειστή άμαξα. Ο θόρυβός της ξεχύθηκε απότομα από τη γωνία, κορυφώθηκε κάτω από το παράθυρο και σιγά σιγά εξασθένησε καθώς απομακρυνόταν. Από πίσω της έρχονταν δυο νοικιασμένες άμαξες, προπομποί μιας μακριάς ουράς οχημάτων που έφευγαν, κυρίως προς το σταθμό του Τσοκ Φαρμ, όπου φόρτωναν τα έκτακτα δρομολόγια της Βορειοδυτικής Εταιρείας, αντί να κατέβουν στο Γιούστον.

Για αρκετή ώρα ο αδελφός μου κοιτούσε από το παράθυρο άφωνος, παρατηρώντας τους αστυνομικούς να χτυπάνε τις πόρτες και να μεταφέρουν το ακατανόητο μήνυμά τους. Τότε η πόρτα πίσω του άνοιξε, και ο άντρας που νοίκιαζε το δωμάτιο απέναντί του μπήκε μέσα, φορώντας μόνο ένα πουκάμισο, παντελόνι και παντόφλες, με τις τيرانτες του να κρέμονται από τη μέση του και τα μαλλιά του ανακατωμένα από το μαξιλάρι.

«Τι στο διάολο είναι τούτο πάλι;» ρώτησε. «Φωτιά; Τι διαολεμένη φασαρία!»

Έβγαλαν και οι δυο τα κεφάλια τους έξω από το παράθυρο, προσπαθώντας ν' ακούσουν τι φώναζαν οι αστυνομικοί. Οι άνθρωποι έβγαιναν από τα σοκάκια και στέκονταν κατά ομάδες στις γωνίες, μιλώντας.

«Τι διάολο τρέχει;» είπε ο γείτονας του αδελφού μου.

Ο αδελφός μου του απάντησε αόριστα και άρχισε να

ντύνεται, τρέχοντας διαρκώς στο παράθυρο για να μη χάσει τίποτε από την αναταραχή. Και σε λίγο εμφανίστηκαν στο δρόμο άντρες που πουλούσαν κιόλας πρωινές εφημερίδες, φωνάζοντας:

«Το Λονδίνο κινδυνεύει από ασφυξία! Η άμυνα στο Κίνγκστον και το Ρίτσομοντ έπεσε! Φοβερές σφαγές στην κοιλάδα του Τάμεση!»

Και παντού γύρω του –στα δωμάτια από κάτω, στα σπίτια απέναντι, πίσω στο πάρκο, στους εκατοντάδες άλλους δρόμους αυτής της μεριάς του Μέριλμπον, στη συνοικία του Γουέστμπουρν Παρκ και στο Σεντ Πάνκρας, και δυτικά και βόρεια, στο Σόρντιτς και στο Χάιμπουρι και στο Χάγκερστον και στο Χόξτον, και σε όλη την αχανή έκταση του Λονδίνου από το Ήλινγκ ως το Ηστ Χαμ– οι άνθρωποι έτριβαν τα μάτια τους, άνοιγαν τα παράθυρά τους, κοιτούσαν έξω και έκαναν άσκοπες ερωτήσεις και ντύνονταν βιαστικά, καθώς τα πρώτα σπέρματα φόβου έκαναν την εμφάνισή τους στους δρόμους. Ήταν η αυγή του μεγάλου πανικού. Το Λονδίνο, που είχε πέσει για ύπνο το Σάββατο το βράδυ μέσα στην άγνοια και την αδράνειά του, είχε ξυπνήσει νωρίς το πρωί της Δευτέρας με μια έντονη αίσθηση κινδύνου.

Μην μπορώντας από το παράθυρό του να μάθει τι συνέβαινε, ο αδελφός μου κατέβηκε στο δρόμο την ώρα που ο ουρανός πίσω από τα σπίτια έπαιρνε ένα ροζ χρώμα από τις πρώτες πινελιές της αυγής. Οι άνθρωποι που έφευγαν, με τα πόδια ή με οχήματα, πλήθαιναν όλο και περισσότερο. «Μαύρος Καπνός!» άκουγε ανθρώπους να φωνάζουν, και ξανά «Μαύρος Καπνός!» Η μεταδοτικότη-

τα ενός τέτοιου φόβου ήταν αναπόφευκτη. Καθώς ο αδελφός μου στεκόταν διστακτικός στο κατώφλι της πόρτας του, είδε έναν εφημεριδοπώλη να πλησιάζει και πήρε αμέσως εφημερίδα. Ο εφημεριδοπώλης έτρεχε μαζί με τους άλλους και πουλούσε πια τις εφημερίδες του για ένα σελίνι –ένα τραγελαφικό μείγμα κερδοσκοπίας και πανικού.

Και σ' αυτή την εφημερίδα ο αδελφός μου διάβασε το εξής ολέθριο μήνυμα από τον επικεφαλής του στρατού:

«Οι Αρειανοί εκτοξεύουν τεράστια σύννεφα μαύρου δηλητηριώδους καπνού μέσω ρουκετών. Έχουν αφανίσει τις πυροβολαρχίες μας, κατέστρεφαν το Ρίτομοντ, το Κίνγκστον και το Γουίμπλεντον, και προχωρούν αργά προς το Λονδίνο, ισοπεδώνοντας τα πάντα στο πέρασμά τους. Είναι αδύνατον να τους σταματήσουμε. Η μόνη σωτηρία από τον Μαύρο Καπνό είναι η φυγή».

Αυτό ήταν όλο, ήταν όμως αρκετό. Ολόκληρος ο πληθυσμός της πόλης των έξι εκατομμυρίων βρισκόταν σε κίνηση, έτρεχε, γλιστρούσε. Σε λίγο θα ξεχυνόταν μαζικά προς τα βόρεια.

«Μαύρος Καπνός!» ακούγονταν κραυγές από παντού. «Φωτιά!»

Οι καμπάνες της διπλανής εκκλησίας χαλούσαν τον κόσμο, και μια άμαξα ανατράπηκε μέσα σε ουρλιαχτά και βρισιές. Αρρωστημένα κίτρινα φώτα πηγαινοέρχονταν μέσα στα σπίτια, και τα φώτα των αμαξών ήταν όλα αναμμένα. Και πάνω, ψηλά, ο ουρανός γινόταν όλο και πιο φωτεινός, όλο και πιο έντονος, καθαρός και ήρεμος.

Άκουγε ποδοβολητό μέσα στα δωμάτια και στη σκά-

λα πίσω του. Η σπιτονοικοκυρά του ήρθε στην πόρτα, φορώντας μόνο ένα νυχτικό κι ένα σάλι. Ο σύζυγός της την ακολουθούσε κραυγάζοντας.

Καθώς ο αδελφός μου άρχιζε να συνειδητοποιεί τη σημασία όλων αυτών που συνέβαιναν, γύρισε βιαστικά στο δωμάτιό του, έβαλε στην τσέπη του όλα τα χρήματα που είχε, περίπου δέκα λίρες, και βγήκε ξανά στο δρόμο.

Τι είχε συμβεί στο Σάρεϊ

ΤΗΝ ΩΡΑ ΠΟΥ Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ΚΑΘΟΤΑΝ ΔΙΠΛΑ ΜΟΥ, ΚΑΤΩ από το δενδρύλλιο στο πλάτωμα κοντά στο Χάλιφορντ, και μου μιλούσε τόσο παράλογα, και την ώρα που ο αδελφός μου έβλεπε τους πρόσφυγες να διασχίζουν τη Γέφυρα του Γουεστμίνστερ, οι Αρειανοί περνούσαν και πάλι στην επίθεση. Απ' ό,τι μπορεί κανείς να καταλάβει από τις αντικρουόμενες μεταξύ τους μαρτυρίες, οι περισσότεροι από αυτούς είχαν μείνει στο λάκκο του Χόρσελ εκείνη τη νύχτα ως τις εννιά, απασχολημένοι με κάποια εργασία που γινόταν η αιτία να πετάγονται προς τα πάνω τεράστια σύννεφα πράσινου καπνού.

Τρεις από αυτούς, όμως, σίγουρα βγήκαν έξω στις οκτώ, και προχωρώντας αργά και προσεκτικά, πέρασαν από το Μπάιφλητ και το Πίφορντ προς το Ρίπλεϊ και το Γουέιμπριτζ, και έτσι τους είδαν οι πυροβολητές που τους περίμεναν μέσα στο ηλιοβασίλεμα. Δεν πρόχωρούσαν μαζί, αλλά σε ευθεία γραμμή, ο ένας περίπου ενάμισι μίλι από τον άλλον. Επικοινωνούσαν μεταξύ τους με

ουρλιαχτά σαν σειρήνες που ανεβοκατέβαιναν την κλίμακα από νότα σε νότα.

Αυτό το ουρλιαχτό και αυτούς τους πυροβολισμούς, από το Ρίπλεϊ και το Σεντ Τζορτζ Χιλ, ακούσαμε στο Άπερ Χάλιφορντ. Οι πυροβολητές στο Ρίπλεϊ, άπειροι εθελοντές του πυροβολικού που ποτέ δεν θα έπρεπε να είχαν τοποθετηθεί σε τέτοια θέση, έριξαν μια θυελλώδη, πρώιμη και αναποτελεσματική ομοβροντία και έφυγαν πεζοί ή με άλογα μέσα από το έρημο χωριό, ενώ ο Αρειανός, χωρίς καν να χρησιμοποιήσει τη Θερμική Ακτίνα του, πέρασε ανενόχλητος πάνω από τα πυροβόλα, πατώντας ανάμεσά τους ανάλαφρα, κι έφτασε έτσι απρόσμενα στα πυροβόλα του πάρκου του Πείνσιλ, τα οποία και κατέστρεψε.

Οι άντρες στο Σεντ Τζορτζ Χιλ, όμως, είχαν καλύτερη καθοδήγηση, ή είχαν πιο πολύ κουράγιο. Καθώς ήταν κρυμμένοι μέσα σ' ένα πευκοδάσος, φαίνεται πως ο Αρειανός που πέρασε από κοντά τους δεν τους πρόσεξε. Πυροβόλησαν όλοι μαζί με την ησυχία τους, σαν να βρίσκονταν σε παρέλαση, ενώ ο Αρειανός βρισκόταν μόλις χίλια μέτρα μακριά.

Τα βλήματα έσκασαν γύρω του, και φάνηκε να προχωράει μερικά βήματα ακόμη, να παραπατά και να πέφτει. Μια κραυγή ακούστηκε απ' όλους τους στρατιώτες, και τα πυροβόλα ξαναγέμισαν βιαστικά. Ο πεσμένος Αρειανός έβγαλε μια παρατεταμένη ολολυγή, και αμέσως ένας δεύτερος αστραφτερός γίγαντας εμφανίστηκε πάνω από τα δέντρα στα νότια. Φαίνεται πως τα βλήματα είχαν σπάσει ένα από τα τρία πόδια του. Η

δεύτερη ομοβροντία πέρασε μακριά από τον Αρειανό που ήταν στο έδαφος, και αμέσως οι δύο σύντροφοί του έριξαν τη Θερμική Ακτίνα στην πυροβολαρχία. Τα πυρομαχικά ανατινάχτηκαν, τα πεύκα ολόγυρα έπιασαν φωτιά, και γλίτωσαν μόνο ένας ή δύο από τους άντρες που ήδη βρίσκονταν πίσω από το λόφο.

Μετά απ' αυτό, φαίνεται πως οι τρεις Αρειανοί σταμάτησαν κι έκαναν συμβούλιο, και οι πρόσκοποι που τους παρακολουθούσαν, ανέφεραν ότι έμειναν εκεί τουλάχιστον για μισή ώρα. Ο πεσμένος Αρειανός, μια μικρόσωμη καφετιά φιγούρα, σύρθηκε με κόπο έξω από την κουκούλα, μοιάζοντας από απόσταση με μύκητα, και μάλλον άρχισε να επιδιορθώνει την πανοπλία του. Στις εννέα είχε τελειώσει, αφού η κουκούλα πρόβαλε και πάλι πάνω από τα δέντρα.

Λίγα λεπτά μετά τις εννέα, οι τρεις αυτοί συναντήθηκαν με άλλους τέσσερις Αρειανούς, που ο καθένας τους κουβαλούσε έναν χοντρό μαύρο σωλήνα. Αυτοί έδωσαν και στους πρώτους τρεις από ένα σωλήνα, και οι επτά μαζί προχώρησαν σε ανάπτυξη, σε ίσες αποστάσεις μεταξύ τους, σχηματίζοντας μια καμπύλη ανάμεσα στο Σεντ Τζορτζ Χιλ, το Γουέιμπριτζ και το Σεντ, νότια του Ρίπλεϊ.

Μια ντουζίνα φωτοβολίδες υφώθηκαν αμέσως από τους λόφους μπροστά τους μόλις άρχισαν να κινούνται, ειδοποιώντας τις πυροβολαρχίες που περίμεναν στο Ντίτον και το Έσερ. Την ίδια στιγμή, τέσσερις από αυτούς οπλισμένοι με σωλήνες πέρασαν το ποτάμι, και δύο απ' αυτούς, κατάμαυρους μπροστά από τον δυτικό

ουρανό, τους είδαμε εγώ κι ο εφημέριος καθώς προχωρούσαμε με πολύ κόπο στο δρόμο που οδηγεί βόρεια, έξω από το Χάλιφορντ. Μας φάνηκε πως κινούνταν πάνω σε σύννεφα, καθώς μια άσπρη ομίχλη κάλυπτε τα χωράφια και υφωνόταν ως το ένα τρίτο του ύψους τους.

Σ' αυτό το θέαμα, ο εφημέριος άφησε μια αδύναμη κραυγή κι άρχισε να τρέχει. Εγώ όμως ήξερα πως, τρέχοντας, κανείς δεν ξέφευγε από έναν Αρειανό, και σύρθηκα μέσα από υγρές τσουκνίδες και βατομουριές στο πλατύ χαντάκι στην άκρη του δρόμου. Ο εφημέριος κοίταξε πίσω του, είδε τι έκανα και μ' ακολούθησε.

Οι δύο Αρειανοί στάθηκαν. Ο κοντινότερος σ' εμάς κοίταξε προς το Σάνμπερι, ενώ ο άλλος μόλις που διακρινόταν, μια γκρίζα φιγούρα στο βάθος, στην κατεύθυνση του Στέινς.

Τα περιοδικά ουρλιαχτά των Αρειανών σταμάτησαν. Πήραν τις θέσεις τους, σχηματίζοντας ένα μισοφέγγαρο γύρω από τους κυλίνδρους τους με απόλυτη σιγή. Οι άκρες του μισοφέγγαρου απείχαν δώδεκα μίλια μεταξύ τους. Από την εφεύρεση της πυρίτιδας ποτέ δεν υπήρξε τόσο ήσυχη μάχη. Για μας τους δυο, και για οποιονδήποτε κοντά στο Ρίπλεϊ, το θέαμα ήταν το ίδιο εντυπωσιακό – οι Αρειανοί φαίνονταν να ελέγχουν απόλυτα τη σκοτεινή νύχτα, που τη φώτιζε μόνο το λεπτό φεγγάρι, τα άστρα, το φως της ημέρας που αργοπέθαινε και η βαθυπόρφυρη λάμψη από το Σεντ Τζορτζ Χιλ και το δάσος του Πέινσοχιλ.

Απέναντι όμως σ' αυτό το μισοφέγγαρο –στο Στέινς, στο Χάουνσλο, στο Ντίτον, στο Έσερ, στο Όκχαμ, πίσω

από λόφους και δάση νότια του ποταμού και πέρα από επίπεδα λιβάδια με γρασίδι στα βόρεια, οπουδήποτε υπήρχαν συστάδες δέντρων ή βίλες που έδιναν επαρκή κάλυψη— τα πυροβόλα περίμεναν. Οι φωτοβολίδες έσκαγαν, έσπερναν παντού τις σπίθες τους μέσα στη νύχτα και εξαφανίζονταν, οι πυροβολαρχίες όμως περίμεναν. Αν οι Αρειανοί προχωρούσαν σε απόσταση βολής, αμέσως αυτές οι ακίνητες, μαύρες ανθρώπινες φιγούρες και τα πυροβόλα που έλαμπαν τόσο σκοτεινά μέσα στη νύχτα θα ξεσπούσαν βίαια σε μια άγρια μάχη.

Αναμφίβολα, η σκέψη που πρόβαλλε μέσα στα άγρυπνα μυαλά των στρατιωτών, όπως και στο δικό μου, ήταν ο γρίφος: τι καταλάβαιναν από εμάς οι Αρειανοί. Καταλάβαιναν άραγε ότι εμείς, τα εκατομμύρια των ανθρώπων, ήμασταν οργανωμένοι, πειθαρχημένοι και συνεργαζόμεσταν; Ή μήπως ερμήνευαν τις ομοβροντίες μας, το ξαφνικό σκάσιμο των βλημάτων μας και τη συνεχή πολιορκία του καταυλισμού τους όπως θα ερμηνεύαμε εμείς τη μανιασμένη ομαδική επίθεση των μελισσών που τους έχουμε πειράξει την κυφέλη; Μήπως νόμιζαν ότι μπορούσαν να μας εξοντώσουν; (Εκείνη τη στιγμή κανείς δεν ήξερε ποια ήταν η τροφή τους.) Εκατοντάδες τέτοιες ερωτήσεις στριμώνχονταν στο μυαλό μου καθώς παρατηρούσα εκείνη την πελώρια μορφή. Και κάπου βαθιά στο κεφάλι μου σκεφτόμουν όλες αυτές τις συγκεντρωμένες, άγνωστες γι' αυτούς, και κρυμμένες στρατιωτικές δυνάμεις προς το Λονδίνο: να είχαν άραγε ετοιμάσει παγίδες; Ήταν οι μύλοι του Χάουνσλο έτοιμοι για δόλωμα; Θα είχαν οι Λονδρέζοι την καρδιά,

το κουράγιο να μετατρέφουν τα σπίτια τους σε μια νέα Μόσχα;

Έπειτα, μετά από έναν αιώνα, όπως μας φάνηκε καθώς καθόμασταν σκυφτοί και κοιτάζαμε μέσα από τους θάμνους, ακούστηκε κάτι που έμοιαζε με μακρινό κρότο πυροβόλου. Μετά ακούστηκε άλλος ένας κοντινότερα, κι άλλος ένας. Και τότε ο Αρειανός δίπλα μας σήκωσε ψηλά το σωλήνα του και πυροβόλησε μ' αυτόν σαν να ήταν όπλο, και η εκपुरσοκρότηση δόνησε το έδαφος. Ο Αρειανός κοντά στο Στέινς τού απάντησε. Δεν υπήρξε ούτε λάμψη ούτε καπνός, απλώς ένας κρότος.

Ταράχτηκα τόσο στη θέα αυτών των δυνατών μίνι πυροβόλων που έπαλλαν το ένα μετά το άλλο, που ξέχασα την προσωπική μου ασφάλεια και τα καμένα χέρια μου και αναρριχήθηκα σ' ένα μικρό δέντρο για να κοιτάξω προς το Σάνμπερι. Καθώς το έκανα αυτό, ακολούθησε μια δεύτερη εκपुरσοκρότηση κι ένα βλήμα τινάχτηκε προς το Χάουινσλο. Περίμενα να δω τουλάχιστον καπνό ή φωτιά, ή κάτι που θα πρόδιδε την αποτελεσματικότητά του. Το μόνο όμως που έβλεπα ήταν ο βαθυγάλαζος ουρανός που φωτιζόταν από ένα μοναχικό αστέρι, και η λευκή ομίχλη που απλωνόταν χαμηλά. Και δεν υπήρξε ούτε έκρηξη ούτε πάταγος. Η ησυχία αποκαταστάθηκε και τα λεπτά κυλούσαν τρεις φορές πιο αργά.

«Τι συνέβη;» είπε ο εφημέριος, που σηκώθηκε πλάι μου.

«Ένας Θεός ξέρει!» του είπα.

Μια νυχτερίδα φτερούγισε δίπλα μας και χάθηκε. Ακούστηκαν κάποιες μακρινές φωνές, και μετά τίποτα.

Ξανακοίταξα τον Αρειανό, ο οποίος τώρα προχωρούσε με ταχύτητα ανατολικά, κατά μήκος του ποταμού.

Περίμενα από στιγμή σε στιγμή να ακούσω τον κρότο κάποιας κρυμμένης πυροβολαρχίας να του επιτίθεται, αλλά η βραδινή ηρεμία δεν έσπασε. Η μορφή του Αρειανού μίκραινε καθώς απομακρυνόταν, και σε λίγο εξαφανίστηκε μες στην ομίχλη και τη νύχτα που έπεφτε. Από ένστικτο σκαρφαλώσαμε λίγο ψηλότερα. Προς το Σάνμπερι υπήρχε ένας μαύρος όγκος, σαν να φύτρωσε ξαφνικά εκεί ένας κωνοειδής λόφος, που μας έκρυβε την περαιτέρω θέα. Και πέρα από το ποτάμι, πάνω από το Γουόλτον, υψωνόταν άλλος ένας τέτοιος λόφος. Ενώ τους κοιτούσαμε, αυτοί οι σχηματισμοί σιγά σιγά χαμήλωναν και απλώνονταν.

Παρακινούμενος από μια ξαφνική σκέψη, έστρεφα το βλέμμα μου βόρεια και είδα έναν τρίτο τέτοιο νεφελώδη μαύρο όγκο.

Τα πάντα είχαν γίνει ξαφνικά πολύ ήσυχα. Μακριά, στα νοτιοανατολικά, μέσα σ' αυτή την ησυχία ακούσαμε τους Αρειανούς να ουρλιάζουν ο ένας στον άλλον, και μετά ο αέρας ήχησε ξανά με τον απόμακρο κρότο των όπλων τους. Το πυροβολικό όμως δεν απαντούσε.

Εκείνη την ώρα δεν καταλαβαίναμε τίποτε, αργότερα όμως έμαθα τι σήμαιναν αυτοί οι δυσοίωνοι λοφίσκοι που συσσωρεύονταν μέσα στο λυκόφως. Καθένας από τους Αρειανούς που σχημάτιζαν το μισοφέγγαρο που σας έχω ήδη περιγράψει, είχε εκτοξεύσει με τη βοήθεια του σωλήνα που κρατούσε μια τεράστια οβίδα πάνω σε λόφους, δασύλλια, συστάδες σπιτιών, και όποιο άλλο μέρος

μπορούσε να αποτελεί κάλυμμα για τα γήινα πυροβόλα και βρισκόταν κοντά του. Κάποιοι εκτόξευσαν μόνο μία, άλλοι δύο —όπως αυτός που βρισκόταν κοντά μας. Ένας άλλος κοντά στο Ρίπλεϊ έριξε τουλάχιστον πέντε. Αυτές οι οβίδες έσκαγαν όταν χτυπούσαν το έδαφος —δεν εκρήγυνταν όμως— και απελευθέρωναν αμέσως τεράστιες ποσότητες πυκνού και μαύρου σαν μελάνι ατμού, που ελίσσόταν και σχημάτιζε ένα πελώριο, εβένινο, κατακόρυφο σύννεφο, έναν ατμώδη λόφο που βυθιζόταν και απλωνόταν αργά πάνω από την περιοχή γύρω του. Και η επαφή μ' αυτό τον ατμό, η εισπνοή του, έφερνε το θάνατο σε οτιδήποτε αναπνέει.

Αυτός ο ατμός ήταν τόσο πυκνός, πυκνότερος από τον πιο πυκνό καπνό, που καθώς βυθιζόταν στον αέρα, απλωνόταν στο έδαφος σαν υγρό μάλλον, παρά σαν αέριο, φεύγοντας από τους λόφους και κυλώντας στις κοιλάδες και στα χαντάκια και στα ρυάκια, όπως ακριβώς ξεχύνεται το ανθρακώδες αέριο από τη λάβα των ηφαιστείων. Και όπου ερχόταν σε επαφή με το νερό, γινόταν κάποια χημική αντίδραση, και η επιφάνεια καλυπτόταν αμέσως από αφρό που βυθιζόταν αργά. Αυτός ο αφρός ήταν απολύτως αδιάλυτος, και είναι πολύ περίεργο για κάποιον που βλέπει το στιγμιαίο αποτέλεσμα του αερίου να διαπιστώνει πως μπορεί να πιει άφοβα το νερό αφού αφαιρέσει αυτό τον αφρό. Ο ατμός δεν διαχεόταν όπως κάνει κάθε αέριο. Έμενε συγκεντρωμένος σε μάζες, ρέοντας αργά πάνω στο έδαφος, υποχωρώντας στον άνεμο, και πολύ αργά ενωνόταν με την ομίχλη και την υγρασία του αέρα και έπεφτε στη γη σε μορφή

σκόνης. Εκτός από κάποιο άγνωστο χημικό στοιχείο, που στην ανάλυση φάσματος έδωσε τέσσερις γραμμές στην μπλε περιοχή, δεν γνωρίζουμε τίποτε απολύτως για τη σύνθεσή του.

Μόλις έπαφε το παραχώδες άπλωμά του, ο μαύρος καπνός έμεινε τόσο κοντά στο έδαφος, που δεκαπέντε μέτρα ψηλότερα, στις στέγες, στα επάνω πατώματα των σπιτιών και στα ψηλά δέντρα, μπορούσε κανείς να αποφύγει τελείως την επαφή με το δηλητήριο, όπως αποδείχτηκε εκείνη τη νύχτα στο Κόμπχαμ και στο Ντίτον.

Ένας άνθρωπος που ξέφυγε από εκεί, λέει μια εκπληκτική ιστορία για το πόσο αλλόκοτος ήταν ο καπνός και το πώς έρεε, και πώς κοίταξε κάτω, από τη στέγη της εκκλησίας, και είδε τα σπίτια να υφώνονται σαν φαντάσματα πάνω από το κατάμαυρο τίποτα. Έμεινε εκεί μιάμιση μέρα, πεινασμένος, κουρασμένος και ηλιοκαμένος, να κοιτά τη γη κάτω από τον γαλάζιο ουρανό, που είχε μετατραπεί σε μια κατάμαυρη έκταση με κάποιους λόφους στο βάθος, με κόκκινες στέγες, πράσινα δέντρα και αργότερα μαύρους θάμνους και πόρτες, αχυρώνες και τσίγκους να ξεπροβάλλουν εδώ κι εκεί στο φως του ήλιου.

Αυτά όμως συνέβαιναν στο Κόμπχαμ, όπου ο μαύρος ατμός είχε αφεθεί ώσπου να βυθιστεί μόνος του σιγά σιγά στο έδαφος. Κατά κανόνα, όμως, οι Αρειανοί τον καθάριζαν αφού είχε εκπληρώσει το σκοπό του, ρίχνοντάς του κάποιον άλλον ατμό.

Αυτό έκαναν και με τις μάζες κοντά μας, όπως είδαμε κάτω από το φως των άστρων από το παράθυρο ενός έρημου σπιτιού στο Άπερ Χάλιφορντ, όπου είχαμε κατα-

φύγει. Από εκεί βλέπαμε τους προβολείς από τους λόφους του Ρίτσομοντ και του Κίνγκστον να ρίχνουν το φως τους ολόγυρα, και κατά τις έντεκα ακούσαμε τον κρότο των τεράστιων πυροβόλων που είχαν τοποθετηθεί εκεί. Αυτό συνεχίστηκε περιοδικά για ένα τέταρτο. Τα πυροβόλα έβαλαν στην τύχη κατά των Αρειανών στο Χάμπτον και στο Ντίτον, χωρίς όμως να μπορούν να τους δουν, και τότε οι χλομές λάμπεις των ηλεκτρικών λαμπτήρων εξαφανίστηκαν και αντικαταστάθηκαν από μια ζωηρή κόκκινη λάμψη.

Τότε έπεσε και ο τέταρτος κύλινδρος, όπως έμαθα αργότερα, ένας φωτεινός πράσινος μετεωρίτης, στο Μπούσι Παρκ. Πριν ηχήσουν τα πυροβόλα στους λόφους του Ρίτσομοντ και του Κίνγκστον, ακούστηκαν σπασμωδικές κανονιές μακριά στα νοτιοδυτικά. Αυτά πρέπει να ήταν πυροβόλα που εκपुरσοκροτούσαν στα τυφλά, πριν ο μαύρος καπνός καταπιεί τους πυροβολητές.

Έτσι, διασχίζοντας την περιοχή με τη μεθοδικότητα που ένας άνθρωπος θα ξεκάπνιζε μια σφηκοφωλιά, οι Αρειανοί άπλωναν αυτό τον παράξενο, θανατηφόρο καπνό ενώ προχωρούσαν προς το Λονδίνο. Οι κορυφές του μισοφέγγαρου που σχημάτιζαν, σιγά σιγά απομακρύνονταν, ώσπου τελικά σχημάτισαν μια ευθεία από το Χάνγουελ ως το Κουμπ και το Μόλντεν. Όλη τη νύχτα προχωρούσαν με τους καταστροφικούς σωλήνες τους. Σε καμιά περίπτωση, μετά το χτύπημα του Αρειανού στο Σεντ Τζορτζς Χιλ, δεν έδωσαν την παραμικρή ευκαιρία στο πυροβολικό να τους χτυπήσει. Οπουδήποτε υπήρχε περίπτωση να βρίσκονται κρυμμένα πυροβόλα και να

τους περιμένουν, έριχναν νέες οβίδες, και όπου τα πυροβόλα ήταν ορατά, χρησιμοποιούσαν τη Θερμική Ακτίνα.

Ός τα μεσάνυχτα, τα δέντρα που φλέγονταν στις πλαγιές του Ρίτσομοντ Παρκ και η φωτιά στο λόφο του Κίνγκστον έριχναν το φως τους σε μια μάζα μαύρου καπνού που κάλυπτε όλη την κοιλάδα του Τάμεση και απλωνόταν ως εκεί που μπορούσε να φτάσει το μάτι. Και μέσα απ' όλα αυτά, δυο Αρειανοί βιάδιζαν αργά, και έριχναν δεξιά κι αριστερά τον δεύτερο ατμό τους.

Δεν χρησιμοποίησαν εκείνη τη νύχτα πολύ τη Θερμική Ακτίνα, είτε γιατί είχαν περιορισμένη επάρκεια υλικού είτε γιατί δεν ήθελαν να καταστρέφουν τα πάντα, παρά μόνο να συντρίφουν και να φοβίσουν τους αντιπάλους τους. Αυτός ο τελευταίος στόχος, πάντως, είχε επιτευχθεί. Το βράδυ της Κυριακής σήμανε το τέλος της οργανωμένης αντίστασης στις κινήσεις τους. Μετά από τότε, κανείς δεν μπορούσε να τους αντισταθεί, καθώς κάτι τέτοιο θα ήταν μάταιο. Ακόμη και τα πληρώματα των τορπιλακάτων και των αντιτορπιλικών που είχαν φέρει τα πολυβόλα τους σ' εκείνο το σημείο του Τάμεση αρνήθηκαν να μείνουν, έκαναν ανταρσία και έφυγαν. Η μόνη αντίσταση που πρόβαλαν οι άνθρωποι μετά από εκείνη τη νύχτα ήταν το σκάψιμο παγίδων και καταφυγίων, μα ακόμα και αυτές οι ενέργειές τους ήταν σπασμωδικές.

Μπορεί κανείς να φανταστεί τη μοίρα εκείνων των πυροβολαρχιών προς το Έσερ, που περίμεναν με τόση αγωνία στο λυκόφως. Δεν υπήρξαν επιζώντες. Μπορεί κανείς να φανταστεί την αναμονή, την τάξη που επικρατούσε, τους αξιωματικούς σε εγρήγορση, τους πυροβο-

λητές σε ετοιμότητα, τα πυρομαχικά συσσωρευμένα δίπλα στα πυροβόλα, τους οδηγούς με τα άλογα και τις κάρτσες, τους πολίτες που στέκονταν όσο πιο κοντά τους επέτρεπαν, τη βραδινή γαλήνη, τα ασθενοφόρα και τα παραπήγματα που χρησίμευαν σαν νοσοκομεία όπου περιθάλπονταν οι τραυματισμένοι από το Γουέιμπριτζ. Και έπειτα, την οβίδα να περνά πάνω από τα δέντρα και τα σπίτια και να σκάει στο γειτονικό χωράφι.

Μπορεί κανείς να φανταστεί την ξαφνική απόσπαση της προσοχής, τις σπείρες του κατάμαυρου καπνού που πλησίαζαν με ταχύτητα και υφώνονταν προς τον ουρανό, μετατρέποντας το λυκόφως σε απτή σκοτεινιά, έναν αλλόκοτο και φοβερό αντίπαλο που κάλπαζε προς τα θύματά του, ανθρώπους και άλογα να εξαφανίζονται μέσα του, να τρέχουν, να στριγκλίζουν, να πέφτουν, κραυγές απελπισίας, τα πυροβόλα να εγκαταλείπονται, τους άντρες να πνίγονται και να σφραδάζουν στο έδαφος, και τον αδιαφανή κωνικό καπνό να απλώνεται γοργά. Και μετά τη νύχτα και το θάνατο –τίποτε άλλο από μια σιωπηλή μάζα αδιαπέραστου καπνού που έκρυβε τα θύματά του.

Πριν την αυγή, ο μαύρος καπνός έρεε στους δρόμους του Ρίτσομοντ, και η πλήρως διαλυμένη κυβέρνηση σε μια ύστατη προσπάθεια ειδοποιούσε τον πληθυσμό του Λονδίνου πως έπρεπε να φύγει αμέσως.

Η έξοδος από το Λονδίνο

ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΕΤΕ, ΛΟΙΠΟΝ, ΤΟ ΚΥΜΑ ΤΡΟΜΟΥ ΠΟΥ ΣΑΡΩΝΕ τη μεγαλύτερη πόλη στον κόσμο καθώς ξημέρωνε η Δευτέρα, το κύμα της φυγής που γρήγορα έγινε χείμαρρος και ξεχύθηκε αφρίζοντας γύρω από τους σιδηροδρομικούς σταθμούς, γύρω από τα πλοία στον Τάμεση, και έτρεχε προς οποιονδήποτε δρόμο που οδηγούσε βόρεια ή ανατολικά. Ός τις δέκα, η αστυνομία και οι σιδηροδρομικοί οργανισμοί είχαν χάσει τη συνοχή και την αποτελεσματικότητά τους, είχαν αποσυντεθεί, μαλάκωσαν, και τελικά έγιναν ένα με το ρευστοποιημένο κοινωνικό σώμα.

Όλες οι γραμμές βόρεια του Τάμεση και οι άνθρωποι της Νοτιοανατολικής Εταιρείας στην οδό Κάνον είχαν ειδοποιηθεί μέχρι τα μεσάνυχτα της Κυριακής, και τα τρένα γέμιζαν. Οι άνθρωποι μάχονταν με αγριότητα για μια θέση στα βαγόνια, έστω και όρθιοι, ακόμη και στις δύο η ώρα. Στις τρεις, άνθρωποι ποδοπατούνταν και λιώνονταν στην οδό Μπίσοπγκεϊτ, περίπου διακόσια μέτρα από το σταθμό του Λίβερπουλ. Περίστροφα κροτάλιζαν, άνθρωποι μαχαιρώνονταν, και οι αστυνομικοί

που είχαν σταλεί να ρυθμίσουν την κυκλοφορία, εξαντλημένοι και εξοργισμένοι, έσπαζαν τα κεφάλια των ανθρώπων που είχαν κληθεί να προστατεύσουν.

Και καθώς η μέρα προχωρούσε και οι μηχανοδηγοί και οι θερμαστές αρνούνταν να ξαναπάνε στο Λονδίνο, η αγωνία της φυγής οδηγούσε τους ανθρώπους ολοένα και περισσότερο να φεύγουν από τους σταθμούς και να παίρνουν τους δρόμους προς τα βόρεια. Το μεσημέρι, κάποιοι είδαν έναν Αρειανό στο Μπαρνς, και ένα σύννεφο μαύρου καπνού που σιγά σιγά κατακάθιζε, ανέβαινε κατά μήκος του Τάμεση και διέσχιζε την πεδιάδα του Λάμπεθ, αποκόπτοντας έτσι κάθε δίοδο προς τις γέφυρες. Μια άλλη μαύρη μάζα κάλυπτε το Ήλινγκ και περικύκλωσε μια μικρή νησίδα επιζώντων στο Κασλ Χιλ, που ήταν ζωντανοί αλλά δεν μπορούσαν να διαφύγουν.

Μετά από μια άκαρπη προσπάθεια να ανέβει σε ένα τρένο των Βορειοδυτικών Γραμμών στο Τσοκ Φαρμ —οι ατμομηχανές των φορτηγών αμαξοστοιχιών στο σταθμό συνδέσεως συρμών θέριζαν τους ανθρώπους που ούρλιαζαν, και μια ντουζίνα γεροδεμένοι άντρες πάλευαν να συγκρατήσουν το συνωστισμένο πλήθος που προσπαθούσε να ρίξει τον οδηγό στο καζάνι της μηχανής— ο αδελφός μου βρέθηκε στο δρόμο του Τσοκ Φαρμ, τον διέσχισε αποφεύγοντας τα οχήματα που έτρεχαν μανιωδώς, και είχε την τύχη να βρεθεί μπροστά σε ένα πλήθος που λεηλατούσε ένα μαγαζί με ποδήλατα. Το μπροστινό λάστιχο του ποδηλάτου που άρπαξε, έσκασε καθώς το τραβούσε έξω από τη βιτρίνα, αλλά το καβάλησε και έφυγε παρ' όλα αυτά, με μοναδικό τραύμα ένα κό-

φιο στον καρπό. Οι πρόποδες του λόφου του Χάβερστοκ ήσαν απροσπέλαστοι εξαιτίας κάποιων κάρων που είχαν ανατραπεί, και ο αδελφός μου ξεχύθηκε στο δρόμο του Μπέλσαϊξ.

Έτσι, ξέφυγε από τον πανικό, και παίρνοντας άκρη άκρη το δρόμο για το Έτζγουερ, έφτασε εκεί στις επτά, νηστικός και κουρασμένος, αλλά πολύ μπροστά από το μεγάλο πλήθος. Κατά μήκος του δρόμου, άνθρωποι στέκονταν στην άκρη σκεπτικοί. Τον προσπέρασαν πολλοί ποδηλάτες, μερικοί με άλογα, και δυο αυτοκίνητα. Ένα μίλι πριν το Έτζγουερ έσπασε το στεφάνι της ρόδας, και το ποδήλατο ήταν πλέον άχρηστο. Το άφησε στην άκρη του δρόμου και έσυρε τα βήματά του ως το χωριό. Στον κεντρικό δρόμο του χωριού υπήρχαν καταστήματα μισάνοιχτα, και οι άνθρωποι συνωστίζονταν στο πεζοδρόμιο, στις πόρτες και στα παράθυρα, κοιτάζοντας έκπληκτοι αυτή την πρωτοφανή φυγή που μόλις άρχιζε. Σε κάποιο πανδοχείο, κατάφερε να φάει λίγο.

Για λίγη ώρα έμεινε στο Έτζγουερ, μην ξέροντας τι να κάνει. Οι φυγάδες πολλαπλασιάζονταν. Πολλοί απ' αυτούς, όπως ο αδελφός μου, τριγύριζαν μέσα στο χωριό. Δεν υπήρχαν νεότερα από τους εισβολείς από τον Άρη.

Εκείνη την ώρα ο δρόμος ήταν γεμάτος κόσμος, αλλά δεν είχε δημιουργηθεί συμφόρηση ακόμα. Οι περισσότεροι από τους φυγάδες ήσαν προς το παρόν με ποδήλατα, αλλά σύντομα ακολούθησαν αυτοκίνητα και άμαξες, και η σκόνη σηκωνόταν σε μεγάλα σύννεφα κατά μήκος του δρόμου προς το Σεντ Όλμπανς.

Μάλλον ήταν μια ακαθόριστη τάση να πάει στο Τσέλμ-

σφορντ, όπου ζούσαν κάποιοι φίλοι του, που τελικά έκανε τον αδελφό μου να ακολουθήσει έναν ήσυχο δρόμο που οδηγούσε ανατολικά. Μετά από λίγο, ακολούθησε ένα μονοπάτι προς τα βορειοδυτικά. Πέρασε δίπλα από αρκετά αγροκτήματα και σπίτια και μέρη των οποίων τα ονόματα δεν θυμάται. Είδε λίγους φυγάδες, ώσπου, σ' ένα μονοπάτι με γρασίδι προς το Χάι Μπάρνερτ, συνάντησε δυο κυρίες και έγινε συνταξιδιώτης τους. Έφτασε την κατάλληλη στιγμή για να τις σώσει.

Άκουσε τις κραυγές τους, και τρέχοντας είδε δυο άντρες να προσπαθούν να τις βγάλουν από τη μικρή τους άμαξα, ενώ ένας τρίτος κρατούσε με δυσκολία το κεφάλι του φοβισμένου πόνυ που έσερνε την άμαξα. Η μία από τις κυρίες, μία κοντή, λευκοντυμένη γυναίκα, απλώς στρίγκλιζε, ενώ η άλλη, μελαχρινή και λεπτή, μαστίγωνε τον άντρα που την είχε πιάσει από το μπράτσο.

Ο αδελφός μου κατάλαβε αμέσως τι συνέβαινε, έβαλε τις φωνές και έτρεξε προς το μέρος τους. Ένας από τους άντρες εγκατέλειψε την πάλη με τις γυναίκες και στράφηκε προς το μέρος του, και ο αδελφός μου, καταλαβαίνοντας από το πρόσωπό του ότι η σύγκρουση ήταν αναπόφευκτη, και καθώς ήταν εξαιρετος μποξέρ, του όρμησε και τον έριξε κάτω, πάνω στον τροχό της άμαξας.

Δεν ήταν ώρα για πυγμαχικές ευγένειες, και έτσι ο αδελφός μου τον έβγαλε εκτός μάχης με μια κλοτσιά, και άρπαξε από το κολάρο τον άντρα που είχε πιάσει τη λεπτή γυναίκα απ' το μπράτσο. Άκουσε το θόρυβο των οπλών, το μαστίγιο τον χτύπησε στο πρόσωπο, ένας τρίτος αντίπαλος τον χτύπησε στη μύτη, και ο άντρας

που κρατούσε, ξεγλίστρησε και έφυγε προς την κατεύθυνση απ' όπου είχε έρθει ο αδελφός μου.

Κατάπληκτος, βρέθηκε αντιμέτωπος με τον άντρα που κρατούσε το κεφάλι του πόνου, και είδε πως η άμαξα απομακρυνόταν άτσαλα, με τις γυναίκες να κοιτάζουν προς τα πίσω. Ο άντρας μπροστά του, ένας εύσωμος κακοποιός, προσπάθησε να τον πλησιάσει και εκείνος τον σταμάτησε με μια γροθιά στο πρόσωπο. Τότε, συνειδητοποιώντας ότι είχε μείνει μόνος, άρχισε να τρέχει πίσω από την άμαξα, με τον εύσωμο άντρα και τον άλλον που το είχε σκάσει να ακολουθούν λίγο πιο πίσω.

Ξαφνικά, σκόνταφε κι έπεσε. Αυτός που τον κυνηγούσε έπεσε πάνω του, κι ο αδελφός μου σηκώθηκε και είδε πως είχε να κάνει με δύο αντιπάλους πάλι. Τα πράγματα θα ήσαν δύσκολα, αν η λεπτή γυναίκα, πολύ θαρραλέα, δεν είχε σταματήσει την άμαξα και δεν είχε γυρίσει πίσω να τον βοηθήσει. Φαίνεται πως όλη αυτή την ώρα είχε μαζί της ένα περίστροφο, το οποίο όμως βρισκόταν κάτω από το κάθισμα όταν τους επιτέθηκαν οι άντρες. Πυροβόλησε από απόσταση έξι μέτρων, και παραλίγο να χτυπήσει τον αδελφό μου. Ο λιγότερο τολμηρός από τους ληστές έφυγε και ο άλλος τον ακολούθησε, βρίζοντάς τον για τη δειλία του. Σταμάτησαν και οι δύο λίγο πιο κάτω, εκεί όπου ο τρίτος σύντροφός τους είχε πέσει αναίσθητος.

«Πάρε αυτό!» είπε η λεπτή γυναίκα, και έδωσε στον αδελφό μου το περίστροφο.

«Πήγαινε πίσω στην άμαξα» είπε ο αδελφός μου, σκουπίζοντας το αίμα από το σκισμένο του χέιλος.

Εκείνη γύρισε αμέσως χωρίς να πει λέξη –ήταν και οι δύο λαχανιασμένοι– και πήγαν μαζί στην άμαξα, όπου η λευκοντυμένη γυναίκα προσπαθούσε με κόπο να συγκρατήσει το φοβισμένο πόνο.

Οι ληστές μάλλον αποφάσισαν να τα παρατήσουν. Όταν ο αδελφός μου γύρισε να κοιτάξει, αυτοί έφευγαν.

«Θα καθίσω εδώ» είπε ο αδελφός μου, «αν μου επιτρέπετε». Και κάθισε στην κενή μπροστινή θέση. Η γυναίκα κοίταξε πίσω της.

«Δώσε μου τα χαλινάρια» είπε η γυναίκα, και άφησε το μαστίγιο δίπλα στο πόνο. Την επόμενη στιγμή, οι τρεις άντρες είχαν χαθεί από τα μάτια του αδελφού μου.

Έτσι, απρόσμενα, ο αδελφός μου βρέθηκε λαχανιασμένος, με ματωμένα χείλη, πληγωμένο σαγόνι και χτυπημένα χέρια να πηγαίνει σ' έναν άγνωστο δρόμο μαζί με τις δύο αυτές γυναίκες.

Έμαθε πως ήταν η γυναίκα και η μικρότερη αδελφή ενός χειρουργού που ζούσε στο Στάνμορ, ο οποίος, γυρνώντας από ένα επείγον περιστατικό στο Πίνερ, άκουσε σε κάποιο σιδηροδρομικό σταθμό για την προέλαση των Αρειανών. Γύρισε σπίτι, ξύπνησε τις γυναίκες –η υπηρέτρια είχε φύγει πριν από δυο μέρες– τους έδωσε κάποιες προμήθειες, έβαλε το περίστροφό του κάτω από το κάθισμα –ευτυχώς για τον αδελφό μου– και τους είπε να πάνε ως το Έτζγουερ, όπου θα τις συναντούσε αργότερα με το τρένο. Ο ίδιος πήγε να ειδοποιήσει τους γείτονες. Θα τις έβρισκε, είχε πει, γύρω στις τέσσερις και μισή το πρωί, και τώρα ήταν εννέα και δεν είχε φανεί ακόμα. Δεν μπόρεσαν να σταματήσουν στο Έτζγουερ λόγω της

αυξημένης κυκλοφορίας, και έτσι βρέθηκαν σ' αυτό τον μικρό δρόμο.

Αυτή ήταν η ιστορία που είπαν στον αδελφό μου αποσπασματικά, όταν μετά από λίγο σταμάτησαν ξανά, κοντά στο Νιου Μπάρνετ. Υποσχέθηκε να μείνει μαζί τους, τουλάχιστον ώσπου ν' αποφασίσουν τι θα έκαναν, ή ώσπου να έρθει ο άντρας που περίμεναν, και προφασίστηκε πως ήταν εξαίρετος σκοπευτής –το περίστροφο ήταν όπλο άγνωστο γι' αυτόν– μόνο και μόνο για να τους δώσει αυτοπεποίθηση.

Στάθηκαν για λίγο στην άκρη του δρόμου, και το πόνυ χαρούμενο άρχισε να βόσκει στους θάμνους. Ο αδελφός μου τους είπε για το πώς ξέφυγε από το Λονδίνο και ό,τι άλλο ήξερε για τους Αρειανούς. Ο ήλιος ανέβαινε όλο και ψηλότερα στον ουρανό, και μετά από λίγο η συζήτηση σταμάτησε και έδωσε τη θέση της σε μια φρικτή ανυπομονησία. Αρκετοί οδοιπόροι πέρασαν από εκεί κι ο αδελφός μου πήρε από αυτούς όσο περισσότερες πληροφορίες μπορούσε. Κάθε απάντηση που έπαιρνε, επιβεβαίωνε την εντύπωση που είχε σχηματίσει, ότι δηλαδή αυτή ήταν μια μεγάλη καταστροφή για όλη την ανθρωπότητα, και ενίσχυε τη γνώμη του ότι θα έπρεπε να συνεχίσουν αμέσως τη φυγή τους. Εξέθεσε το επείγον της κατάστασης στις δυο γυναίκες.

«Χρήματα έχουμε» είπε η λεπτή γυναίκα διστακτικά.

Το βλέμμα της συνάντησε το βλέμμα του αδελφού μου, και ο δισταγμός της έφυγε αμέσως.

«Κι εγώ» είπε ο αδελφός μου.

Του εξήγησε ότι είχαν τριάντα λίρες μαζί τους σε

χρυσό, καθώς και ένα χαρτονόμισμα των πέντε λιρών, και είπε ότι με αυτά θα μπορούσαν να πάρουν κάποιο τρένο για το Σεντ Όλμπανς ή το Νιου Μπάρνερτ. Ο αδελφός μου πίστευε πως αυτό θα ήταν αδύνατον, καθώς είχε δει την πάλη των Λονδρέζων για μια θέση στα τρένα, και τους είπε τη δική του ιδέα, να πάρουν το δρόμο μέσα από το Έσεξ προς το Χάργουιτς και από εκεί να εγκαταλείφουν τελείως τη χώρα.

Η κυρία Έλφινστοουν —αυτό ήταν το όνομα της λευκοντυμένης γυναίκας— δεν άκουγε τίποτα και πρόσφερε συνέχεια το όνομα του «Τζορτζ». Η κουνιάδα της, όμως, ήταν εκπληκτικά ήρεμη και συγκροτημένη, και τελικά συμφώνησε με την πρόταση του αδελφού μου. Έτσι, με σκοπό να περάσουν το δρόμο του Γκρέιτ Νορθ, προχώρησαν προς το Μπάρνερτ, με τον αδελφό μου να περπατά δίπλα στο πόνο για να μην το κουράσει.

Ενώ ο ήλιος ανέβαινε, ανέβαινε και η θερμοκρασία υπερβολικά, και κάτω υπήρχε άμμος, παχιά και άσπρη, που γινόταν καυτή και τους τύφλωνε, και δεν μπορούσαν να ταξιδέφουν παρά μόνο πολύ αργά. Και καθώς προχωρούσαν προς το Μπάρνερτ, ακουγόταν όλο και δυνατότερα μια οχλοβοή.

Άρχισαν να συναντούν περισσότερους ανθρώπους. Οι περισσότεροι είχαν βλέμμα απλανές, μουρμούριζαν ακατάληπτες ερωτήσεις, εξαντλημένοι, καταβεβλημένοι και βρόμικοι. Ένας άντρας με νυχτικό τούς προσέπερασε πεζός, με το βλέμμα καρφωμένο στο έδαφος. Άκουσαν τη φωνή του, και γυρνώντας, τον είδαν με το ένα χέρι να τραβά τα μαλλιά του και με το άλλο να χτυπάει

αόρατα πράγματα. Όταν του πέρασε ο παροξυσμός, συνέχισε το δρόμο του χωρίς να κοιτάξει πίσω του ούτε μια φορά. Καθώς ο αδελφός μου και οι δυο γυναίκες προχωρούσαν προς το σταυροδρόμι στα νότια του Μπάρνετ, είδαν μια γυναίκα να περπατά προς το δρόμο μέσα από κάτι χωράφια στα αριστερά τους, με ένα παιδί στην αγκαλιά και άλλα δύο δίπλα της. Και έπειτα, πέρασε ένας άντρας με μαύρα βρόμικα ρούχα, ένα χοντρό ραβδί και ένα μικρό μπαούλο. Μετά την επόμενη στροφή του δρόμου, ανάμεσα από τις βίλες που βρίσκονταν στη διασταύρωση με τον μεγάλο δρόμο, ξεπρόβαλε μια μικρή άμαξα που την τραβούσε ένα κουρασμένο μαύρο πόνυ, και την οδηγούσε ένας χλομός νεαρός με μαύρο καπέλο που είχε γίνει γκρίζο από τη σκόνη. Στην άμαξα ήταν στριμωγμένα τρία κορίτσια, που δούλευαν στο εργοστάσιο του Ηστ Έντ, και δυο μικρά παιδιά.

«Από δω θα πάμε γύρω απ' το Έτζγουερ;» ρώτησε ο οδηγός, με μάτια γουρλωμένα και πρόσωπο κάτασπρο. Και όταν ο αδελφός μου του είπε πως έπρεπε να στρίψει αριστερά, χτύπησε το μαστίγιό του χωρίς να σταματήσει να πει ούτε ευχαριστώ.

Ο αδελφός μου παρατήρησε έναν χλομό, γκρίζο καπνό να σηκώνεται ανάμεσα από τα σπίτια μπροστά τους και να κρύβει τη λευκή πρόσοψη ενός ανηφορικού οικισμού που φαινόταν ανάμεσα από τις βίλες. Ξαφνικά, η κυρία Έλφινστοουν άφησε μια κραυγή, αντικρίζοντας τις γλώσσες της κόκκινης φωτιάς να ξεπηδούν πάνω από τα σπίτια μπροστά τους προς τον ζεστό, γαλάζιο ουρανό. Η οχλοβοή τώρα έγινε ένα συνονθύλευμα από φωνές, τριγ-

μούς τροχών και καλπασμούς. Ο δρόμος είχε μια κλειστή στροφή, πενήντα μέτρα πριν το σταυροδρόμι.

«Για τ' όνομα του Θεού!» φώναξε η κυρία Έλφινστοουν. «Πού μας έφερες;»

Ο αδελφός μου σταμάτησε.

Ο κεντρικός δρόμος ήταν ένα ρεύμα ανθρώπων που κόχλαζε, ένας ανθρώπινος χείμαρρος που έτρεχε προς το βορρά, ο ένας σπρώχνοντας τον άλλον. Ένας όγκος σκόνης, άσπρης και φωτεινής μέσα στη λάμψη του ήλιου, έκανε τα πάντα σε ύφος έξι μέτρων από το έδαφος γκρίζα και μουντά, και ανανεωνόταν συνεχώς από τα βήματα ενός πυκνού πλήθους αλόγων και ανθρώπων και από τους τροχούς κάθε είδους οχημάτων.

«Στην μπάντα!» ακούγονταν φωνές. «Ανοιξτε δρόμο!»

Το να πλησιάσει κανείς το σταυροδρόμι με τον κεντρικό δρόμο ήταν σαν να κάλπαζε μέσα στον καπνό και τη φωτιά. Το πλήθος βρυχόταν σαν φωτιά, και η σκόνη ήταν καυτή και ασφυκτική. Και, όντως, λίγο παρακάτω, μια βίλα καιγόταν και πρόσθετε στο όλο χάος του δρόμου και τον δικό της όγκο μαύρου καπνού.

Δυο άντρες τούς προσπέρασαν. Έπειτα, πέρασε μια βρόμικη γυναίκα που κουβαλούσε έναν βαρύ μπόγο κι έκλαιγε. Ένα αδέσποτο κυνηγόσκυλο, με τη γλώσσα του να κρέμεται έξω, τους περιτριγύρισε διστακτικά, φοβισμένο κι αξιοθρήνητο, κι ο αδελφός μου το έδιωξε εύκολα.

Ό,τι μπορούσαν να δουν από το δρόμο, προς την κατεύθυνση του Λονδίνου, ανάμεσα στα σπίτια στα δεξιά τους, ήταν ένα χαώδες ποτάμι βρόμικων ανθρώπων που

ξεπρόβαλλαν ανάμεσα από τις βίλες στις πλευρές του δρόμου. Τα σκούρα κεφάλια μέσα στα ανθρώπινα στίφη γίνονταν ευδιάκριτα καθώς περνούσαν από τη διασταύρωση, έφευγαν, και ενώνονταν ξανά με το πλήθος που απομακρυνόταν και χανόταν μέσα σ' ένα σύννεφο σκόνης.

«Εμπρός! Προχωράτε!» έλεγαν οι φωνές. «Δρόμο! Προχωράτε!»

Ο ένας έσπρωχνε τον άλλον. Ο αδελφός μου στεκόταν δίπλα στο πόλυ. Μαγνητισμένος, προχώρησε αργά, βήμα βήμα, προς τον κεντρικό δρόμο.

Στο Έτζουερ επικρατούσε ένα σκηνικό σύγχυσης και στο Τσοκ Φαρμ μια αχαλίνωτη οχλαγωγία, αυτό όμως ήταν ένας ολόκληρος πληθυσμός σε κίνηση. Είναι πολύ δύσκολο να φανταστεί κανείς αυτή την ανθρώπινη στρατιά. Δεν είχε κανένα χαρακτήρα. Οι μορφές ξεχύνονταν από τη γωνία και αποχωρούσαν με τις πλάτες τους στραμμένες προς τον αδελφό μου. Στην άκρη του δρόμου περπατούσαν οι πεζοί, τρομάζοντας από τα οχήματα, πέφτοντας στα χαντάκια, σκοντάφτοντας ο ένας στον άλλον.

Οι άμαξες πήγαιναν πολύ κοντά η μια στην άλλη, αφήνοντας ελάχιστο χώρο για τα γρηγορότερα και πιο ανυπόμονα οχήματα που πετάγονταν μπροστά όταν τους δινόταν η ευκαιρία, σπρώχνοντας τους ανθρώπους στους φράχτες και στις πόρτες των βιλών.

«Προχωράτε!» φώναζαν. «Προχωράτε! Έρχονται!» Σε μια άμαξα στεκόταν ένας τυφλός που φορούσε ρούχα του Στρατού της Σωτηρίας, χειρονομώντας με τα γεμάτα εγκαύματα χέρια του και φωνάζοντας, «Αιωνιότητα! Αιωνιότητα!» Η φωνή του ήταν βραχνή και πολύ δυνατή, έτσι

που ο αδελφός μου τον άκουγε για αρκετή ώρα αφού χάθηκε στη σκόνη. Κάποιοι από τους ανθρώπους που ήσαν στριμωγμένοι στις άμαξες μαστίγωναν ανόητα τα άλογά τους και τσακώνονταν με τους άλλους οδηγούς. Άλλοι κάθονταν ακίνητοι, με απλανές, θλιμμένο βλέμμα. Κάποιοι δάγκωναν τα χέρια τους από τη δίψα ή κείτονταν εξαντλημένοι στα οχήματά τους. Τα άλογα έβγαζαν αφρούς από το στόμα, και τα μάτια τους ήσαν κόκκινα.

Οι άμαξες και τα αμαξάκια ήσαν αμέτρητα. Ανάμεσα στα άλλα, μια ταχυδρομική άμαξα, το αμαξάκι ενός οδοκαθαριστή με την επιγραφή «Σκευοφυλάκιο του Σεντ Πάνκρας» και μια τεράστια άμαξα μεταφοράς ξυλείας γεμάτη αλήτες. Η άμαξα μιας ζυθοποιίας πέρασε με πολύ θόρυβο, με τις ρόδες της αιματοβαμμένες. «Στην μπάντα!» έλεγαν οι φωνές. «Στην μπάντα!» «Αιωνιόοτητα! Αιωνιόοτητα!» ακουγόταν στο βάθος.

Θλιμμένες, καταβεβλημένες γυναίκες περνούσαν με βαρύ βήμα, καλοντυμένες, με παιδιά που έκλαιγαν και σκόνταφταν, με δαντελένια ρούχα που πνίγονταν στη σκόνη, με τα κουρασμένα τους πρόσωπα γεμάτα δάκρυα. Πολλές από αυτές συνοδεύονταν από άντρες, από τους οποίους μερικοί τις βοηθούσαν, ενώ άλλοι τούς φέρονταν αισχρά και με αγριότητα. Δίπλα τους, παλεύοντας και σπρώχνοντας, προχωρούσαν κατάκοποι αλήτες του δρόμου, ρακένδυτοι, φωνακλάδες και βρομόστομοι. Εύσωμοι εργάτες άνοιγαν δρόμο με τον όγκο τους, και εξαντλημένοι, αναμαλλιασμένοι άντρες, ντυμένοι σαν υπάλληλοι, πάλευαν σπασμωδικά να μείνουν όρθιοι. Ο αδελφός μου πρόσεξε έναν πληγωμένο στρατιώτη, άντρες ντυμένους

με ρούχα αχθοφόρων του τρένου, και ένα αξιολύπητο πλάσμα με νυχτικό και ένα παλτό ριχτό πάνω του.

Παρόλο που ήταν ετερόκλητο, αυτό το πλήθος είχε και μερικά κοινά σημεία. Υπήρχε στα πρόσωπα όλων τους ο φόβος και ο πόνος, και πίσω τους ακολουθούσε ο τρόμος. Μια αναταραχή μπροστά, ένας καβγάς για μια θέση σε κάποια άμαξα, και όλο αυτό το λεφούσι επιτάχυνε το βήμα του. Ακόμη και κάποιος που ήταν τόσο τρομαγμένος και ανήμπορος, που τα γόνατά του μόλις που τον κρατούσαν, πού και πού έβρισκε την ενέργεια να συνεχίσει. Η ζέστη και η σκόνη είχαν ήδη αφήσει τα σημάδια τους στο πλήθος. Το δέρμα τους ήταν ξερό, τα χείλη τους μελανιασμένα και σκισμένα. Ήσαν όλοι κουρασμένοι και διφασμένοι και τα πόδια τους πονούσαν. Και μέσα στις διάφορες φωνές άκουγε κανείς καβγάδες, γκρίνιες και μουγκρητά κούρασης. Οι περισσότερες φωνές ήσαν βραχνές και αδύναμες. Και ανάμεσά τους ξεχώριζε κανείς τη στερεότυπη φράση:

«Δρόμο! Δρόμο! Έρχονται οι Αρειανοί!»

Κάποιοι σταματούσαν και παραμέριζαν, βγαίνοντας από το ρεύμα. Ο μικρός δρόμος συναντούσε τον κεντρικό δρόμο πλαγίως, και φαινόταν σαν να ερχόταν από το Λονδίνο. Και όμως, μικρές ομάδες ανθρώπων τον ακολουθούσαν. Οι πιο αδύναμοι για λίγο σπρώχνονταν έξω από το ρεύμα, αλλά ξαναχώνονταν σχεδόν αμέσως. Λίγο πιο κάτω στο δρόμο, με δυο φίλους του να σκύβουν από πάνω του, ήταν ξαπλωμένος ένας άντρας με το ένα πόδι γυμνό και τυλιγμένο σε αιματοβαμμένα κουρέλια. Ήταν τυχερός που είχε φίλους.

Ένας κοντός γέρος, με γκρίζο στρατιωτικό μουστάκι και βρομερή μαύρη ρεντιγκότα, παραμέρισε κουτσαίνοντας και κάθισε, έβγαλε την μπότα του –η κάλτσα του ήταν γεμάτη αίματα– τίναξε ένα πετραδάκι από μέσα, τη φόρεσε ξανά και συνέχισε το δρόμο του. Και μετά, ένα κοριτσάκι οκτώ ή εννέα χρονών, μόνο του, έπεσε κοντά στον αδελφό μου κλαίγοντας.

«Δεν μπορώ άλλο! Δεν μπορώ άλλο!»

Ο αδελφός μου ξύπνησε από το λήθαργο της έκπληξης του, του μίλησε και το πήγε στην κυρία Έλφινστοουν. Μόλις το άγγιξε, εκείνο έμεινε ακίνητο, τρομαγμένο.

«Έλεν!» στρίγκλισε σπαραχτικά μια γυναίκα από το πλήθος, «Έλεν!» Και το παιδί ξαφνικά έφυγε από τον αδελφό μου, φωνάζοντας: «Μητέρα!»

«Έρχονται» είπε ένας έφιππος άντρας, καλπάζοντας στον μικρό δρόμο.

«Κάντε στην άκρη εσείς εκεί!» ούρλιαξε ένας αμαξάς από ψηλά. Και ο αδελφός μου είδε μια κλειστή άμαξα να στρίβει στο δρόμο.

Οι άνθρωποι στον μικρό δρόμο έσπρωξαν ο ένας τον άλλον για ν' αποφύγουν το άλογο. Ο αδελφός μου έσπρωξε το πόνυ και την άμαξα προς τους θάμνους, και η κλειστή άμαξα τους προσπέρασε και σταμάτησε στην επόμενη στροφή. Η άμαξα είχε άξονα για δυο άλογα, αλλά υπήρχε μόνο ένα. Ο αδελφός μου είδε μέσα από τη σκόνη δυο άντρες να βγάζουν έξω κάτι, πάνω σ' ένα λευκό φορείο, και να το ακουμπάνε απαλά πάνω στο γρασίδι, κάτω από μια αγριομυρτιά.

Ένας από τους άντρες κατευθύνθηκε τρέχοντας προς τον αδελφό μου.

«Υπάρχει πουθενά νερό;» είπε. «Πεθαίνει, και διψάει πολύ. Είναι ο λόρδος Γκάρικ».

«Ο λόρδος Γκάρικ!» είπε ο αδελφός μου, «ο αρχιδικαστής;»

«Νερό» είπε.

«Ίσως υπάρχει καμιά βρύση» είπε ο αδελφός μου, «σε κάποιο από τα σπίτια. Εμείς δεν έχουμε νερό, και δεν μπορώ ν' αφήσω τους ανθρώπους μου».

Ο άντρας έφτασε σπρώχνοντας το πλήθος στην πόρτα του σπιτιού στη γωνία.

«Φύγε!» του έλεγαν όλοι, σπρώχνοντάς τον. «Έρχονται! Φύγε!»

Τότε η προσοχή του αδελφού μου στράφηκε σ' έναν άντρα με μούσι και μεγάλη μύτη που κρατούσε μια μικρή τσάντα, η οποία άνοιξε ξαφνικά και από μέσα της ξεχύθηκε ένας σωρός χρυσές λίρες, που μόλις έπεσε στο έδαφος, σκόρπισε. Τα νομίσματα κυλούσαν εδώ κι εκεί ανάμεσα στα πόδια ανθρώπων και αλόγων. Ο άντρας σταμάτησε και κοίταξε αποσβολωμένος το σωρό, και ο άξονας μιας άμαξας τον χτύπησε στον ώμο και παρά λίγο να τον ρίξει κάτω. Έβγαλε μια κραυγή και ρίχτηκε προς τα πίσω, μόλις αποφεύγοντας τη σύγκρουση με μια μικρή άμαξα.

«Προχωράτε!» φώναζαν όλοι γύρω του. «Προχωράτε!»

Μόλις πέρασε η άμαξα, ρίχτηκε με τα χέρια του ανοιχτά στο σωρό με τα νομίσματα και άρχισε να τα βάζει με τις χούφτες στις τσέπες του. Ένα άλογο ορδώθηκε

μπροστά του, και ο άντρας ξαφνικά βρέθηκε κάτω από τις οπλές του.

«Σταμάτα!» ούρλιαξε ο αδελφός μου, και σπρώχνοντας μια γυναίκα, προσπάθησε να συγκρατήσει το άλογο.

Πριν καν προλάβει να πλησιάσει, άκουσε μια κραυγή κάτω από τις ρόδες, και είδε μέσα από τη σκόνη τον άξονα να περνάει πάνω από τη μέση του δύστυχου άντρα. Ο οδηγός της άμαξας χτύπησε με το μαστίγιό του τον αδελφό μου, που πήγε από πίσω να δει τι συνέβη. Οι κάθε είδους φωνές τον ζάλιζαν. Ο άντρας σφάδαζε στο χώμα δίπλα στα σκορπισμένα του χρήματα, ανίκανος να σηκωθεί, αφού ο τροχός τού είχε σπάσει τη μέση, και τα κάτω άκρα του ήταν νεκρωμένα. Ο αδελφός μου σηκώθηκε και φώναξε στον οδηγό που ακολουθούσε, και κάποιος πάνω σ' ένα μαύρο άλογο σταμάτησε να τον βοηθήσει.

«Βγάλε τον απ' το δρόμο» είπε. Και πιάνοντας τον άντρα από το γιακά με το ελεύθερο χέρι του, ο αδελφός μου τον τράβηξε από το δρόμο. Εκείνος όμως ακόμα προσπαθούσε να μαζέφει τα λεφτά του και αντιστεκόταν, χτυπώντας τον αδελφό μου με τη γροθιά του που ήταν γεμάτη χρυσά νομίσματα. «Προχωράτε! Προχωράτε!» ακούγονταν θυμωμένες φωνές. «Φύγετε! Φύγετε!»

Ακούστηκε ένας γδούπος, όταν ο ξυγός μιας άμαξας χτύπησε στην άμαξα που είχε σταματήσει ο έφιππος άντρας. Ο αδελφός μου γύρισε να κοιτάξει, και ο άνθρωπος με τις λίρες έστριψε το κεφάλι του και δάγκωσε το χέρι που κρατούσε το κολάρο του. Ακολούθησε σύγκρουση, το μαύρο άλογο σπρώχτηκε στο πλάι και η ά-

μαξα τινάχτηκε εμπρός. Ένα από τα πέταλα του αλόγου λίγο έλειψε να πατήσει το πόδι του αδελφού μου, ο οποίος άφησε τον πεσμένο άντρα και πήδησε προς τα πίσω. Είδε το θυμό στα μάτια του πεσμένου άντρα να δίνει τη θέση του στον τρόπο. Ο άντρας χάθηκε, και ο αδελφός μου παρασύρθηκε από το ρεύμα για αρκετή απόσταση πριν μπορέσει να ελευθερωθεί, με πολύ μεγάλη προσπάθεια.

Είδε τη δεσποινίδα Έλφινστοουν να σκεπάζει το πρόσωπό της, και ένα μικρό παιδί με όλη την παιδική του αφέλεια να κοιτάζει με ορθάνοιχτα μάτια κάτι σκονισμένο, μαύρο και ακίνητο που ήταν ξαπλωμένο στο δρόμο και το έλιωναν οι ρόδες που περνούσαν. «Ας φύγουμε!» φώναξε, και γύρισε το πόνυ προς την αντίθετη κατεύθυνση. «Δεν μπορούμε να περάσουμε αυτή... την κόλαση» είπε. Και γύρισαν πίσω εκατό περίπου μέτρα, ώσπου δεν έβλεπαν πια το πλήθος. Καθώς έστριβαν, ο αδελφός μου είδε το πρόσωπο του άντρα που πέθανε μέσα στο χαντάκι κάτω από την αγριομυρτιά, κατάχλομο και ιδρωμένο. Οι δυο γυναίκες κάθονταν σιωπηλές και σκυφτές στη θέση τους, τρέμοντας.

Τότε, μετά τη στροφή, ο αδελφός μου σταμάτησε πάλι. Η δεσποινίδα Έλφινστοουν ήταν άσπρη σαν το κερί, και η κουνιάδα της καθόταν κι έκλαιγε, τόσο εξαντλημένη, που δεν είχε το κουράγιο ούτε να φωνάζει «Τζορτζ». Ο αδελφός μου έστεκε προβληματισμένος, γεμάτος φρίκη. Μόλις απομακρύνθηκαν λίγο, συνειδητοποίησε πόσο αναγκαίο και αναπόφευκτο ήταν να επιχειρήσουν να διασχίσουν τον κεντρικό δρόμο. Γύρι-

σε προς τη δεσποινίδα Έλφινστοουν με αποφασιστικότητα.

«Πρέπει να πάμε από κει» είπε, και έστριψε πάλι το πόνο.

Για δεύτερη φορά εκείνη τη μέρα, η νεαρή γυναίκα έδειξε την αξία της. Για να μπορέσουν να μπουν μέσα σ' αυτό τον ανθρώπινο χείμαρρο, ο αδελφός μου βούτηξε μέσα στο ρεύμα και σταμάτησε το άλογο μιας άμαξας, ενώ η γυναίκα οδήγησε το αμαξάκι τους μπροστά της. Ένα κάρο μπλόκαρε τους τροχούς του για μια στιγμή και έσπασε μια σανίδα από το αμαξάκι. Αμέσως παρασύρθηκαν από το ρεύμα. Ο αδελφός μου, με το πρόσωπο και τα χέρια του κόκκινα και ματωμένα από το μαστίγιο του αμαξά πίσω τους, σκαρφάλωσε στο αμαξάκι και της πήρε τα χαλινάρια.

«Σημάδεφε με το περίστροφο αυτόν πίσω μας» είπε, δίνοντάς της το, «αν μας παραπιέσει. Μάλλον όχι, σημάδεφε το άλογό του».

Έπειτα άρχισε να φάχνει για μια ευκαιρία να πλησιάσει την άλλη άκρη του δρόμου, στα δεξιά τους. Μόλις όμως μπήκε στο ρεύμα, φαινόταν να έχει χάσει τον έλεγχο και να τείνει να γίνει ένα με το σκονισμένο ρεύμα. Πέρασαν το Τσίπινγκ Μπάρνερ με το χείμαρρο, και βρέθηκαν σχεδόν ένα μίλι μετά το κέντρο της πόλης πριν μπορέσουν να φτάσουν στην άλλη άκρη του δρόμου. Ο ορυμαγδός και η σύγχυση ήσαν απερίγραπτα. Μέσα όμως στην πόλη, και μετά απ' αυτήν, οι δρόμοι είχαν πολλά παρακλάδια και αυτό καλυτέρευε κάπως την κατάσταση.

Προχώρησαν ανατολικά μέσω του Χάντλι, και εκεί, στις δυο πλευρές του δρόμου και σ' ένα άλλο σημείο πιο κάτω, συνάντησαν ένα μεγάλο πλήθος ανθρώπων που προσπαθούσαν να πιουν από τον ποταμό, και γινόταν μάχη για να φτάσουν στο νερό. Και ακόμη πιο πέρα, σε κάποιο λόφο κοντά στο Ηστ Μπάρνετ, είδαν δυο τρένα να προχωρούν αργά το ένα πίσω από το άλλο χωρίς σημάτα ή τάξη –τρένα που ξεχειλίζουν ανθρώπους, που κάθονταν ακόμη και στα κάρβουνα πίσω από τη μηχανή– να πηγαίνουν βόρεια ακολουθώντας τη Μεγάλη Βόρεια Γραμμή. Ο αδελφός μου υπέθεσε πως μάλλον θα είχαν φορτώσει έξω από το Λονδίνο, γιατί ο πανικός δεν άφηγε κανένα τρένο να πλησιάσει τους κεντρικούς σταθμούς.

Το απόγευμα σταμάτησαν για να ξεκουραστούν, καθώς η βιαιότητα της ημέρας τούς είχε ήδη εξαντλήσει και τους τρεις. Άρχισαν να πεινάνε. Η νύχτα ήταν κρύα και κανείς τους δεν τολμούσε να κοιμηθεί. Και το βράδυ, πολλοί άνθρωποι πέρασαν από το σημείο όπου είχαν σταματήσει, φεύγοντας από άγνωστους κινδύνους και πηγαίνοντας προς την κατεύθυνση απ' όπου είχε έρθει ο αδελφός μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΒΔΟΜΟ

Το «Θάντερ Τσάιλντ»

AΝ ΟΙ ΑΡΕΙΑΝΟΙ ΗΘΕΛΑΝ ΑΠΛΩΣ ΝΑ ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΟΥΝ, ΘΑ μπορούσαν τη Δευτέρα να είχαν αφανίσει ολόκληρο τον πληθυσμό του Λονδίνου, καθώς διασκορπιζόταν αργά στις γύρω περιοχές. Ο ίδιος μανιασμένος όχλος ξεχυνόταν όχι μόνο στο δρόμο που περνούσε από το Μπάρνετ, αλλά και στους δρόμους μέσα από το Έτζγουερ και το Γουόλτχαμ Άμπι, και κατά μήκος των δρόμων που οδηγούσαν ανατολικά, στο Σάουθεντ και στο Σουμπέρινες, και νότια του Τάμεση στο Ντηλ και στο Μπρόντστερς. Αν εκείνο το πρωινό του Ιουνίου μπορούσε κανείς να πετάξει με αερόστατο στον λαμπερό γαλάζιο ουρανό πάνω από το Λονδίνο, οι δρόμοι που οδηγούσαν έξω από το κέντρο της πόλης, βόρεια και ανατολικά, θα του φαίνονταν διάστικτοι και μαύροι από φυγάδες, κάθε τελεία μια ανθρώπινη αγωνία τρόμου και σωματικής κόπωσης. Στο προηγούμενο κεφάλαιο, εξέθεσα με λεπτομέρειες τη διήγηση του αδελφού μου σχετικά με το δρόμο που περνούσε από το Τσίπινγκ Μπάρνετ, για να καταλάβουν οι αναγνώστες

μου τι θέαμα παρουσίαζε εκείνο το σμήνος των μαύρων στιγμάτων για κάποιον μέσα στα πράγματα. Ποτέ πριν, στην παγκόσμια ιστορία, δεν είχε μετακινηθεί, υποφέροντας συνάμα, ένα τόσο μεγάλο πλήθος ανθρώπων. Τα θρυλικά στίφη των Γότθων και των Ούνων, οι μεγαλύτεροι στρατοί που γνώρισε ποτέ η Ασία, δεν θα ήταν παρά μια σταγόνα σ' αυτό το ρεύμα. Και αυτή η πορεία ήταν κάθε άλλο παρά πειθαρχημένη. Ήταν μάλλον ένα ποδοβολητό –γιγάντιο και τρομακτικό– χωρίς τάξη και χωρίς σκοπό, έξι εκατομμύρια άνθρωποι άοπλοι και δίχως προμήθειες, περπατούσαν ευθεία. Ήταν η αρχή της φυγής του ηττημένου πολιτισμού, η αρχή της σφαγής της ανθρωπότητας.

Ακριβώς από κάτω του, ο φανταστικός μας αεροπόρος θα έβλεπε το δίκτυο των δρόμων της πόλης, τα σπίτια, τους κήπους, τις εκκλησίες, τις πλατείες –όλα ήδη ερημωμένα– να απλώνονται σαν ένας τεράστιος χάρτης, που στο νότιο μέρος του ήταν κατεστραμμένος. Πάνω από το Ήλινγκ, το Ρίτσομοντ, το Γουίμπλεντον, τα πάντα φαίνονταν λες και κάποια πελώρια πένα είχε ρίξει μελάνι πάνω στο χάρτη. Σταθερά και αδιάκοπα, κάθε μελανιά μεγάλωνε και απλωνόταν, τέντωνε τα πλοκάμια της προς όλες τις κατευθύνσεις, πότε λιμνάζοντας μπροστά σε κάποιο ύψωμα, πότε ρέοντας γοργά από κάποιο λόφο σε μια καινούρια κοιλάδα, ακριβώς όπως το μελάνι θα χυνόταν επάνω στο χαρτί.

Και πιο πέρα, πάνω από τους μπλε λόφους που υψώνονται νότια από το ποτάμι, οι αστραφτεροί Αρειανοί πηγαινοέρχονταν, έχυναν ήρεμα και μεθοδικά το δηλη-

τηριώδες νέφος τους σε όλη την περιοχή και μετά εκτόξευαν τον άσπρο ατμό τους που το διέλυε, και έπαιρναν στην κατοχή τους την περιοχή. Φαίνεται πως δεν σκόπευαν να αφανίσουν τα πάντα, αλλά μάλλον να σπάσουν το ηθικό και να εξουδετερώσουν οποιαδήποτε αντίσταση. Ανατίναζαν όλες τις αποθήκες πυρίτιδας που συναντούσαν, έκοβαν τα σύρματα του τηλεγράφου και χαλούσαν τις γραμμές του τρένου. Η ανθρωπότητα παρέλυε. Δεν φαίνονταν να βιάζονται να προχωρήσουν, και όλη εκείνη τη μέρα έμειναν στο κέντρο του Λονδίνου. Είναι πιθανόν πολλοί κάτοικοι του Λονδίνου να έμειναν στα σπίτια τους τη Δευτέρα το πρωί. Το βέβαιο είναι ότι πολλοί πέθαναν στα σπίτια τους, πνιγμένοι από τον Μαύρο Καπνό.

Μέχρι το μεσημέρι, ο Τάμεσης παρουσίαζε ένα απίστευτο θέαμα. Ήταν κατάμεστος από πλοία κάθε είδους, καθώς οι φυγάδες πρόσφεραν τεράστια χρηματικά ποσά, και λένε πως πολλοί που κολύμπησαν για να φτάσουν σ' αυτά τα πλοία διώχτηκαν και πνίγηκαν. Στη μία περίπου το μεσημέρι, το υπόλειμμα ενός σύννεφου μαύρου καπνού έκανε την εμφάνισή του κάτω από τη Γέφυρα του Μπλάκφραϊαρ. Στη θέα αυτή, δημιουργήθηκε πανικός, άρχισαν οι μάχες και οι συγκρούσεις, και για αρκετή ώρα ένα πλήθος από πλοία και βάρκες στριμώχτηκαν στο βορινό τόξο της Γέφυρας Τάουερ, και οι ναυτικοί αναγκάστηκαν να παλέφουν πολύ σκληρά με τους ανθρώπους που έπεσαν πάνω τους από την όχθη του ποταμού. Αρκετοί έπεφταν πάνω στα πλοία από τη γέφυρα.

Όταν, μια ώρα αργότερα, ένας Αρειανός πλησίασε

το Κλοκ Τάουερ και άρχισε να περπατά κατά μήκος του ποταμού, δεν υπήρχε τίποτε άλλο εκτός από λίγα συντρίμμια πάνω από το Λαϊμχάους.

Για την πτώση του πέμπτου κυλίνδρου θα μιλήσω αργότερα. Το έκτο πεφτάστρι έπεσε στο Γουίμπλεντον. Ο αδελφός μου, που ξενυχτούσε δίπλα στις δυο γυναίκες στην άμαξα μέσα σε ένα λιβάδι, είδε την πράσινη λάμψη του πάνω από τους λόφους. Την Τρίτη, οι τρεις τους προχώρησαν προς το Κόλτσεστερ, με σκοπό να φτάσουν στη θάλασσα. Η είδηση ότι οι Αρειανοί είχαν πια καταλάβει όλο το Λονδίνο επιβεβαιώθηκε. Τους είχαν δει στο Χάιγκεϊτ, ακόμη και στο Νίοντεν. Ο αδελφός μου όμως δεν τους είδε παρά την επομένη.

Εκείνη τη μέρα, τα σκορπισμένα πλήθη άρχισαν να συνειδητοποιούν την επείγουσα ανάγκη προμηθειών. Καθώς η πείνα τους μεγάλωνε, το δικαίωμα της ιδιοκτησίας έπαψε να ισχύει. Οι αγρότες ήσαν υποχρεωμένοι να υπερασπίζονται τους στάβλους τους, τους σιτοβολώνες τους και τα χωράφια τους με όπλα στα χέρια. Ένας αριθμός ανθρώπων, σαν τον αδελφό μου, όδευαν προς τ' ανατολικά, ενώ κάποιοι απελπισμένοι πήγαιναν πάλι προς το Λονδίνο για να βρουν φαγητό. Αυτοί ήσαν κυρίως κάτοικοι των βορείων προαστίων, που γνώριζαν για τον Μαύρο Καπνό μόνο από φήμες. Ο αδελφός μου έμαθε ότι τα μισά περίπου μέλη της κυβέρνησης είχαν μαζευτεί στο Μπέρμινγχαμ, και ότι τεράστιες ποσότητες εκρηκτικών ετοιμάζονταν για χρήση στα ορυχεία της κεντρικής Αγγλίας.

Επίσης, έμαθε ότι η Εταιρεία Σιδηροδρόμων της Κε-

ντρικής Αγγλίας είχε αναπληρώσει αυτούς που εγκατέλειψαν τη δουλειά τους την πρώτη μέρα του πανικού, είχε αποκαταστήσει την κυκλοφορία και διέθετε τρένα που πήγαιναν βόρεια από το Σεντ Όλμπανς για να διευκολύνουν την κατάσταση. Υπήρχε και μια αφίσα στο Τσίπινγκ Όνγκαρ που ανακοίνωνε ότι στις πόλεις προς τα βόρεια υπήρχαν μεγάλες ποσότητες από αλεύρι, και ότι σε είκοσι τέσσερις ώρες θα άρχιζε η διανομή φωμιού στους πεινασμένους ανθρώπους των γύρω περιοχών. Αυτό το νέο όμως δεν άλλαξε το αρχικό σχέδιο διαφυγής που είχε σχηματίσει στο μυαλό του, και οι τρεις τους συνέχισαν την πορεία τους ανατολικά και δεν ξανάκουσαν τίποτα για διανομή φωμιού, ούτε και κανείς άλλος άλλωστε. Εκείνη τη νύχτα έπεσε το έβδομο αστέρι, πάνω στο Πρίμρουξ Χιλ. Έπεσε ενώ αγρυπνούσε η δεσποινίς Έλφινστοουν, που είχε αναλάβει αυτό το καθήκον εναλλάξ με τον αδελφό μου. Το είδε.

Την Τετάρτη, οι τρεις φυγάδες, αφού πέρασαν τη νύχτα σε ένα χωράφι με αγίνωτο σιτάρι, έφτασαν στο Τσέλμοφορντ, και εκεί μια ομάδα ντόπιων, που αυτοαποκαλούνταν Επιτροπή Δημόσιων Προμηθειών, κατάσχεσαν το πόνυ και δεν έδωσαν τίποτε σε αντάλλαγμα, εκτός από την υπόσχεση ότι θα είχαν ένα κομμάτι του την επόμενη μέρα. Κυκλοφορούσαν φήμες πως υπήρχαν Αρειανοί στο Έπινγκ, καθώς και η είδηση ότι οι μύλοι πυρίτιδας στο Γουόλτχαμ Άμπι ανατινάχτηκαν, σε μια προσπάθεια να καταστραφεί ένας από τους εισβολείς.

Εδώ υπήρχαν φρουροί στα καμπαναριά που κοίταζαν για Αρειανούς. Ο αδελφός μου, ευτυχώς γι' αυτόν όπως

αποδείχτηκε, προτίμησε να προχωρήσει χωρίς καθυστέρηση προς την ακτή, αντί να περιμένει για φαγητό, παρόλο που και οι τρεις πεινούσαν πολύ. Το μεσημέρι, πέρασαν από το Τίλινγκαμ, το οποίο, παραδόξως, έμοιαζε πολύ ήσυχο και έρημο, εκτός από κάποιους πλιατσικολόγους που έφαχναν για φαγητό. Κοντά στο Τίλινγκαμ είδαν μπροστά τους τη θάλασσα και το πιο απίθανο πλήθος πλοιαρίων που μπορεί κανείς να φανταστεί.

Αφού οι ναυτικοί δεν μπορούσαν πλέον να ανέβουν τον Τάμεση, βγήκαν στις ακτές του Έσεξ, στο Χάργουιτς, στο Γουόλτον και στο Κλάκτον, και έπειτα στο Φάουλνες και το Σούμπερι, για να σώσουν τους επιβάτες τους. Έπλεαν σχηματίζοντας μια καμπύλη σαν δρεπάνι, που εξαφανίστηκε μέσα στην ομίχλη προς το ακρωτήριο. Κοντά στην ακτή βρίσκονταν ένα σωρό φαράδια –εγγλέζικα, σκωτσέζικα, γαλλικά, ολλανδικά και σουηδικά– ατμόπλοια από τον Τάμεση και σκάφη αναφυχής. Και πιο πέρα υπήρχαν μεγάλα βαρυφορτωμένα φορτηγά πλοία, ένα πλήθος από χιλιοβρόμικα καρβουνιάρικα, περιποιημένα εμπορικά, επιβατηγά, τάνκερ, ελαφρά φορτηγά, ακόμη και ένα παλιό άσπρο μεταγωγικό, καθώς και γκριζόασπρα υπερωκεάνια από το Σαουθάμπτον και το Αμβούργο. Και κατά μήκος της γαλάζιας ακτής, πέρα από το Μπλάκγουοτερ, ο αδελφός μου μπόρεσε να ξεχωρίσει αμυδρά ένα πλήθος από πλοία να παζαρεύουν με τους ανθρώπους στην ακτή, ένα πλήθος που έφτανε ως το Μάλντον.

Περίπου δυο μίλια στα ανοιχτά βρισκόταν μια θωρηκτική ατμοφρεγάτα, αρκετά βυθισμένη στο νερό, σχεδόν

πλημμυρισμένη, όπως φάνηκε στον αδελφό μου. Αυτό ήταν το θωρηκτό *Θάντερ Τσάιλντ*. Ήταν το μόνο πολεμικό πλοίο που φαινόταν, αλλά μακριά προς τα δεξιά, πάνω από την ήρεμη επιφάνεια της θάλασσας –εκείνη τη μέρα είχε άπνοια– φαινόταν ένα σύννεφο καπνού, που πρόδιδε ότι εκεί βρίσκονταν τα άλλα θωρηκτά του Στόλου του Καναλιού σε πλήρη ανάπτυξη και έτοιμα για δράση. Ήταν εκεί, στις εκβολές του Τάμεση καθ' όλη τη διάρκεια της προέλασης των Αρειανών, την οποία παρακολουθούσαν άγρυπνα αλλά ανήμπορα να την εμποδίσουν.

Στη θέα της θάλασσας, και παρά τις διαβεβαιώσεις της κουνιάδας της, η κυρία Έλφινστοουν πανικοβλήθηκε. Δεν είχε φύγει ποτέ της από την Αγγλία, και προτιμούσε να πεθάνει παρά να βρεθεί μόνη κι αβοήθητη σε μια ξένη χώρα, και άλλα τέτοια. Φαινόταν, η καημένη, να πιστεύει πως οι Γάλλοι δεν ήταν και τόσο διαφορετικοί από τους Αρειανούς. Κατά τη διάρκεια των δύο προηγούμενων ημερών είχε γίνει σιγά σιγά υστερική, φοβισμένη και καταθλιπτική. Η δική της καταπληκτική πρόταση ήταν να γυρίσουν στο Στάνμορ. Τα πράγματα πάντα ήταν ήσυχα και ασφαλή στο Στάνμορ. Θα έβρισκαν και τον Τζορτζ στο Στάνμορ.

Την κατέβασαν στην παραλία με πολύ μεγάλη δυσκολία, και εκεί ο αδελφός μου κατάφερε να τραβήξει την προσοχή κάποιων ανθρώπων πάνω σ' ένα ποταμόπλοιο από τον Τάμεση, οι οποίοι έστειλαν μια βάρκα και τους ζήτησαν τριάντα έξι λίρες για να τους πάρουν. Το πλοίο πήγαινε στην Οστάνδη.

Ήταν περίπου δύο η ώρα, όταν ο αδελφός μου, αφού

πλήρωσε το εισιτήριο στη σανιδόσκαλα, βρέθηκε ασφαλής πάνω στο πλοίο μαζί με τις προστατευόμενες του. Στο πλοίο υπήρχε φαγητό, αν και σε εξωφρενικές τιμές, και κατάφεραν οι τρεις τους να φάνε ένα γεύμα σε μια από τις θέσεις στο μπροστινό τμήμα.

Στο πλοίο υπήρχαν ήδη περίπου σαράντα επιβάτες, μερικοί από τους οποίους είχαν ξοδέψει όλα τους τα χρήματα για να εξασφαλίσουν τη φυγή τους, αλλά ο καπετάνιος δεν έφυγε από το Μπλάκγουστερ πριν τις πέντε το απόγευμα, και αφού πήρε τόσους επιβάτες, που τα καταστρώματα γέμισαν επικίνδυνα. Και μάλλον θα έμενε εκεί κι άλλο, αν δεν ακούγονταν κανονιές εκείνη την ώρα από τα νότια. Σε απάντηση, το θωρηκτό πυροβόλησε κι αυτό και σήκωσε μερικές σημαίες. Ένα σύννεφο ατμού ξεπήδησε από τα φουγάρα του.

Κάποιοι από τους επιβάτες είχαν τη γνώμη πως οι κανονιοβολισμοί έρχονταν από το Σουμπέρινες, αλλά μετά έγινε αντιληπτό ότι δυνάμωναν. Την ίδια στιγμή, μακριά στα νοτιοανατολικά, πρόβαλαν από τη θάλασσα τα κατάρτια τριών θωρηκτών κάτω από σύννεφα καπνού. Όμως η προσοχή του αδελφού μου αμέσως στράφηκε προς τις μακρινές κανονιές στα νότια. Νόμισε πως είδε μια στήλη καπνού να σηκώνεται μέσα από τη μακρινή γκρίζα θολούρα.

Το μικρό ατμόπλοιο έπλεε ήδη ανατολικά από το πλήθος των άλλων πλοίων, και η ακτή του Έσεξ χανόταν σιγά σιγά στον γαλάζιο ορίζοντα, όταν φάνηκε ένας Αρειανός, μικρός και θαμπός από τη μακρινή αυτή απόσταση, να προχωρά κατά μήκος της λασπερής ακτής από την

κατεύθυνση του Φάουλνες. Μόλις τον είδε ο καπετάνιος, άρχισε να βρίζει με όλη τη δύναμη της φωνής του, φοβισμένος και οργισμένος που καθυστέρησε να φύγει, και τα πτερύγια του πλοίου φαίνονταν να συμπάσχουν με το φόβο του. Όλοι στο πλοίο στάθηκαν στην κουπαστή ή πάνω στα καθίσματα και κοίταζαν τη μακρινή αυτή μορφή, φηλότερη από τα δέντρα και τα καμπαναριά, να προχωρά με άνεση, με βήματα που έμοιαζαν με παρωδία ανθρώπινων βημάτων.

Ήταν ο πρώτος Αρειανός που έβλεπε ο αδελφός μου, κι έτσι στάθηκε, μάλλον κατάπληκτος παρά τρομαγμένος, και παρατηρούσε εκείνο τον Τιτάνα να προχωράει αποφασιστικά προς τα πλοία, περπατώντας όλο και βαρύτερα στο νερό. Και τότε, από μακριά, πέρα από το Κράουτς, φάνηκε άλλος ένας να δρασκελίζει πάνω από μερικά νανοειδή δέντρα, και άλλος ένας, ακόμη μακρύτερα, να βαδίζει μέσα στη λάσπη που λαμπύριζε στον ήλιο, σαν αιωρούμενος μεταξύ ουρανού και θάλασσας. Προχωρούσαν αμείλικτοι προς τη θάλασσα, σαν να προσπαθούσαν να εμποδίσουν τη φυγή των πλοίων που είχαν συνωστιστεί ανάμεσα στο Φάουλνες και το ακρωτήριο. Παρά το αγκομαχητό των μηχανών του και τον αφρό που πετούσαν τα πτερύγια πίσω του, το μικρό ποταμόπλοιο οπισθοχωρούσε με τρομακτικά αργό ρυθμό μπροστά στην απειλητική αυτή προέλαση.

Στρέφοντας το βλέμμα του βορειοδυτικά, ο αδελφός μου είδε την καμπύλη που σχημάτιζαν τα πλοία να ταραξεται από τη φρίκη που πλησίαζε. Το ένα πλοίο περνούσε πίσω από το άλλο, άλλα προσπερνούσαν, ατμόπλοια

σφύριζαν και πετούσαν τεράστιους όγκους ατμού, πανιά άνοιγαν, ατμάκατοι πηγαينوέρχονταν. Ήταν τόσο μαγνητισμένος από το θέαμα των πλοίων και του κινδύνου που πλησίαζε από τα αριστερά, που δεν έβλεπε καθόλου προς τη θάλασσα. Και τότε, μια απότομη κίνηση του ατμόπλοιου (είχε στρίφει ξαφνικά για να αποφύγει τη σύγκρουση) τον πέταξε κάτω από το κάθισμα όπου στεκόταν όρθιος. Ακούστηκαν κραυγές ολόγυρά του, ποδοβολητά, και μια ζητωκραυγή που φάνηκε να παίρνει απόκριση από κάπου στο βάθος. Το ατμόπλοιο έγειρε απότομα και ο αδελφός μου κατρακύλησε.

Πήδησε στα πόδια του και είδε στη δεξιά πλευρά, ούτε εκατό μέτρα μακριά, έναν πελώριο σιδερένιο όγκο σαν άροτρο να σκίζει το νερό, διώχνοντάς το δεξιά κι αριστερά σε μεγάλα αφρισμένα κύματα που πηδούσαν προς το ατμόπλοιο, το οποίο γυρνούσε τα πτερύγιά του στον αέρα, αβοήθητο, και μετά έγειρε ώσπου το κατάστρωμα άγγιξε σχεδόν το νερό.

Τα νερά που τινάζονταν, τύφλωσαν για λίγο τον αδελφό μου. Όταν τα μάτια του καθάρισαν, είδε πως το τέρας αυτό τους είχε προσπεράσει και πήγαινε προς την ακτή. Ένα μεγάλο σιδερένιο υπέρπηγμα υφωνόταν από το κυρίως σώμα του, και απ' αυτό ξεπρόβαλλαν διπλά φουγάρα που ξερνούσαν καπνό και φωτιά. Ήταν το θωρηκτό *Θάντερ Τσάιλντ*, που έτρεχε να σώσει τα πλοία που απειλούνταν.

Ο αδελφός μου, που κρατιόταν από την κουπαστή για να μείνει όρθιος πάνω στο κλυδωνιζόμενο κατάστρωμα, κοίταξε πάλι τους Αρειανούς, που φαίνονταν πίσω από

των Λεβιάθαν αυτόν που έκανε την επίθεσή του, και είδε και τους τρεις να στέκονται κοντά ο ένας στον άλλον, τόσο μέσα στη θάλασσα, που τα τρίποδα στηρίγματά τους ήσαν σχεδόν ολόκληρα βυθισμένα στο νερό. Έτσι βυθισμένοι που ήσαν, και από τη μακρινή αυτή απόσταση, έμοιαζαν πολύ λιγότερο φρικιαστικοί από τον τεράστιο σιδερένιο όγκο που με τα απόνερά του έκανε το ατμόπλοιο να σκαμπανεβάξει, αβοήθητο. Φαίνεται πως οι Αρειανοί κοίταζαν με έκπληξη αυτό τον νέο αντίπαλο. Ίσως γι' αυτούς ο γίγαντας αυτός να φαινόταν όπως εκείνοι σ' εμάς. Το *Θάντερ Τσάιλντ* δεν πυροβόλησε, απλώς τους πλησίαζε ολοταχώς. Αυτό, μάλλον, του επέτρεψε να πλησιάσει τόσο κοντά στον εχθρό. Οι Αρειανοί δεν ήξεραν πώς να το αντιμετωπίσουν. Αν είχε ρίξει έστω και μία οβίδα, θα το είχαν βυθίσει αμέσως με τη Θερμική Ακτίνα.

Πήγαινε τόσο γρήγορα, που σ' ένα λεπτό είχε ήδη διανύσει τη μισή απόσταση ανάμεσα στο ατμόπλοιο και τους Αρειανούς – ένας μαύρος όγκος που απομακρυνόταν προς τον ορίζοντα της ακτής του Έσεξ.

Ξαφνικά, ο κοντινότερος Αρειανός χαμήλωσε το σωλήνα που κρατούσε και εκτόξευσε ένα βλήμα μαύρου αερίου προς το θωρηκτό. Το χτύπησε στην αριστερή πλευρά και τινάχτηκε στο πλάι, αφήνοντας έναν κατάμαυρο αφρό που απλώθηκε στη θάλασσα και δεν εμπόδισε καθόλου το θωρηκτό να συνεχίσει την πορεία του. Γι' αυτούς που έβλεπαν από το ατμόπλοιο και είχαν τον ήλιο στα μάτια, το θωρηκτό έμοιαζε να βρίσκεται ήδη στο σημείο όπου ήσαν οι Αρειανοί.

Είδαν τις φηλόλιγνες φηγούρες να χωρίζονται, να βγαίνουν από το νερό και να υποχωρούν στην ακτή, κι ένας από αυτούς σήκωσε τη γεννήτρια της Θερμικής Ακτίνας. Την κράτησε με κάποια κλίση προς τα κάτω, και μια στήλη ατμού τινάχτηκε μόλις η ακτίνα άγγιξε το νερό. Θα πρέπει να διαπέρασε τα σιδερένια πλευρά του πλοίου όπως μια πυρακτωμένη ράβδος σιδήρου θα διαπερνούσε ένα φύλλο χαρτί.

Μια φλόγα ξεπετάχτηκε μέσα από τον καπνό, και ο Αρειανός κλονίστηκε και έχασε την ισορροπία του. Αμέσως μετά έπεσε, σηκώνοντας μια μεγάλη μάζα νερού και ατμού φηλά στον αέρα. Τα πυροβόλα του *Θάιντερ Τσάιλντ* ακούστηκαν μέσα από τον καπνό, το ένα μετά το άλλο, και μια βολή σήκωσε ένα σύννεφο νερού κοντά στο ατμόπλοιο, εξοστρακίστηκε προς τα άλλα πλοία που έφευγαν στα βόρεια, και χτύπησε ένα φαράδικο, μετατρέποντάς το σε οδοντογλυφίδες.

Κανείς όμως δεν έδωσε σημασία σ' αυτό. Μόλις είδε τον Αρειανό να καταρρέει, ο καπετάνιος στη γέφυρα έβγαλε άναρθρες κραυγές, και όλοι οι επιβάτες, στριμωγμένοι στην πρύμνη του ατμόπλοιο, φώναζαν. Και μετά, κραύγασαν πάλι, καθώς μέσα από το λευκό χάος που δημιουργήθηκε, ξεπρόβαλε κάτι μακρύ και μαύρο, με τα μεσαία μέρη του να καίγονται και τα φουγάρα του να ξερνάνε φωτιά.

Το θωρηκτό ήταν ακόμη σώο. Φαίνεται πως το πηδάλιο του ήταν άθικτο και πως οι μηχανές δούλευαν. Έστριψε προς τον δεύτερο Αρειανό, και απείχε απ' αυτόν περίπου εκατό μέτρα, όταν εκείνος χρησιμοποίησε

τη Θερμική Ακτίνα. Τότε, με έναν τρομερό κρότο και εκτυφλωτική λάμψη, τα καταστρώματά του και τα φουγάρα του ανατινάχτηκαν. Ο Αρειανός παραπάτησε από τη βιαιότητα της έκρηξης, και την επόμενη στιγμή τα φλεγόμενα συντρίμια, που συνέχισαν την πορεία τους από την αδράνεια, τον χτύπησαν και τον τσάκισαν σαν να ήταν χάρτινος. Ο αδελφός μου άφησε να του ξεφύγει μια κραυγή. Τα πάντα κρύφτηκαν ξανά πίσω από ένα σύννεφο ατμού.

«Δύο!» ούρλιαξε ο καπετάνιος.

Όλοι φώναζαν. Ολόκληρο το ατμόπλοιο, απ' άκρη σ' άκρη, ηχούσε από τις φρενήρεις ζητωκραυγές, που μεταδόθηκαν και σε ένα άλλο πλοίο και μετά σε όλα τα πλοία και τις βάρκες που έφευγαν από την περιοχή βγαίνοντας στ' ανοιχτά της Θάλασσας.

Ο ατμός αιωρούνταν πάνω από το νερό για αρκετά λεπτά, κρύβοντας τον τρίτο Αρειανό και την ακτή. Και όλη αυτή την ώρα το πλοίο έφευγε αργά προς τ' ανοιχτά, μακριά από τη μάχη. Και όταν τελικά καθάρισε κάπως, εμφανίστηκε ένας όγκος μαύρου καπνού και δεν μπορούσε κανείς να ξεχωρίσει ούτε το *Θάντερ Τσάιλντ* ούτε τον τρίτο Αρειανό. Τα άλλα θωρηκτά, όμως, ήταν τώρα πολύ κοντά το ένα στο άλλο, ανάμεσα στο ατμόπλοιο και την ακτή.

Το μικρό πλεούμενο συνέχιζε την αργή πορεία του προς τ' ανοιχτά, και τα θωρηκτά απομακρύνονταν προς την ακτή, που ήταν ακόμα κρυμμένη πίσω από μια μαρμαρωμένη μάζα καπνού, έναν αλλόκοτο συνδυασμό ατμού και μαύρου αερίου. Ο στόλος των φυγάδων στα βωρειοα-

νατολικά σκορπιζόταν, και αρκετές φαρόβαρκες έπλεαν ανάμεσα στο ατμόπλοιο και τα θωρηκτά. Μετά από λίγο, και πριν φτάσουν στη μάζα του καπνού που βυθιζόταν, τα πολεμικά έστριφαν βόρεια και μετά απότομα γύρισαν και προχώρησαν προς το νότο μέσα στη βραδινή καταχνιά. Η ακτή άρχισε να σβήνει, και τελικά χάθηκε μέσα στα χαμηλά σύννεφα που μαζεύονταν γύρω από τον ήλιο που έδυε.

Ξαφνικά, από τη χρυσαφένια αχλή της δύσης ξεπήδησε ο κρότος πυροβόλων και κάποιες κινούμενες σκιές. Όλοι όρμησαν στην κουπαστή και κοίταξαν προς το εκτυφλωτικό καμίνι της δύσης, δεν μπορούσαν όμως να διακρίνουν τίποτα. Ένας όγκος καπνού υψωνόταν, κρύβοντας τον ήλιο. Το ατμόπλοιο συνέχισε με κόπο την πορεία του μέσα σε ατέλειωτη αγωνία.

Ο ήλιος βυθίστηκε μέσα στα γκριζα σύννεφα, ο ουρανός κοκκίνισε και σκοτείνιασε, και φάνηκε αγνά ο αποσπερίτης. Ήταν ήδη σχεδόν νύχτα, όταν ο καπετάνιος έβγαλε μια φωνή και τέντωσε το χέρι του. Ο αδελφός μου κοίταξε με μισόκλειστα μάτια. Κάτι τινάχτηκε στον ουρανό μέσα από τη θολούρα –τινάχτηκε πλάγια προς τα πάνω, με μεγάλη ταχύτητα, μέσα στον καθαρίο και φωτεινό ουρανό πάνω από τα σύννεφα στη δύση, κάτι επίπεδο και πλατύ και πολύ μεγάλο, που διέγραφε μια τεράστια καμπύλη, απομακρύνθηκε, άρχισε να πέφτει κι εξαφανίστηκε πάλι στο γκριζο μυστήριο της νύχτας. Και καθώς βυθιζόταν, το σκοτάδι έπεφτε κι αυτό βαρύ πάνω στη Γη.

ΒΙΒΛΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

*Η Γη υπό την κατοχή
των Αρειανών*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Υποταγμένοι

ΣΤΟ ΠΡΩΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΑΦΗΣΑ ΓΙΑ ΛΙΓΟ ΤΙΣ ΔΙΚΕΣ ΜΟΥ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ για ν' αφηγηθώ τις εμπειρίες του αδελφού μου, και έτσι στα δύο τελευταία κεφάλαια εγώ κι ο εφημέριος μείναμε κρυμμένοι στο άδειο σπίτι στο Χάλιφορντ, όπου είχαμε καταφύγει για να γλιτώσουμε από τον Μαύρο Καπνό. Θα συνεχίσω από αυτό το σημείο. Μείναμε εκεί όλο το βράδυ της Κυριακής και όλη την επόμενη μέρα –τη μέρα του πανικού– σε μια μικρή νησίδα φωτός, αποκλεισμένοι από τον υπόλοιπο κόσμο εξαιτίας του Μαύρου Καπνού. Δεν μπορούσαμε να κάνουμε τίποτε άλλο από το να περιμένουμε, με επίπονη αδράνεια, αυτές τις δύο κουραστικές μέρες.

Ο νους μου ήταν συνεχώς στη γυναίκα μου και αγωνιούσα γι' αυτήν. Τη φανταζόμουν στο Λέδερχεντ, φοβισμένη, σε κίνδυνο, να θρηνεί νομίζοντάς με νεκρό. Βημάτιζα πάνω κάτω μέσα στο σπίτι και ωρούμουν όταν σκεφτόμουν πόσο μακριά της ήμουν και πόσα πράγματα θα μπορούσαν να της έχουν συμβεί κατά την απουσία μου. Ήξερα πως ο ξάδελφός μου ήταν αρκετά γενναίος για να αντιμετωπίσει οτιδήποτε, αλλά δεν ήταν από

τους ανθρώπους που αντιλαμβάνονται γρήγορα τον κίνδυνο και ενεργούν αμέσως. Και αυτό που χρειαζόταν τώρα δεν ήταν γενναιότητα, αλλά ετοιμότητα. Η μόνη μου παρηγοριά ήταν η πίστη ότι οι Αρειανοί προχωρούσαν προς το Λονδίνο, μακριά της. Τέτοιες αόριστες ανησυχίες κάνουν το μυαλό ευαίσθητο κι ευερέθιστο. Τα συνεχή ξεσπάσματα του εφημέριου με εκνεύριζαν αφόρητα και με είχε κουράσει η εγωιστική του απελπισία. Μετά από κάποιες διαμαρτυρίες μου, που δεν έφεραν αποτέλεσμα, αποφάσισα να κρατηθώ μακριά του και περνούσα την ώρα μου σε ένα δωμάτιο, προφανώς το δωμάτιο ενός σχολιαρόπαιδου με υδρόγειες σφαίρες, διαγράμματα και τετράδια. Όταν με ακολούθησε εκεί, πήγα σ' ένα δωμάτιο στην κορυφή του σπιτιού, και για να μείνω μόνος με τις έγνοιες μου, κλειδώθηκα μέσα.

Ήμασταν εντελώς περικυκλωμένοι από τον Μαύρο Καπνό εκείνη τη μέρα και το επόμενο πρωί. Την Κυριακή το απόγευμα φάνηκαν σημάδια ανθρώπινης παρουσίας στο διπλανό σπίτι —ένα πρόσωπο στο παράθυρο και φώτα που άναβαν, και αργότερα το κλείσιμο μιας πόρτας. Δεν ξέρω όμως ποιοι ήσαν ούτε τι απέγιναν. Την επόμενη μέρα δεν τους είδαμε. Ο Μαύρος Καπνός απλωνόταν αργά από το ποτάμι προς το μέρος μας όλη τη Δευτέρα το πρωί, φτάνοντας τελικά και στο δρόμο όπου βρισκόταν το σπίτι που χρησίμευε ως κρυφώνα μας.

Γύρω στο μεσημέρι, ένας Αρειανός ήρθε από τα χωράφια, εκτοξεύοντας στήλες υπερθερμασμένου ατμού που χτύπησε με δύναμη τους τοίχους, έσπασε όλα τα παράθυρα του σπιτιού και ζεμάτισε το χέρι του εφημέριου

καθώς εκείνος έφευγε από το δωμάτιο που έβλεπε στο δρόμο. Όταν, αργότερα, συρθήκαμε μέσα από τα μουσκεμένα δωμάτια και κοιτάξαμε έξω, η περιοχή προς τα βόρεια έμοιαζε σαν να είχε περάσει από πάνω της μια μαύρη χιονοθύελλα. Κοιτάξαμε προς το ποτάμι, και μείναμε έκπληκτοι αντικρίζοντας μιαν ανεξήγητη κοκκινίλα να εμφανίζεται στα μαύρα, καρβουνιασμένα λιβάδια.

Για κάμποση ώρα, δεν καταλαβαίναμε αν είχε αλλάξει η κατάσταση μας από αυτήν τη μεταβολή, εκτός από το ότι δεν φοβόμασταν πια τον Μαύρο Καπνό. Αργότερα, όμως, συνειδητοποίησα πως δεν ήμασταν πλέον αποκλεισμένοι, πως τώρα μπορούσαμε να ξεφύγουμε. Μόλις αντιλήφθηκα ότι υπήρχε τρόπος διαφυγής, το μυαλό μου άρχισε πάλι να παίρνει στροφές. Ο εφημέριος, όμως, ήταν σαν ναρκωμένος, θαρρείς, και παράλογος.

«Είμαστε ασφαλείς εδώ» επαναλάμβανε, «ασφαλείς εδώ».

Αποφάσισα να τον αφήσω –μακάρι να το είχα κάνει! Πιο έμπειρος τώρα, μετά από τη συνάντησή μου με το στρατιώτη του πυροβολικού, έφαξα να βρω φαγητό και ποτό. Είχα βρει λάδι και κουρέλια για τα εγκαύματά μου, και πήρα ένα καπέλο κι ένα φανελένιο πουκάμισο που βρήκα σε μια από τις κρεβατοκάμαρες. Όταν κατάλαβε πως σκόπευα να φύγω μόνος μου, ξαφνικά αποφάσισε να έρθει μαζί μου. Και μέσα σε απόλυτη σιωπή ξεκινήσαμε γύρω στις πέντε, παίρνοντας τον μαυρισμένο δρόμο προς το Σάνμπερι.

Στο Σάνμπερι, και κατά διαστήματα πάνω στο δρόμο, κείτονταν πτώματα σε περίεργες στάσεις, άλογα

και άνθρωποι, αναποδογυρισμένα κάρα και αποσκευές, όλα καλυμμένα με παχιά, μαύρη σκόνη. Αυτό το πέπλο τέφρας μού έφερε στο νου αυτά που είχα διαβάσει για την καταστροφή της Πομπηίας. Φτάσαμε στο Χάμπτον Κορτ χωρίς περιπέτειες, βλέποντας παντού παράξενα και ανοίκεια πράγματα, και εκεί τα μάτια μας ανακουφίστηκαν, αντικρίζοντας ένα κομμάτι πρασίνου που είχε γλιτώσει από τον Μαύρο Καπνό. Περάσαμε από το Μπούσι Παρκ, όπου είδαμε ελάφια που έτρεχαν κάτω από τις καστανιές και ανθρώπους να πηγαίνουν βιαστικά προς το Χάμπτον, και βρεθήκαμε στο Τουίκενχαμ. Αυτοί ήσαν οι πρώτοι άνθρωποι που βλέπαμε.

Πέρα από το δρόμο, τα δάση στο Χαμ και στο Πήτερσχαμ καίγονταν ακόμα. Το Τουίκενχαμ δεν είχε πειραχτεί καθόλου, ούτε από τη Θερμική Ακτίνα ούτε από τον Μαύρο Καπνό, και υπήρχαν περισσότεροι άνθρωποι, αν και κανένας τους δεν ήξερε τις τελευταίες εξελίξεις. Οι περισσότεροι ήσαν σαν κι εμάς: με την ευκαιρία της ανάπαυλας, άλλαζαν το καταφύγιό τους. Έχω την εντύπωση ότι πολλά από τα σπίτια ήσαν γεμάτα με κατοίκους που ήσαν τόσο φοβισμένοι, που δεν τολμούσαν να φύγουν. Και εδώ, πάντως, τα σημάδια άτακτης φυγής ήσαν διάσπαρτα στο δρόμο. Θυμάμαι πολύ καθαρά τρία σπασμένα ποδήλατα σωριασμένα στο δρόμο και κονιοροτοποιημένα από τις ρόδες των κάρων. Περάσαμε τη Γέφυρα του Ρίτσομοντ γύρω στις οκτώμισι. Την περάσαμε βιαστικά, καθώς δεν πρόσφερε κάλυψη, πρόσεξα όμως στο ποτάμι κομμάτια κόκκινης μάζας, μερικά αρκετά μεγάλα. Δεν ξέρω τι ήταν –δεν υπήρχε χρόνος για

προσεκτικότερη εξέταση— και τα νόμισα περισσότερο φρικιαστικά απ' ό,τι ήσαν στην πραγματικότητα. Και εδώ, στη μεριά του Σάρεϊ, υπήρχε μαύρη σκόνη που κάποτε ήταν καπνός, και πτώματα —ένας σωρός από δαύτα κοντά στο σταθμό. Δεν είδαμε όμως καθόλου Αρειανούς —αυτό έγινε αφού είχαμε διανύσει κάμποσο δρόμο προς το Μπαρνς.

Κάπου στο βάθος είδαμε τρεις ανθρώπους να τρέχουν σ' ένα μονοπάτι προς το ποτάμι, που κατά τα άλλα φαινόταν έρημο. Πάνω στο λόφο, το Ρίτσομοντ καιγόταν, γύρω του όμως δεν υπήρχαν ίχνη του Μαύρου Καπνού.

Τότε, ξαφνικά, καθώς πλησιάζαμε στο Κιου, είδαμε μια ομάδα ανθρώπων να τρέχουν, και το επάνω τμήμα μιας από τις πολεμικές μηχανές των Αρειανών ορθώθηκε μπροστά μας πάνω από τις στέγες, ούτε εκατό μέτρα μακριά. Μείναμε εμβρόντητοι μπροστά στον κίνδυνο, και αν ο Αρειανός είχε κοιτάξει κάτω, σίγουρα θα μας είχε σκοτώσει αμέσως. Τρομοκρατηθήκαμε τόσο, που δεν μπορούσαμε να συνεχίσουμε, και γυρίσαμε και κρυφτήκαμε σ' έναν κήπο. Εκεί ο εφημέριος κουλουριάστηκε, κλαίγοντας σιωπηλά, και αρνιόταν να το κουνήσει.

Αλλά η εμμονή μου να φτάσω στο Λέδερχεντ δεν με άφηνε σε ησυχία, κι έτσι, μόλις σκοτείνιασε, ξεκίνησα πάλι. Πέρασα από ένα λόγγο και από ένα μονοπάτι δίπλα σ' ένα μεγάλο σπίτι, και βρέθηκα στο δρόμο για το Κιου. Τον εφημέριο τον άφησα στον κήπο, αλλά σε λίγο με ακολούθησε βιαστικά.

Αυτό το δεύτερο ξεκίνημα ήταν το πιο απερίσκεπτο πράγμα που έχω κάνει ποτέ. Ήταν ολοφάνερο πως οι Α-

ρειανοί ήσαν εκεί κοντά. Πριν καλά καλά προλάβει να με φτάσει ο εφημέριος, είδαμε πάλι μια πολεμική μηχανή μακριά, πέρα από τα λιβάδια, στην κατεύθυνση του Κιου Λοτζ. Τέσσερις ή πέντε μικρές μαύρες φιγούρες έτρεχαν μπροστά της πάνω στο πράσινο, και καταλάβαμε ότι ο Αρειανός τις κυνηγούσε. Με τρία βήματα τις είχε φτάσει, και εκείνες σκορπίστηκαν προς όλες τις κατευθύνσεις. Δεν χρησιμοποίησε τη Θερμική Ακτίνα, αλλά τις έπιασε μία μία. Έριξε τους ανθρώπους μέσα στο μεγάλο μεταλλικό δοχείο που κρεμόταν πίσω του σαν το καλάθι ενός εργάτη.

Ήταν η πρώτη φορά που συνειδητοποίησα ότι οι Αρειανοί ίσως είχαν άλλους σκοπούς από το να καταστρέφουν την ηττημένη ανθρωπότητα. Σταθήκαμε για λίγο, μαρμαρωμένοι, και μετά γυρίσαμε και μπήκαμε σ' έναν κήπο, πέσαμε τυχαία σ' ένα χαντάκι και μείναμε εκεί, χωρίς να τολμάμε ούτε να φιθυρίσουμε ο ένας στον άλλον.

Υποθέτω πως θα ήταν έντεκα η ώρα όταν βρήκαμε το κουράγιο να ξεκινήσουμε πάλι, όχι πια από το δρόμο αλλά περπατώντας κλεφτά πίσω από φράχτες και μέσα από φυτείες, και κοιτώντας προσεκτικά μέσα στο σκοτάδι, αυτός στα αριστερά και εγώ στα δεξιά, για να μην έρθουμε σ' επαφή με τους Αρειανούς που φαίνονταν να είναι παντού ολόγυρά μας. Σε κάποιο σημείο, βρεθήκαμε σε μια καρβουνιασμένη περιοχή, γεμάτη στάχτες, σκορπισμένα πτώματα αντρών, καμένα με φρικτό τρόπο στο κεφάλι και στον κορμό αλλά με πόδια ανέγγιχτα, και νεκρά άλογα, δεκαπέντε μέτρα περίπου πίσω από

μια γραμμή τεσσάρων διαλυμένων πυροβόλων και οπασμένων στρατιωτικών κάρων.

Το Σην φαινόταν να έχει γλιτώσει την καταστροφή, αλλά ήταν σιωπηλό κι ερημωμένο. Εδώ δεν συναντήσαμε κανένα πτώμα, αν και οι δρόμοι ήσαν πολύ σκοτεινοί και δεν βλέπαμε τίποτα στις παρόδους. Στο Σην, ο σύντροφός μου παραπονέθηκε ότι ήταν κουρασμένος και διφούσε, και αποφασίσαμε να δοκιμάσουμε να μπούμε σε κάποιο σπίτι.

Το πρώτο σπίτι, όπου μπήκαμε με κάποια δυσκολία από το παράθυρο, ήταν μια μικρή βίλα, και το μόνο φαγώσιμο πράγμα που βρήκαμε εκεί ήταν ένα μουχλιασμένο κομμάτι τυρί. Βρήκαμε όμως νερό για να πιούμε, και εγώ πήρα ένα τσεκούρι μήπως μας βοηθούσε στην επόμενη διάφρηξή μας.

Μετά πήγαμε στο μέρος όπου ο δρόμος στρίβει για το Μόρτλεϊκ. Εκεί βρισκόταν ένα σπίτι με περιφραγμένο κήπο, και στο κελάρι βρήκαμε τροφή – δυο φέτες φωμί σ' ένα τηγάνι, μια άφητη μπριζόλα και μισό χοιρομέρι. Δίνω όλες αυτές τις λεπτομέρειες, γιατί έμελλε να ζήσουμε μ' αυτή την τροφή για το επόμενο δεκαπενθήμερο. Κάτω από ένα ράφι υπήρχε εμφιαλωμένη μπίρα μαζί με φασόλια και μερικά πανιασμένα μαρούλια. Το κελάρι άνοιγε σε ένα είδος κουζίνας και εκεί υπήρχαν ξύλα για το τζάκι. Υπήρχε επίσης ένα ντουλάπι, όπου βρήκαμε σχεδόν μια ντουζίνα μπουκάλια κρασί Βουργουνδίας, κονσέρβες με σούπες και σολομό, και δυο κουτιά μπισκότα.

Καθίσαμε στην κουζίνα μέσα στο σκοτάδι – γιατί δεν τολμούσαμε ν' ανάψουμε φως – και φάγαμε φωμί και χοι-

ρομέρι και ήπιαμε μπίρα από το ίδιο μπουκάλι. Ο εφημέριος, που ήταν ακόμα φοβισμένος και ανήσυχος, ήθελε, περιέργως, να προχωρήσουμε, και προσπαθούσα να τον πείσω να διατηρήσει τις δυνάμεις του τρώγοντας κάτι, όταν συνέβη κάτι που έμελλε να μας φυλακίσει εκεί.

«Δεν μπορεί να έχει πάει μεσάνυχτα» είπα, και τότε εμφανίστηκε μια εκτυφλωτική, ζωηρή πράσινη λάμψη. Τα πάντα στην κουζίνα ξεπήδησαν ξαφνικά από το σκοτάδι, έγιναν ορατά στην αντίθεση του πράσινου και του μαύρου, και χάθηκαν πάλι. Και μετά ακολούθησε ένα τέτοιο τράνταγμα, που όμοιό του δεν είχα ποτέ ζήσει ούτε και ξανάζησα από τότε. Σχεδόν αμέσως άκουσα έναν κρότο πίσω μου, τα τζάμια έσπασαν, το σπίτι άρχισε να γκρεμίζεται γύρω μας και το ταβάνι έπεσε στο κεφάλι μας σε χιλιάδες μικρά κομμάτια. Κάτι με χτύπησε και έπεσα μπρούμυτα στο πάτωμα, αναίσθητος. Ο εφημέριος μου είπε ότι έμεινα εκεί ακίνητος πολλή ώρα, και όταν συνήλθα, ήμασταν ξανά στο σκοτάδι, και εκείνος, όπως κατάλαβα αργότερα, με βρεγμένο πρόσωπο και με το αίμα να τρέχει από το μέτωπό του, μου έριχνε νερό προσπαθώντας να με συνεφέρει.

Για αρκετή ώρα δεν μπορούσα να θυμηθώ τι είχε συμβεί. Έπειτα, η μνήμη μου επανήλθε. Κατάλαβα πως είχα χτυπήσει στον κρόταφο.

«Είσαι καλύτερα;» ρώτησε ο εφημέριος φιθυριστά.

Ανακάθισα.

«Μην κινείσαι» είπε. «Το πάτωμα είναι γεμάτο σπασμένα πιατικά από το ντουλάπι. Δεν μπορείς να κουνηθείς χωρίς να κάνεις θόρυβο, και νομίζω πως αυτοί είναι έξω».

Καθίσαμε εκεί και οι δύο, τόσο σιωπηλοί, που σχεδόν δεν ακούγονταν οι ανάσες μας. Τα πάντα φαινόταν ακίνητα και νεκρά, αλλά πού και πού κάποιο τούβλο ή κομμάτι τοίχου έπεφτε με θόρυβο. Έξω, και πολύ κοντά μας, ακουγόταν ένα περιοδικό μεταλλικό κροτάλισμα.

«Άκου» είπε ο εφημέριος, όταν ξανακούστηκε.

«Ναι» είπα. «Αλλά τι είναι;»

«Ένας Αρειανός!» είπε ο εφημέριος.

Αφουγκράστηκα.

«Δεν μοιάζει με τη Θερμική Ακτίνα» είπα. Και για μια στιγμή νόμισα πως κάποια από τις πελώριες πολεμικές μηχανές τους είχε σκοντάφει στο σπίτι, όπως τότε στο καμπαναριό του Σέπερτον.

Η θέση στην οποία βρισκόμασταν, ήταν τόσο παράξενη και ακατανόητη, που για τρεις ή τέσσερις ώρες, μέχρι την αυγή, δεν κουνηθήκαμε σχεδόν καθόλου. Και τότε μπήκε μέσα το φως, όχι από το παράθυρο, που παρέμεινε μαύρο, αλλά από ένα τριγωνικό άνοιγμα ανάμεσα σ' ένα δοκάρι και ένα σωρό σπασμένων τούβλων στον τοίχο πίσω μας. Τότε, για πρώτη φορά, είδαμε θολά ολόκληρη την κουζίνα.

Το παράθυρο είχε σπάσει και μια μάζα χρώματος από τον κήπο είχε καλύψει τώρα το τραπέζι και το πάτωμα γύρω από τα πόδια μας. Έξω, το χρώμα είχε τιναχτεί πάνω στο σπίτι, σχηματίζοντας έναν μικρό λόφο. Στην κορυφή του παραθύρου φαινόταν ένας ξεριζωμένος αποχετευτικός σωλήνας. Το πάτωμα ήταν γεμάτο σπασμένα σιδηρικά. Η άκρη της κουζίνας που οδηγούσε στο

υπόλοιπο σπίτι είχε γκρεμιστεί, και αφού το φως της μέρας έμπαινε από εκεί, ήταν φανερό ότι το μεγαλύτερο μέρος του σπιτιού είχε καταρρεύσει. Σε πλήρη αντίθεση με αυτά τα ερείπια ήταν το καλοφτιαγμένο ντουλάπι, απαλό πράσινο, με στίγματα, σύμφωνα με τις προσταγές της μόδας, με διάφορα χάλκινα και αλουμινένια δοχεία από κάτω του και την ταπετσαρία σε απομίμηση μπλε και άσπρων πλακιδίων.

Καθώς η μέρα χάραζε, είδαμε μέσα από ένα ρήγμα στον τοίχο το σώμα ενός Αρειανού που φρουρούσε, υποθέτω, τον ακόμα πυρακτωμένο κύλινδρο. Στο θέαμα αυτό συρθήκαμε προσεκτικά από τη μισοφωτισμένη κουζίνα στο σκοτάδι του πλυσταριού.

Ξαφνικά, μου ήρθε η σωστή ερμηνεία του πράγματος.

«Ο πέμπτος κύλινδρος» φιθύρισα, «το πέμπτο βλήμα από τον Άρη, έπεσε πάνω στο σπίτι και μας έχει θάψει κάτω από τα ερείπια!»

Ο εφημέριος έμεινε για λίγο σιωπηλός και μετά φιθύρισε:

«Ο Θεός να μας λυπηθεί!»

Και μετά τον άκουσα να κλαφουρίζει.

Αν εξαιρέσεις αυτό το κλαφούρισμα, μείναμε αμίλητοι στο πλυσταριό. Εγώ δεν τολμούσα ούτε να ανασάνω, και καθόμουν εκεί με το βλέμμα καρφωμένο στο θαμπό φως της πόρτας της κουζίνας. Μόλις που μπορούσα να δω το πρόσωπο του εφημέριου, ένα αχνό, οβάλ σχήμα, το κολάρο του και τα μανικέτια του. Από έξω ακούστηκε ένα μεταλλικό σφυροκόπημα, μετά ένα δυνατό σκούξιμο, κι έπειτα, μετά από ένα μικρό διάλειμμα, ένα

σφύριγμα σαν σφύριγμα ατμομηχανής. Αυτοί οι θόρυβοι, ανεξήγητοι για μας, συνεχίστηκαν περιοδικά, κι έμοιαζε να πληθαίνουν όσο περνούσε η ώρα. Μετά από λίγο, άρχισε ένας ρυθμικός υπόκωφος κρότος, και μια δόνηση που έκανε τα πάντα γύρω μας να τρέμουν και τα δοχεία στο ντουλάπι να χτυπούν μεταξύ τους. Κάποια στιγμή, το φως χάθηκε και ο διάδρομος της κουζίνας ξανάγινε κατασκότεινος. Για πολλές ώρες μείναμε εκεί, σκυφτοί, σιωπηλοί, τρέμοντας, ώσπου λιποθυμήσαμε από την κούραση και την ένταση...

Κάποια στιγμή, βρέθηκα ξύπνιος και πεινασμένος. Νομίζω πως μάλλον μείναμε κοιμισμένοι για το μεγαλύτερο μέρος της μέρας. Η πείνα μου ήταν τόσο έντονη, που αναγκάστηκα να κάνω κάτι. Είπα στον εφημέριο ότι πήγαινα να φέρω φαγητό, και προχώρησα φηλαφιστά προς το ντουλάπι. Δεν μου απάντησε, αλλά μόλις άρχισα να τρώω, ο θόρυβος τον έκανε να σηκωθεί και να συρθεί κοντά μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Τι είδαμε από το ερειπωμένο σπίτι

ΑΦΟΥ ΦΑΓΑΜΕ, ΣΥΡΘΗΚΑΜΕ ΠΙΣΩ ΣΤΟ ΠΛΥΣΤΑΡΙΟ, ΟΠΟΥ θα πρέπει ν' αποκοιμήθηκα ξανά, γιατί όταν μετά από λίγο κοίταξα γύρω μου, ήμουν μόνος. Ο γδούπος και οι δονήσεις συνεχιζόνταν επίμονα. Φώναξα φιδυριστά τον εφημέριο αρκετές φορές, και προχώρησα φηλαφιστά ως την πόρτα της κουζίνας. Ήταν ακόμα μέρα, και τον είδα στην άκρη του δωματίου να κοιτάζει έξω από την τριγωνική τρύπα που έβλεπε στους Αρειανούς. Οι ώμοι του ήσαν σηκωμένοι, έτσι που δεν μπορούσα να δω το κεφάλι του.

Άκουγα παράξενους θορύβους που έμοιαζαν με τους ήχους που ακούει κανείς σε ένα μηχανοστάσιο. Και το μέρος ολόκληρο κουνιόταν στο ρυθμό του υπόκωφου κρότου.

Μέσα από το άνοιγμα στον τοίχο έβλεπα την κορυφή ενός δέντρου να αγγίζει τα ζεστά χρώματα, χρυσαφί και γαλάζιο, του γαλήνιου βραδινού ουρανού. Για ένα λεπτό περίπου έμεινα εκεί κοιτώντας τον εφημέριο, και έπειτα προχώρησα, σκυφτός, πατώντας με μεγάλη προ-

σοχή ανάμεσα στα σπασμένα πιατικά που ήσαν σκορπισμένα στο πάτωμα.

Άγγιξα το πόδι του εφημέριου, και αυτός αναπήδησε τόσο απότομα, που ένα κομμάτι του τοίχου γλίστρησε κι έπεσε έξω με θόρυβο. Άρπαξα το μπράτσο του, τρέμοντας μήπως φωνάξει, και για αρκετή ώρα μείναμε σκυφτοί και ακίνητοι. Μετά γύρισα να δω πόσος τοίχος είχε απομείνει. Το πέσιμο του κομματιού είχε αφήσει μια κάθεται σχισμή στα ερείπια, και αφού σηκώθηκα λίγο στηριζόμενος σε ένα δοκάρι, μπόρεσα να δω αυτό που το προηγούμενο βράδυ ήταν ένας ήσυχος επαρχιακός δρόμος. Το θέαμα που αντίκρισα ήταν απίστευτο.

Ο πέμπτος κύλινδρος πρέπει να έπεσε ακριβώς πάνω στο πρώτο σπίτι που είχαμε επισκεφθεί. Το κτίριο είχε εξαφανιστεί, τσακιστεί, κονιορτοποιηθεί και σκορπιστεί από το χτύπημα. Ο κύλινδρος είχε χωθεί κάτω από τα θεμέλια, κάνοντας ένα λάκκο πολύ μεγαλύτερο από το λάκκο του Γουόκινγκ. Το έδαφος γύρω του είχε τιναχτεί σαν να ήταν νερό—μόνο έτσι μπορώ να το περιγράψω—και είχε δημιουργήσει σωρούς που σκέπαζαν τα γειτονικά σπίτια, ακριβώς όπως κάνει η λάσπη όταν τη χτυπάς με σφυρί. Το σπίτι όπου βρισκόμασταν είχε καταρρεύσει προς τα πίσω. Το μπροστινό τμήμα είχε καταστραφεί εντελώς, και από καθαρή τύχη είχε γλιτώσει η κουζίνα και το πλυσταριό, που τώρα βρίσκονταν θαμμένα κάτω από τόνους χώματος, με μοναδική ελεύθερη, κάπως, πλευρά αυτήν που έβλεπε προς τον κύλινδρο. Έτσι, ήμασταν τώρα στην άκρη του μεγάλου κυκλικού λάκκου που έφτιαχναν οι Αρειανοί. Ο βαρύς, ρυθμικός

ήχος ήταν προφανώς πίσω μας, και κατά διαστήματα, σύννεφα πράσινου ατμού υφώνονταν σαν προπέτασμα μπροστά από την τρύπα στον τοίχο.

Ο κύλινδρος είχε ήδη ανοίξει στο κέντρο του λάκκου, και στην άλλη άκρη, ανάμεσα στους κατεστραμμένους και ξεριζωμένους θάμνους, μία από τις τεράστιες πολεμικές μηχανές —ο Αρειανός που ήταν μέσα την είχε εγκαταλείψει— στεκόταν ακίνητη και πανύψηλη μπροστά στον βραδινό ουρανό. Στην αρχή ούτε καν πρόσεξα το λάκκο και τον κύλινδρο, παρόλο που τα περιέγραφα πρώτα, εξαιτίας του εκπληκτικού γυαλιστερού μηχανήματος που έκανε την εκσκαφή, και των αλλόκοτων πλασμάτων που σέρνονταν αργά και κοπιαστικά γύρω του.

Το μηχανήμα ήταν οπωσδήποτε το πρώτο πράγμα που τράβηξε την προσοχή μου. Ήταν ένα από εκείνα τα πολύπλοκα κατασκευάσματα που στο εξής θα αποκαλώ μηχανές ελέγχου, και που η μελέτη τους έχει δώσει μεγάλη ώθηση στην ανθρώπινη εφευρετικότητα. Ήταν κάτι σαν μεταλλική αράχνη με πέντε αρθρωτά, εύκαμπτα πόδια, και με απίστευτο αριθμό αρθρωτών μοχλών, ράβδων και πλοκαμιών γύρω γύρω στο κυρίως σώμα του. Τα περισσότερα από αυτά τα χέρια δεν τα χρησιμοποίησε, αλλά με τρία μακριά πλοκάμια ανασήκωνε ράβδους και πλάκες που κάλυπταν το περίβλημα του κύλινδρου, και που προφανώς συγκρατούσαν τα τοιχώματά του. Αυτά τα σήκωνε και τα άφηγε σε ένα επίπεδο κομμάτι γης πίσω του.

Η κίνησή του ήταν τόσο γρήγορη, περίπλοκη και τέλεια, που στην αρχή δεν το έβλεπα σαν μηχανή, παρά το

μεταλλικό του περίβλημα. Οι πολεμικές μηχανές ήσαν άφογα συντονισμένες και κινούνταν με εκπληκτική ακρίβεια, αλλά δεν συγκρίνονταν με αυτό. Οι άνθρωποι που ποτέ δεν είδαν αυτές τις κατασκευές, και βασιζόνταν μόνο στις ατυχείς προσπάθειες των ζωγράφων και στις ατελείς περιγραφές των αυτοπτών μαρτύρων, δεν μπορούν να συλλάβουν πλήρως την αξία τους.

Θυμάμαι μάλιστα την εικονογράφηση ενός φυλλάδιου που προσπαθούσε να περιγράψει τον πόλεμο. Ο σκιτσογράφος είχε προφανώς κάνει μια βιαστική μελέτη των πολεμικών μηχανών, αλλά εκεί τελείωναν οι γνώσεις του. Τις παρουσίαζε σαν επικλινή, δυσκίνητα τρίποδα, χωρίς καμιά ευκαμψία, και έδινε εντελώς εσφαλμένη εντύπωση. Το φυλλάδιο που περιείχε αυτές τις εικόνες βρήκε μεγάλη απήχηση, και τις αναφέρω εδώ μόνο και μόνο για να ενημερώσω τον αναγνώστη για τις λανθασμένες εντυπώσεις που ίσως δημιούργησαν. Δεν έμοιαζαν με τους Αρειανούς που είδα, τουλάχιστον όχι περισσότερο απ' ό,τι μια ολλανδική κούκλα μοιάζει με άνθρωπο. Κατά τη γνώμη μου, το φυλλάδιο θα ήταν καλύτερο χωρίς αυτές τις εικόνες.

Στην αρχή, όπως έλεγα, η μηχανή ελέγχου δεν μου φάνηκε σαν μηχανή, αλλά σαν καβούρι με γυαλιστερό περίβλημα, και ο Αρειανός που έλεγχε τις κινήσεις του με τα λεπτά του πλοκάμια έμοιαζε να είναι απλώς ο εγκέφαλος του καβουριού. Μετά όμως αντιλήφθηκα την ομοιότητα που παρουσίαζε το καφέ-γκρίζο, γυαλιστερό σαν δέρμα περίβλημά του με αυτό των άλλων μηχανών γύρω του, και ξαφνικά συνειδητοποίησα τη φύση αυτού

του επιδέξιου εργάτη. Μόλις το κατάλαβα αυτό, η προσοχή μου στράφηκε στα άλλα πλάσματα, τους πραγματικούς Αρειανούς. Είχα ήδη μια φευγαλέα εντύπωση, και η ναυτία που μου ήρθε όταν τους πρωτοείδα, δεν με εμπόδιζε πλέον να τους παρατηρήσω. Επιπλέον, ήμουν ακίνητος και κρυμμένος, και δεν υπήρχε ανάγκη να κάνω οτιδήποτε.

Τότε είδα καθαρά ότι ήταν τα πιο αφύσικα πλάσματα που μπορεί κανείς να διανοηθεί. Είχαν πελώρια, στρογγυλλά σώματα —ή, μάλλον, κεφάλια— με διάμετρο περίπου ένα μέτρο και είκοσι, και κάθε σώμα είχε μπροστά του ένα πρόσωπο. Στο πρόσωπο δεν υπήρχαν ρουθούνια, και φαίνεται πως οι Αρειανοί δεν είχαν την αίσθηση της οσμής, είχαν όμως ένα ζευγάρι τεράστια μαύρα μάτια, και κάτω από αυτά ένα είδος σαρκώδους ράμφους. Στο πίσω μέρος αυτού του κεφαλιού, ή σώματος —δεν ξέρω πώς να το χαρακτηρίσω— υπήρχε μια μονοκόμματη τυμπανοειδής επιφάνεια, που αργότερα ονομάστηκε, ανατομικά, αυτή, αν και θα πρέπει να ήταν άχρηστο στην πυκνή ατμόσφαιρα της Γης. Γύρω από το στόμα τους υπήρχαν δεκαέξι πλοκάμια λεπτά σαν μαστίγια, σε δύο ομάδες των οκτώ. Αυτές οι δυο ομάδες ονομάστηκαν αργότερα χέρια από τον ευφυή και διακεκριμένο ανατόμο καθηγητή Χάουζ. Καθώς τους παρατηρούσα, έμοιαζαν να προσπαθούν να στηριχτούν πάνω σ' αυτά τα χέρια για να σηκωθούν, αλλά βέβαια, με τη μεγαλύτερη βαρύτητα της Γης, αυτό ήταν αδύνατον. Μπορώ να υποθέσω ότι στον Άρη θα μπορούσαν να περπατήσουν μ' αυτά αρκετά εύκολα.

Η εσωτερική τους ανατομία, όπως έδειξε αργότερα η νεκροφία, ήταν σχεδόν το ίδιο απλή. Ο εγκέφαλος κα-

ταλάμβανε τον περισσότερο χώρο, στέλνοντας πελώρια σε μέγεθος νεύρα στα μάτια, στο αυτί και στα πλοκάμια. Πίσω από τον εγκέφαλο ήταν οι ογκώδεις πνεύμονες, που επικοινωνούσαν με το στόμα, και η καρδιά με τις αρτηρίες της. Η πνευμονική εξάντληση που προκαλούσε η πυκνότερη ατμόσφαιρα και η μεγαλύτερη βαρύτητα της Γης ήταν καταφανής στις βίαιες κινήσεις του δέρματος πάνω από την καρδιά.

Και αυτά ήταν όλα τα όργανα των Αρειανών. Αν και φαίνεται παράξενο σ' εμάς, όλα τα περίπλοκα όργανα της πέφης, που καταλαμβάνουν τον περισσότερο χώρο στο δικό μας σώμα, δεν υπήρχαν στους Αρειανούς. Αυτοί ήταν κεφάλια –μόνο κεφάλια. Εντόσθια δεν υπήρχαν. Δεν έτρωγαν, και φυσικά δεν χώνευαν. Έπαιρναν το φρέσκο, ζωντανό αίμα άλλων οργανισμών και το έχυναν στις φλέβες τους. Αυτό το είδα να συμβαίνει με τα μάτια μου και θα το αναφέρω στην ώρα του. Μπορεί να σας φαίνομαι υπερευαίσθητος, δεν μπορώ όμως να περιγράψω αυτό που δεν άντεχα ούτε καν να βλέπω. Θα σας πω μόνο ότι το αίμα που έπαιρναν από τον ζωντανό οργανισμό, κυρίως από ανθρώπους, το έχυναν κατευθείαν στις αρτηρίες τους μέσω ενός μικρού σωλήνα...

Και μόνο η ιδέα αυτού του πράγματος μας προκαλεί φρίκη και αποστροφή, νομίζω όμως πως θα έπρεπε να σκεφτούμε εδώ πόση αποστροφή θα προκαλούσαν οι κρεατοφαγικές μας συνήθειες σε ένα νοήμον κουνέλι.

Η υπεροχή αυτού του τρόπου λήψης της τροφής είναι αδιαμφισβήτητη, αν σκεφτεί κανείς την τρομακτική σπατάλη χρόνου και ενέργειας από τη διαδικασία

της πέφης στον άνθρωπο. Το σώμα μας είναι κατά το ήμισυ αδένες και σωλήνες και όργανα που απασχολούνται με το να μετατρέπουν τις διάφορες τροφές σε αίμα. Η διαδικασία της πέφης και οι αντιδράσεις που δημιουργεί στο νευρικό σύστημα απομυζούν τη δύναμή μας και διαστρεβλώνουν το νου μας. Οι άνθρωποι γίνονται χαρούμενοι ή δυστυχημένοι ανάλογα με το αν έχουν άρρωστο συκώτι ή υγιείς γαστρικούς αδένες. Οι Αρειανοί όμως ήταν υπεράνω αυτών των οργανικών διακυμάνσεων, διαθέσεων και συναισθημάτων.

Η αδιαμφισβήτητη προτίμησή τους στους ανθρώπους για τροφή εξηγείται εν μέρει από τη φύση των υπολειμμάτων των θυμάτων που είχαν φέρει μαζί τους από τον Άρη ως προμήθειες. Αυτά τα πλάσματα, αν κρίνει κανείς από τα ξεραμένα υπολείμματα που έπεσαν σε ανθρώπινα χέρια, ήσαν δίποδα με ισχνούς, πυρολιθικούς σκελετούς (σχεδόν όπως αυτοί των σφουγγαριών) και αδύναμους μυς, με ύψος περίπου ένα μέτρο και ογδόντα, με στρογγυλά, όρθια κεφάλια και με μεγάλα μάτια μέσα σε εσοχές. Δυο ή τρία από αυτά τα πλάσματα υπήρχαν σε κάθε κύλινδρο, και φαίνεται πως όλα είχαν σκοτωθεί πριν φτάσουν στη Γη. Τόσο το καλύτερο γι' αυτά, γιατί αν επιχειρούσαν να σταθούν όρθια στον πλανήτη μας, θα έσπαζαν αμέσως όλα τα κόκαλά τους.

Μια που ξεκίνησα αυτή την περιγραφή, θα προσθέσω εδώ και μερικά στοιχεία που, αν και δεν τα γνώριζα τότε, θα βοηθήσουν τον αναγνώστη να σχηματίσει μια πληρέστερη εικόνα γι' αυτά τα απειλητικά όντα.

Η διάπλασή τους διέφερε από τη δική μας και σε άλλα

τρία σημεία. Ο οργανισμός τους δεν κοιμάται ποτέ, όπως ακριβώς και η καρδιά του ανθρώπου. Αφού δεν είχαν μυϊκούς μηχανισμούς να ξεκουράσουν, αυτός ο περιοδικός λήθαργος τους ήταν άγνωστος. Φαίνεται πως δεν γνώριζαν τι σημαίνει κούραση. Πάνω στη Γη αποκλείεται να κινούνταν χωρίς προσπάθεια, και όμως, από τον πρώτο μέχρι τον τελευταίο, όλοι δούλευαν είκοσι τέσσερις ώρες το εικοσιτετράωρο, όπως κάνουν στη Γη τα μυρμήγκια.

Κατά δεύτερο λόγο, οι Αρειανοί δεν είχαν φύλο, όσο περίεργο και αν φαίνεται αυτό σ' έναν κόσμο σαν τον δικό μας, και επομένως δεν είχαν κανένα από τα ταραχώδη συναισθήματα που προκαλούν αυτές οι διαφορές ανάμεσα στους ανθρώπους. Σήμερα γνωρίζουμε ότι κατά τη διάρκεια του πολέμου γεννήθηκε στη Γη ένας Αρειανός, ο οποίος βρέθηκε κολλημένος στο γονιό του, μην έχοντας προλάβει να βλαστήσει, όπως σκάνε τα μπουμπούκια του κρίνου ή όπως κάνουν κάποιοι πολύποδες.

Στον άνθρωπο, και σε όλα τα ανώτερα γήινα ζώα, αυτή η μέθοδος αναπαραγωγής έχει εξαλειφθεί. Στα κατώτερα ζώα, ακόμα και στα πρώτα ξαδέλφια των σπονδυλωτών, τα χιτωνόζωα, οι δυο διαδικασίες απαντούν μαζί, τελικά όμως η μέθοδος των δύο φύλων επικράτησε εξολοκλήρου. Στον Άρη, μάλλον συνέβη το αντίθετο.

Είναι αξιοσημείωτο ότι ένας υποτιθέμενος συγγραφέας επιστημονικής φαντασίας, που έζησε πολύ πριν την εισβολή, είχε προβλέψει πως ο άνθρωπος κάποτε θα έπαιρνε τη μορφή περίπου των Αρειανών που είχα δει. Η προφητεία του αυτή, θυμάμαι, είχε δημοσιευτεί

τον Νοέμβριο ή τον Δεκέμβριο του 1893 από έναν εκδοτικό οίκο που δεν υπάρχει εδώ και πολύ καιρό, τον Παλ Μαλ Μπάττσετ, και θυμάμαι πως είχα μια σατιρική του απομίμηση πριν την εισβολή σε ένα περιοδικό με το όνομα *Παντς*. Αυτός ο συγγραφέας είχε γράφει –με τελείως ανόητο και γελοίο τρόπο– ότι η τελειότητα των μηχανημάτων κάποτε θα καθιστούσε άχρηστα τα ανθρώπινα μέλη, ότι η τελειοποίηση της χημείας θα καθιστούσε άχρηστη την πέφη, ότι όργανα όπως τα μαλλιά, η μύτη, τα δόντια, τα αυτιά και το σαγόι θα έπαυαν κάποτε να αποτελούν ουσιώδη τμήματα του ανθρώπινου οργανισμού, και ότι η διαδικασία της φυσικής επιλογής τελικά θα έτεινε προς τη σμίκρυνσή τους στις επόμενες γενιές. Μόνο ο εγκέφαλος θα παρέμενε κεφαλαιώδους σημασίας, μαζί με εκείνο το μέρος του σώματος που έπαιζε μεγάλο ρόλο στην επιβίωση, το χέρι, ο «δάσκαλος και το όργανο του εγκεφάλου». Ενώ το υπόλοιπο σώμα θα μίκραινε, τα χέρια θα μεγάλωναν.

Πολλές φορές, αλήθειες γράφονται σε μορφή αστείου, και στην περίπτωση των Αρειανών έχουμε αναμφισβήτητη την πραγματοποίηση μιας τέτοιας υποταγής του ζωικού μέρους του οργανισμού στο νοητικό. Για μένα είναι απόλυτα πιθανό οι Αρειανοί να κατάρχονται από όντα που έμοιαζαν μ' εμάς, με τον εγκέφαλο και τα χέρια να έχουν μεγαλώσει σταδιακά –τα τελευταία παίρνοντας τη μορφή πλοκαμιών– σε βάρος του υπόλοιπου σώματος. Χωρίς το σώμα, το μυαλό θα γινόταν, βέβαια, απλώς μια εγωιστική διάνοια, χωρίς το συναισθηματικό υπόστρωμα του ανθρώπου.

Το τελευταίο, και εντυπωσιακότερο, σημείο στο οποίο διέφερε ο οργανισμός των Αρειανών από τον δικό μας ήταν κάτι που θα μπορούσε να θεωρηθεί ασήμαντη λεπτομέρεια. Οι μικροοργανισμοί, που προξενούν τόσες αρρώστιες και πόνους πάνω στη Γη, ή δεν είχαν εμφανιστεί ποτέ στον Άρη ή η επιστήμη των Αρειανών τούς είχε εξαλείψει πολύ καιρό πριν. Οι εκατοντάδες αρρώστιες, οι πυρετοί και οι μεταδοτικές ασθένειες της ανθρώπινης ζωής, η φυματίωση, ο καρκίνος, οι όγκοι και οι άλλες τέτοιες μακαριότητες, ποτέ δεν είχαν μπει στη ζωή τους. Και μιλώντας για τις διαφορές ανάμεσα στη ζωή στον Άρη και τη ζωή στη Γη, είναι καιρός να μιλήσω για το αλλόκοτο κόκκινο χόρτο.

Φαίνεται πως το φυτικό βασίλειο στον Άρη είχε ως κυρίαρχο χρώμα το ζωηρό κόκκινο, αντί του γήινου πράσινου. Εν πάση περιπτώσει, οι σπόροι που είχαν φέρει μαζί τους οι Αρειανοί —τυχαία ή σκόπιμα— έγιναν αιτία να φυτρώσουν πολλά κόκκινα φυτά. Μόνο όμως το αποκαλούμενο κόκκινο χόρτο μπόρεσε να επιβιώσει από το συναγωνισμό με τις γήινες μορφές φυτικής ζωής. Το κόκκινο αναρριχητικό φυτό αποδείχτηκε εφήμερο και πολύ λίγοι άνθρωποι το είδαν να φυτρώνει. Για κάποιο διάστημα, όμως, το κόκκινο χόρτο φύτρωνε με εκπληκτικούς ρυθμούς. Απλωνόταν γύρω γύρω στο λάκκο ήδη από την τρίτη ή τέταρτη μέρα της αιχμαλωσίας μας, και οι παραφυάδες του, σαν μικροί κάκτοι, σχημάτιζαν ένα κατακόκκινο πλαίσιο γύρω από το τρίγωνο παράθυρό μας. Και αργότερα διαπίστωσα πως είχε απλωθεί σε όλη τη χώρα, και ιδίως όπου υπήρχαν ποτάμια.

Οι Αρειανοί είχαν κάτι που φαίνεται πως ήταν όργανο ακοής, ένα στρογγυλό τύμπανο στο πίσω μέρος του κεφαλιού-σώματός τους, και μάτια με ακτίνα όρασης παρόμοια με τη δική μας, μόνο που, σύμφωνα με τον Φίλιπς, το μπλε και το μοβ τα έβλεπαν σαν μαύρο. Υπάρχει η γενική εντύπωση ότι επικοινωνούσαν με ήχους και με κινήσεις των πλοκαμιών τους. Αυτός ο ισχυρισμός, ας πούμε, υπήρχε στο ενδιαφέρον, αλλά βιαστικά γραμμένο, φυλλάδιο στο οποίο έχω ήδη αναφερθεί –προφανώς γραμμένο από κάποιον που δεν είχε δει τους Αρειανούς από κοντά– και το οποίο αποτελεί ως τώρα την κύρια πηγή πληροφορίας γι' αυτά τα όντα. Κανείς απ' τους επιζώντες, όμως, δεν είχε δει τους Αρειανούς από τόσο κοντά και για τόσο πολύ, όσο εγώ. Δεν κομπάζω για κάτι που, στο κάτω κάτω, ήταν τυχαίο, αλλά αυτή είναι η πραγματικότητα. Και σας βεβαιώ ότι τους είδα από κοντά πολλές φορές, και ότι έχω δει τέσσερις, πέντε, και μια φορά έξι απ' αυτούς, να εκτελούν τις πιο δύσκολες εργασίες μαζί, χωρίς ήχους και χωρίς χειρονομίες. Το απόκοσμο ουρλιαχτό τους ακουγόταν πάντα πριν από τη λήψη της τροφής τους, δεν είχε ποτέ διακυμάνσεις, και πιστεύω πως δεν ήταν με κανέναν τρόπο σήμα, αλλά απλώς ο ήχος που έκανε ο αέρας που εξέπνεαν πριν ρουφήξουν το αίμα των θυμάτων τους. Διαθέτω κάποιες γνώσεις ψυχολογίας, τουλάχιστον στοιχειώδεις, και είμαι απολύτως πεπεισμένος ότι οι Αρειανοί αντάλλασσαν σκέψεις χωρίς καμία σωματική μεσολάβηση. Και είμαι πεπεισμένος γι' αυτό παρά τις ισχυρές προκαταλήψεις που είχα στο θέμα. Ο αναγνώστης ίσως να θυμάται ότι, λίγο πριν την εισβολή, είχα

γράφει ένα παθιασμένο άρθρο ενάντια στη θεωρία της τηλεπάθειας.

Οι Αρειανοί δεν φορούσαν ρούχα. Η αντίληψη που είχαν για στολίδια και καλλωπίσματα ήταν μάλλον διαφορετική από τη δική μας. Και όχι μόνο ήταν αναίσιθτοι σε θερμοκρασιακές αλλαγές, αλλά φαίνεται πως και οι αλλαγές στην πίεση δεν είχαν επηρεάσει σημαντικά την υγεία τους. Παρόλο όμως που δεν φορούσαν ρούχα, στις άλλες τεχνητές προσθήκες στο σώμα τους ήταν που φαινόταν η ανωτερότητά τους σε σχέση με τους ανθρώπους. Εμείς, με τα ποδήλατά μας και τα πατίνια μας, τις ανυφωτικές μηχανές μας, τα όπλα και τα μπαστούνια μας, είμαστε μόλις στην αρχή της εξελικτικής πορείας που έχουν διανύσει οι Αρειανοί. Αυτοί έχουν γίνει σκέτα μυαλά, με σώματα που ακολουθούν τις ανάγκες τους, όπως ακριβώς οι άνθρωποι φοράνε ρούχα, και όταν βιάζονται, παίρνουν το ποδήλατό τους, ή όταν βρέχει, παίρνουν την ομπρέλα τους. Και στις μηχανές τους το πιο αξιοπερίεργο είναι ότι απουσιάζει εντελώς κάτι που αποτελεί κυρίαρχο στοιχείο σε όλες τις ανθρώπινες κατασκευές, ο τροχός. Σε όλα τα πράγματα που έφεραν μαζί τους στη Γη δεν υπάρχει ίχνος, ούτε καν υποψία τροχού· θα περίμενε κανείς να τον χρησιμοποιούν τουλάχιστον στις μετακινήσεις τους. Και εδώ αξίζει να σημειώσω πως ακόμα και στη Γη, η Φύση δεν σκέφτηκε ποτέ να γεννήσει τον τροχό ή προτίμησε άλλα μέσα που οδήγησαν στην ανάπτυξή του. Και όχι μόνον οι Αρειανοί δεν γνώριζαν –πράγμα απίθανο– ή επιλεκτικά δεν χρησιμοποιούσαν τον τροχό, αλλά και στον εξοπλισμό

τους χρησιμοποιούσαν ελάχιστα τον άξονα, κι έτσι οι κυκλικές κινήσεις επιτυγχάνονταν μόνο σε ένα επίπεδο. Όλες σχεδόν οι αρθρώσεις των μηχανημάτων τους είχαν ένα περίπλοκο σύστημα κινούμενων μερών, που κινούνταν πάνω από μικρά αλλά περίτεχνα καμπυλωμένα έδρανα τριβής. Και αφού μπήκαμε σε λεπτομέρειες, είναι αξιοσημείωτο να αναφερθεί ότι οι μοχλεύσεις αυτών των μηχανών στις περισσότερες περιπτώσεις ελέγχονταν μέσω ενός, ας πούμε, μυϊκού συστήματος που αποτελούνταν από δίσκους καλυμμένους με ελαστικό. Αυτοί οι δίσκοι πολώνονταν και πλησίαζαν ο ένας τον άλλον όταν τους διαπερνούσε ηλεκτρικό ρεύμα. Με αυτό τον τρόπο επιτύγχαναν μιαν αλλόκοτη ομοιότητα με τις κινήσεις των ζώων, που τόσο εξέπληττε τους ανθρώπους που τους παρατηρούσαν. Τέτοιους «μυϊκούς» μηχανισμούς είχε άφθονους η μηχανή ελέγχου που έμοιαζε με καβούρι, και που την είχα δει μέσα από τη σχισμή του τοίχου να λύνει τον κύλινδρο. Μου φαινόταν πολύ πιο ζωντανή από τους Αρειανούς που σέρνονταν πίσω της κάτω από τον ήλιο που έδυε, λαχανιασμένοι, κουνώντας τα ανήμπορα πλοκάμια τους, αδύναμοι μετά το τεράστιο ταξίδι που είχαν κάνει στο διάστημα.

Καθώς παρατηρούσα τις αργές κινήσεις τους και πρόσεχα τις παράξενες αυτές λεπτομέρειες της μορφής τους, ο εφημέριος μου θύμισε την παρουσία του τραβώντας με από το μπράτσο. Γύρισα και αντίκρισα ένα σκυθρωπό πρόσωπο και δυο σιωπηλά αλλά εκφραστικά χείλη. Ήθελε να κοιτάξει μέσα από τη ρωγμή, που δεν ήταν αρκετά μεγάλη και για τους δυο μας, και έτσι ανα-

γκάστηκα να αφήσω την παρατήρησή μου για λίγο, παραχωρώντας το προνόμιο αυτό στον εφημέριο.

Όταν πήρα ξανά τη θέση του, η μηχανή ελέγχου είχε ήδη βγάλει αρκετά κομμάτια από τον κύλινδρο, και είχε φτιάξει με αυτά κάτι που έμοιαζε εκπληκτικά με την ίδια. Και στα αριστερά, είχε εμφανιστεί ένας μικρός εκσκαφέας που έβγαζε σύννεφα πράσινου ατμού και δούλευε γύρω γύρω στο λάκκο, σκάβοντας και κάνοντας αναχώματα επιλεκτικά. Αυτό ήταν που προκαλούσε εκείνο τον ρυθμικό κρότο και δημιουργούσε τις ρυθμικές δονήσεις που έκαναν το ερειπωμένο καταφύγιό μας να τρέμει. Καθώς εργαζόταν, σφύριζε. Απ' ό,τι μπορούσα να δω, αυτό το μηχάνημα δεν ελεγχόταν από κανέναν Αρειανό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Οι μέρες της αιχμαλωσίας

Ο ΕΡΧΟΜΟΣ ΜΙΑΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΜΗΧΑΝΗΣ ΜΑΣ ανάγκασε να φύγουμε από την τρύπα μας και να πάμε και πάλι στο πλυσταριό, γιατί φοβόμασταν ότι, με το ύψος που είχε, ο Αρειανός θα μπορούσε να μας δει. Πολύ αργότερα, αρχίσαμε να μη φοβόμαστε τόσο πολύ τα μάτια τους, αφού οποιοδήποτε μάτι εκεί έξω, στο φως του ήλιου, κοίταζε προς το μέρος μας δεν θα μπορούσε να δει τίποτε άλλο από μαυρίλα, εκείνη όμως την ώρα δεν σκεφτόμασταν τίποτα τέτοιο, και με την παραμικρή υποψία κίνησης προς το μέρος μας, οπισθοχωρούσαμε αμέσως έντρομοι στο πλυσταριό. Παρ' όλο τον κίνδυνο, όμως, ο πειρασμός ήταν πολύ μεγάλος και για τους δυο μας. Και απορώ τώρα όταν θυμάμαι ότι μέσα στον κίνδυνο του θανάτου, από την πείνα ή από κάτι πολύ πιο φρικιαστικό, παλεύαμε με αγωνία μεταξύ μας για να κοιτάξουμε έξω όσο περισσότερο γινόταν. Διασχίζαμε τρέχοντας την κουζίνα με εντελώς αστείο τρόπο, κάτι μεταξύ ενθουσιασμού και φόβου μήπως κάνουμε θόρυβο, χτυπώντας ο ένας τον άλλον, σπρώχνοντας και κλοτσώντας.

Το γεγονός είναι πως ήμασταν εντελώς ασύμβατοι χαρακτήρες και πως είχαμε διαφορετικό τρόπο σκέψης και δράσης, και ο κίνδυνος που διατρέχαμε και η απομόνωση επέτειναν αυτή την ασυμβατότητα. Ήδη από το Χάλιφορντ, είχα αρχίσει να μισώ αυτήν τη συνήθεια του εφημέριου να αναφωνεί με απελπισία, καθώς και την ηλίθια πνευματική του ακαμφία. Τα ατέλειωτα μουρμουρητά του και οι μονόλογοί του κατέστρεφαν κάθε προσπάθεια που έκανα να σκεφτώ πώς να δράσουμε, και πολλές φορές με οδηγούσε σχεδόν στην τρέλα. Είχε λιγότερη αυτοσυγκράτηση από μια γυναίκα σε υστερία. Μπορούσε να κλαίει για ώρες χωρίς διακοπή, και ειλικρινά πιστεύω ότι αυτό το κακομαθημένο παιδί πίστευε ως το τέλος πως τα αδύναμα δάκρυά του θα έφερναν κάποιο αποτέλεσμα. Και εγώ καθόμουν εκεί στο σκοτάδι, ανίκανος να στρέψω την προσοχή μου από πάνω του εξαιτίας της φορτικότητάς του. Έτρωγε περισσότερο απ' ό,τι εγώ, και μάταια του εξηγούσα ότι η μόνη ελπίδα που είχαμε να επιβιώσουμε, ήταν να μείνουμε στο σπίτι ώσπου οι Αρειανοί να τελειώσουν το λάκκο τους, και ότι θα ερχόταν κάποια στιγμή που θα χρειαζόμασταν και άλλο φαγητό. Έτρωγε και έπινε παρορμητικά, σε μεγάλες ποσότητες και αραιά. Κοιμόταν λίγο.

Καθώς περνούσαν οι μέρες, η απροσεξία του και η έλλειψη συναίσθησης αύξανε τόσο τον κίνδυνο που διατρέχαμε, που ήμουν υποχρεωμένος να τον απειλώ, και τελικά να τον χτυπάω, πράγμα που απεχθανόμουν. Αυτό τον έφερνε για λίγο στα λογικά του. Ήταν όμως από εκείνα τα αδύναμα πλάσματα που δεν είχαν καθόλου πε-

ρηφάνια, τα δειλά, αναιμικά, μισητά, κουτοπόνηρα ανθρωπάκια, που δεν μπορούν να αντικρίσουν ούτε Θεό ούτε άνθρωπο, που δεν μπορούν να αντικρίσουν ούτε τον εαυτό τους.

Μου είναι πολύ δυσάρεστο να θυμάμαι και να γράφω τέτοια πράγματα, τα αναφέρω όμως για να μη λείπει τίποτε από την αφήγησή μου. Αυτοί που δεν έχουν έρθει ποτέ σε επαφή με τις σκοτεινές και φρικιαστικές πλευρές της ζωής, εύκολα θα κατηγορήσουν τη βιαιότητά μου και την οργή μου στην τελευταία πράξη αυτής της τραγωδίας. Γιατί αυτοί γνωρίζουν καλά το καλό και το κακό, αλλά δεν γνωρίζουν τι μπορεί να κάνει ένας βασιανισμένος άνθρωπος. Εκείνοι όμως που έχουν βρεθεί σ' αυτήν τη θέση, που έχουν αντικρίσει τα πράγματα στο βάθος τους, εκείνοι θα δείξουν μεγαλύτερη κατανόηση.

Και ενώ μέσα στο σπίτι εμείς δίναμε τη σκοτεινή μας μάχη με φιθύρους, αρπάζοντας φαγητό και ποτό ο ένας από τον άλλον και ανταλλάσσοντας γροθιές, έξω, στο ανελέητο ηλιόφως εκείνου του φρικτού Ιουνίου, οι Αρειανοί συνέχιζαν τις ανοίκειες εργασίες τους μέσα στο λάκκο. Ας επιστρέφω λοιπόν σ' αυτές τις εμπειρίες μου. Μετά από πολλή ώρα, ξαναπήγα στη ρωγμή στον τοίχο, και είδα ότι είχαν φτάσει ως ενισχύσεις στους νεοφερμένους τρεις πολεμικές μηχανές. Αυτές οι τελευταίες είχαν φέρει μαζί τους καινούρια μηχανήματα, που στέκονταν με τάξη δίπλα στον κύλινδρο. Η δεύτερη μηχανή ελέγχου είχε συναρμολογηθεί και την έβαλαν να δουλέφει πάνω σε ένα νέο μηχάνημα. Αυτό ήταν ένας όγκος που έμοιαζε γενικά με κονσέρβα γάλακτος, πάνω

από τον οποίο ταλαντευόταν ένα δοχείο σε σχήμα αχλαδιού, απ' όπου χυνόταν άσπρη σκόνη μέσα σ' ένα στρογγυλό δοχείο από κάτω.

Αυτή η ταλάντωση προκαλούνταν από ένα από τα πλοκάμια της μηχανής ελέγχου. Με δύο χέρια σαν φτυάρια, η μηχανή ελέγχου έσκαβε και πετούσε μάζες αργίλου μέσα στο δοχείο που έμοιαζε με αχλάδι, ενώ με ένα άλλο άνοιγε κατά διαστήματα μια πόρτα και έβγαζε ημιυαλοποιημένη σκουριά από το κεντρικό τμήμα της μηχανής. Ένα άλλο ατσάλινο πλοκάμι κατηύθυνε τη σκόνη από το κάτω δοχείο κατά μήκος ενός ραβδωτού καναλιού προς ένα τρίτο δοχείο που ήταν έξω από το οπτικό μου πεδίο. Από αυτό το αόρατο δοχείο υφωνόταν κάθεται στον ήσυχο αέρα μια λεπτή στήλη πράσινου καπνού. Καθώς κοιτούσα, η μηχανή ελέγχου, με έναν απαλό, σχεδόν μουσικό ήχο, προέκτεινε σαν τηλεσκόπιο ένα πλοκάμι που πριν από λίγο δεν ήταν παρά μια μικρή προεξοχή, ώσπου κρύφτηκε πίσω από το ανάχωμα. Σε λίγο, εμφανίστηκε πάλι, κρατώντας μια ράβδο λευκό αλουμίνιο, ολοκάθαρο και λαμπερό, τόσο, που με ζάλισε, και το τοποθέτησε σε μια στοίβα από ράβδους στην άκρη του λάκκου. Ανάμεσα στη δύση και την αστροφεγγιά, αυτή η επιδέξια μηχανή θα πρέπει να έφτιαξε πάνω από εκατό τέτοιες ράβδους με μόνο υλικό το αργιλόχωμα, ενώ ένας σωρός γαλάξιας σκόνης υφωνόταν συνεχώς, ώσπου έφτασε στην άκρη του λάκκου.

Η αντίθεση ανάμεσα στις γρήγορες και πολύπλοκες κινήσεις αυτών των μηχανημάτων και στην αδράνεια, την κόπωση και την αδεξιότητα των όντων που τα χειρίζο-

νταν ήταν πολύ έντονη, και για αρκετές μέρες προσπαθούσα να θυμίζω διαρκώς στον εαυτό μου πως αυτά τα δεύτερα ήσαν τα ζωντανά όντα, ενώ τα πρώτα δεν ήσαν.

Ο εφημέριος πήρε τη θέση μου μόλις έφεραν τους πρώτους ανθρώπους στο λάκκο. Εγώ καθόμουν από κάτω του και αφουγκραζόμουν προσεκτικά. Ο εφημέριος έκανε μια απότομη κίνηση προς τα πίσω, και εγώ, φοβούμενος ότι μας είχαν αντιληφθεί, διπλώθηκα σπασμωδικά στα δύο με τρόμο. Γλίστρησε κάτω και σύρθηκε δίπλα μου στο σκοτάδι, άφωτος, χειρονομώντας, και για μια στιγμή πανικοβλήθηκα κι εγώ. Οι κινήσεις που έκανε, πρόδιδαν ότι δεν ήθελε πια να βλέπει από τη σχισμή, και μετά από λίγο η περιέργεια μου έδωσε κουράγιο και σηκώθηκα, πέρασα από δίπλα του και σκαρφάλωσα στη σχισμή. Στην αρχή δεν έβλεπα την αιτία της παραφροσύνης του. Είχε πέσει το λυκόφως, τα αστέρια ήσαν μικρά και αχνά, ο λάκκος όμως ήταν φωτισμένος από την πράσινη φωτιά που έβγαζε η μηχανή που έφτιαχνε το αλουμίνιο. Η εικόνα που έβλεπα ήταν ένα συνονθύλευμα πράσινων λαμπυρισμών και κινούμενων μαύρων σκιών, πολύ κουραστική για τα μάτια. Νυχτερίδες πετούσαν ολόγυρα, χωρίς να δίνουν καμιά προσοχή στο θέαμα αυτό. Οι Αρειανοί δεν φαίνονταν πουθενά, καθώς ο σωρός της γαλαξοπράσινης σκόνης είχε υφωθεί πάρα πολύ, και δίπλα στην άκρη του λάκκου στεκόταν μια πολεμική μηχανή με τα πόδια της συρρικνωμένα. Και τότε, μέσα από το κροτάλισμα των μηχανημάτων, άκουσα κάτι που έμοιαζε με ανθρώπινες φωνές, και στην αρχή νόμισα πως με γελούσαν τ' αυτιά μου.

Ανακάθισα, κοιτάζοντας προσεκτικά την πολεμική μηχανή, και διαπίστωσα για πρώτη φορά με τα μάτια μου ότι η κουκούλα όντως περιείχε έναν Αρειανό. Καθώς υφώνονταν οι πράσινες φλόγες, μπόρεσα να δω τη λιπαρή λάμψη του δέρματός του και τα λαμπερά του μάτια. Και ξαφνικά, άκουσα ένα ουρλιαχτό και είδα ένα μακρύ πλοκάμι να κρύβεται πίσω από την πλάτη της μηχανής και να χώνεται στο κουτί που κρεμόταν από εκεί. Τότε, κάτι—κάτι που πάλευε με μανία— υψώθηκε στον ουρανό, ένα μαύρο, αδιόρατο αίνιγμα μέσα στην αστροφεγγιά. Και καθώς το μαύρο αντικείμενο κατέβαινε πάλι, είδα στην πράσινη λάμψη που έπεσε πάνω του πως ήταν άνθρωπος. Για μια στιγμή τον είδα πολύ καθαρά. Ήταν ένας παχύς, ροδαλός, καλοντυμένος μεσήλικας. Μόλις τρεις μέρες πριν θα πρέπει να ήταν ένας αξιοσέβαστος και σημαντικός άντρας. Έβλεπα τα ορθάνοιχτα μάτια του και τις πράσινες αντανακλάσεις στα κουμπιά και στην αλυσίδα του ρολογιού του. Εξαφανίστηκε πίσω από το ανάχωμα και για λίγο επικράτησε σιγή. Και τότε άρχισαν να ακούγονται τα επίμονα και χαρωπά ουρλιαχτά των Αρειανών.

Κατέβηκα από τη θέση μου, σηκώθηκα όρθιος, έκλεισα τα αυτιά μου με τα χέρια μου και όρμησα στο πλυσταριό. Ο εφημέριος, που καθόταν αμίλητος με το κεφάλι χωμένο στα χέρια του, με κοίταξε καθώς περνούσα από μπροστά του, άφησε μια μάλλον δυνατή κραυγή με τη σκέψη ότι έφευγα από κοντά του, και με ακολούθησε τρέχοντας.

Εκείνη τη νύχτα, όπως μέναμε κρυμμένοι στο πλυσταριό, ακροβατώντας ανάμεσα στον τρόμο και τη φρι-

κιαστική γοητεία του θεάματος που είχαμε δει, και παρόλο που ένιωθα την επείγουσα ανάγκη να κάνω κάτι, να δράσω, προσπάθησα να μηχανευτώ έναν τρόπο διαφυγής, μάταια όμως. Την επόμενη μέρα, πάντως, ήμουν σε θέση να σκεφτώ με πιο καθαρό μυαλό. Ο εφημέριος δεν ήταν σε θέση να συζητήσει μαζί μου. Αυτή η νέα φρικαλεότητα που είχε αντικρίσει, του είχε αφαιρέσει και την τελευταία ρανίδα λογικής ή σύνεσης. Στην ουσία, το μυαλό του είχε καταρρεύσει σε ζωώδη επίπεδα. Εγώ, όμως, κρατήθηκα, έστω και με πολλή προσπάθεια. Μόλις μπόρεσα να αντικρίσω τα γεγονότα, άρχισα να πιστεύω ότι, όσο τρομακτική και αν ήταν η θέση μας, δεν υπήρχε λόγος να απελπιζόμαστε. Η ελπίδα μας ήταν οι Αρειανοί να χρησιμοποιήσουν το λάκκο μόνο για προσωρινή διαμονή, ή, αν τον χρησιμοποιούσαν σε μόνιμη βάση, να θεωρήσουν ότι δεν υπήρχε ανάγκη να τον φρουρούν. Έτσι, θα υπήρχε μια ευκαιρία διαφυγής. Επίσης, υπολόγισα πολύ προσεκτικά την πιθανότητα να βγαίναμε από εκεί σκάβοντας αντίθετα από το λάκκο, αλλά μου φαινόταν πως υπήρχε μεγάλος κίνδυνος να βρεθούμε στο οπτικό πεδίο κάποιας πολεμικής μηχανής. Άλλωστε, σε τέτοια περίπτωση θα έπρεπε να σκάβω μόνος μου. Ο εφημέριος σίγουρα δεν θα ήταν σε θέση να βοηθήσει.

Την τρίτη μέρα, αν θυμάμαι καλά, είδα ένα παιδί να πεθαίνει. Ήταν η μόνη περίπτωση που είδα με τα μάτια μου πώς τρέφονταν οι Αρειανοί. Μετά από εκείνη την εμπειρία, απέφευγα τη σχισμή όσο μπορούσα, για μια μέρα τουλάχιστον. Πήγα στο πλυσταριό, έβγαλα την πόρτα, και για αρκετές ώρες έσκαβα με το τσεκούρι μου

όσο πιο αθόρυβα γινόταν. Όταν όμως η τρύπα που άνοιγα έφτασε περίπου στους εξήντα πόντους βάθος, το χώμα γύρω της κατέρρευσε με θόρυβο και δεν τόλμησα να συνεχίσω. Έχασα το θάρρος μου και έμεινα ξαπλωμένος στο πάτωμα του πλυσταριού για πολλή ώρα, μην έχοντας κουράγιο ούτε να κουνηθώ. Μετά απ' αυτό, εγκατέλειφα ακόμη και την ιδέα του σκαφίματος.

Οι Αρειανοί μού είχαν κάνει τόση εντύπωση, που δεν έτρεφα καμιά ελπίδα ότι θα μπορούσαμε να ξεφύγουμε με ανθρώπινη παρέμβαση. Την τέταρτη ή πέμπτη μέρα, όμως, άκουσα κάτι που έμοιαζε με κανονιές.

Ήταν αργά τη νύχτα, και το φεγγάρι ήταν έντονο. Οι Αρειανοί είχαν αποσύρει τον εκοκαφέα, και εκτός από μια πολεμική μηχανή που στεκόταν στην απέναντι άκρη του λάκκου και μια μηχανή ελέγχου που βρισκόταν έξω από το οπτικό μου πεδίο, είχαν εγκαταλείψει την περιοχή. Αν εξαίρεσει κανείς την ωχρή λάμψη που έβγαζε η μηχανή ελέγχου και τις ράβδους που έλαμπαν στο φως του φεγγαριού, ο λάκκος ήταν βυθισμένος στο σκοτάδι, και εκτός από το κροτάλισμα της μηχανής ελέγχου δεν ακουγόταν τίποτε. Η νύχτα εκείνη ήταν όμορφη και γαλήνια. Με εξαίρεση έναν μικρό πλανήτη, η σελήνη φαινόταν να είναι ολομόναχη στον ουρανό. Άκουσα ένα σκυλί να ουρλιάζει, και αυτός ο οικείος ήχος τράβηξε αμέσως την προσοχή μου. Έπειτα, άκουσα πολύ καθαρά έναν κρότο που έμοιαζε πολύ με κανονιά. Μέτρησα έξι εκπυροκροτήσεις, και άλλες έξι μετά από μια μεγάλη παύση. Και αυτό ήταν όλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ο Θάνατος του εφημέριου

TΗΝ ΕΚΤΗ ΜΕΡΑ ΤΗΣ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑΣ ΜΑΣ, ΚΟΙΤΑΞΑ ΑΠΟ ΤΗ σχισμή για τελευταία φορά, και μόλις σταμάτησα, ανακάλυφα ότι είχα μείνει μόνος. Αντί να κάθεται δίπλα μου και να προσπαθεί να πάρει τη θέση μου στο άνοιγμα, ο εφημέριος είχε αποσυρθεί στο πλυσταριό. Μια σκέψη μου πέρασε ξαφνικά από το μυαλό. Πήγα στο πλυσταριό, γρήγορα κι αθόρυβα. Μέσα στο σκοτάδι, άκουσα τον εφημέριο να πίνει. Άπλωσα το χέρι μου στα σκοτεινά και τα δάχτυλά μου έπιασαν ένα μπουκάλι κρασί Βουργουνδίας.

Ακολούθησε συμπλοκή. Το μπουκάλι έπεσε στο πάτωμα κι έσπασε, κι εγώ παραιτήθηκα και σηκώθηκα όρθιος. Σταθήκαμε εκεί, λαχανιασμένοι, απειλώντας ο ένας τον άλλον. Στο τέλος, στάθηκα ανάμεσα σ' αυτόν και το φαγητό μας και του ανακοίνωσα την απόφασή μου για πειθαρχία. Μοίρασα το φαγητό στο ντουλάπι σε μερίδες, ώστε να φτάσει για δέκα περίπου μέρες. Εκείνη τη μέρα δεν θα τον άφηνα να φάει άλλο. Το απόγευμα έκανε μια διστακτική προσπάθεια να πάρει φαγητό. Είχα αποκοιμηθεί, αλλά ξύπνησα αμέσως. Όλη τη

μέρα και όλη τη νύχτα καθόμασταν αντιμέτωποι, εγώ κουρασμένος αλλά αποφασιστικός, κι εκείνος να κλαίει και να παραπονιέται ότι πεινάει. Ήταν μόνο μια μέρα και μια νύχτα, αλλά μου φάνηκαν ατελείωτες.

Και έτσι, η ασυμβατότητά μας εξελίχτηκε σε ανοιχτή σύγκρουση. Για δυο ατελείωτες μέρες παλεύαμε στα μουλωχτά. Πολλές φορές τον χτυπούσα και τον κλοτσούσα με μανία, άλλοτε τον καλόπιανα και τον έπειθα, και κάποτε προσπάθησα να τον δωροδοκήσω με το τελευταίο μπουκάλι κρασί, γιατί είχα βρει μια αντλία νερού απ' όπου μπορούσα να πάρω νερό να πιούμε. Ούτε η δύναμη ούτε η καλοσύνη όμως ωφελούσαν. Είχε παραφρονήσει. Δεν μπορούσε να κρατηθεί να μη χιμήξει στο φαγητό, ούτε να μη μονολογεί ακατάπαυστα. Δεν έπαιρνε καμιά από τις στοιχειώδεις προφυλάξεις ώστε να αντέξουμε τον αποκλεισμό. Άρχισα να συνειδητοποιώ ότι είχε χάσει τελείως τα λογικά του, ότι ο μοναδικός μου σύντροφος σ' εκείνο το βαρύ και φρικιαστικό σκοτάδι ήταν ένας τρελός.

Θυμάμαι όμως ότι και ο δικός μου νους χανόταν κατά διαστήματα. Όποτε κοιμόμουν, έβλεπα αλλόκοτα και τερατώδη όνειρα. Ακούγεται παράδοξο, αλλά νομίζω πως η αδυναμία και η παραφροσύνη του εφημέριου με προστάτεψε και με κράτησε στα λογικά μου.

Την όγδοη μέρα άρχισε να μιλά δυνατά αντί να φιθυρίζει, και δεν μπορούσα να κάνω τίποτε για να τον κάνω να σταματήσει.

«Είναι δίκαιο, Θεέ μου!» έλεγε και ξανάλεγε. «Είναι δίκαιο. Ας πέσει η τιμωρία πάνω μου και σ' ό,τι είναι

δικό μου. Αμαρτήσαμε, δεν σταθήκαμε στο ύψος μας. Παντού υπήρχε φτώχεια, θλίψη. Οι φτωχοί ποδοπατούνταν στο χώμα κι εγώ έμενα γαλήνιος. Το κήρυγμά μου ήταν κοινότοπες ανοησίες –τι ανοησίες, Θεέ μου!– όταν θα έπρεπε να ορθώσω το ανάστημά μου, ακόμα και αν αυτό μου στοίχιζε τη ζωή μου, και να φωνάξω: μετανοήστε, μετανοήστε!... Καταπιεστές των φτωχών και των δυστυχημένων!... Της αμπέλου του Θεού!»

Μετά, ξαφνικά, θυμόταν ότι τον κρατούσα μακριά από το φαγητό, και άρχιζε να προσεύχεται, να κλαίει, και τελικά να απειλεί. Ύψωνε τη φωνή του – τον παρακαλούσα να μην το κάνει. Τότε βρήκε το αδύνατο σημείο μου –με απειλούσε ότι θα φώναζε και θα έρχονταν οι Αρειανοί. Για λίγο με φόβισε. Αλλά οποιαδήποτε υποχώρηση από μέρος μου θα λιγότευε αφάνταστα τις ελπίδες διαφυγής που είχαμε. Τον αγνόησα, αν και δεν ήμουν καθόλου σίγουρος ότι δεν θα πραγματοποιούσε την απειλή του. Εκείνη τη μέρα, πάντως, δεν το έκανε. Μιλούσε με φωνή που όλο και δυνάμωνε την όγδοη και την ένατη μέρα –απειλές, ικεσίες, αναμεμειγμένες με ένα χείμαρρο μισότρελων δηλώσεων μετανοίας για την υποκρισία που έδειχνε ενώ υπηρετούσε τον Θεό, σε βαθμό που τον λυπόμουν. Μετά κοιμόταν για λίγο, και έπειτα συνέχιζε με ανανεωμένες δυνάμεις, τόσο δυνατά, που αναγκάστηκα να τον κάνω να σταματήσει.

«Ηρέμησε!» τον παρακάλεσα.

Σηκώθηκε στα γόνατά του.

«Ήμουν ήρεμος για πάρα πολύ καιρό» είπε, με τρόπο που θα πρέπει να ακούστηκε ως το λάκκο, «και τώρα

πρέπει να προσφέρω τη μαρτυρία μου. Ουαί στην άπιστη τούτη πόλη! Ουαί! Ουαί! Ουαί! Ουαί! Ουαί στους κατοίκους της γης όταν ηχήσουν οι σάλπιγγες...»

«Σκάσε!» είπα, και σηκώθηκα όρθιος, τρέμοντας μήπως μας ακούσουν οι Αρειανοί. «Για τ' όνομα του Θεού...»

«Όχι» φώναξε ο εφημέριος όσο πιο δυνατά γινόταν. «Θα μιλήσω! Ο λόγος του Κυρίου είναι μέσα μου!»

Με τρία βήματα είχε βρεθεί στην πόρτα που οδηγούσε στην κουζίνα.

«Πρέπει να προσφέρω τη μαρτυρία μου! Πηγαίνω! Καθυστέρησα ήδη πάρα πολύ».

Τέντωσα το χέρι μου και άρπαξα τον μπαλτά που κρεμόταν στον τοίχο. Έτρεξα πίσω του, οργισμένος απ' το φόβο. Τον έφτασα στην κουζίνα. Με την τελευταία ρανίδα ανθρωπιάς που διέθετα, γύρισα τον μπαλτά και τον χτύπησα με τη λαβή. Έπεσε κάτω και ξαπλώθηκε στο πάτωμα. Σκόνταφα πάνω του και στάθηκα λαχανιασμένος. Εκείνος ήταν ακίνητος.

Ξαφνικά άκουσα ένα θόρυβο απ' έξω, κάτι σαν τοίχος που θρυμματίζεται, και το τριγωνικό άνοιγμα σκοτεινίασε. Κοίταξα, και είδα την κατώτερη επιφάνεια μιας μηχανής ελέγχου να πλησιάζει προς την τρύπα. Ένα από τα πλοκάμια της απλώθηκε μέσα από τα συντρίμια, και ένα άλλο πλησίασε πάνω από τα πεσμένα δοκάρια της οροφής. Έμεινα αποσβολωμένος. Τότε, είδα μέσα από ένα είδος γυαλιού το πρόσωπο, αν μπορώ να το αποκαλέσω έτσι, και τα μεγάλα σκοτεινά μάτια ενός Αρειανού, και μετά ένα μακρύ μεταλλικό πλοκάμι μπήκε μέσα από την τρύπα.

Γύρισα με κόπο, σκόνταφα στον εφημέριο και σταμάτησα στην πόρτα του πλυσταριού. Το πλοκάμι είχε προχωρήσει αρκετά μέσα στο δωμάτιο, στρίβοντας και φηλαφώντας με περίεργες απότομες κινήσεις δεξιά κι αριστερά. Για λίγο στάθηκα εκεί, μαγνητισμένος από τις αργές και ασταθείς κινήσεις που έκανε προς το μέρος μου. Τότε, με ένα βραχνό μουγκρητό, όρμησα στο πλυσταριό. Έτρεμα ολόκληρος. Μετά βίαια στεκόμουν όρθιος. Άνοιξα την πόρτα της καρβουναποθήκης και έμεινα εκεί μέσα στο σκοτάδι, με το βλέμμα καρφωμένο στην κουζίνα, και αφουγκράστηκα. Με είχε δει άραγε ο Αρειανός; Και τι έκανε τώρα;

Κάτι άκουγα να κινείται εκεί, αργά και ήσυχα, και να ακουμπάει στον τοίχο πού και πού, κάνοντας έναν ελαφρό μεταλλικό ήχο, σαν κλειδιά που κρέμονται από έναν κρίκο. Έπειτα άκουσα έναν βαρύ όγκο –ήξερα πολύ καλά τι– να σέρνεται στο πάτωμα της κουζίνας προς το άνοιγμα. Μην μπορώντας ν' αντισταθώ, σύρθηκα ως την πόρτα και κοίταξα μέσα στην κουζίνα. Μέσα από το τριγωνικό άνοιγμα, είδα τον Αρειανό μέσα στη μηχανή ελέγχου να εξετάζει το κεφάλι του εφημέριου. Αμέσως σκέφτηκα ότι θα καταλάβαινε την παρουσία μου από το σημάδι που του είχα αφήσει όταν τον χτύπησα.

Σύρθηκα πίσω στην καρβουναποθήκη, έκλεισα την πόρτα και άρχισα να σκεπάζομαι, όσο πιο αθόρυβα γινόταν, με τα ξύλα για το τζάκι και τα κάρβουνα που υπήρχαν εκεί. Κάθε τόσο σταματούσα φοβισμένος για ν' ακούσω αν ο Αρειανός είχε βάλει ξανά το πλοκάμι του μέσα από το άνοιγμα.

Τότε ξανάκουσα το μεταλλικό κουδούνισμα. Το πλοκάμι έφαχνε μέσα στην κουζίνα. Το άκουσα να πλησιάζει. Μάλλον είχε φτάσει στο πλυσταριό. Σκέφτηκα πως ίσως το μήκος του να μην ήταν αρκετό για να φτάσει ως εκεί που κρυβόμουν. Προσευχόμουν από μέσα μου. Ακούμπησε με θόρυβο την πόρτα της αποθήκης. Μεσολάβησε ένα διάστημα αγωνίας που μου φάνηκε σαν αιώνας. Και τότε το άκουσα να κουνάει το πόμολο! Είχε βρει την πόρτα! Οι Αρειανοί καταλάβαιναν τη χρήση της πόρτας!

Το πλοκάμι κοντοστάθηκε για λίγο, σαν να προσπαθούσε να καταλάβει τι ακριβώς είχε πιάσει, και ύστερα η πόρτα άνοιξε.

Μπόρεσα να δω το πλοκάμι μέσα στο σκοτάδι – έμοιαζε πολύ με προβοσκίδα ελέφαντα– να κινείται προς το μέρος μου, να αγγίζει και να εξετάζει τους τοίχους, τα κάρβουνα, τα ξύλα και το ταβάνι. Ήταν σαν μαύρο σκυλήκι που κουνούσε πέρα δώθε το τυφλό του κεφάλι.

Σε μια στιγμή, άγγιξε το τακούνι της μπότας μου. Παρά λίγο να ξεσπάσω σε ουρλιαχτά. Δάγκωσα το χέρι μου. Για λίγο το πλοκάμι έμεινε ακίνητο. Μου φάνηκε πως απομακρύνθηκε. Μετά από λίγο, με μια απότομη κίνηση, άρπαξε κάτι –νόμισα πως είχε αρπάξει εμένα!– και βγήκε από την αποθήκη. Δεν ήμουν σίγουρος τι είχε συμβεί. Μάλλον είχε πάρει ένα κομμάτι κάρβουνο για να το εξετάσει.

Βρήκα την ευκαιρία ν' αλλάξω στάση, γιατί είχα πιαστεί, και αφουγκράστηκα πάλι. Προσευχήθηκα φιθυριστά για την ασφάλειά μου.

Τότε άκουσα το πλοκάμι να έρχεται ξανά προς το μέρος μου. Αργά αργά πλησίαξε, ξύνοντας τους τοίχους και φηλαφώντας τα έπιπλα.

Δεν ήξερα τι ακριβώς έκανε, το πλοκάμι όμως βρήκε την πόρτα της αποθήκης και την έκλεισε. Το άκουσα τότε να πηγαίνει στο ντουλάπι της κουζίνας, να σπάει τα μπισκότα και να ρίχνει κάτω ένα μπουκάλι, και έπειτα να χτυπάει στην πόρτα της αποθήκης. Ακολούθησε μια αιώνια σιωπή, που ενέτεινε κι άλλο την αγωνία μου.

Είχε φύγει;

Τελικά αποφάσισα πως ναι.

Δεν ξαναμπήκε στο πλυσταριό. Εγώ, όμως, έμεινα εκεί όλη τη δέκατη μέρα, μέσα στο σκοτάδι, θαμμένος κάτω από ξύλα και κάρβουνα, χωρίς να τολμώ ούτε να συρθώ έξω για να πιω, παρά τη μεγάλη μου δίψα. Δεν το κούνησα από εκεί μέχρι την ενδέκατη μέρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Η γαλήνη

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΠΡΑΓΜΑ ΠΟΥ ΕΚΑΝΑ ΠΡΙΝ ΠΑΩ ΣΤΟ ΝΤΟΥΛΑΠΙ ήταν να κλειδώσω την πόρτα ανάμεσα στην κουζίνα και το πλυσταριό. Αλλά το ντουλάπι ήταν άδειο. Δεν υπήρχε ίχνος φαγητού. Φαίνεται πως ο Αρειανός τα είχε πάρει όλα την προηγούμενη μέρα. Τότε ήταν που απελπίστηκα για πρώτη φορά. Δεν έφαγα ούτε ήπια τίποτα την ενδέκατη και τη δωδέκατη μέρα.

Στην αρχή το στόμα μου και ο λαιμός μου ήταν στεγνά και είχα εξασθενήσει σωματικά. Καθόμουν στο σκοτάδι του πλυσταριού σε κατάσταση απελπισίας, εντελώς εξαντλημένος. Σκεφτόμουν συνεχώς ότι έπρεπε να φάω. Νόμισα πως είχα κουφαθεί, καθώς οι ήχοι που είχα συνηθίσει να ακούω από το λάκκο είχαν σταματήσει τελείως. Σκέφτηκα να πάω στην τρύπα του τοίχου και να κοιτάξω έξω, αλλά δεν είχα δυνάμεις για να το κάνω αθόρυβα, και έτσι εγκατέλειψα την ιδέα.

Τη δωδέκατη μέρα, ο λαιμός μου με πονούσε τόσο πολύ, που όρμησα στη θορυβώδη αντλία νερού που ήταν δίπλα στο νεροχύτη, και με κίνδυνο να με αντιληφθούν οι Αρειανοί, ήπια δυο ποτήρια μαύρο και βρόμικο βρόχι-

νο νερό. Αυτό πολύ με ανακούφισε, και το γεγονός ότι το θόρυβο που έκανα δεν τον ακολούθησε κανένα πλοκάμι, μου έδωσε κουράγιο. Κατά τη διάρκεια αυτών των ημερών σκεφτόμουν, με ασυνάρτητο τρόπο, τον εφημέριο και το πώς πέθανε.

Τη δέκατη τρίτη μέρα, ήπια κι άλλο νερό και κοιμήθηκα για λίγο, σκεφτόμουν πώς θα μπορούσα να φάω και κατάστρωνα κάποια αόριστα και απραγματοποίητα σχέδια διαφυγής. Όποτε κοιμόμουν, ονειρευόμουν φρικτά φαντάσματα, το θάνατο του εφημέριου ή πλούσια γεύματα. Κοιμισμένος ή ξύπνιος, όμως, ένιωθα έναν έντονο πόνο που με ωθούσε να πίνω συνέχεια νερό. Το φως που έμπαινε στο πλυσταριό δεν ήταν πια γκριζό, αλλά κόκκινο. Στη διαταραγμένη φαντασία μου, το κόκκινο αυτό φαινόταν σαν αίμα.

Τη δέκατη τέταρτη μέρα, πήγα στην κουζίνα, και έμεινα έκπληκτος όταν βρήκα το κόκκινο χόρτο να έχει φυτρώσει ακόμη και μέσα στην τρύπα του τοίχου, μετατρέποντας το ημίφως του σπιτιού σε πορφυρό σκοτάδι.

Νωρίς τη δέκατη πέμπτη μέρα, άκουσα έναν παράξενο αλλά και οικείο ήχο στην κουζίνα, και εντείνοντας την προσοχή μου, κατάλαβα πως ήταν ένας σκύλος που έφαχνε για τροφή. Μπαίνοντας στην κουζίνα, είδα τη μουσούδα του σκύλου να κοιτά μέσα από το άνοιγμα στον τοίχο. Αυτό μου προξένησε μεγάλη έκπληξη. Μόλις με μύρισε, γάβγισε.

Σκέφτηκα ότι, αν τον παρέσερνα να μπει μέσα στο σπίτι ήσυχα, θα μπορούσα να τον σκοτώσω και να τον φάω. Στο κάτω κάτω, ήταν αναγκαίο να τον σκοτώσω,

καθώς θα μπορούσε να τραβήξει την προσοχή των Αρειανών.

Σύρθηκα προς το μέρος του, λέγοντας: «Καλό σκυλάκι!» πολύ απαλά. Εκείνος όμως ξαφνικά έστριψε κι εξαφανίστηκε.

Αφουγκράστηκα —δεν είχα κουφαθεί— και όντως ο λάκκος ήταν ήσυχος. Άκουσα έναν ήχο σαν πουλί που φτερουγίζει και ένα βραχνό κρώξιμο, και αυτό ήταν όλο.

Για αρκετή ώρα ήμουν ξαπλωμένος κοντά στην τρύπα του τοίχου, αλλά δεν είχα το θάρρος να παραμερίσω τα κόκκινα χόρτα που τη μισόκλειναν. Μια ή δυο φορές άκουσα το σκύλο να πηγαينوέρχεται στην άμμο λίγο πιο μακριά από μένα, και μετά κι άλλους ήχους σαν πουλιά, κι αυτό ήταν όλο. Τελικά, παίρνοντας θάρρος από την ησυχία που επικρατούσε, κοίταξα έξω.

Εκτός από ένα πλήθος κορακιών που χοροπηδούσαν και πέταγαν γύρω από τους σκελετούς των ανθρώπων που είχαν φάει οι Αρειανοί, δεν υπήρχε τίποτε ζωντανό στο λάκκο.

Κοίταξα με απορία γύρω μου, μην πιστεύοντας στα μάτια μου. Οι μηχανές είχαν εξαφανιστεί. Εκτός από το ανάχωμα που σχημάτιζε η γκριζογάλανη σκόνη σε μιαν άκρη, μερικές ράβδους αλουμινίου, τα κοράκια και τους σκελετούς των νεκρών, το μόνο που έβλεπα ήταν ένας άδειος κυκλικός λάκκος στην άμμο.

Αργά, σύρθηκα έξω, πάνω στο κόκκινο χόρτο, και στάθηκα πάνω στα χαλάσματα. Κοίταξα τριγύρω αλλά δεν φαινόταν πουθενά ούτε ίχνος Αρειανού. Ο λάκκος

ανοιγόταν μπροστά στα πόδια μου, λίγο παραπέρα, όμως, τα ερείπια σχημάτιζαν ένα λοφίσκο όπου μπορούσα να σκαρφαλώσω. Είχα βρει την ευκαιρία να ξεφύγω. Αρχισα να τρέμω.

Δίστασα για λίγο, και τότε, με ένα ξέσπασμα απελπισμένης αποφασιστικότητας και με την καρδιά μου να χτυπά δυνατά, σκαρφάλωσα στην κορυφή των ερειπίων που με είχαν θάψει τόσο καιρό.

Κοίταξα πάλι γύρω μου. Τίποτα.

Την τελευταία φορά που είχα δει αυτό το μέρος του Σην στο φως της μέρας, ήταν ένας δρόμος χωρίς ρυμοτομία, με όμορφα άσπρα και κόκκινα σπίτια και διάσπαρτα ανάμεσά τους μεγάλα και σκιερά δέντρα. Τώρα, στεκόμουν πάνω σε ένα λόφο από σπασμένα τούβλα, άργιλο και χαλίκια, πάνω στον οποίο απλωνόταν ένα πλήθος κόκκινων κακτοειδών φυτών, που μου έφταναν ως το γόνατο, και που είχαν παραμερίσει τα γήινα φυτά. Τα δέντρα γύρω μου ήσαν νεκρά και καφετιά, και κόκκινα φυτά κάλυπταν τα ζωντανά κλωνάρια.

Τα γειτονικά σπίτια είχαν ερειπωθεί, κανένα όμως δεν είχε καεί. Οι τοίχοι ήσαν όρθιοι, ακόμη και ως το δεύτερο πάτωμα, με σπασμένα παράθυρα και γκρεμισμένες πόρτες. Το κόκκινο χόρτο φύτρωνε ανεξέλεγκτα μέσα στα άστεγα δωμάτια. Κάτω μου ήταν ο πελώριος λάκκος, με τα κοράκια να παλεύουν για να φάνε. Πολλά άλλα πουλιά χοροπηδούσαν γύρω από τα ερείπια. Είδα μια κοκαλιάρικη γάτα να προχωρεί σκυφτή μπροστά από έναν τοίχο, δεν είδα όμως πουθενά ανθρώπους.

Το φως της μέρας με ζάλιζε, καθώς είχα μείνει στα

σκοτεινά τόσο πολύ, και ο ουρανός ήταν λαμπρός και γαλάζιος. Μια απαλή αύρα κουνούσε το κόκκινο χόρτο που είχε καλύψει τα πάντα. Και ο αέρας, πόσο γλυκός κι ωραίος ήταν!

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Το αποτέλεσμα των δεκαπέντε ημερών

ΓΙΑ ΛΙΓΟ, ΕΜΕΙΝΑ ΕΚΕΙ ΠΑΝΩ ΣΤΑ ΕΡΕΙΠΙΑ ΑΔΙΑΦΟΡΩΝΤΑΣ ΓΙΑ την ασφάλειά μου. Μέσα στη σιχαμερή κρύπτη όπου ήμουν πριν, σκεφτόμουν αποκλειστικά την άμεση ασφάλειά μας. Δεν είχα συνειδητοποιήσει τι μπορεί να συνέβαινε στον κόσμο, δεν περίμενα αυτό το απίστευτο θέαμα άγνωστων πραγμάτων. Περίμενα να δω το Σην ερειπωμένο, και αυτό που βρήκα μπροστά μου ήταν το αλλόκοτο και τρομακτικό τοπίο ενός άλλου πλανήτη.

Εκείνη τη στιγμή, ένιωσα κάτι που δεν νιώθουν οι άνθρωποι, αλλά που είναι πολύ γνωστό ως αίσθηση στα κακόμοιρα τα ζώα που καταπιέζουμε. Ένιωσα σαν κουνέλι που γυρνάει στη φωλιά του και τη βλέπει κατεστραμμένη από μια ντουζίνα εργάτες που σκάβουν τα θεμέλια ενός σπιτιού. Ένιωσα την πρώτη υπόνοια κάποιας σκέψης που σε λίγο ξεκαθάρισε στο μυαλό μου και με τυραννούσε για πολλές μέρες, μια αίσθηση εκθρόνισης, μια πεποίθηση ότι δεν ήμουν πια ο κυρίαρχος, αλλά ένα ζώο ανάμεσα στα άλλα ζώα, κάτω από την μπότα των Αρειανών. Νιώθαμε τώρα αυτό που ένιωθαν και τα ζώα: κρυβόμασταν, ήμα-

στην συνεχώς σε επιφυλακή, τρέχαμε στα κρυφά μήπως και μας αντιληφθούν. Η κυριαρχία και η βασιλεία του ανθρώπου ήταν πια παρελθόν.

Μόλις όμως το συνειδητοποίησα αυτό, το ξέχασα αμέσως, και το μόνο που σκεφτόμουν, ήταν πώς θα σβήσω την πείνα που μου είχε δημιουργήσει η μακριά και αναγκαστική νηστεία μου. Μακριά από το λάκκο και πίσω από έναν τοίχο σκεπασμένο με το κόκκινο χόρτο, είδα ένα κομμάτι κήπου που δεν είχε θαφτεί. Αυτό μου έδωσε ελπίδες και προχώρησα μέσα από το κόκκινο χόρτο, που μου έφτανε ως το γόνατο και κάποιες φορές ως το λαιμό. Η πυκνότητα του χόρτου μού έδινε μια αίσθηση ασφάλειας. Ο τοίχος ήταν ψηλός, σχεδόν δύο μέτρα, και όταν προσπάθησα να τον σκαρφαλώσω, ανακάλυψα ότι δεν μπορούσα να σηκώσω τα πόδια μου. Έτσι, περπάτησα γύρω του κι έφτασα στην άκρη, όπου μια πέτρα με βοήθησε να τον πεδήσω και να βρεθώ μέσα στον κήπο που είχα βάλει στο μάτι. Εκεί βρήκα μερικά φρέσκα κρεμμύδια, μερικούς βολβούς σπαθόχορτου και πάρα πολλά άγουρα καρότα. Τα πήρα όλα αυτά, και πεδώντας πάνω από έναν ερειπωμένο τοίχο, συνέχισα την πορεία μου μέσα από κόκκινα και πορφυρά δέντρα προς το Κιου –ήταν σαν να περπατούσα μέσα από γιγάντιες σταγόνες αίματος– με δυο σκέφεις στο μυαλό μου: να βρω κι άλλο φαγητό και να φτάσω όσο μακρύτερα από τον απόκοσμο και καταραμένο λάκκο θα μου επέτρεπαν οι δυνάμεις μου.

Λίγο πιο κάτω, σε ένα μέρος γεμάτο χόρτα, υπήρχαν λίγα μανιτάρια, τα οποία καταβρόχθισα, αλλά το μόνο

που κατάφεραν ήταν να μου ανοίξουν κι άλλο την όρεξη. Μετά βρέθηκα σε ένα πλάτωμα καλυμμένο με ρηχό, καφετί νερό, εκεί που κάποτε ήταν λιβάδια. Στην αρχή, παραξενεύτηκα μ' αυτή την πλημμύρα, καθώς το καλοκαίρι αυτό ήταν ζεστό και ξηρό, γρήγορα όμως κατάλαβα ότι προερχόταν από την τροπική αφθονία του κόκκινου χόρτου. Αμέσως μόλις το παράξενο αυτό φυτό συναντούσε νερό, έπαιρνε τεράστιες διαστάσεις και γινόταν εξαιρετικά γόνιμο. Οι σπόροι του έπεφταν στον Γουέι και στον Τάμεση, και τα δυο ποτάμια σύντομα γέμισαν με γιγάντια βρύα που αναπτύσσονταν μέσα στα νερά τους.

Στο Πάτνι, όπως είδα αργότερα, η γέφυρα σχεδόν δεν φαινόταν, καθώς ήταν καλυμμένη από μια μπερδεμένη μάζα αυτού του χόρτου. Και στο Ρίτσομοντ, το νερό του Τάμεση χυνόταν σε ένα πλατύ και ρηχό ρυάκι μέσα από τα λιβάδια του Χάμπτον και του Τουίκενχαμ. Καθώς τα νερά απλώνονταν, το χόρτο απλωνόταν μαζί τους, ώσπου οι ερειπωμένες βίλες της κοιλάδας του Τάμεση χάθηκαν μέσα σ' αυτό τον κόκκινο βάλτο, που στις παρυφές του περιπλανιόμουν, και πολλές από τις καταστροφές που είχαν προκαλέσει οι Αρειανοί είχαν καλυφθεί.

Τελικά, όμως, το κόκκινο χόρτο υποχώρησε το ίδιο γρήγορα όπως είχε εξαπλωθεί. Μετά από λίγο καιρό, χτυπήθηκε από μια αρρώστια που το κατάστρεψε εντελώς, και που οφειλόταν, όπως πιστεύεται, στην επίδραση κάποιων γήινων βακτηριδίων. Με τη διαδικασία της φυσικής επιλογής, όλα τα γήινα φυτά έχουν αναπτύξει ανθεκτικότητα στις ασθένειες που προκαλούνται από βακτηρίδια —και ποτέ δεν υποκύπτουν χωρίς να δώσουν

σκληρή μάχη. Το κόκκινο χόρτο, όμως, σάπισε αμέσως, σαν να ήταν ήδη νεκρό. Τα φύλλα του έχασαν το χρώμα τους, άσπρισαν κι έπειτα μαράθηκαν. Έγιναν εύθραυστα, σπάζοντας στο παραμικρό άγγιγμα, και το νερό, που είχε βοηθήσει τόσο πολύ στην πρώιμη ανάπτυξή τους, τώρα μετέφερε τ' απομεινάρια τους στη θάλασσα.

Το πρώτο πράγμα που έκανα μόλις βρέθηκα σ' αυτόν το βάλτο ήταν, φυσικά, να σβήσω τη δίψα μου. Ήπια πολύ νερό, και μασούλησα, εντελώς παρορμητικά, μερικά φύλλα κόκκινου χόρτου. Ήταν όμως απαίσια, με αηδιαστική, μεταλλική γεύση. Το νερό ήταν αρκετά ρηχό ώστε να μπορώ να περπατάω άνετα, αν και το κόκκινο χόρτο εμπόδιζε κάπως τα βήματά μου. Ο βάλτος όμως βάραινε όσο πλησίαζα προς το ποτάμι, και έτσι γύρισα προς το Μόρτλεϊκ. Κατάφερα να καταλάβω πού βρισκόταν ο δρόμος από τα ερείπια σπιτιών, φαναριών και φραχτών, κι έτσι, σε λίγο, βγήκα από αυτή την πλημμύρα, προχώρησα προς το λόφο που οδηγούσε στο Ρουχάμπτον και βρέθηκα στο πάρκο του Πάτνι.

Εδώ το τοπίο, από αλλόκοτο και ανοίκειο, γινόταν οικείο –και κατεστραμμένο: φαίνονταν τμήματα εδάφους, που έμοιαζαν να τα έχει σαρώσει κυκλώνας, και λίγο παρακάτω συνάντησα περιοχές εντελώς άθικτες, σπίτια με πόρτες και παραθυρόφυλλα καλοκλεισμένα, λες και οι ιδιοκτήτες είχαν φύγει για μια δυο μέρες ή ήσαν μέσα και κοιμούνταν ακόμη. Το κόκκινο χόρτο εδώ δεν ήταν τόσο άφθονο, και δεν είχε προλάβει να καλύψει τα ψηλά δέντρα. Έφαξα για φαγητό ανάμεσα στα δέντρα, χωρίς αποτέλεσμα, και μπήκα σε ένα

δυσήρημα σπίτια, τα οποία όμως τα είχαν ήδη διαρρήξει και λεηλατήσει. Ήμουν πάρα πολύ κουρασμένος και αδύναμος, και χρειάζομαι ξεκούραση για να συνεχίσω, κι έτσι την υπόλοιπη μέρα την πέρασα σε μια λόχη.

Όλη αυτή την ώρα, δεν είδα ούτε άνθρωπο ούτε Αρειανό, παρά μόνο δυο σκυλιά που έμοιαζαν πεινασμένα αλλά έφυγαν αμέσως όταν προχώρησα απειλητικά προς το μέρος τους. Κοντά στο Ρουχάμπτον είδα δυο ανθρώπινους σκελετούς –όχι πτώματα, αλλά σκελετούς– και στο δάσος δίπλα μου βρήκα διάφορα σπασμένα και σκορπισμένα κόκαλα γατιών και κουνελιών, καθώς και το κρανίο ενός πρόβατου. Μασούλησα αρκετά από αυτά, αλλά δεν είχαν τίποτε πάνω τους.

Μετά το ηλιοβασίλεμα, συνέχισα με κόπο προς το Πάτνι, και στο δρόμο είδα πως είχε περάσει και από κει η Θερμική Ακτίνα. Και σ' έναν κήπο έξω από το Ρουχάμπτον βρήκα μερικές άγουρες πατάτες, αρκετές για ν' ανακουφίσουν λίγο την πείνα μου. Από εκείνο τον κήπο μπορούσε να δει κανείς το Πάτνι και το ποτάμι. Το θέαμα ήταν εντυπωσιακό: πλήρης ερήμωση, κατακαμένα δέντρα, μαυρισμένα και εγκαταλειμμένα ερείπια, πιο κάτω το ξεχειλισμένο ποτάμι, κατακόκκινο από το χόρτο – και παντού βασίλευε η σιωπή. Με κατέλαβε απερίγραπτος τρόμος, καθώς σκέφτηκα πόσο γρήγορα είχε επέλθει αυτή η καταστροφική αλλαγή.

Για λίγο, νόμισα πως η ανθρωπότητα είχε αφανιστεί, και πως ήμουν εκεί ολομόναχος, ο μοναδικός άνθρωπος που είχε επιζήσει. Στην κορυφή του λόφου στο Πάτνι συνάντησα κι άλλον ένα σκελετό, τα χέρια του

οποίου είχαν εξαρθρωθεί και πεταχτεί αρκετά μέτρα μακριά από το υπόλοιπο σώμα. Καθώς προχωρούσα, μεγάλωνε όλο και περισσότερο η πεποίθησή μου ότι, σ' αυτό το μέρος του κόσμου τουλάχιστον, και αν εξαίρσει κανείς μεμονωμένα άτομα σαν κι εμένα, ο αφανισμός της ανθρωπότητας είχε κιόλας συντελεστεί. Σκεφτόμουν πως οι Αρειανοί θα είχαν συνεχίσει το δρόμο τους, εγκαταλείποντας τη χώρα, και πως θα έφαχναν αλλού για τροφή. Ίσως ακόμη και εκείνη τη στιγμή να κατέστρεφαν το Βερολίνο ή το Παρίσι, ή ίσως να είχαν τραβήξει βόρεια.

Ο άνθρωπος στο Πάτνι Χιλ

ΕΚΙΝΗ ΤΗ ΝΥΧΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΑΣΑ ΣΤΟ ΠΑΝΔΟΧΕΙΟ ΣΤΟ ΠΑΤΝΙ Χιλ. Ήταν η πρώτη φορά που κοιμόμουν σε κρεβάτι από τότε που έφυγα από το Λέδερχεντ. Δεν θα σας διηγηθώ τις τρομερές δυσκολίες που αντιμετώπισα προσπαθώντας να διαρρήξω το πανδοχείο – αργότερα ανακάλυφα ότι η κύρια είσοδος ήταν μανταλωμένη, αλλά όχι κλειδωμένη– ούτε πώς έκανα άνω κάτω τα δωμάτια φάχνοντας για φαγητό, ώσπου, στα πρόθυρα της απελπισίας, βρήκα σ' ένα δωμάτιο υπηρεσίας ένα ποντικοφαγόμενο ξεροκόμματο και δυο κονσέρβες ανανά. Το κτίριο το είχαν ήδη φάξει και αδειάσει. Στο μπαρ βρήκα μερικά μπισκότα και σάντουιτς, που προφανώς δεν τα είχαν προσέξει. Τα σάντουιτς δεν τρώγονταν, ήσαν χαλασμένα, μα τα μπισκότα γέμισαν όχι μόνο το στομάχι μου αλλά και τις τσέπες μου. Δεν άναφα λάμπες, φοβούμενος μήπως περνούσε από κει κάποιος Αρειανός φάχνοντας για φαγητό. Πριν πέσω για ύπνο, με έπιασε μια ανησυχία και άρχισα να πηγαίνω από παράθυρο σε παράθυρο, προσπαθώντας ν' ανακαλύψω ίχνη των τεράτων. Κοιμήθηκα λίγο. Καθώς

ήμουν ξαπλωμένος στο κρεβάτι, σκεφτόμουν συνεχώς διάφορα πράγματα –κάτι που δεν θυμάμαι να έκανα μετά από τον τελευταίο καβγά που είχα με τον εφημέριο. Στο διάστημα που είχε μεσολαβήσει από τότε, η πνευματική μου κατάσταση δεν ήταν παρά μια αστραπιαία διαδοχή ασαφών συναισθημάτων ή ένα είδος ηλιθίας παθητικότητας. Αλλά εκείνη τη νύχτα, το μυαλό μου, ενισχυμένο, υποθέτω, από το φαγητό που είχα φάει, έγινε και πάλι καθαρό και μπόρεσα να σκεφτώ.

Τρία πράγματα βασάνιζαν το μυαλό μου: ο θάνατος του εφημέριου, το πού βρίσκονταν οι Αρειανοί και το τι είχε απογίνει η γυναίκα μου. Η ανάμνηση του θανάτου του εφημέριου δεν μου δημιουργούσε καμιά φρίκη ή οίκτο: το έβλεπα απλώς σαν κάτι που είχε γίνει, μια ανάμνηση καθόλου ευχάριστη, αλλά που δεν περιείχε τύψεις από μέρους μου. Έβλεπα τον εαυτό μου τότε όπως τον βλέπω τώρα: είχα οδηγηθεί βήμα βήμα προς αυτό το μοιραίο χτύπημα, που δεν ήταν παρά το αποτέλεσμα μιας σειράς ατυχών γεγονότων που οδήγησαν αναπόφευκτα σ' αυτό. Δεν καταδίκασα τον εαυτό μου, αλλά η μνήμη, στατική, σταθερή, με κυνηγούσε. Μέσα στη σιωπή της νύχτας, είχα εκείνη την αίσθηση που συχνά καταλαμβάνει τους ανθρώπους στην απόλυτη ησυχία και στο απόλυτο σκοτάδι, την αίσθηση ότι ο Θεός βρισκόταν πολύ κοντά, και ένιωθα σαν να δικαζόμουν για εκείνη τη στιγμή οργής και φόβου. Έκανα αναπαράσταση όλης της συζήτησης που είχαμε από τη στιγμή που τον βρήκα καθισμένο δίπλα μου να μη δίνει σημασία στη δίψα μου και να δείχνει προς τα συντρίμια του Γουέμπριτζ.

Ήταν αδύνατον να συνεργαστούμε –και μέσα στην άσχημη εκείνη συγκυρία δεν το είχα προσέξει. Αν το είχα προβλέψει, θα τον είχα αφήσει στο Χάλιφορντ. Δεν το πρόβλεφα όμως. Και αυτό δεν είναι έγκλημα. Έγκλημα είναι να προβλέπεις και παρ' όλα αυτά να ενεργείς λανθασμένα. Και όλα αυτά τα κατέγραφα μαζί με την υπόλοιπη ιστορία μου, όπως ακριβώς συνέβησαν. Δεν υπήρχαν μάρτυρες – θα μπορούσα ν' αποκρύψω τα πάντα. Τα κατέγραφα όμως, και ο αναγνώστης είναι ελεύθερος να σχηματίσει τη δική του άποψη γι' αυτά.

Και μόλις, με μεγάλη προσπάθεια, έβγαλα από το μυαλό μου το πτώμα αυτό, ήρθα αντιμέτωπος με το πρόβλημα των Αρειανών και τη μοίρα της γυναίκας μου. Για το πρώτο δεν είχα καμιά πληροφορία και μπορούσα να φανταστώ εκατοντάδες πράγματα, και, δυστυχώς, το ίδιο ίσχυε και για το δεύτερο. Και ξαφνικά, η νύχτα έγινε φρικτή. Βρέθηκα ανακαθισμένος στο κρεβάτι, με το βλέμμα απλανές μέσα στο σκοτάδι, να προσεύχομαι η Θερμική Ακτίνα να είχε χτυπήσει τη γυναίκα μου ξαφνικά χωρίς να της προκαλέσει πόνο. Δεν είχα προσευχηθεί καθόλου από τη νύχτα εκείνη που έφυγα από το Λέδερχεντ. Είχα μουρμουρίσει κάποιες προσευχές από μέσα μου, είχα προσευχηθεί όταν βρισκόμουν σε μεγάλο κίνδυνο, όπως οι ειδωλολάτρες μουρμουρίζουν τα μάγια τους. Τώρα, όμως, προσευχόμουν με όλη τη σημασία της λέξης, ικετεύοντας με όλη τη δύναμη του λογικού μου, πρόσωπο με πρόσωπο με το σκοτάδι που έκρυβε μέσα του τον Θεό. Παράξενη νύχτα! Και το πιο παράξενο ήταν ότι με την αυγή, εγώ,

που είχα μιλήσει με τον Θεό, σύρθηκα έξω από το πανδοχείο σαν ποντικός που άφηνε την κρυφώνα του —ένα πλάσμα μόλις μεγαλύτερο από ποντικό, ένα κατώτερο ζώο, ένα ον που οι κυρίαρχοι του πλανήτη μπορούσαν να το κυνηγήσουν και να το σκοτώσουν, έτσι, για πλάκα. Ίσως και τα ποντίκια να προσεύχονται με πίστη στον Θεό. Αυτός ο πόλεμος σίγουρα μας δίδαξε, αν μη τι άλλο, τουλάχιστον συμπόνια —συμπόνια προς όλες τις άλογες ψυχές, τα ζώα, που υποφέρουν κάτω από την επικυριαρχία μας.

Το πρωινό ήταν φωτεινό και όμορφο, και ο ουρανός στην ανατολή ήταν λαμπρός και ροζ, στολισμένος με μικρά χρυσαφιά σύννεφα. Στο δρόμο που οδηγούσε από το Πάτνι Χιλ στο Γουίμπλεντον, υπήρχαν κάποια θλιβερά απομεινάρια του κύματος πανικού που είχε περάσει, πηγαίνοντας προς το Λονδίνο την Κυριακή το βράδυ όταν είχε αρχίσει η μάχη. Υπήρχε ένα μικρό δίτροχο αμαξάκι με την επιγραφή «Τόμας Λομπ, Οπωροπώλης, Νιου Μόλντεν», με μια σπασμένη ρόδα και ένα εγκαταλειμμένο σιδερένιο μπαούλο. Υπήρχε ένα φάδινο καπέλο ποδοπατημένο στην ξεραμένη πια λάσπη, και στο Γουέστ Χιλ φαινόταν ένα φορτίο αιματοβαμμένου γυαλιού, σκορπισμένο γύρω από μια αναποδογυρισμένη και σπασμένη πέτρινη γούρνα. Οι κινήσεις μου ήσαν νωθρές και τα σχέδιά μου ακαθόριστα. Σκεφτόμουν να πάω στο Λέδερχεντ, αν και ήξερα ότι οι πιθανότητες να βρω εκεί τη γυναίκα μου ήσαν ελάχιστες. Ασφαλώς, τα ξαδέλφια μου θα την είχαν πάρει και θα είχαν φύγει από εκεί, εκτός αν τους είχε προλάβει ο Θάνατος. Είχα όμως την

ελπίδα ότι εκεί θα μάθαινα προς τα πού είχαν φύγει οι άνθρωποι από το Σάρεϊ. Το μόνο σίγουρο ήταν ότι ήθελα να βρω τη γυναίκα μου, ότι η καρδιά μου ριγούσε γι' αυτήν όσο και για όλη την ανθρωπότητα, δεν ήξερα όμως πώς θα μπορούσα να τη βρω. Ένωθα πλέον ότι ήμουν τελείως μόνος. Στο σταυροδρόμι που συνάντησα, έστριψα, κάτω από την κάλυψη δέντρων και θάμνων, προς το πάρκο του Γουίμπλεντον που απλωνόταν μπροστά μου.

Η κατάμαυρη έκταση φωτιζόταν πού και πού από τα κίτρινα άνθη των σπάρτων και των δρόγκων. Δεν φαινόταν πουθενά κόκκινο χόρτο, και καθώς προχωρούσα αργά και διστακτικά στις παρυφές του πάρκου, ο ήλιος σηκωνόταν, πλημμυρίζοντας τα πάντα με φως και ζωτικότητα. Σε κάποιο μικρό βάλτο ανάμεσα στα δέντρα, συνάντησα ένα θορυβώδες τσούρμο βατράχων. Στάθηκα για λίγο να τους κοιτάξω, παίρνοντας ένα καλό μάθημα από την αποφασιστικότητά τους να ζήσουν. Τότε, νιώθοντας ότι κάποιος με παρακολουθεί, γύρισα απότομα και είδα κάτι να σέρνεται σε μια συστάδα θάμνων. Στάθηκα και το κοίταξα. Έκανα ένα βήμα προς το μέρος του, και το πράγμα σηκώθηκε: ήταν ένας άνθρωπος, οπλισμένος με ένα κοντό καμπυλωτό σπαθί. Τον πλησίασα αργά. Εκείνος με κοίταξε σιωπηλός και ακίνητος.

Τα ρούχα του ήσαν σκονισμένα και βρόμικα σαν τα δικά μου. Έμοιαζε σαν να είχε συρθεί σε βόθρο. Καθώς πλησίαζα, διέκρινα την πράσινη λάσπη των χαντακιών, αναμειγμένη με το καφεκίτρινο του ξεραμένου αργιλοχώματος και με γυαλιστερά μαύρα στίγματα. Τα μαύρα του μαλλιά έπεφταν στα μάτια του, και το πρόσωπό

του ήταν σκούρο, βρόμικο και ρυτιδιασμένο, έτσι που στην αρχή δεν τον αναγνώρισα. Είχε μια κόκκινη ουλή στο μάγουλο.

«Σταμάτα!» φώναξε, όταν τον πλησίασα σε απόσταση περίπου δέκα μέτρων, και σταμάτησα. Η φωνή του ήταν βραχνή. «Από πού έρχεσαι;» ρώτησε.

Σκέφτηκα για λίγο, κοιτάζοντάς τον προσεκτικά.

«Έρχομαι από το Μόρτλεϊκ» είπα. «Ήμουνα θαμμένος κοντά στο λάκκο που έκαναν οι Αρειανοί με τον κύλινδρο τους. Κατόρθωσα τελικά να ξεφύγω».

«Δεν υπάρχει φαγητό εδώ γύρω» είπε. «Αυτή η περιοχή είναι δική μου. Όλος αυτός ο λόφος ως το ποτάμι, και από δω ως το Κλάπχαμ, και μέχρι τα όρια του πάρκου. Υπάρχει φαγητό μόνο για έναν. Προς τα πού πας;»

Απάντησα αργά.

«Δεν ξέρω» είπα. «Έμεινα θαμμένος στα ερείπια ενός σπιτιού δεκατρείς ή δεκατέσσερις μέρες. Δεν ξέρω τι έχει συμβεί».

Με κοίταξε δύσπιστα, και έπειτα κάτι άλλαξε στο βλέμμα του.

«Δεν έχω σκοπό να σταματήσω εδώ» του είπα. «Μάλλον θα πάω προς το Λέδερχεντ, όπου έχω αφήσει τη γυναικά μου».

Τέντωσε το δάχτυλό του προς εμένα.

«Εσύ είσαι» είπε, «ο άνθρωπος από το Γουέμπριτζ;»
Καλά, δεν σκοτώθηκες στο Γουέμπριτζ;»

Την ίδια στιγμή, τον αναγνώρισα κι εγώ.

«Είσαι ο στρατιώτης του πυροβολικού που είχε μπει στον κήπο μου».

«Κοίτα τύχη!» είπε. «Είμαστε πολύ τυχεροί! Φαντάσου, να συναντήσω εσένα». Μου άπλωσε το χέρι κι εγώ το έσφιξα. «Κρύφτηκα σ' έναν αποχετευτικό αγωγό» είπε. «Αλλά δεν μας σκότωσαν όλους. Και όταν έφυγαν, το 'σκασα μέσα από τα χωράφια προς το Γουόλτον. Μα, δεν έχουν περάσει ούτε δεκάξι μέρες, και τα μαλλιά σου άσπρισαν». Ξαφνικά, κοίταξε πίσω του. «Μπα, δεν είναι τίποτε, μια καρακάξα» είπε. «Τέτοιες στιγμές μαθαίνει κανείς ότι ακόμα και τα πουλιά έχουν σκιά. Αυτό το πλάτωμα είναι πολύ μεγάλο. Ας τρυπώσουμε σ' αυτούς τους θάμνους να μιλήσουμε».

«Έχεις δει κανέναν Αρειανό;» ρώτησα. «Από τότε που ξέφυγα...»

«Έχουν φύγει, πέρα από το Λονδίνο» είπε. «Μάλλον θα έχουν κάποιο μεγαλύτερο στρατόπεδο εκεί. Τη νύχτα, εκεί κάτω, προς το Χάμπστεντ, ο ουρανός λάμπει απ' τα φώτα τους. Μοιάζει με μεγάλη πόλη, και μπορεί κανείς να τους δει να κινούνται μέσα στη λάμψη. Στο φως της μέρας δεν φαίνονται. Και σχεδόν δεν τους είχα δει...» —μέτρησε με τα δάχτυλά του— «πέντε μέρες. Μετά είδα δυο απ' αυτούς πέρα από το Χάμερσιθ να κουβαλάνε κάτι μεγάλο. Και προχτές το βράδυ» —σταμάτησε και συνέχισε με στόμφο— «δεν ήταν παρά ένα φως, βέβαια, αλλά κάτι ήταν φηλά στον αέρα. Πιστεύω πως έχουν κατασκευάσει μια ιπτάμενη μηχανή και μαθαίνουν να πετάνε».

Είχαμε φτάσει στους θάμνους, σταμάτησα και γονάτισα.

«Να πετάνει!»

«Ναι» είπε, «να πετάνε».

Προχώρησα σε μια σκιά, και κάθισα.

«Η ανθρωπότητα είναι χαμένη» είπα. «Αν μπορούν να το κάνουν κι αυτό, μπορούν να γυρίσουν όλο τον κόσμο».

Κούνησε καταφατικά το κεφάλι.

«Θα το κάνουν. Αλλά αυτό θα ανακουφίσει κάπως τα πράγματα εδώ. Άλλωστε...» Με κοίταξε. «Δεν έχεις πειστεί ακόμα ότι όντως η ανθρωπότητα είναι χαμένη; Εγώ έχω πειστεί. Χάσαμε. Νικηθήκαμε».

Το βλέμμα μου έγινε απλανές. Όσο κι αν φαίνεται περίεργο, δεν είχα συνειδητοποιήσει αυτό το γεγονός, ένα γεγονός που έγινε αμέσως φανερό μόλις το είπε. Κρατούσα ακόμα μέσα μου μια ελάχιστη ελπίδα, ή μάλλον, κρατούσα μια συνήθεια που είχα σ' όλη μου τη ζωή. Επανέλαβε τα λόγια του: «Νικηθήκαμε». Πρόδιδαν απόλυτη βεβαιότητα.

«Τα πάντα τέλειωσαν» είπε. «Αυτοί έχασαν έναν, μόνο έναν. Και μας λεηλάτησαν και παρέλυσαν τη μεγαλύτερη δύναμη στον κόσμο. Μας συνέτριψαν. Ο θάνατος του Αρειανού στο Γουέιμπριτζ ήταν τυχαίος. Και αυτοί ήταν μόνο η εμπροσθοφυλακή τους. Συνεχίζουν να 'ρχονται. Αυτά τα πράσινα αστέρια –δεν έχω δει κανένα αυτές τις πέντε ή έξι μέρες, δεν έχω όμως αμφιβολία ότι πέφτουν κάπου αλλού κάθε νύχτα. Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα. Είμαστε υποτελείς! Είμαστε οι ηττημένοι!»

Δεν του απάντησα. Καθόμουν εκεί, με βλέμμα απλανές, προσπαθώντας μάταια να βρω κάποιο επιχείρημα για να αντικρούσω όλους αυτούς τους ισχυρισμούς.

«Αυτό δεν είναι πόλεμος» είπε ο στρατιώτης. «Ποτέ

δεν ήταν πόλεμος, όπως δεν υπήρξε ποτέ πόλεμος ανάμεσα στους ανθρώπους και τα μυρμήγκια».

Ξαφνικά, μου ήρθε στο νου η νύχτα στο παρατηρητήριο.

«Μετά τη δέκατη εκपुरσοκρότηση σταμάτησαν... τουλάχιστον ως την άφιξη του πρώτου κυλίνδρου».

«Πώς το ξέρεις;» είπε ο στρατιώτης. Του εξήγησα. Εκείνος σκέφτηκε. «Κάποιο πρόβλημα θα είχαν με το κανόνι» είπε. «Αλλά και τι μ' αυτό; Θα το διορθώσουν. Ακόμα και αν υπάρχει μια καθυστέρηση, πώς θα μπορούσε αυτό να επηρεάσει το τελικό αποτέλεσμα; Άνθρωποι εναντίον μυρμηγκιών. Τα μυρμήγκια χτίζουν τις πόλεις τους, ζουν τη ζωή τους, κάνουν πολέμους, επαναστάσεις, ώσπου έρχονται οι άνθρωποι και τα ξεκάνουν, και έπειτα και αυτοί με τη σειρά τους φεύγουν από τη μέση. Αυτό είμαστε τώρα –απλώς μυρμήγκια. Μόνο που...»

«Ναι» είπα.

«Είμαστε φαγώσιμα μυρμήγκια».

Καθίσαμε εκεί, κοιτάζοντας ο ένας τον άλλον.

«Και τι θα κάνουν μ' εμάς;» είπα.

«Αυτό είναι που σκεφτόμουν» είπε, «αυτό ακριβώς είναι που σκεφτόμουν. Μετά το Γουέιμπριτζ, πήγα νότια – και σκεφτόμουν. Είδα τι γινόταν. Οι περισσότεροι άνθρωποι στρίγκλιζαν και περιφέρονταν ανάστατοι. Αλλά εμένα δεν μου αρέσει ιδιαίτερα να στριγκλίζω. Έχω ξαναδεί ανθρώπους να πεθαίνουν. Δεν έγινα στρατιώτης για ομορφιά, και στο κάτω κάτω, ο θάνατος είναι απλώς θάνατος. Και μόνο ο άνθρωπος που συνεχίζει να σκέφτεται μπορεί να τα βγάλει πέρα. Τους είδα όλους να φεύ-

γουν προς τα νότια. Σκέφτηκα τότε ότι τα αποθέματα τροφής που υπήρχαν εκεί δεν θα κρατούσαν για πολύ, και γύρισα προς τα πίσω. Όρμησα στους Αρειανούς όπως ένα σπουργίτι ορμά σ' έναν άνθρωπο. Παντού ολόγυρα» —έκανε μια κίνηση που κάλυπτε όλο τον ορίζοντα— «οι άνθρωποι πεινούσαν, σε σωρούς, αφηνιασμένοι, ποδοπατώντας ο ένας τον άλλον...»

Είδε το πρόσωπό μου και σταμάτησε αμήχανος.

«Δίχως αμφιβολία, πολλοί που είχαν χρήματα πήγαν στη Γαλλία» είπε. Φαινόταν να διστάζει, ίσως σκεφτόταν να ζητήσει συγγνώμη, συνάντησε το βλέμμα μου και συνέχισε: «Εδώ γύρω έχει φαγητό. Στα καταστήματα υπάρχουν κονσέρβες, κρασιά, ποτά, μεταλλικά νερά... Και οι κεντρικοί σωλήνες νερού είναι άδειοι. Λοιπόν, σου έλεγα τι σκεφτόμουν. Σκεφτόμουν ότι αυτοί είναι νοήμονα όντα, και φαίνεται πως μας θέλουν για τροφή. Το πρώτο πράγμα, λοιπόν, που θα κάνουν, είναι να μας τσακίσουν —καράβια, μηχανές, πυροβόλα, πόλεις, όλη την τάξη και την οργάνωσή μας. Όλα αυτά θα αφανιστούν. Αν είχαμε το μέγεθος των μυρμηγκιών, ίσως να τη γλιτώναμε. Δεν το έχουμε όμως. Είμαστε πολύ ογκώδεις για να περάσουμε απαρατήρητοι. Αυτή είναι η πρώτη βεβαιότητα, έτσι δεν είναι;»

Συμφώνησα.

«Είναι. Το 'χω σκεφτεί καλά. Ωραία, λοιπόν, μετά: προς το παρόν, μας έχουν όπως μας θέλουν. Το μόνο που έχει να κάνει ένας Αρειανός είναι να περπατήσει λίγα μίλια, και αμέσως βρίσκει πλήθος ανθρώπων που προσπαθούν να ξεφύγουν. Και είδα έναν, μια μέρα, έξω από

το Γουόντσογουερθ, να κομματιάξει ολόκληρα σπίτια και να συνεχίζει το δρόμο του μέσα από τα ερείπια. Δεν θα συνεχίσουν όμως να το κάνουν αυτό για πολύ. Μόλις θα έχουν καθαρίσει με όλα τα όπλα μας και τα πλοία μας και θα έχουν καταστρέψει τους σιδηροδρόμους και θα έχουν κάνει όλα αυτά που κάνουν, θα αρχίσουν να μας πιάνουν συστηματικά, να διαλέγουν τους καλύτερους και να μας αποθηκεύουν σε κλουβιά. Αυτό θ' αρχίσουν να κάνουν σε λίγο. Θεέ μου! Δεν έχουν καν αρχίσει ν' ασχολούνται μ' εμάς. Δεν το βλέπεις;»

«Δεν έχουν καν αρχίσει!» φώναξα.

«Δεν έχουν καν αρχίσει. Όλα αυτά που έχουν γίνει μέχρι τώρα είναι γιατί δεν ήμασταν λογικοί, δεν καθόμασταν ήσυχοι, τους ενοχλούσαμε με πυροβόλα και άλλες τέτοιες ανοησίες. Και σκοτωνόμασταν, και τρέχαμε όλοι μαζί σε μέρη που δεν μας παρείχαν καμιά ασφάλεια. Αυτοί δεν θέλουν ν' ασχοληθούν μαζί μας ακόμα. Ετοιμάζουν τα πράγματά τους, φτιάχνουν όλα τα πράγματα που δεν μπορούσαν να φέρουν μαζί τους, ετοιμάζονται για να επιτεθούν και στους υπόλοιπους ανθρώπους. Ίσως γι' αυτό να σταμάτησαν για λίγο να πέφτουν οι κύλινδροι, μήπως χτυπήσουν κανέναν από τους δικούς τους. Και αντί να τρέχουμε εδώ κι εκεί σαν τυφλοί, ουρλιάζοντας, ή να μαζεύουμε δυναμίτη μήπως και μπορέσουμε κατά τύχη να τους ανατινάξουμε, θα πρέπει να προσαρμοστούμε στη νέα τάξη πραγμάτων. Έτσι το σκέφτομαι εγώ. Δεν είναι το καλύτερο που θα μπορούσε κανείς να ευχηθεί για το ανθρώπινο είδος, εκεί όμως οδηγούν τα πράγματα. Και εγώ ενεργώ με βάση αυτήν τη συλλογιστική. Οι

πόλεις, τα έθνη, οι πολιτισμοί, όλα αυτά τέλειωσαν. Το παιχνίδι χάθηκε. Μας νίκησαν».

«Αλλά αν είναι έτσι τα πράγματα, γιατί να ζει κανείς;»

Ο στρατιώτης με κοίταξε για λίγο.

«Δεν θα υπάρξουν ξανά κοντσέρτα, τουλάχιστον για τα επόμενα ένα εκατομμύριο χρόνια, ούτε Βασιλική Ακαδημία των Τεχνών, ούτε γεύματα σε εστιατόρια. Αν φάχνεις στη ζωή σου για διασκέδαση, φοβάμαι πως έχασες. Αν είσαι καλοαναθρεμμένος, με λεπτούς τρόπους και μαθημένος να τρως μακαρόνια με κουτάλι, να μη ρουφάς τη σούπα σου και να μιλάς με το σεις και με το σας, καλά θα κάνεις να τα ξεχάσεις όλ' αυτά. Δεν θα σου ξαναχρειαστούν πια».

«Θες να πεις...»

«Θέλω να πω ότι οι άνθρωποι σαν εμένα θα συνεχίσουν να ζουν, για χάρη της ράτσας μας. Εγώ, πάντως, είμαι αποφασισμένος να ζήσω. Κι αν δεν κάνω λάθος, και εσύ γρήγορα θα δείξεις ότι όντως έχεις κότσια. Εμάς δεν πρόκειται να μας εξολοθρεύσουν. Και εννοώ, φυσικά, ούτε να μας πιάσουν, ούτε να μας εξημερώσουν, ούτε να μας τρέφουν και να μας έχουν σαν παχιά βόδια. Πφφφ! Σιγά μη μας πιάσουν αυτά τα καφέ ερπετά!»

«Δεν εννοείς...»

«Το εννοώ. Εγώ θα συνεχίσω. Δεν θα τους αφήσω σε ησυχία. Το 'χω σχεδιάσει. Τα έχω σκεφτεί όλα. Εμείς οι άνθρωποι νικηθήκαμε, γιατί δεν γνωρίζαμε αρκετά. Θα πρέπει να μάθουμε πολλά πράγματα, αλλιώς δεν θα τα καταφέρουμε. Και πρέπει να ζήσουμε και να μείνουμε

ανεξάρτητοι ενώ θα μαθαίνουμε. Βλέπεις; Αυτό πρέπει να γίνει».

Τον κοίταξα με ορθάνοιχτα μάτια, κατάπληκτος και βαθιά συγκινημένος μπροστά στην αποφασιστικότητα αυτού του ανθρώπου.

«Θεέ μου!» φώναξα. «Μα εσύ είσαι πραγματικός άντρας!» Και άρπαξα το χέρι του.

«Τι λες λοιπόν;» είπε, με μάτια που έλαμπαν. «Τα έχω σκεφτεί όλα, έτσι;»

«Συνέχισε» είπα.

«Λοιπόν, αυτοί που θέλουν να ξεφύγουν από τους Αρειανούς θα πρέπει να ετοιμαστούν. Εγώ ετοιμάζομαι. Πρόσεξε, δεν είμαστε όλοι μας φτιαγμένοι για να γίνουμε άγρια κτήνη. Και έτσι θα πρέπει να γίνουμε. Γι' αυτό σε παρατηρούσα. Είχα τις αμφιβολίες μου. Είσαι λεπτός. Δεν ήξερα, βλέπεις, ότι ήσουν εσύ, ούτε ότι ήσουν βαμμένος. Όλοι αυτοί —οι άνθρωποι που έμεναν σ' αυτά τα σπίτια κι όλοι αυτοί οι καταραμένοι υπαλληλίσκοι που έμεναν σ' αυτό το μέρος, αυτοί δεν θα έκαναν για κάτι τέτοιο. Δεν έχουν τίποτα μέσα τους, ούτε υπερήφανα όνειρα ούτε υπερήφανους πόθους. Και ο άνθρωπος που δεν έχει ούτε το ένα ούτε το άλλο, μα το Θεό, δεν είναι τίποτε άλλο παρά δειλός και φοβητσιάρης. Έχω δει εκατοντάδες από δαύτους να φεύγουν τρέχοντας το πρωί για τη δουλειά τους, με ένα κομμάτι από το πρωινό τους στο χέρι, να τρέχουν να προλάβουν το τρένο τους, φοβούμενοι μήπως απολυθούν αν αργήσουν, να δουλεύουν σε δουλειές που φοβόντουσαν να μπουν στον κόπο να κατανοήσουν, να γυρνάνε τρέχο-

ντας στο σπίτι φοβούμενοι μήπως και δεν προλάβουν το δείπνο, να μένουν στο σπίτι τα βράδια, γιατί φοβούνται να κυκλοφορήσουν στους δρόμους, και να κοιμούνται με γυναίκες που τις παντρεύτηκαν όχι γιατί τις ήθελαν, αλλά γιατί είχαν λίγα χρήματα παραπάνω που θα μπορούσαν να τους εξασφαλίσουν κάποια ασφάλεια στο μικρό, αξιοθρήνητο και φοβισμένο τρεχαλητό που αυτοί αποκαλούν ζωή. Ασφάλειες ζωής και ένα μικρό ποσό επενδυμένο, φοβούμενοι μήπως πάθουν κανένα ατύχημα. Και οι Κυριακές τους, αφιερωμένες στο φόβο της μετά θάνατον ζωής. Λες και η κόλαση φτιάχτηκε για τα κουνέλια! Ε, λοιπόν, γι' αυτούς τους ανθρώπους οι Αρειανοί θα είναι τουλάχιστον θεόσταλτοι. Θα τους δώσουν ευρύχωρα κλουβιά, παχυντικά φαγητά, προσεκτική αναπαραγωγή και καθόλου έγνοιες. Μετά από μια βδομάδα τρεχαλητού στα χωράφια, με άδειο στομάχι, θα πάνε και θα παραδοθούν χαρούμενοι. Μετά από λίγο θα είναι κι ευτυχισμένοι, θ' απορούν τι διάολο έκαναν οι άνθρωποι πριν έρθουν οι Αρειανοί να τους φροντίσουν. Και τους χασομέρηδες που τριγυρνάνε από παμπ σε παμπ, και τους μπεκρήδες και τους τραγουδιστάδες, τους φαντάζομαι κιόλας, είπε με μελαγχολική ευχαρίστηση. «Ανάμεσά τους θ' αναπτυχθεί έντονο το θρησκευτικό συναίσθημα. Εκατοντάδες πράγματα που έχω δει στη ζωή μου, μόλις αυτές τις τελευταίες μέρες άρχισα να τα κατανοώ. Πολλοί θα δεχτούν τα πράγματα όπως έχουν και θα καταντήσουν χοντροί και γλίθιοι, άλλοι θα έχουν μια ανησυχία μέσα τους, ένα αίσθημα ότι κάτι δεν πάει καλά και ότι κάτι θα έπρεπε να γίνει.

Οποτεδήποτε τα πράγματα είναι έτσι, που πολλοί άνθρωποι νιώθουν πως κάτι πρέπει να γίνει, οι δειλοί, και αυτοί που γίνονται δειλοί κάνοντας περίπλοκες σκέψεις, πάντα καταφεύγουν σε ένα είδος θρησκευτικής απραξίας, το παίζουν ενάρετοι και ανώτεροι, και υποκύπτουν στο μαρτύριό τους και στη θέληση του Κυρίου. Πιθανότατα έχεις δει κι εσύ αυτή την αντίδραση. Αυτό το πράγμα δημιουργεί μια θύελλα δειλίας που σαρώνει τα πάντα. Αυτά τα κλουβιά θα είναι γεμάτα φαρμούς, ύμνους και αρετή. Και τα κλουβιά των λιγότερο απλών ψυχών θα είναι γεμάτα ερωτισμό».

Σταμάτησε για λίγο.

«Είναι πολύ πιθανό οι Αρειανοί να κρατήσουν μερικούς από αυτούς σαν κατοικίδια ζώα, να τους μάθουν να κάνουν κόλπα –ποιος ξέρει;– ίσως να λυπηθούν κιόλας όταν το νεογέννητο ζώακι τους μεγαλώσει και υποχρεωθούν να το σκοτώσουν. Ίσως, ακόμα, να εκπαιδεύσουν μερικούς στο να μας κυνηγάνε».

«Όχι» φώναξα, «αυτό είναι αδύνατον. Κανένα ανθρώπινο ον...»

«Ποιος ο λόγος να συνεχίζουμε να υποκρινόμαστε;» είπε ο στρατιώτης. «Υπάρχουν άνθρωποι που ευχαρίστως θα το έκαναν, θα ήμασταν ανόητοι αν προσποιούμασταν πως δεν υπάρχουν».

Μπροστά στη σιγουριά του, υποχώρησα.

«Αν με κυνηγήσουν» είπε, «Θεέ μου, αν με κυνηγήσουν!» και έπεσε σε βαθιές σκέψεις.

Κάθισα εκεί και σκεφτόμουν. Δεν έβρισκα τίποτε για ν' αντικρούσω τους συλλογισμούς αυτού του ανθρώ-

που. Λίγες μέρες πριν την εισβολή, κανείς δεν θα αμφέβαλλε για τη διανοητική μου υπεροχή απέναντί του – εγώ, ένας διακεκριμένος και αναγνωρισμένος συγγραφέας φιλοσοφικών δοκιμίων, και εκείνος, ένας απλός στρατιώτης. Και όμως, μόλις είχε περιγράψει μια κατάσταση που εγώ δεν είχα καν φανταστεί.

«Και τι κάνεις;» τον ρώτησα μετά από λίγο. «Τι σχέδια έχεις κάνει;»

Δίστασε.

«Κοίταξε, τα πράγματα έχουν κάπως έτσι. Τι πρέπει να κάνουμε; Πρέπει να επινοήσουμε κάποιο νέο τρόπο ζωής, κάποιο μέρος όπου οι άνθρωποι θα μπορούν να ζουν και να αναπαράγονται, και που θα είναι αρκετά ασφαλές ώστε να μπορούν να μεγαλώσουν τα παιδιά τους. Ναι, περίμενε λίγο, και θα σου ξεκαθαρίσω τι νομίζω πως πρέπει να κάνουμε. Οι εξημερωμένοι θα κάνουν ό,τι κάνουν όλα τα εξημερωμένα ζώα: σε λίγες γενιές θα έχουν γίνει μεγαλόσωμοι, όμορφοι, πλούσιοι σε αίμα, ηλίθιοι... τρίχες! Ο κίνδυνος που διατρέχουμε εμείς οι ανεξάρτητοι είναι ότι μπορεί να γίνουμε άγριοι, βάρβαροι, να εκφυλιστούμε σε ένα είδος μεγάλων, άγριων αρουραίων... Βλέπεις, ο τρόπος ζωής που προτείνω είναι υπόγειος. Σκεφτόμουν τους αποχετευτικούς αγωγούς. Βέβαια, αυτοί που δεν γνωρίζουν τους αγωγούς από κοντά σκέφτονται φρικτά πράγματα. Αλλά κάτω από το Λονδίνο υπάρχουν μίλια ολόκληρα αγωγών, εκατοντάδες μίλια, και μέσα σε λίγες μέρες, και με το Λονδίνο άδειο, η βροχή θα τους καθαρίσει. Οι κεντρικοί αγωγοί είναι αρκετά ευρύχωροι και ευάεροι για τον καθένα.

Έπειτα, υπάρχουν κελάρια, κρύπτες, μαγαζιά, απ' όπου μπορούμε να φτιάξουμε διόδους, που θα μπορούν να κλειδώσουν, προς τους αγωγούς. Και μην ξεχνάς τα τούνελ των τρένων και τον υπόγειο. Ε; Με καταλαβαίνεις; Και θα φτιάξουμε μια συμμορία, με άντρες μεγαλόσωμους και με καθαρό μυαλό. Δεν θα πάρουμε μαζί μας το οποιοδήποτε σκουπίδι βρούμε μπροστά μας. Οι αδύναμοι θα διωχτούν».

«Όπως ήθελες να διώξεις εμένα;»

«Πάντως, το συζήτησα μαζί σου, έτσι δεν είναι;»

«Καλά, δεν θα μαλώσουμε γι' αυτό. Συνέχισε».

«Αυτούς που θα δεχτούμε να έρπουν μαζί μας, θα υπακούουν στις εντολές. Θέλουμε επίσης και δυνατές και έξυπνες γυναίκες-μητέρες και δασκάλες. Όχι άτονες και ληθαργικές κυρίες, ούτε υστερίες και πανικούς. Δεν μπορούμε να έχουμε μαζί μας αδύναμους και ανόητους. Η ζωή έγινε ξανά πραγματική, και οι άχρηστοι, οι ταραξίες, οι κακόβουλοι και οι δυσκίνητοι στο μυαλό θα πεθάνουν. Πρέπει να πεθάνουν, θα έπρεπε να θέλουν να πεθάνουν. Στο κάτω κάτω, το να ζεις και να ντροπιάζεις τη ράτσα σου είναι ένα είδος προδοσίας. Και αυτοί οι άνθρωποι δεν μπορούν να είναι ευτυχισμένοι. Άλλωστε, το να πεθαίνεις δεν είναι και τόσο τρομακτικό. Αυτό που το κάνει άσχημο είναι η δειλία μπροστά στο θάνατο. Και θα συγκεντρωνόμαστε σε όλα αυτά τα μέρη. Η βασική μας περιοχή θα είναι το Λονδίνο. Και ίσως να μπορούμε να έχουμε και σκοπιές, και να τρέχουμε έξω στο ύπαιθρο όταν οι Αρειανοί δεν θα είναι κοντά. Θα μπορούμε, ίσως, να παίζουμε και κρίκετ. Έτσι θα σώσουμε τη ράτσα.

Ε; Τι λες; Μπορεί να γίνει; Αλλά το να σώσουμε τη φυλή μας δεν είναι τίποτε από μόνο του. Όπως σου είπα, θα ζούμε σαν ποντίκια. Το θέμα είναι ότι θα διατηρήσουμε και θα διευρύνουμε τις γνώσεις μας. Εδώ χρειαζόμαστε ανθρώπους σαν εσένα. Υπάρχουν βιβλία, υπάρχουν μοντέλα. Πρέπει να φτιάξουμε μεγάλους, ασφαλείς χώρους κάτω από τη γη, και να πάρουμε εκεί ό,τι βιβλία μπορούμε. Όχι μυθιστορήματα και πομπώδη ποιήματα, αλλά ιδέες, επιστημονικά βιβλία. Εδώ είναι που χρειαζόμαστε ανθρώπους σαν εσένα. Πρέπει να πάμε στο Βρετανικό Μουσείο και να πάρουμε όλα αυτά τα βιβλία. Πρέπει, ιδιαίτερα, να κρατήσουμε τις επιστημονικές μας γνώσεις – και να αποκτήσουμε περισσότερες. Πρέπει να παρατηρούμε τους Αρειανούς. Κάποιοι από μας θα πρέπει να πάνε ως κατάσκοποι. Αν όλα αυτά αρχίσουν να λειτουργούν, ίσως πάω εγώ. Εννοώ, να αφήσω να με πιάσουν. Και το σημαντικότερο, πρέπει να αφήσουμε ήσυχους τους Αρειανούς. Δεν πρέπει ούτε καν να κλέβουμε. Αν τους ενοχλήσουμε, μας καθάρισαν. Πρέπει να τους δείξουμε ότι δεν θέλουμε το κακό τους. Ναι, ξέρω. Αλλά είναι νοήμονα όντα, και δεν θα μας κυνηγήσουν αν έχουν όλα όσα θέλουν και μας θεωρούν απλώς άκακα παράσιτα».

Ο στρατιώτης σταμάτησε, και έπιασε το μπράτσο μου με το καφέ χέρι του.

«Στο κάτω κάτω, ίσως να μην είναι τόσο πολλά αυτά που πρέπει να μάθουμε στην αρχή. Φαντάσου: τέσσερις ή πέντε από τις πολεμικές μηχανές τους ξαφνικά να φεύγουν, με τις Θερμικές τους Ακτίνες και τα όλα τους, χωρίς ούτε έναν Αρειανό μέσα τους. Χωρίς ούτε έναν

Αρειανό, αλλά με ανθρώπους, ανθρώπους που έχουν μάθει να τις χειρίζονται. Αυτοί οι άνθρωποι μπορεί να υπάρξουν ακόμα και στη δική μου ζωή. Για φαντάσου, να έχουμε μια από αυτές τις όμορφες μηχανές, με τη Θερμική της Ακτίνα ελεύθερη! Φαντάσου να την ελέγχεις! Τι κι αν γίνεις κομμάτια μετά το εγχείρημα αυτό, μετά από τέτοια επιτυχία; Πιστεύω ότι οι Αρειανοί θ' ανοίξουν τότε τα όμορφα μάτια τους! Τους βλέπεις, φιλαράκο; Τους βλέπεις που τρέχουν βιαστικά, φυσώντας και ξεφυσώντας και ουρλιάζοντας, στα άλλα μηχανήματά τους; Κάτι θα λείπει στο καθένα απ' αυτά. Και θα προσπαθούν να τα κινήσουν και δεν θα μπορούν! Και καθώς θα φάχνουν το πρόβλημα, φςςςς, νά την η Θερμική Ακτίνα μας, και ιδού! Ο άνθρωπος έχει ξαναποκτήσει αυτά που του ανήκαν».

Για λίγο, η τολμηρή φαντασία του στρατιώτη, η βεβαιότητα και το θάρρος του με συνεπήραν. Χωρίς δισταγμό, πίστεψα και τις προβλέψεις του για τη μοίρα της ανθρωπότητας και την πρακτικότητα και ρεαλιστικότητα του καταπληκτικού σχεδίου του, και ο αναγνώστης που θα με βρει εύπιστο και ανόητο, καλά θα κάνει να συγκρίνει τη δική του θέση, δηλαδή του ανθρώπου που κάθεται και διατάζει με όλη του τη σκέψη συγκεντρωμένη σε αυτό που κάνει, με τη δική μου, δηλαδή του ανθρώπου που κάθεται σκυφτός και τρομαγμένος μέσα στους θάμνους και ακούει, με την προσοχή του να διασπάται από το φόβο.

Συνεχίσαμε να μιλάμε κατ' αυτό τον τρόπο όλο το πρωινό, και αργότερα συρθήκαμε έξω από τους θάμνους,

κι αφού κοιτάξαμε ολόγυρα για Αρειανούς, πήγαμε πολύ γρήγορα στο σπίτι στο Πάτνι Χιλ όπου είχε κάνει το κρησφύγετό του. Ήταν η καρβουναποθήκη του σπιτιού, και όταν είδα τη δουλειά που είχε κάνει μέσα σε μια βδομάδα —ένα βαθούλωμα μόλις δέκα μέτρα μήκος, το οποίο σχεδίαζε να προεκτείνει ως τον κεντρικό αγωγό του Πάτνι Χιλ— διαπίστωσα για πρώτη φορά ένα χάσμα ανάμεσα στα όνειρά του και τις δυνάμεις του. Μια τέτοια τρύπα θα μπορούσα να τη σκάψω μέσα σε μια μέρα. Αλλά πίστευα σ' αυτόν αρκετά, ώστε να δουλέψω μαζί του σκάβοντας όλο το πρωί ως νωρίς το απόγευμα. Είχαμε ένα καροτσάκι και ρίχναμε το χώμα που βγάξαμε έξω από την κουζίνα. Ανοιξαμε μια κονσέρβα χελωνόσουπας και ήπιαμε λίγο κρασί που υπήρχε στο ντουλάπι. Στη δουλειά που κάναμε, βρήκα κάποια ανακούφιση από τον πόνο που μου δημιουργούσε αυτός ο αλλόκοτος κόσμος γύρω μας. Καθώς δουλεύαμε, επεξεργαζόμουν το σχέδιό του στο μυαλό μου και σύντομα άρχισαν να προκύπτουν αντιρρήσεις και αμφιβολίες. Αλλά ήμουν τόσο χαρούμενος που είχα βρει ένα σκοπό, που δούλεψα εκεί όλο το πρωί. Αφού είχα δουλέψει μια ώρα, άρχισα να σκέφτομαι την απόσταση που έπρεπε να σκάσουμε για να φτάσουμε στον αγωγό, και την πιθανότητα που υπήρχε να μη φτάναμε ποτέ εκεί. Η απορία μου ήταν γιατί να σκάσουμε ένα τόσο μακρύ τούνελ, ενώ μπορούσαμε να μπούμε στον αγωγό αμέσως από κάποιο φρεάτιο και να σκάσουμε από εκεί προς το σπίτι. Ακόμη, μου φαινόταν ότι το σπίτι δεν ήταν η ιδανικότερη επιλογή, και χρειαζόταν ένα υπερβολικά μακρύ τούνελ. Και καθώς σκεφτόμουν αυτά

τα πράγματα, ο στρατιώτης σταμάτησε να σκάβει και με κοίταξε.

«Δουλεύουμε καλά» είπε. Άφησε κάτω το φτυάρι του. «Ας σταματήσουμε για λίγο. Νομίζω πως είναι ώρα να κάνουμε αναγνώριση από τη στέγη του σπιτιού».

Εγώ ήμουν της γνώμης πως θα 'πρεπε να συνεχίσουμε, και μετά από κάποιο δισταγμό, ξανάπιασε το φτυάρι του. Και τότε, ξαφνικά, κάτι μου ήρθε στο μυαλό. Σταμάτησα, το ίδιο κι εκείνος.

«Γιατί περπατούσες έξω» είπα, «αντί να είσαι εδώ;»

«Έπαιρνα λίγο αέρα» είπε. «Γυρνούσα πίσω. Είναι ασφαλέστερα τη νύχτα».

«Μα η δουλειά;»

«Α, μα δεν μπορεί κανείς να δουλεύει συνέχεια» είπε, και ξαφνικά είδα ξεκάθαρα την κατάσταση, και τον άντρα που είχα απέναντι μου. Δίστασε, με το φτυάρι στο χέρι. «Θα πρέπει να κάνουμε αναγνώριση τώρα» είπε, «γιατί αν πλησιάσει κανείς απ' αυτούς κοντά, θ' ακούσει τα φτυάρια και θα μας ορμήσει χωρίς να το πάροουμε είδηση».

Δεν είχα πλέον καμιά διάθεση να φέρω αντίρρηση. Πήγαμε μαζί στη στέγη και σταθήκαμε σε μια σκάλα που έβγαινε έξω από την πόρτα της στέγης. Δεν φαινόταν κανείς Αρειανός, ανεβήκαμε στα κεραμίδια και γλιστρήσαμε πίσω από το παραπέτο.

Από εκείνη τη θέση, το μεγαλύτερο μέρος του Πάτνι κρυβόταν πίσω από ένα λόγγο, αλλά φαινόταν το ποτάμι, μια αφρισμένη μάζα κόκκινου χόρτου, και ένα μέρος του Λάμπεθ, πλημμυρισμένο και κόκκινο. Τα άλικα

αναρριχητικά φυτά έζωναν γύρω από το παλιό παλάτι τα δέντρα, των οποίων τα κλαδιά απλώνονταν γυμνά και νεκρά, μερικά με μαραμμένα φύλλα να ξεπροβάλλουν μέσα από την κόκκινη μάζα. Ήταν παράξενο το πόσο εξαρτημένα ήσαν τα κόκκινα φυτά από το τρεχούμενο νερό για τον πολλαπλασιασμό τους. Γύρω μας, δεν είχαν μπορέσει να ριζώσουν: ψυχανθή, ροζ τσαπουρνιές, βιβούρνα και διάφορα κωνοφόρα ξεπρόβαλλαν μέσα από δάφνες και ορτανσίες, πράσινες και φωτεινές στο φως του ήλιου. Πέρα από το Κένσινγκτον, υφωνόταν πυκνός καπνός, που μαζί με μια γαλάζια ομίχλη κάλυπτε τους λόφους προς τα βόρεια.

Ο στρατιώτης άρχισε να μου λέει για τους ανθρώπους που έμεναν ακόμα στο Λονδίνο.

«Μια νύχτα, την προηγούμενη βδομάδα» είπε, «κάποιοι ηλίθιοι επανασύνδεσαν το ηλεκτρικό, και ξαφνικά η Ρίτζεντ Στριτ και το Σέρκους έγιναν κατάφωτα, και γέμισαν με βαμμένους και κουρελιασμένους μεθύστακες, άντρες και γυναίκες, που χόρευαν και φώναζαν ως την αυγή. Αυτά μου τα είπε ένας άντρας που βρέθηκε εκεί. Και όταν έφεξε η μέρα, αντιλήφθηκαν μια πολεμική μηχανή να στέκεται δίπλα στο Λάνγκαμ και να τους κοιτάζει. Ένας Θεός ξέρει πόση ώρα ήταν εκεί. Θα πρέπει να τρόμαξε πολύ άσχημα μερικούς απ' αυτούς. Τους πλησίασε, και μάζεψε περίπου εκατό από δαύτους που ήσαν μεθυσμένοι ή τρομαγμένοι και δεν μπόρεσαν να ξεφύγουν».

Η αλλόκοτη λάμψη μιας εποχής που ποτέ καμιά ιστορία δεν θα περιγράφει με πληρότητα!

Απαντώντας στις ερωτήσεις μου, γρήγορα ξανάρχισε να μιλάει για τα μεγαλόπνοα σχέδιά του. Γέμιζε ενθουσιασμό. Μιλούσε με τέτοια ευγλωττία για την πιθανότητα να κλέφει μια πολεμική μηχανή, που και πάλι τον μισοπίστεψα. Τώρα, όμως, που είχα αρχίσει να καταλαβαίνω τι άνθρωπος ήταν, διέκρινα τη διάθεση που είχε να μην κάνει τίποτε απολύτως εσπευσμένα. Και πρόσεξα πως τώρα δεν υπήρχε αμφιβολία ότι αυτός ο ίδιος θα έκλεβε και θα χειριζόταν την πολεμική μηχανή.

Μετά από λίγο, κατεβήκαμε στην αποθήκη. Κανείς από τους δυο μας δεν έδειχνε να θέλει να συνεχίσει το σκάφιμο, και όταν πρότεινε να φάμε κάτι, συμφώνησα πρόθυμα. Ξαφνικά, είχε γίνει πολύ γενναιόδωρος, και μόλις τελειώσαμε το φαγητό, πήγε κι έφερε μερικά εξάισια πούρα. Τα ανάψαμε και η αισιοδοξία του έλαμψε πάλι. Φαινόταν να θεωρεί τον ερχομό μου μοναδική ευκαιρία.

«Υπάρχει σαμπάνια στο κελάρι» είπε.

«Αυτό το κρασί Βουργουνδίας, από τις όχθες του Τάμεση, ίσως να είναι καλύτερο» είπα.

«Όχι» μου απάντησε. «Εγώ είμαι ο οικοδεσπότης. Σαμπάνια! Μα το Θεό, έχουμε μπροστά μας πολύ δύσκολη δουλειά! Ας ξεκουραστούμε και ας μαζέψουμε δυνάμεις όσο μπορούμε. Κοίτα αυτά τα πρησμένα χέρια!»

Και πιστός στην απόφασή του για διακοπή, επέμεινε να παίξουμε χαρτιά μετά το φαγητό. Με έμαθε πρέφα, και αφού μοιράσαμε μεταξύ μας το Λονδίνο, παίρνοντας αυτός το νότιο μέρος κι εγώ το βόρειο, παίξαμε για τις ενορίες. Όσο γελοία και ανόητα κι αν φαίνο-

νται αυτά στον αναγνώστη, είναι απολύτως αληθινά. Και το πιο αξιοπερίεργο είναι ότι τα παιχνίδια που παίξαμε, τα βρήκα άκρως ενδιαφέροντα.

Πράγματι, παράξενο το μυαλό του ανθρώπου! Με ολόκληρο το ανθρώπινο είδος στην κόψη του ξυραφιού, στα πρόθυρα του αφανισμού ή της εξαθλίωσης, και με μόνη σίγουρη προοπτική το θάνατο, εμείς καθόμασταν εκεί, μπροστά σε μια χρωματιστή τράπουλα, και παίξαμε με ζωντάνια κι ευχαρίστηση. Μετά με έμαθε πόκερ, και τον νίκησα σε τρεις σκληρές παρτίδες σκάκι. Όταν έπεσε το σκοτάδι, αποφασίσαμε να το ρισκάρουμε και να ανάψουμε μια λάμπα.

Μετά από μια ατέλειωτη σειρά παιχνιδιών, δειπνήσαμε, και ο στρατιώτης τελείωσε τη σαμπάνια. Μετά κλπίσσαμε κι άλλα πούρα. Δεν ήταν πια ο δυναμικός αναμορφωτής του ανθρώπινου είδους που είχα συναντήσει το πρωί. Είχε ακόμα αισιοδοξία, αλλά ήταν πια λιγότερο κινητική και περισσότερο επιφυλακτική. Θυμάμαι ότι η βραδιά τελείωσε με μια πρόποση στην υγεία μου, που συνοδεύτηκε από ένα λόγο που εκφώνησε ο στρατιώτης, μονότονο και χωρίς συνοχή. Πήρα ένα πούρο και ανέβηκα στη στέγη για να δω τα φώτα για τα οποία μου είχε μιλήσει, που έλαμπαν, πράσινα, πέρα από τους λόφους του Χάιγκεϊτ.

Στην αρχή κοίταξα με απλανές βλέμμα την κοιλάδα του Λονδίνου. Οι βορινοί λόφοι ήταν τυλιγμένοι στο σκοτάδι και οι φωτιές κοντά στο Κένσινγκτον έλαμπαν κόκκινες, και πού και πού, μια πορτοκαλιά φλόγα τινάζοταν και έπειτα εξαφανιζόταν στη βαθιά μπλε νύχτα.

Το υπόλοιπο Λονδίνο ήταν κατάμαυρο. Τότε, λίγο πιο κοντά, αντιλήφθηκα ένα παράξενο φως, μια καταπόρφυρη ιριδίζουσα λάμψη να τρεμοπαίζει στη νυχτερινή αύρα. Για λίγο δεν μπορούσα να καταλάβω τι ήταν, και ύστερα αποφάνθηκα ότι θα πρέπει να ήταν το κόκκινο χόρτο η πηγή αυτής της αχνής ακτινοβολίας. Μόλις το συνειδητοποίησα αυτό, η κοιμισμένη αίσθηση απορίας που είχα, η αίσθηση της αναλογίας των πραγμάτων, ξύπνησε πάλι. Έστρεφα το βλέμμα μου από εκεί στον Άρη, που έλαμπε κόκκινος και έντονος φηλά στη δύση, και μετά κοίταξα επίμονα το σκοτάδι που περιέβαλλε το Χάμπστεντ και το Χάιγκεϊτ.

Έμεινα στη στέγη πολλή ώρα, γεμάτος απορίες για τις αλλόκοτες αλλαγές που μου είχε επιφυλάξει εκείνη η μέρα. Έφερα στο νου μου τις διανοητικές καταστάσεις από τις οποίες πέρασα, από τη νυχτερινή προσευχή μου ως τα ανόητα παιχνίδια με την τράπουλα. Μια μετάπτωση εμφανίστηκε στα συναισθήματά μου. Θυμάμαι ότι πέταξα το πούρο με μια κίνηση που είχε μέσα της έναν περιττό συμβολισμό. Κατάλαβα ξαφνικά τον παραλογισμό μου. Ένιωθα ότι είχα προδώσει τη γυναίκα μου και τη φυλή μου. Ήμουν γεμάτος μετάνοια. Αποφάσισα να εγκαταλείψω αυτό τον παράξενο και απείθαρχο ονειρόπολο των μεγάλων πραγμάτων στο πιετό του και στις γαστριμαργικές του απολαύσεις, και να πάω στο Λονδίνο. Εκεί, πίστευα, είχα μεγαλύτερες πιθανότητες να μάθω τι είχαν απογίνει οι Αρειανοί και οι συνάνθρωποί μου. Όταν ανέτειλε το φεγγάρι, ήμουν ακόμα στη στέγη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ

Το Λονδίνο νεκρό

ΑΦΟΥ ΑΦΗΣΑ ΤΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗ, ΚΑΤΕΒΗΚΑ ΤΟ ΛΟΦΟ ΚΑΙ ΠΗΡΑ την οδό Χάι που περνούσε από τη γέφυρα προς το Φούλαμ. Το κόκκινο χόρτο ήταν σε πλήρη ανάπτυξη και κάλυπτε σχεδόν ολόκληρη τη γέφυρα. Αλλά τα φύλλα του ήταν ήδη γεμάτα άσπρες κηλίδες από τη μεταδοτική ασθένεια που μετά από λίγο το αφάνισε.

Στη διασταύρωση με το δρόμο που οδηγεί στο σταθμό του Πάτνι Μπριτζ, είδα έναν άντρα ξαπλωμένο. Ήταν μαύρος σαν καπνοδοχοκαθαριστής, καλυμμένος με μαύρη σκόνη, ζωντανός, αλλά απίστευτα μεθυσμένος. Προσπάθησα να του μιλήσω, αλλά άρχισε να βρίζει και να χτυπά το κεφάλι του. Θα έμενα κοντά του, αλλά η έκφραση του προσώπου του με έπεισε ότι ήταν καλύτερα να φύγω. Υπήρχε μαύρη σκόνη σε όλο το δρόμο από τη γέφυρα και μετά, και ακόμα περισσότερη στο Φούλαμ. Οι δρόμοι ήσαν υπερβολικά ήσυχοι. Σε ένα φούρνο εκεί βρήκα φαγητό, πικρό, σκληρό και μουχλιασμένο, αλλά φαγητό. Προς το Γουόλχαμ Γκρην οι δρόμοι ήσαν πιο καθαροί, και πέρασα από ένα συνοικισμό με άσπρα σπίτια που καίγονταν. Ο ήχος της φωτιάς ήταν μεγάλη ανακού-

φιση για μένα. Αργότερα, προς το Μπρόμπτον, οι δρόμοι γίνονταν και πάλι ήσυχοι.

Εδώ, συνάντησα κι άλλη μαύρη σκόνη στους δρόμους, καθώς και πτώματα. Είδα συνολικά καμιά δεκαριά πτώματα στο δρόμο του Φούλαμ. Βρίσκονταν εκεί πολλές μέρες κι έτσι τα προσπέρασα γρήγορα. Η μαύρη σκόνη τα σκέπαζε ολόκληρα, απαλαίνοντας τα περιγράμματά τους. Ένα ή δύο είχαν φαγωθεί από τα σκυλιά.

Όπου δεν υπήρχε μαύρη σκόνη, τα κλειστά καταστήματα, τα κλειδωμένα σπίτια με τις κουρτίνες τραβηγμένες, η ερημιά και η ακινησία σ' έκαναν να πιστεύεις πως ήταν μια συνηθισμένη Κυριακή. Αρκετά μέρη είχαν λεηλατηθεί, κυρίως καταστήματα τροφίμων και οινοπωλεία. Μια βιτρίνα κοσμηματοπωλείου είχε θρυμματιστεί, αλλά προφανώς ο κλέφτης είχε συναντήσει δυσκολίες, γιατί αρκετές χρυσές αλυσίδες και ένα ρολόι ήσαν σκορπισμένα στο πεζοδρόμιο. Δεν μπήκα στον κόπο να τα μαζέψω. Λίγο παραπέρα, βρισκόταν μια ρακένδυτη γυναίκα καθισμένη σε ένα σκαλοπάτι. Το χέρι της, που ακουμπούσε στο γόνατό της, ήταν πληγωμένο και το αίμα κυλούσε στο κουρελιασμένο καφετί φόρεμά της, και ένα μεγάλο μπουκάλι σαμπάνιας, σπασμένο, είχε σχηματίσει μια λίμνη στο πεζοδρόμιο. Η γυναίκα φαινόταν να κοιμάται, αλλά ήταν νεκρή.

Καθώς προχωρούσα μέσα στο Λονδίνο, η ησυχία που βασιλεύε ολόγυρα γινόταν όλο και βαρύτερη. Δεν ήταν όμως η ησυχία του θανάτου, αλλά η ησυχία της αγωνίας, της αναμονής. Οποιαδήποτε στιγμή, ο όλεθρος που είχε κάψει τα βορειοδυτικά όρια αυτής της μητρόπολης και

είχε αφανίσει το Ήλινγκ και το Κίλμπερν θα μπορούσε ίσως να χτυπήσει και αυτά τα σπίτια και να τα μετατρέψει σε καπνισμένα ερείπια. Η πόλη ήταν καταδικασμένη και ερειπωμένη...

Στο Νότιο Κένσινγκτον, οι δρόμοι ήσαν καθαροί, χωρίς πτώματα και χωρίς μαύρη σκόνη. Εκεί, κοντά στο Νότιο Κένσινγκτον, ήταν που πρωτάκουσα το ουρλιαχτό. Έφτασε στις αισθήσεις μου σχεδόν χωρίς να το καταλάβω. Ήταν μια σπαραχτική εναλλαγή από δύο νότες, «Ούλα, ούλα, ούλα, ούλα», που συνέχιζαν χωρίς σταμάτημα. Όταν περνούσα μπροστά από δρόμους που οδηγούσαν βόρεια, η έντασή του μεγάλωνε και τα κτίρια φαινόταν να το απαλύνουν. Στην οδό Εξιμπίσιον ακουγόταν πάρα πολύ δυνατά. Σταμάτησα, κοιτώντας προς το Κένσινγκτον Γκάρντενς με απορία. Ήταν κάτι σαν Θρήνος. Λες και αυτή η απέραντη έρημος από σπίτια να είχε αποκτήσει φωνή και να θρηνούσε το φόβο και τη μοναξιά της.

«Ούλα, ούλα, ούλα, ούλα» ωρυόταν η απόκοσμη νότα: μεγάλα ηχητικά κύματα που σάρωναν τον φαρδύ και ηλιόλουστο δρόμο, ανάμεσα στα ψηλά κτίρια. Έστριφα βόρεια, περίεργος, προς τις σιδερένιες πύλες του Χάιντ Παρκ. Σκέφτηκα να διαρρήξω το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας και να βρεθώ στην κορυφή των πύργων για να δω τι γίνεται από ψηλά. Αποφάσισα όμως να μείνω στο έδαφος, όπου μπορούσα να κρυφτώ γρήγορα αν χρειαζόταν, και έτσι συνέχισα στην οδό Εξιμπίσιον. Όλες οι επαύλεις στο δρόμο ήσαν άδειες και ήσυχες, και ο ήχος των βημάτων μου αντηχούσε στους τοίχους. Στην κορυφή, κοντά στην είσοδο του πάρκου, είδα ένα παράξενο θέα-

μα —ένα αναποδογυρισμένο κάρο και το σκελετό ενός αλόγου, χωρίς καθόλου σάρκα επάνω του. Έμεινα λίγο εκεί, προβληματισμένος, και έπειτα συνέχισα προς τη γέφυρα του Σέρπενταϊν. Η φωνή γινόταν ολοένα και δυνατότερη, αλλά δεν έβλεπα τίποτε πάνω από τις στέγες των σπιτιών στα βόρεια του πάρκου, εκτός από μια στήλη καπνού στα βορειοδυτικά.

«Ούλα, ούλα, ούλα, ούλα» έλεγε η φωνή, που ερχόταν, όπως μου φαινόταν, από την περιοχή του Ρίτζεντς Παρκ. Η φωνή με έφερε σε απόγνωση. Η διάθεση που είχα, και που με είχε κρατήσει στα πόδια μου ως τότε, εξαφανίστηκε. Αυτή η ολολυγή με κατέλαβε ολόκληρο. Ήμουν πάρα πολύ κουρασμένος, τα πόδια μου πονούσαν, πεινούσα και διψούσα.

Είχε περάσει μεσημέρι. Γιατί περιπλανιόμουν σ' αυτήν τη νεκρόπολη; Γιατί ήμουν μόνος, με το Λονδίνο μπροστά μου, τυλιγμένο στο μαύρο νεκρικό του σάβανο;

Ένωσα αφόρητα μόνος. Η σκέψη μου έτρεχε σε παλιούς φίλους που είχα ξεχάσει εδώ και χρόνια. Σκεφτόμουν τα φάρμακα στα φαρμακεία, και τα ποτά στα οινοπωλεία. Θυμήθηκα τα δυο απελπισμένα πλάσματα που είχα συναντήσει, και που, απ' όσο ήξερα, ήσαν οι μόνοι στην πόλη εκτός από μένα...

Έφτασα στην οδό Όξφορντ δίπλα στο Μαρμπλ Αρτς, και εδώ κι εκεί υπήρχαν πτώματα μέσα σε μαύρη σκόνη, και μια δυσοίωνα, φρικτή μυρωδιά έβγαινε από κάποια κελάρια. Άρχισα να διφάω πολύ μετά τη μακρινή μου πεζοπορία μέσα στη ζέστη. Με απίστευτη δυσκολία διέρρηξα μια παμπ και πήρα φαγητό και ποτό. Ήμουν πολύ

κουρασμένος μετά το φαγητό και πήγα στην αίθουσα πίσω από το μπαρ, όπου κοιμήθηκα σ' ένα σοφά από μαύρη αλογότριχα που βρήκα εκεί.

Εύπνησα, και το απελπιστικό ουρλιαχτό αντηχούσε ακόμα στ' αυτιά μου: «Ούλα, ούλα, ούλα, ούλα». Ήταν πια σούρουπο, και αφού ανακάλυφα μερικά μπισκότα και ένα κομμάτι τυρί στο μπαρ – υπήρχε και ένα κουτί για τη φύλαξη των κρεάτων, αλλά δεν είχε παρά σκουλήκια – συνέχισα την περιπλάνησή μου στις έρημες πλατείες προς την οδό Μπέικερ – η μόνη πλατεία που θυμάμαι, ήταν η Πλατεία Πόρτμαν – και έτσι έφτασα στο Ρίτζεντς Παρκ. Και καθώς πρόβαλλα από την οδό Μπέικερ, είδα πάνω από τα δέντρα, σε κάποιαν απόσταση, στο καθαρίο ηλιοβασίλεμα, την κουκούλα του Αρειανού γίγαντα απ' όπου προερχόταν το ουρλιαχτό. Δεν τρομοκρατήθηκα. Πήγα προς το μέρος του με απάθεια. Τον παρατήρησα για κάμποση ώρα, αλλά εκείνος δεν κινήθηκε. Φαινόταν απλώς να στέκεται και να ουρλιάζει για κάποιο λόγο που εγώ δεν καταλάβαινα.

Προσπάθησα να σχηματίσω στο μυαλό μου ένα σχέδιο δράσης. Αυτό το συνεχές «Ούλα, ούλα, ούλα, ούλα» μου προκαλούσε σύγχυση. Ίσως ήμουν τόσο κουρασμένος, που δεν μπορούσα να νιώσω ούτε φόβο. Και οπωσδήποτε, ήμουν περισσότερο περίεργος να μάθω το λόγο αυτής της μονότονης ολολυγής παρά φοβισμένος. Έφυγα από το πάρκο και πήρα την οδό Παρκ, με σκοπό να πάω γύρω γύρω, και έφτασα στο Σεντ Τζονς Γουντ, όπου είδα μπροστά μου τον ακίνητο Αρειανό. Διακόσια μέτρα περίπου πέρα από την οδό Μπέικερ, άκουσα γα-

βγίσματα, και είδα ένα σκύλο με ένα κομμάτι σαπισμένο κόκκινο κρέας στα δόντια του να έρχεται καταπάνω μου, και ένα κοπάδι κοπρόσκυλα να τον κυνηγούν. Έκανε έναν μεγάλο κύκλο για να μ' αποφύγει, σαν να φοβόταν ότι θα ήθελα κι εγώ να του πάρω το κρέας. Καθώς τα γαβγίσματα απομακρύνονταν στον έρημο δρόμο, ξανακούστηκε καθαρά η ολολυγή: «Ούλα, ούλα, ούλα, ούλα».

Συνάντησα την κατεστραμμένη μηχανή ελέγχου στο σταθμό του Σεντ Τζονς Γουντ. Στην αρχή, νόμισα πως είχε πέσει κάποιο σπίτι στο δρόμο. Καθώς, όμως, περνούσα μέσα από τα ερείπια, είδα με έκπληξη αυτό τον μηχανικό Σαμφών κατάκοιτο, με τα πλοκάμια του λυγισμένα και σπασμένα, ανάμεσα στα ερείπια που είχε δημιουργήσει. Το μπροστινό μέρος του ήταν τσακισμένο. Φαινόταν σαν να είχε σκοντάφει τυφλά πάνω στο σπίτι και να είχε πέσει από τη σύγκρουση. Σκέφτηκα ότι αυτό ίσως να συνέβη όταν ο Αρειανός που χειριζόταν τη μηχανή ελέγχου έχασε τον έλεγχό της. Δεν μπορούσα να σκαρφαλώσω στα ερείπια για να τη δω από κοντά, και το βράδυ ήταν πια προχωρημένο και δεν μπορούσα να δω την αιματοβαμμένη θέση του χειριστή, ούτε τα ξεσκισμένα υπολείμματα του Αρειανού που είχαν αφήσει τα σκυλιά.

Με όλο και μεγαλύτερη απορία μπροστά σ' αυτά που έβλεπα, συνέχισα προς το Πρίμροουζ Χιλ. Μακριά, ανάμεσα στα δέντρα, είδα έναν δεύτερο Αρειανό, επίσης ακίνητο, σιωπηλό, να στέκεται στο πάρκο κοντά στον ζωολογικό κήπο. Λίγο πιο πέρα από τα ερείπια γύρω από την κατεστραμμένη μηχανή ελέγχου, συνάντησα ξανά το

κόκκινο χόρτο, και έφτασα στο Ρίτζεντς Κανάλ που είχε γίνει μια σπογγώδης μάζα σκουροκόκκινης βλάστησης.

Καθώς περνούσα τη γέφυρα, το «Ούλα, ούλα, ούλα, ούλα» σταμάτησε. Η σιωπή που ακολούθησε, έπεσε σαν κεραυνός.

Τα σπίτια γύρω μου ήσαν σκοτεινά, φηλά και αχνά, και τα δέντρα στο πάρκο γίνονταν μαύρα. Παντού ολόγυρα, το κόκκινο χόρτο ξετυλιγόταν μέσα από τα ερείπια και υφωνόταν από πάνω μου μέσα στο σκοτάδι. Η νύχτα, η μητέρα του φόβου και του μυστηρίου, έπεφτε γύρω μου. Όσο ηχούσε εκείνη η ολολυγή, μπορούσα ν' αντέξω τη μοναξιά και την απελπισία. Εξαιτίας της το Λονδίνο μού φαινόταν ακόμη ζωντανό, και ήταν αυτή η αίσθηση ότι υπήρχε ζωή γύρω μου που με κρατούσε όρθιο. Και ξαφνικά, μια αλλαγή, κάτι που πέρασε –δεν ξέρω τι– και έπειτα η αταραξία που ακολούθησε. Δεν υπήρχε τίποτε παρά μια πένθιμη ησυχία.

Το Λονδίνο έχασκε σαν πόλη-φάντασμα. Τα παράθυρα των άσπρων σπιτιών έμοιαζαν με τρύπες ματιών σε κρανία. Γύρω μου, η φαντασία μου δημιουργούσε χιλιάδες αθόρυβους εχθρούς που παραμόνευαν. Με κατέλαβε ο τρόμος, τρόμος για την παράλογη τόλμη μου. Μπροστά μου ο δρόμος γινόταν κατάμαυρος, σαν πίσσα, και είδα μια περίεργη μορφή ξαπλωμένη στην άκρη του δρόμου. Δεν μπορούσα να πείσω τον εαυτό μου να συνεχίσει. Έστριψα στο δρόμο του Σεντ Τζονς Γουντ, και έφυγα τρέχοντας από εκείνη την αφόρητη ησυχία προς το Κίλμπερν. Κρύφτηκα από τη νύχτα και τη σιωπή μέσα σε ένα στέκι αμαξάδων στο δρόμο του Χάρουου. Πριν

την αυγή, ξαναβρήκα το κουράγιο μου, κι ενώ τα αστέρια έλαμπαν ακόμα στον ουρανό, ξαναγύρισα προς το Ρίτζεντς Παρκ. Χάθηκα μέσα στα δέντρα, και μετά από λίγο είδα μέσα στο μισόφωτο της αυγής έναν μακρύ δρόμο που οδηγούσε στο Πρίμρουζ Χιλ. Εκεί υφωνόταν, μπροστά από ένα αστροφωτισμένο φόντο, ένας τρίτος Αρειανός, όρθιος και ακίνητος όπως οι άλλοι.

Με κατέλαβε μια τρελή αποφασιστικότητα. Θα πέθαινα κι έτσι θα τελείωνε το μαρτύριό μου. Και δεν θα έμπαινα καν στον κόπο ν' αυτοκτονήσω. Άρχισα να περπατάω προς τον Τιτάνα, χωρίς καμιά προφύλαξη, και όταν πλησίασα και τον έβλεπα καλύτερα, είδα ότι ένα πλήθος κορακιών ήταν μαζεμένα στην κουκούλα. Στο θέαμα αυτό, η καρδιά μου σκίρτησε και άρχισα να τρέχω στο δρόμο.

Πέρασα τρέχοντας μέσα από το κόκκινο χόρτο που έπνιγε το συνοικισμό Σεντ Έντμουντ, βημάτιστα με κόπο, μισοβυθισμένος σε ένα χείμαρρο νερού που χυνόταν προς το δρόμο για το Άλμπερτ, και έφτασα στο ξέφωτο πριν ανατείλει ο ήλιος. Μεγάλοι σωροί από χώμα περιέβαλλαν την κορυφή κάποιου λόφου, μετατρέποντάς τον σε τεράστιο οχυρό –ήταν το τελευταίο και μεγαλύτερο που είχαν φτιάξει οι Αρειανοί. Πίσω από τους σωρούς υφωνόταν μια λεπτή στήλη καπνού. Ένας σκύλος έτρεξε βιαστικά κι εξαφανίστηκε. Η σκέψη που είχε ξεπροβάλει ξαφνικά στο μυαλό μου μετατράπηκε σε κάτι πραγματικό και πιστευτό. Δεν ένιωσα φόβο, μόνο μια τρελή ευδαιμονία, καθώς ανέβαινα τρέχοντας το λόφο προς το ακίνητο τέρας. Έξω από την κουκούλα κρέμο-

νταν χαλαρά καφετιά κομμάτια, που τα τσιμπούσαν και τα ξέσκιζαν τα πουλιά.

Σκαρφάλωσα στις χωμάτινες επάλξεις και στάθηκα στην κορυφή, με το οχυρό από κάτω μου. Ήταν τεράστιο, με γιγάντιες μηχανές εδώ κι εκεί, σωρούς διαφόρων υλικών και παράξενα παραπήγματα. Και σκορπισμένοι εκεί μέσα, μερικοί μέσα στις πεσμένες πολεμικές μηχανές τους, άλλοι στις ακίνητες πια μηχανές ελέγχου, και καμιά δεκαριά ακίνητοι και σιωπηλοί, ξαπλωμένοι στη σειρά, ήσαν οι Αρειανοί –νεκροί!– χτυπημένοι από τη σήφη και την ασθένεια που είχαν προκαλέσει τα γήινα βακτηρίδια, απέναντι στα οποία οι οργανισμοί τους δεν διέθεταν καμιά άμυνα, χτυπημένοι όπως είχε χτυπηθεί και το κόκκινο χόρτο, χτυπημένοι, αφού είχαν αποτύχει όλα τα ανθρώπινα τεχνάσματα, από τα πιο ταπεινά πλάσματα που ο Θεός μέσα στη σοφία του είχε εναποθέσει πάνω σε τούτη τη γη.

Έτσι είχε συμβεί· όπως εγώ, και πολλοί άλλοι άνθρωποι, θα μπορούσαμε να το είχαμε προβλέψει, αν δεν είχε παραλύσει το νου μας ο τρόμος και η συμφορά που πλανιόταν γύρω μας. Αυτά τα μικρόβια με τις ασθένειές τους αποδεκάτιζαν την ανθρωπότητα από τότε που ξεκίνησαν όλα –αποδεκάτιζαν τους προ-ανθρώπινους προγόνους μας από τότε που άρχισε να υπάρχει ζωή στον πλανήτη. Με τη διαδικασία όμως της φυσικής επιλογής, το είδος μας ανέπτυξε αντισώματα. Σε κανένα μικρόβιο δεν υποκύπτουμε χωρίς πάλη, και σε πολλά από αυτά –για παράδειγμα αυτά που προκαλούν σήφη στη νεκρή ύλη– τα ζωντανά σώματά μας έχουν απόλυτη ανοσία.

Στον Άρη, όμως, δεν υπάρχουν βακτηρίδια, και αμέσως μόλις οι εισβολείς έφτασαν, αμέσως μόλις έφαγαν και ήπιαν, αυτοί οι μικροσκοπικοί σύμμαχοί μας άρχισαν να τους καταστρέφουν. Ακόμα και τότε που τους παρατηρούσα από κοντά, ήσαν ήδη οριστικά και αμετάκλητα καταδικασμένοι, αργοπέθαιναν και σάπιζαν ενώ έσκαβαν το λάκκο τους. Ήταν αναπόφευκτο. Με το χαμό δισεκατομμυρίων συνανθρώπων του στο παρελθόν, ο άνθρωπος εξαγόρασε το δικαίωμα ύπαρξης πάνω στη Γη. Και αυτό το δικαίωμα θα του ανήκει όσες εισβολές και αν γίνουν. Το δικαίωμα αυτό θα του ανήκε ακόμα και αν οι Αρειανοί ήσαν δέκα φορές ισχυρότεροι. Γιατί οι άνθρωποι δεν ζουν και δεν πεθαίνουν μάταια.

Ήταν σκορπισμένοι εδώ κι εκεί, σχεδόν πενήντα, στον τεράστιο λάκκο που είχαν φτιάξει, χτυπημένοι από ένα θάνατο εντελώς ακατανόητο γι' αυτούς. Ακόμα και σε μένα, εκείνη την ώρα, ο θάνατος αυτός φαινόταν εντελώς ακατανόητος. Το μόνο που καταλάβαινα ήταν ότι αυτά τα όντα, που όσο ζούσαν αποτελούσαν τρομερή απειλή για την ανθρωπότητα, ήταν τώρα νεκρά. Για μια στιγμή, πίστεφα πως είχε επαναληφθεί η καταστροφή του Σεναχερίμπ, πως ο Θεός είχε μετανιώσει, πως ο Άγγελος του Θανάτου τούς είχε χτυπήσει μέσα στη νύχτα.

Στεκόμουν εκεί, με το βλέμμα καρφωμένο στο λάκκο, και η καρδιά μου ήταν γεμάτη αγαλλίαση, ενώ ο ήλιος που ανέτελλε, φώτιζε όλο τον κόσμο με τις ακτίνες του. Ο λάκκος ήταν ακόμα σκοτεινός. Οι παντοδύναμες μηχανές, οι τόσο μεγάλες και θαυμαστές με την ισχύ και την

περιπλοκότητά τους, με το τόσο απόκοσμο, καμπυλωτό σχήμα τους, ξεπρόβαλλαν μέσα από τις σκιές στο φως της μέρας, αλλόκοτες και αχνές. Ένα πλήθος σκυλιών, όπως μπορούσα ν' ακούσω, πάλευαν πάνω από τα πτώματα που βρίσκονταν στο σκοτάδι, στον πάτο του λάκκου, πολύ πιο κάτω από μένα. Στην άλλη άκρη του λάκκου, επίπεδη και πελώρια και αλλόκοτη, ήταν η μεγάλη ιπτάμενη μηχανή με την οποία έκαναν πειράματα στην πυκνή μας ατμόσφαιρα, όταν τους χτύπησε η αποσύνθεση κι ο θάνατος. Ο θάνατός τους ήρθε την κατάλληλη στιγμή. Ακούγοντας τα κρωξίματα των πουλιών, κοίταξα πάλι την πελώρια πολεμική μηχανή που ποτέ πια δεν θα ξαναπολεμούσε, και τα ξεσκισμένα κομμάτια σάρκας που κρέμονταν από το κάθισμα και έπεφταν στο λόφο του Πρίμρουζ.

Γύρισα και κοίταξα κάτω, στην πλαγιά του λόφου, όπου στέκονταν, στο κέντρο ενός σμήνους πουλιών, οι άλλοι δύο Αρειανοί που είχα δει το προηγούμενο βράδυ να πεθαίνουν. Ο ένας από αυτούς θα πρέπει να είχε πεθάνει καθώς έβγαζε εκείνη τη φωνή προς τους συντρόφους του. Ίσως να ήταν ο τελευταίος που πέθανε, και η ολολυγή του συνεχιζόταν ώσπου τελείωσε η ισχύς της μηχανής του. Τώρα πια, άκακοι τρίποδοι πύργοι από αστραφτερό μέταλλο, έλαμπαν μέσα στο φως του πρωινού ήλιου.

Ολόγυρα στο λάκκο, έχοντας ξεφύγει σαν από θαύμα από την τελειωτική καταστροφή, απλωνόταν η μεγάλη Μητέρα των Πόλεων. Όσοι έχουν δει το Λονδίνο μόνο καλυμμένο από το πέπλο του νέφους του, δεν μπορούν

να φανταστούν τη γυμνή καθαρότητα και την ομορφιά των σιωπηλών, ερημικών σπιτιών.

Ανατολικά, πάνω από τα κατακαμένα ερείπια του Άλμπερτ Τέρας και την κατεστραμμένη σκεπή της εκκλησίας, ο ήλιος έλαμπε με εκτυφλωτική καθαρότητα πάνω στον γαλάζιο ουρανό, και εδώ κι εκεί κάποια από τις ερημικές στέγες αντανakλούσε με ζωηράδα το λευκό φως του.

Βόρεια, ήταν το Κίλμπερν και το Χάμπστεντ, γαλάζια και γεμάτα με σπίτια. Δυτικά, η μεγάλη πόλη δεν φαινόταν καθαρά, και νότια, πέρα από τους Αρειανούς, διακρινόταν μέσα στο φως της μέρας το καταπράσινο Ρίτζεντς Παρκ, το ξενοδοχείο Λάνγκαμ, ο θόλος του Άλμπερτ Χολ και οι πελώριες επαύλεις του δρόμου του Μπρόμπτον, με τα δαντελωτά ερείπια του Γουεστμίνστερ ν' αχνοφαίνονται στο βάθος. Μακριά, υφώνονταν γαλαξωποί οι λόφοι του Σάρεϊ και οι πύργοι του Κρίσταλ Πάλας που γυάλιζαν σαν ασημένια ραβδιά. Ο τρούλος του Αγίου Παύλου υφωνόταν κατάμαυρος μπροστά από την ανατολή, με μια τρύπα να χάσκει στη δυτική του πλευρά.

Και καθώς κοιτούσα αυτή την τεράστια έκταση, γεμάτη σπίτια, εργοστάσια και εκκλησίες, ήσυχη κι εγκαταλειμμένη, καθώς αναλογιζόμουν τις ελπίδες και τους κόπους, τα αμέτρητα πλήθη ανθρώπων που είχαν ζήσει και πεθάνει χτίζοντας αυτό το ανθρώπινο μνημείο και την τρομακτική και ολοκληρωτική καταστροφή που το είχε απειλήσει, και όταν συνειδητοποίησα ότι η απειλητική σκιά είχε υποχωρήσει, ότι οι άνθρωποι θα μπορούσαν ακόμα να ζουν στους δρόμους, και ότι αυτή η χιλια-

γαπημένη, τεράστια και νεκρή πόλη θα ζούσε και πάλι, όμορφη και δυνατή, με κατέκλυσε ένα κύμα συναισθημάτων που με έκανε να δακρύσω.

Το μαρτύριο είχε τελειώσει. Από εκείνη τη μέρα θα άρχιζαν να κλείνουν οι πληγές. Οι επιζώντες, σκορπισμένοι σε όλη τη χώρα, ακυβέρνητοι, χωρίς νόμους και φαγητό, σαν πρόβατα δίχως βοσκό, οι χιλιάδες που είχαν φύγει από τη θάλασσα, θα άρχιζαν να επιστρέφουν. Ο σφυγμός της ζωής, που όλο και δυνάμωνε, θα χτυπούσε ξανά στους άδειους δρόμους και θα ξεχυνόταν στις ερημωμένες πλατείες. Ό,τι καταστροφή και αν έγινε, το χέρι του καταστροφέα χάθηκε. Και τα θλιβερά ερείπια, οι κατάμαυροι σκελετοί των σπιτιών που έχασκαν μελαγχολικά στο ηλιόλουστο γρασίδι του λόφου, σε λίγο θα αντηχούσαν από τα σφυριά των επιδιορθωτών και τις σπάτουλες των χτιστών. Με τη σκέψη αυτή, ύψωσα τα χέρια μου προς τον ουρανό και άρχισα να ευχαριστώ τον Θεό. Μέσα σ' ένα χρόνο, σκεφτόμουν, μέσα σ' ένα χρόνο...

Και τότε, σκέφτηκα με συγκίνηση εμένα, τη γυναίκα μου και την παλιά, ευτυχισμένη ζωή μας, γεμάτη ελπίδα και τρυφερότητα, που νόμιζα πως είχε τελειώσει για πάντα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

Τα ερείπια

ΚΑΙ ΤΩΡΑ, ΙΔΟΥ ΤΟ ΠΙΟ ΠΑΡΑΞΕΝΟ ΠΡΑΓΜΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ μου. Αν και, τελικά, δεν είναι και τόσο παράξενο. Θυμάμαι, ψυχρά και καθαρά, όλα αυτά που έκανα εκείνη τη μέρα ως τη στιγμή που στάθηκα κλαίγοντας και υμνώντας τον Θεό στην κορυφή του λόφου τού Πρίμρουζ. Και μετά, δεν θυμάμαι τίποτα.

Δεν θυμάμαι τίποτε από τις τρεις επόμενες μέρες. Αργότερα, έμαθα ότι δεν ήμουν ο πρώτος που ανακάλυψε την ήττα των Αρειανών, αλλά ότι αρκετοί άλλοι που περιπλανιόνταν σαν κι εμένα την είχαν ήδη ανακαλύψει την προηγούμενη νύχτα. Κάποιος —ο πρώτος— είχε πάει στο Σεντ Μάρτινς Λε Γκραντ, και ενώ εγώ είχα βρει καταφύγιο στο στέκι των αμαξάδων, κατάφερε να στείλει τηλεγράφημα στο Παρίσι. Από εκεί, τα χαρμόσινα νέα έκαναν το γύρο του κόσμου: χιλιάδες πόλεις, παγωμένες από το φόβο, ξαφνικά ξέσπασαν σε ξέφρενους πανηγυρισμούς. Την ώρα που εγώ στεκόμουν στο λάκκο, τα νέα ήταν ήδη γνωστά στο Δουβλίνο, στο Εδιμβούργο, στο Μάντσεστερ και στο Μπέρμινγχαμ. Άνθρωποι

που έκλαιγαν και φώναζαν από χαρά, όπως έμαθα μετά, ήδη ετοίμαζαν τρένα, ακόμα και στο Κρου, που ήταν πολύ κοντά, και κατέβαιναν στο Λονδίνο. Οι καμπάνες των εκκλησιών που είχαν σιγήσει εδώ και δεκαπέντε μέρες, άρχισαν να μεταδίδουν τα νέα και ξαφνικά όλη η Αγγλία γέμισε κωδωνοκρουσίες. Άνθρωποι με ποδήλατα, με βαθουλωμένα πρόσωπα από την πείνα, ατημέλητοι, έτρεχαν σαν τρελοί στους δρόμους σε όλη τη χώρα, μεταδίδοντας τα νέα της ανέλπιστα σωτηρίας σε θλιβερές και απελπισμένες μορφές που τους κοιτούσαν έκπληκτες. Και φαγητό! Από το Κανάλι της Μάγχης, από την Ιρλανδική Θάλασσα και τον Ατλαντικό, έφερναν καλαμπόκι, φωμί και κρέας για να ανακουφίσουν τους πεινασμένους. Όλα τα πλοία του κόσμου φαίνονταν να πηγαίνουν προς το Λονδίνο. Αυτά όμως εγώ δεν τα θυμάμαι. Περιφερόμουν σαν τρελός. Βρέθηκα σ' ένα σπίτι πολύ ευγενικών ανθρώπων, που με είχαν βρει την τρίτη μέρα να περιπλανιέμαι, να κλαίω και να παραληρώ στους δρόμους του Σεντ Τζονς Γουντ. Αργότερα, μου είπαν ότι τραγουδούσα κάτι ασυνάρτητα τραγουδάκια και φώναξα: «Ο τελευταίος ζωντανός άνθρωπος! Γιούπι! Ο τελευταίος ζωντανός άνθρωπος!» Παρόλο που είχαν τα δικά τους προβλήματα, αυτοί οι άνθρωποι –των οποίων το όνομα δεν μπορώ να αναφέρω, αν και θα ήθελα πολύ να τους εκφράσω τις ευχαριστίες μου– με περιμάζεψαν, μου έδωσαν στέγη και με προφύλαξαν από τον ίδιο μου τον εαυτό. Φαίνεται ότι, μέσα στο παραλήρημά μου, τους είχα αφηγηθεί κάτι από την ιστορία μου.

Μόλις ξαναβρήκα τα λογικά μου, μου είπαν τι είχαν μάθει για την τύχη του Λέδερχεντ. Δυο μέρες μετά την αιχμαλωσία μου, είχε καταστραφεί από έναν Αρειανό και όλοι οι κάτοικοι είχαν σκοτωθεί. Ο Αρειανός το είχε αφανίσει χωρίς να τον προκαλέσει κανείς, σαν παιδί που ποδοπατά μια φωλιά μυρμηγκιών, μόνο και μόνο από την αλαζονεία της εξουσίας του.

Ήμουν μόνος, και εκείνοι ήσαν πολύ καλοί μαζί μου. Ήμουν μόνος και θλιμμένος, και αυτοί με ανέχτηκαν. Έμεινα μαζί τους για τέσσερις μέρες μετά την ανάρρωσή μου. Όλον αυτό τον καιρό ένιωσα μιαν αόριστη αλλά συνεχώς διογκούμενη επιθυμία: να δω για τελευταία φορά ό,τι είχε απομείνει από τη ζωή μου, που φαινόταν τόσο ευτυχισμένη και φωτεινή στο παρελθόν. Είχα την καταστροφική τάση να τρέφομαι από τη θλίψη μου. Εκείνοι με εμπόδισαν. Έκαναν ό,τι μπορούσαν για να με βγάλουν από την πένθιμη διάθεσή μου. Τελικά, όμως, δεν μπόρεσα ν' αντισταθώ στον πειρασμό, και φεύγοντας, πρέπει να ομολογήσω, από κοντά τους με δάκρυα στα μάτια, βγήκα πάλι έξω στους δρόμους που μέχρι πριν από λίγες μέρες ήσαν τόσο σκοτεινοί, αλλόκοτοι και άδειοι.

Τώρα, όμως, ήταν γεμάτοι ανθρώπους που επέστρεφαν στα σπίτια τους. Σε μερικά μέρη, μάλιστα, υπήρχαν ανοιχτά καταστήματα. Είδα και τρεχούμενο νερό σε μια βρύση.

Θυμάμαι πόσο φωτεινή —σαν να με κορόιδευε— ήταν η μέρα, καθώς επέστρεφα μελαγχολικά στο μικρό σπίτι στο Γουόκινγκ, πόσο γεμάτοι ήσαν οι δρόμοι και πόσο

χαρούμενη έδειχνε η ζωή γύρω μου. Τόσο πολλοί άνθρωποι βρίσκονταν παντού, απασχολημένοι με χιλιάδες πράγματα, που φαινόταν απίστευτο ότι στην πραγματικότητα είχε σκοτωθεί τόσο μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού. Μετά, όμως, παρατήρησα πόσο κίτρινο ήταν το δέρμα των ανθρώπων που συναντούσα, πόσο αναμαλλιασμένοι ήσαν και πόσο μεγάλα και φωτεινά τα μάτια τους, και ότι ένας στους δύο φορούσε ακόμα βρόμικα κουρέλια. Τα πρόσωπά τους είχαν μόνο δύο εκφράσεις –ανείπωτη χαρά και ενεργητικότητα ή σκυθρωπή αποφασιστικότητα. Αν εξαιρέσει κανείς τα πρόσωπα, το Λονδίνο έμοιαζε με πόλη αλητών. Οι εκκλησιαστικές οργανώσεις μοίραζαν αδιάκριτα το φωμί που είχε στείλει η γαλλική κυβέρνηση. Τα άλογα ήσαν κοκαλιάρικα κι αξιοθρήνητα. Καταβεβλημένοι έκτακτοι αστυνομικοί με άσπρα διακριτικά στέκονταν σε όλες τις γωνιές των δρόμων. Δεν είδα και πολλά πράγματα από τις καταστροφές των Αρειανών, ώσπου έφτασα στην οδό Γουέλινγκτον, όπου είδα το κόκκινο χόρτο να κρέμεται από τους πυλώνες της γέφυρας του Γουότερλου.

Στην άκρη της γέφυρας είδα μια από τις συνηθισμένες αντιφάσεις των ημερών εκείνων: ένα φύλλο χαρτί να κυματίζει πάνω στο κόκκινο χόρτο, στερεωμένο πάνω του με τη βοήθεια ενός ξύλου. Ήταν μια αφίσα της πρώτης εφημερίδας που ξανάρχισε να κυκλοφορεί, της *Ντέλι Μείλ*. Αγόρασα ένα φύλλο με το μαυρισμένο σελίνι που βρήκα στην τσέπη μου. Το μεγαλύτερο μέρος της ήταν κενό, αλλά ο μοναχικός στοιχειοθέτης που την είχε τυπώσει είχε αρκετό χιούμορ, όπως φαι-

νόταν από το αστείο διαφημιστικό στερεότυπο που είχε φτιάξει στην πίσω σελίδα. Αυτά που έγραφε ήσαν συναισθηματισμοί, καθώς το ειδησεογραφικό δίκτυο δεν είχε αρχίσει ακόμη να λειτουργεί. Δεν έμαθα τίποτα καινούριο, εκτός από το ότι μέσα σε μια βδομάδα μελέτης των μηχανημάτων των Αρειανών είχαν ήδη προκύψει καταπληκτικά συμπεράσματα. Ανάμεσα στα άλλα, το άρθρο διαβεβαίωνε κάτι που τότε δεν πίστεφα: ότι είχε ανακαλυφθεί το «μυστικό του πετάγματος». Στο Γουότερλου μπήκα σε ένα από τα τρένα που πήγαιναν, δωρεάν, τους ανθρώπους στα σπίτια τους. Το πρώτο, και μεγάλο, κύμα επιστροφής είχε ήδη τελειώσει. Υπήρχαν ελάχιστοι άνθρωποι στα τρένα και δεν είχα διάθεση για συζητήσεις. Κάθισα σ' ένα κουπέ μόνος μου, με τα χέρια σταυρωμένα, κοιτάζοντας θλιμμένα την ηλιόλουστη ερημιά που περνούσε έξω από τα παράθυρα. Το τρένο γλιστρούσε πάνω σε ράγες που είχαν κατασκευαστεί πρόχειρα. Και στις δυο πλευρές των γραμμών, τα σπίτια ήσαν καμένα και ερειπωμένα. Από το Κλάπχαμ Τζάνξιον, το Λονδίνο φαινόταν μουντό από τη σκόνη που είχε αφήσει ο Μαύρος Καπνός, παρά τις δυο μέρες καταιγίδας και βροχής που μεσολάβησαν, και στο ίδιο το Κλάπχαμ Τζάνξιον οι γραμμές είχαν καταστραφεί. Εκατοντάδες άνεργοι υπάλληλοι που δούλευαν μαζί με τους εργάτες, μας βοήθησαν ν' αλλάξουμε γραμμή.

Από το σημείο αυτό της γραμμής και μετά, το τοπίο φαινόταν πένθιμο και ανοίκειο. Το Γουίμπλεντον, ιδιαίτερα, είχε υποστεί πολλά. Από τα μέρη που είδα μέσα από το τρένο, το Γουόλτον έμοιαζε να έχει υποστεί τις

μικρότερες καταστροφές, ίσως λόγω του πευκοδάσους που το περιέβαλλε και που δεν είχε καεί. Οι ποταμοί, ο Γουόντλ, ο Μόουλ, και άλλοι μικρότεροι, ήσαν μια μάζα κόκκινου χόρτου, σαν ένα συνονθύλευμα κρέατος με λάχανο τουρσί. Το πευκοδάσος του Σάρεϊ, όμως, ήταν πολύ ξερό για τις περικοκλάδες του κόκκινου χόρτου. Πέρα από το Γουίμπλεντον, μέσα στα περιβόλια, βρίσκονταν τα αναχώματα που περιέβαλλαν τον έκτο κύλινδρο. Αρκετοί άνθρωποι στέκονταν ολόγυρα, και κάποιοι σκαπανείς εργάζονταν στο κέντρο. Από πάνω τους, η σημαία του Ηνωμένου Βασιλείου κυμάτιζε χαρωπά στην πρωινή αύρα. Τα περιβόλια ήσαν κατακόκκινα από το χόρτο, μια μεγάλη χρωματιστή έκταση με μοβ σκιές, πολύ κουραστική για τα μάτια. Το βλέμμα έφευγε, με μεγάλη ανακούφιση, από το σταχτί γκρίζο και το μελαγχολικό κόκκινο προς τη γαλαζοπράσινη απαλότητα των λόφων στα ανατολικά.

Η γραμμή στο σταθμό του Γουόκινγκ ήταν ακόμα υπό επισκευή, κι έτσι κατέβηκα στο Μπάιφλητ και πήρα το δρόμο για το Μέιμπουρι, περνώντας από το μέρος όπου ο στρατιώτης κι εγώ είχαμε μιλήσει με τους ουσάρους, και από το σημείο όπου είχα δει τον Αρειανό μέσα στην καταιγίδα. Εδώ, γεμάτος περιέργεια, έφυγα για λίγο από το δρόμο και βρήκα ανάμεσα σ' ένα πλήθος από κόκκινα φύλλα το κατεστραμμένο αμαξάκι που είχα χρησιμοποιήσει στη φυγή μου, με τα ξασπρισμένα κόκαλα του αλόγου σκορπισμένα και μισοφαγωμένα από τα σκυλιά. Για λίγο, στάθηκα εκεί αντικρίζοντας αυτά τ' απομεινάρια...

Έπειτα γύρισα μέσα από το πευκοδάσος, με το κόκκινο χόρτο να φτάνει ως το σαγόνι μου, ανακάλυφα ότι ο ιδιοκτήτης του Σπότιντ Ντογκ είχε ταφεί, και έφτασα στο σπίτι μου περνώντας από το Κόλετζ Αρμς. Ένας άντρας που στεκόταν μπροστά σε μια ανοιχτή πόρτα με χαιρέτησε με τ' όνομά μου καθώς περνούσα.

Κοίταξα το σπίτι μου με μια λάμψη ελπίδας που έσβησε αμέσως. Η πόρτα είχε παραβιαστεί. Ήταν ξεκλείδωτη και άνοιγε σιγά σιγά καθώς προχωρούσα.

Έκλεισε ξανά με θόρυβο. Οι κουρτίνες του γραφείου μου κυμάτιζαν έξω από το ανοιχτό παράθυρο από το οποίο ο στρατιώτης κι εγώ είχαμε αντικρίσει την αυγή. Κανείς δεν το είχε κλείσει από τότε. Οι τσακισμένοι θάμνοι ήσαν όπως ακριβώς τους είχα αφήσει πριν από τέσσερις εβδομάδες. Μπήκα με κόπο στο χολ, και το σπίτι φαινόταν άδειο. Η μοκέτα στις σκάλες ήταν ξαρωμένη και ξεφτισμένη στο σημείο που είχα καθίσει, βρεγμένος ως το κόκαλο από τη βροχή, τη νύχτα της καταστροφής. Τα ίχνη από τα λασπωμένα παπούτσια μου ήσαν ακόμη στα σκαλοπάτια.

Τα ακολούθησα ως το γραφείο μου, και βρήκα στο τραπέζι μου, κάτω από το πρεσ-παπιέ από σεληνίτη, το κείμενο που έγραφα το απόγευμα εκείνο που άνοιξε ο κύλινδρος. Για λίγο, στάθηκα εκεί και διάβαξα τα επιχειρήματα που είχα αφήσει στη μέση. Ήταν ένα δοκίμιο για την πιθανότητα ανάπτυξης των Ηθικών Ιδεών ταυτόχρονα με την ανάπτυξη του πολιτισμού. Η τελευταία πρόταση ήταν η αρχή μιας προφητείας: «Σε διακόσια περίπου χρόνια» είχα γράφει, «μπορούμε να περιμένουμε...» Η

πρόταση τελείωνε απότομα στο σημείο εκείνο. Θυμήθηκα την ανικανότητά μου να συγκεντρωθώ εκείνο το πρωινό, ούτε ένα μήνα πριν, και πώς είχα τρέξει έξω να αγοράσω την Ντέιλι Κρόνικλ απ' τον μικρό εφημεριδοπώλη. Έφερα στο νου μου πώς είχα κατέβει στην πόρτα του κήπου, και πώς είχα ακούσει την παράξενη είδηση για τους «Ανθρώπους από τον Άρη».

Κατέβηκα και πήγα στην τραπεζαρία. Υπήρχε εκεί το κρέας και το φωμί, και τα δύο σε προχωρημένη αποσύνθεση, και ένα πεσμένο μπουκάλι μπύρας. Το σπίτι μου ήταν έρημο. Αντιλήφθηκα τότε πόσο ανόητη ήταν η ελπίδα που έτρεφα τόσο καιρό. Και τότε, συνέβη το πιο παράξενο πράγμα. «Δεν ωφελεί» είπε μια φωνή. «Το σπίτι είναι εγκαταλειμμένο. Κανείς δεν ήταν εδώ τις τελευταίες δέκα μέρες. Μην κάθεται εδώ και βασανίζεσαι. Δεν γλίτωσε κανείς άλλος εκτός από σένα».

Έμεινα κατάπληκτος. Είχα μήπως σκεφτεί δυνατά; Γύρισα και είδα την μπαλκονόπορτα ανοιχτή πίσω μου. Πήγα ως εκεί και στάθηκα κοιτάζοντας έξω.

Και εκεί, κατάπληκτοι και έντρομοι, όπως ακριβώς κι εγώ, ήταν ο ξάδελφός μου και η γυναίκα μου: η γυναίκα μου κάτωχη και ανίκανη να κλάφει άλλο. Έβγαλε μιαν αχνή κραυγή.

«Ηρθα» είπε. «Το 'ξερα... το 'ξερα...»

Έφερε το χέρι της στο στήθος, κλονίστηκε. Έκανα ένα βήμα προς το μέρος της και την πήρα στην αγκαλιά μου.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΑΣ ΠΩ ΠΟΣΟ ΛΥΠΑΜΑΙ, ΤΩΡΑ ΠΟΥ ΤΕΛΕΙΩ-
νω την ιστορία μου, που δεν μπορώ παρά ελά-
χιστα να συνεισφέρω στη συζήτηση των τό-
σων καυτών ερωτημάτων που παραμένουν ανα-
πάντητα. Κατά κάποιον τρόπο, οπωσδήποτε θα επισύ-
ρω επικρίσεις. Ο τομέας μου είναι η στοχαστική φιλο-
σοφία. Οι γνώσεις μου στη συγκριτική φυσιολογία πε-
ριορίζονται σε ένα δυο βιβλία, αλλά μου φαίνεται πως η
εξήγηση του Κάρτερ για τα αίτια του αιφνίδιου θανά-
του των Αρειανών είναι τόσο πιθανή, που μπορεί να
θεωρηθεί σαν αποδεδειγμένο συμπέρασμα. Αυτό το
έχω συμπεριλάβει στη διήγησή μου.

Έτσι κι αλλιώς, σε όλα τα πτώματα των Αρειανών που
εξετάστηκαν μετά τον πόλεμο, δεν βρέθηκαν βακτηρίδια
άλλα από τα γνωστά σ' εμάς, τα γήινα. Επίσης, το ότι δεν
έθαφαν κανέναν από τους νεκρούς τους, καθώς και οι
σφαγές που έκαναν, δείχνουν ότι μάλλον αγνοούσαν
εντελώς τη διαδικασία της σήφης. Αλλά, βέβαια, όσο πι-
θανό και αν είναι αυτό, με κανέναν τρόπο δεν αποτελεί
ένα απολύτως αποδεδειγμένο συμπέρασμα.

Επίσης είναι άγνωστη η σύνθεση του Μαύρου Καπνού,

που οι Αρειανοί χρησιμοποίησαν με τόσο θανατηφόρα αποτελέσματα, και η γεννήτρια της Θερμικής Ακτίνας παραμένει άλυτος γρίφος. Οι φοβερές καταστροφές στα εργαστήρια του Ήλιγγκ και του Νότιου Κένσινγκτον δεν επέτρεψαν στους ερευνητές να τη μελετήσουν άλλο. Φασματικές αναλύσεις της μαύρης σκόνης δείχνουν αναμφίβολα την παρουσία ενός άγνωστου στοιχείου, που έδωσε τρεις γραμμές στο πράσινο, και είναι πιθανόν ότι αντιδρά με το αργόν, σχηματίζοντας μια ένωση που επιδρά θανάσιμα σε κάποιο συστατικό του αίματος. Αυτές όμως οι αναπόδεικτες υποθέσεις δεν παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τον μέσο αναγνώστη, στον οποίον απευθύνεται αυτή η διήγηση. Κανένα κομμάτι της καφέ βρομιάς που κατέβαζε το ποτάμι δεν εξετάστηκε τότε, και τώρα δεν υπάρχει καθόλου.

Τα αποτελέσματα της ανατομικής έρευνας των Αρειανών, όσο τουλάχιστον επέτρεψαν τα σκυλιά, τα έχω ήδη αναφέρει. Αλλά, βέβαια, όλοι γνωρίζουν το θαυμάσιο και σχεδόν ολόκληρο δείγμα που διατηρείται σε οινόπνευμα στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, καθώς και τα αμέτρητα σκίτσα που έγιναν απ' αυτό. Άλλωστε, οποιαδήποτε περαιτέρω περιγραφή της ανατομίας τους και της φυσιολογίας τους θα ήταν καθαρά επιστημονικού ενδιαφέροντος.

Ένα άλλο ερώτημα, σοβαρότερο και παγκοσμίου ενδιαφέροντος, είναι η πιθανότητα να υπάρξει και άλλη εισβολή Αρειανών. Νομίζω ότι κανείς δεν ασχολείται με αυτό το θέμα όσο θα έπρεπε. Προς το παρόν, ο πλανήτης Άρης βρίσκεται σε συζυγία, αλλά κάθε φορά που βρίσκεται σε αντίθεση, εγώ, τουλάχιστον, περιμένω μια

επανάληψη του εγχειρήματος από μέρους τους. Ούτως ή άλλως, πρέπει να είμαστε έτοιμοι. Μου φαίνεται πως θα ήταν φρόνιμο να καθορίσουμε την ακριβή θέση του κανονιού από το οποίο έφυγαν οι κύλινδροι και να παρατηρούμε συστηματικά το μέρος εκείνο του πλανήτη, περιμένοντας μια νέα επίθεση.

Σε αυτή την περίπτωση, οι κύλινδροι θα μπορούν να καταστραφούν με δυναμίτη ή με το πυροβολικό πριν κρυσώσουν αρκετά και οι Αρειανοί να είναι σε θέση να βγουν έξω, ή θα μπορούσαμε να τους αποδεκατίσουμε με πυροβόλα μόλις ξεμυτίσουν. Νομίζω πως έχασαν το σημαντικότερο πλεονέκτημα του αιφνιδιασμού, μετά την αποτυχία της πρώτης αποστολής τους. Ίσως και αυτοί να σκέφτονται ακριβώς το ίδιο.

Ο Λέσινγκ έχει σοβαρούς λόγους να υποθέτει ότι οι Αρειανοί έχουν επιτύχει να προσεδαφιστούν στον πλανήτη Αφροδίτη. Πριν από επτά μήνες, η Αφροδίτη και ο Άρης βρίσκονταν στην ίδια ευθεία με τον Ήλιο. Αυτό σημαίνει ότι, για έναν παρατηρητή πάνω στην Αφροδίτη, ο Άρης βρισκόταν σε αντίθεση. Αμέσως μόλις συνέβη αυτό, ένα περίεργο, φωτεινό και κυματοειδές σημάδι έκανε την εμφάνισή του στο σκοτεινό μισό του εσωτερικού πλανήτη, και σχεδόν ταυτόχρονα ένα αχνό σκούρο σημάδι παρόμοιου χαρακτήρα εντοπίστηκε σε μια φωτογραφία του δίσκου του Άρη. Πρέπει κανείς να δει παράλληλα τα σκίτσα αυτών των εμφανίσεων για ν' αντιληφθεί πλήρως την ομοιότητά τους.

Έτσι κι αλλιώς, είτε περιμένουμε μια νέα εισβολή είτε όχι, οι απόψεις μας για το ανθρώπινο είδος θα πρέ-

πει να έχουν αλλάξει πολύ από αυτά τα γεγονότα. Έχουμε μάθει πλέον ότι δεν μπορούμε να βλέπουμε τον πλανήτη μας απλώς σαν έναν περιφραγμένο και ασφαλή τόπο διαμονής του Ανθρώπου. Δεν μπορούμε να προβλέψουμε τι καλό ή κακό θα μας έρθει ξαφνικά από το διάστημα. Ίσως, τελικά, μέσα στον θεικό προκαθορισμό του σύμπαντος, αυτή η εισβολή από τον Άρη να αποδειχτεί ωφέλιμη για τους ανθρώπους: μας γλίτωσε από την τυφλή εμπιστοσύνη στο μέλλον, που είναι η πιο σίγουρη πηγή παρακμής, η ώθηση που επέφερε στην ανθρώπινη επιστήμη ήταν τεράστια, και επέδρασε πολύ θετικά στη δημιουργία μιας αντίληψης κοινού συμφέροντος στην ανθρωπότητα. Ίσως ακόμη οι Αρειανοί, πέρα από την απεραντοσύνη του διαστήματος, να παρατήρησαν την τύχη της αποστολής τους, να πήραν το μάθημά τους και να βρήκαν, εν τω μεταξύ, πιο εύκολο τον εποικισμό της Αφροδίτης. Όπως και να 'χει, για αρκετά χρόνια στο εξής ο δίσκος του Άρη θα αποτελεί αντικείμενο προσεκτικής και επίμονης παρατήρησης, και αυτά τα φλεγόμενα βέλη στον ουρανό, τα πεφτάστρα, θα προκαλούν αναπόφευκτα κάποιο φόβο σε όλους τους ανθρώπους.

Δεν βρίσκω λόγια να περιγράψω τη διεύρυνση της σκέψης του ανθρώπου που επέφερε η εισβολή. Πριν πέσει ο κύλινδρος, υπήρχε η γενική αντίληψη ότι μέσα στην απεραντοσύνη του διαστήματος δεν υπήρχε αλλού ζωή, παρά μόνο στη μικροσκοπική επιφάνεια της δικής μας μικροσκοπικής σφαίρας. Τώρα, βλέπουμε μακρύτερα. Αν οι Αρειανοί μπορούν να φτάσουν στην Αφροδίτη, δεν υπάρχει κανένας λόγος να υποθέσουμε ότι οι

άνθρωποι δεν μπορούν, και όταν η αργή πτώση της θερμοκρασίας του ήλιου κάνει τη Γη μας ακατάλληλη για ζωή, όπως αναπόφευκτα θα συμβεί κάποτε, ίσως αυτό το νήμα της ζωής που ξεκίνησε εδώ, να ξετυλιχτεί και να αγκαλιάσει και αυτό τον πλανήτη.

Το όραμα αυτό που ξεπρόβαλε στο μυαλό μου, το όνειρο της ζωής που απλώνεται αργά από αυτό εδώ το μικρό φυτώριο του ηλιακού μας συστήματος έξω, στο άφυχο, αχανές αστρικό διάστημα, είναι αχνό και θαυμάσιο. Αλλά είναι ένα μακρινό όνειρο. Ίσως, πάλι, η αποτυχία αυτή των Αρειανών να είναι απλώς μια αναστολή. Ίσως το μέλλον να ανήκει σ' αυτούς και όχι σ' εμάς.

Πρέπει να ομολογήσω ότι η αγωνία και ο κίνδυνος των ημερών εκείνων μου έχουν αφήσει μια αίσθηση αμφιβολίας και ανασφάλειας. Κάθομαι στο γραφείο μου και γράφω κάτω από το φως της λάμπας, και ξαφνικά βλέπω ξανά την κοιλάδα έξω από το παράθυρό μου να τυλίγεται στις φλόγες, και νιώθω το σπίτι γύρω μου άδειο κι έρημο. Βγαίνω έξω στο δρόμο του Μπάιφλητ, ανάμεσα σε διάφορα οχήματα, τον παραγιό του χασάπη με το αμαξάκι του, μια άμαξα με τουρίστες, έναν εργάτη με ποδήλατο, παιδιά που πηγαίνουν στο σχολείο, και ξαφνικά όλα αυτά γίνονται θαμπά και φεύτικα, και βρίσκομαι ξανά να τρέχω με το στρατιώτη μέσα στη ζέστη και την απόλυτη ησυχία. Τη νύχτα βλέπω τη μαύρη σκόνη να σκοτεινιάζει τους έρημους δρόμους και να καλύπτει πλήθος στρεβλωμένα πτώματα που ξεπετάγονται μπροστά μου, κουρελιασμένα και σκυλοφαγωμένα. Βγάζουν άναρθρες κραυγές και γίνονται πιο άγρια, πιο χλομά,

πιο άσχημα, μετατρέπονται σε ομοιώματα μιας τρελής, παραμορφωμένης ανθρωπότητας, και τότε ξυπνάω, κρύος και αξιοθρήνητος μέσα στο σκοτάδι της νύχτας.

Πηγαίνω στο Λονδίνο και βλέπω τα πλήθη στην οδό Φλητ και το Στραντ, και μου φαίνεται πως δεν είναι παρά φαντάσματα του παρελθόντος που έχουν στοιχειώσει τους δρόμους που εγώ έχω δει άδειους, σιωπηλούς και θλιβερούς, που πηγαиноέρχονται άσκοπα, φαντάσματα σε μια νεκρή πόλη, παρωδία ζωής σ' ένα γαλβανισμένο σώμα. Και είναι πολύ παράξενο να στέκομαι στο λόφο του Πρίμρουζ, όπως έκανα πριν γράφω αυτό το τελευταίο κεφάλαιο, και να βλέπω αυτό το πελώριο συνονθύλευμα από σπίτια, αμυδρά και γαλάζια μέσα από τον καπνό και την ομίχλη, να χάνονται σιγά σιγά στον σκοτεινό ουρανό, να βλέπω τους ανθρώπους να περπατούν ανάμεσα στους ανθόκηπους στο λόφο, να βλέπω τους τουρίστες να περιεργάζονται τη μηχανή των Αρειανών που παραμένει εκεί, να ακούω τις φωνές των παιδιών που παίζουν, και να φέρνω στη μνήμη μου τη στιγμή εκείνη που τα έβλεπα όλα φωτισμένα και ξεκάθαρα, σκληρά και σιωπηλά, την αυγή εκείνης της τελευταίας, φοβερής ημέρας...

Και το πιο παράξενο απ' όλα είναι να κρατώ ξανά το χέρι της γυναίκας μου και να σκέφτομαι πως τη νόμιζα νεκρή, όπως κι εκείνη με νόμιζε νεκρό.

Εξωγήινοι προσγειώνονται στη βικτωριανή Αγγλία και απειλούν να καταστρέψουν τον πολιτισμένο κόσμο. Η ανθρωπότητα αδυνατεί να τους σταματήσει.

Ο Χ.Τζ. Γουέλς υπογράφει την πρώτη και -μέχρι σήμερα- καλύτερη ιστορία εξωγήινης εισβολής.

Ο "Πόλεμος των Κόσμων" γράφτηκε το 1898, και έγινε αφορμή για την πασίγνωστη ραδιοφωνική εκπομπή του Όρσον Γουέλς το 1938, κατά την οποία οι ακροατές έτρεχαν για να σωθούν από τους εξωγήινους. Έχει μεταφερθεί δύο φορές στη μεγάλη οθόνη, το 1953 και το 2005 από τον Στήβεν Σπήλμπεργκ.

Αν και είναι ένα μυθιστόρημα επιστημονικής φαντασίας, παραμένει εξαιρετικά επίκαιρο και προφητικό.

